21
TARİH
ANI
GEZİ
OLAY

KİM ÖLDÜRÜYOR, NİÇİN ÖLDÜRÜYOR?

ORHAN APAYDIN

ÇAĞDAŞ YAYINLARI

ORHAN APAYDIN

Kim öldürüyor niçin öldürüyor?

ÇAĞDAŞ YAYINLARI

ORHAN APAYDIN

KİM ÖLDÜRÜYOR NİÇİN ÖLDÜRÜYOR?

(Dünyada ve Türkiye'de terör üstüne
bir inceleme ve araştırma)

GAZETE. DERGİ. KITAP. BASIN ve YAYIN
ANONİM ŞİRKETİ
Türkocağı Caddesi No: 39 41 Cağaloğlu Istanbul

Tarih - Anı - Gezi - Olay
dizisi : 21
Aralık, 1978

Dizgi, baskı, cilt:
Erdini Basım ve Yayınevi
Selvilimescit Sokak, Güzeller Han No: 6

Önsöz

Polis, az-buçuk çalışabilir duruma gelince birbiri ardından terör eylemcileri yakalanmaya başladı. Tabancasıyla, otomatik silâhıyla, dinamit lokumlarıyla ve başka suç kanıtlarıyla yakalanan sanıkların çetelesi çarpıcı bir liste oluşturuyor:

— MHP filanca gençlik kolu başkanı...

— MHP fişmekan ilçe üyesi...

— MHP falanca görevlisi...

MHP'nin adıyla cinayet olayları, haber bültenlerinde sarmaş-dolaş, yanyana, iç-içe. Olaylar öylesine gelişiyor ki, MHP'nin bir siyasal parti mi, yoksa şiddet olayları yaratmak için kurulmuş garip bir örgüt mü olduğu kuşkusu yoğunlaşıyor. MHP Genel Başkanının geçmişine bakınca ne görüyorsunuz? Gizli örgütlerin kuytuluklarında epey çalışmış biridir bu Türkeş; komando kamplarını kuran bu Türkeş; davadan dönenleri vurun diye örgütüne emir veren bu Türkeş; iktidara tırmanıp hükümete ortak olunca, devletin her köşesine adamlarını yerleştirmeye çalışan bu Türkeş; ajans bültenlerinde MHP'lilerin adları cinayet sanıkları arasında birbiri ardından duyulduğunda üstüste demeç veren bu Türkeş:

— Siyasal partiler kucaklaşmalı, kardeş olmalı, ülkeye barışı getirmeli...

★

Ama daha şaşılası bir tablo var. Son haftalar boyu siyasal cinayetlerin sanıkları birbiri ardından yakalanırken ve ortaya çıkan halkalar MHP yöneticilerinin çevresini saran bir zincir niteliğine dönüşürken Türkeş diyor ki:

— Kontr-gerilla diye bir şey yoktur, Başbakan bu konuyu ele alıp aydınlatmalıdır.

Nereden çıkıyor ve nereden kaynaklanıyor bu demeç? Kontr-gerilla var mı, yok mu? Varsa nenin nesi? Kimin fesi? Hangi gizli eller Kontr-gerillayı veya buna benzer bir örgütü oluşturup kullanmışlar? Bu soruların altını ille de tırnakla kazımak hevesi neden Türkeş'i sarmış? Türkeş'in, Türün'ün, veya benzerlerinin bir taktikleri var. Bu taktik kendilerinden menkul değil, ama yolu yordamı belli. Geçmişte ve bugün siyasal cinayetlere karışmış olanları Ordu'nun yasayla düzenlenmiş bir kurumunun şemsiyesi altına almaya çalışmak. Suçlamaları yasa-dışılıktan soyutlayıp, Genelkurmaya bağlı Özel Harp Dairesi'nin sırtına vurmaya çalışmak. Böylece Ecevit Hükümetini yasa-dışı örgütlerin değil, devletin yasal örgütlerinin savcısı rolüne çıkarmak.

Bu oyun, boyalı basının bazı gazetelerince oynandı. Türkiye'de oyun çok. Hem de inceden inceye oynanıyor. Bu oyunların içinde çok meşhur CIA'dan, az meşhur SAVAK'a ve daha az meşhur KAWA'ya değin bir sürü gizli örgüt adı geçiyor. Oysa Türkiye'nin ve halkın çıkarları gizliye değil, açıklığa dönük. Açıklık ise gittikçe güç kazanıyor.

★

Bir toplumda siyasal sis yoğunlaştı mı; mantık buğulanır. Böyle durumlarda yalın yolların sağlıklı yörün-

gesinden yürümekle karmaşık görünen olayların kördüğümü çözümlenebilir. Yaşadığımız Türkiye'de gizli veya örtülü bir sürü örgütün fink attığı devletin içine bu örgütlerin dal-budak salmaya çabaladığı biliniyor. Bir yandan devletin içindeki terör odaklarının temizlenmesi çabası sürerken, bir yandan da açık-seçik görünen gerçeği vurgulamak önemlidir.

Bugünkü Türkiye'de MHP'lilere ilişkin terör dosyaları Adliye'nin masalarında yığıldıkça yığılıyor.

Görünen köy bu.

Görünen köy bu iken, görünmeyen köylerin kılavuzlarının peşine takılmak yanıltıcı bir tuzoğa düşmek tehlikesini yaratır. Adalet adamlarının Adliye masalarında yığılan dosyalardan terörün kaynağına ulaşmaları, doğal ve yasal bir çabayla olasıdır.

İlhan Selçuk

S.A'LARDAN KOMANDOLARA

De te fabula narratur (Burada anlatılan sensin..)

— Horace —

1934, Almanya'da Nazi rejiminin, bütün uğursuzluğu, zulmü, insan hak ve özgürlüklerini hiçe sayan vahşi yöntemleriyle iktidara yerleşmesinin ikinci yılıdır. Sola karşı Milliyetçi Cephe oluşturarak, S.A. ve S.S. amblemli faşist komandolarından yararlanmak amaciyle, Adolf Hitler'i ve o'nun Nasyonal Sosyalist İşçi Partisini palazlandıran sağcı siyasal partiler, Parlâmentoyu çalışamaz duruma getirmişler ve birçok hükümet bunalımları yaratarak 30 ocak 1933 günü iktidarı, Alman bile olmayan Avusturyalı bir palavracıya, birahane darbesinin Şarlo bıyıklı komik liderine teslim etmişlerdir.

Ciddiye alınmayan ve Thomas Mann'ın «sekiz ay bile iktidarda kalamıyacağını» iddia ettiği Hitler ve çetesi, bir yıl içinde, komandolarının yarattığı dehşet ve tertiplerle, kendisini iktidara getiren siyasal partiler de içinde olmak üzere, bütün demokratik kurumları ve güçleri ortadan kaldırmış, başbuğluğunu ilân ederek tarihin en kanlı diktatörlüklerinden birini kurmuş, aralarında Einstein'in da bulunduğu sayısı 75 bine va-

ran Alman aydınını ülkelerini terk etmek zorunda bırakmış, halkı uyandıracak ne kadar kitap varsa törenlerle meydanlarda yakarak Almanya'yı karanlığa boğmuştur. Ülkesinden göç etbek zorunda kalanlardan biri de ünlü yazar Bertold Brecht'tir. Brecht, Almanya'da faşizmin iktidara geldiği 1933 yılını izleyen 1934 yılında verdiği ünlü söylevde Almanya'da demokrasiyi savunanların, erdemlerinden ötürü değil, güçsüz ve korkak oldukları için yenildiklerini söylüyordu. Faşist komandoların 1961 Anayasasının demokratik hak ve özgürlüklerini yok etmek amaciyle yıllardan beri sürdürdükleri ve bir merkezden yönetildiği kuşkusuz olan terör eylemlerini yüksek öğrenim gençliği dışına taşırarak ülkemiz alanına yaydığı bugünlerde ünlü yazar'ın bu sözü demokratik ve sosyal cumhuriyeti savunanlar için büyük bir anlam taşımaktadır.

Eski bir İtalyan faşisti Giurati, 1920'ler İtalyasında faşizm tehlikesine karşı aydınların ve demokratik örgütlerin davranışlarını şöyle anlatır :

«Faşizm ve faşistler inatla ve aptalca küçümsenmiştir. Antifaşistlere bakılırsa, Mussolini, benzeri pek çok bulunan halk adamlarından biriydi. Hiç kimse siyasal bataklığın durgun ve kokmuş suları altında bir volkanın patlamaya hazır duruma geldiğini görmüyordu.»

1921 seçimlerinde sağcı Başbakan Giovanni Milliyetçi Cephesinin ortak aday listesinden parlamentoya 35 faşistin girmesi de önemsenmemiştir. Mussolini'yi iktidara götüren faşist komandoların «Roma üzerine yürüyüş»leri öncesi günlerde bile, siyasal parti başkanları muhtemel

bir tehlikeden söz edilmesini gülümseme ile karşılıyorlardı. Prolcter sosyalistlerin davranışları ise, büsbütün gafletti. Onlara göre, «Burjuvazinin sınıf egemenliğinin bütün biçimleri, bu ister demokratik kılıfa bürünsün, ister faşist bir etiket taşısın aslında aynıdır.» Hatta faşizmi, sosyalist devrimi hızlandıracak bir aşama olarak gören solcular vardı. Mussolini 1922'den 1943'e kadar bütün İtalya'da, 1945'e kadar Kuzey İtalya'da iktidarda kaldı. Aralarında Antonio Gramsci'nin de bulunduğu sosyalistler zindanlarda işkenceler altında tutuldular ve öldürüldüler.

Hitler şöyle diyor: «Bizim gelişmemizi önleyebilecek tek tehlike, karşımızda olanların gelişmemizin taktiklerini ve stratejimizin özünü kavraması ve daha ilk günden itibaren eylemimizin çekirdeğini kırması idi.» Goebbels ise, «Karşımızda olanlar ne kadar zayıf olduğumuzu bilebilseydiler çalışmalarımızı daha başında önleyebilirlerdi» demektedir.

Günümüz uygulamaları

İkinci Dünya Savaşı İtalyan faşizmini ve onun değişik etiketlisi Alman Nazizmini yıkmış ise de, kapitalizme özgü bu rejim, özünde ve yöntemlerinde aynı kalarak çeşitli toplumlarda yaşamış veya uygulamaya konmuştur. Bazen burjuva demokratik rejiminin kurumlarını biçimsel olarak kullanmış, bazen de açık bir faşizmi uygulamıştır. Ancak İkinci Dünya Savaşı sonrası faşizminin bir özelliği kapitalizmin ileri bir aşamada olduğu toplumlardan çok, geri kalmış ül-

kelerde uygulanma olanağını elde etmesidir. Gerçekten ileri kapitalist toplumlarda burjuva sınıfı egemenliğini kendini iktidarda tutacak yasalar (özellikle seçim yasaları ile) demokratik kurallara uyarak yürütmektedir. Kendi ülkelerinde insan hak ve özgürlüklerine saygılıdır. Ancak bu, Maurice Duverger'nin deyimiyle «içe dönük bir demokratik rejim»dir.

Emperyalizm aşamasında olan ileri kapitalist ülkeler, sömürme alanlarına aldıkları ve siyasal olarak kendilerine bağladıkları geri kalmış ülkelerde faşist rejimlerin yerleşmesini ve yürütülmesini, malî ve askerî bakımdan desteklemek veya gereğince zorla yerleştirmek yollariyle sağlamaktadırlar. Böylece geri kalmış ülkelerin güçsüz burjuvazist, çıkar bağlariyle emperyalist ülkelerin maşası durumuna gelmekte, Ordusu, Jandarması, Polisi ve diğer devlet örgütleri yoluyla ülkelerinde yaşayan halka en zalim faşist yöntemlerini uygulamaktadır. İkinci Dünya Savaşından sonra faşizm, birkaç yıl öncesine kadar İspanya ve Portekiz'de kendi içlerinde özgürlükçü kapitalist devletlerin desteği ile ayakta kalmıştır. Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesinden sonra devrilen Yunanistan'daki açık militarist faşizm kapitalizmin kışkırtması ile kurulmuş ve desteklenmiştir. Lâtin Amerika'nın «diktatörleri» ABD'nin maşalarıdır. Afrika'nın sözde bağımsızlıklarını kazanmış ülkelerinin büyük bir bölümü emperyalist devletlerin yarattığı kaba diktatörlüklerin zulmü altında inlemektedirler Böylece, ileri kapitalizmin ürünü olan ve burjuva sınıfının ideolojisi faşizm, bugün gerçekte burju-

vazisi tahakküm kuracak kadar güçlenmemiş olan geri kalmış ülkelerin başına gelen veya her an gelebilecek en büyük bir felâket halindedir Geride bıraktığımız yılların olayları arasında özellikle Şili ve Endonezya örnekleri bu felâketin dehşet verici habercileridir.

Darbe yönteminin Yunanistan'da uğradığı başarısızlıktan sonra, Mussolini'nin faşistleri, Nazizmin S.A. ve S.S.'leri örnek alınarak oluşturulan komando eylemleri yoluyla (korku ve sindirme metodları kullanılarak) yasal yollardan iktidarı ele geçirmek faşizmin yeniden benimsediği bir taktik olmuştur. Bu bakımdan, İtalya'da ve Almanya'da faşizmin hangi yollardan iktidara geldiğini, bu amacın gerçekleşmesinde uygulanan yöntemleri anımsamakta yarar vardır

İtalyan Faşizmi: Adım Adım Faşizmin Gelişi

Faşist İtalya'nın ünlü Duçe'si (Başbuğ'u) Benito Mussolini, Birinci Dünya Savaşı öncesinde İtalya Sosyalist Partisi'nin sol kanadının önderi idi. Savaş sırasında kurduğu komandoları 1919'da Cumhuriyetçi, Demokratik ve Sosyalist bir program çevresinde «Fasci İtaliani di combattimento» adıyla yeniden örgütledi.

«Faşizm» ve «faşist» sözcükleri bu örgütün adından gelmektedir.

1919'lar İtalyası savaş sonrası toplumsal ve ekonomik bunalımların çok şiddetlendiği bir dönemi oluşturur. Savaş gereksinmeleri nedeniyle güçlenen endüstri, savaşın bitmesi ile birlikte sarsıntıya uğramıştır.

Kuzey İtalya'da örgütlenen işçi sınıfı ise, ekonomik ve siyasal amaçlarla yoğun bir mücadeleye girişmiştir.

Grevler birbirini izlemektedir. İşçiler fabrikaları işgal etmekte, yönetiminde söz sahibi olmak istemektedirler. Kırsal alanda da köylüler hızla bilinçlenmektedirlef Toprak işgalleri de başlar.

Hükümet 2 eylül 1919 Visochi Kararnamesiyle 4 yıl için fiilî işgalleri hukuken tanır. Ortakçılar da sözleşme hüküm ve koşullarını kendi yararlarına düzeltmeyi başarırlar. Sanayi işçileri 8 saatlik çalışma günü ilkesini kabul etirirler.

Ancak toplumsal karışıklıklar durmak bilmez. İşte bu ortamda eski sosyalist Mussolini, sınıf değiştirerek, komandolarını İtalya'nın demokratik güçlerine karşı eyleme yöneltir.

Savaş sonrası İtalya'sının görünümü işte böyleydi. Ancak objektif gözlemlere göre gerçekte İtalya'da bir sosyalist devrim olasılığı bulunmuyordu. Sağcılar kendilerini karışıklıklara karşı koruma güdüsünden çok, kendi ekonomik sistemlerindeki bozukluklardan kurtulmayı istiyorlardı.

Ücretlerin kıyasıya düşürülmesi, başta tüketim vergileri olmak üzere bütün vergilerin arttırılması, özel teşebbüsün devlet kasasından beslenmesi gerçek amaçları idi. Bunun için devlet zora başvurularak ele geçirilmeli, işçi haklarını, demokratik özgürlükleri kısıtlayan bir rejim kurulmalıydı.

Sağcı çeteler, sermaye çevrelerince malî yönden desteklenmeye başlandı. İktidarda bulunan

hükümetler de faşistlere iktidar yolunu açtılar.

Mussolini'nin Fascio (faşo) adlı komandolarından başka, savaş sırasında bugünkü askerlik alanında da yeri olan taktik ve tehlikeli görevlerde kullanılan arditi'ler (komandolar), sola karşı birlik, sosyal eğitim Faşoları (İtalyanca çoğulu: Fascii, çoğulun okunuşu faşi) gibi sağcı örgütler de vardı. Bunların hepsi «Milliyetçi» bir cephede birleştiler.

Savaş sonrasının işsizleri ve sabıkalı haydutlar (Lumpenler) Mussolini'nin faşyolarında toplanıyorlardı. Bunlar kendilerine yabaniler, belâlılar, bitikler isimlerini takmaktaydılar. Sonraları «kara gömlekliler» adını aldılar.

Faşyolar toplumsal karışıklıkta kendilerini tehlikede gören işveren ve toprak ağaları dışındaki esnaf ve zanaatkârlar, küçük toprak sahibi köylülerden oluşan orta sınıfa ve Milliyetçilik, eski Roma İmparatorluğunun yeniden kurulması gibi, sloganlarla şartlanan sağcı gençlik gruplarına da dayanarak üye sayılarını hızla arttırdılar ve geliştiler.

1919 ekim'inde 30 bin kişi iken, 1921 ekim'inde 310 bin kişiye ulaşmışlardı. Po vadisinin köylerinde «eylem oymakları» oauşturuldu. Başlarında büyük toprak sahiplerinin oğulları vardı.

Malaparte, faşoların çalışmalarını şöyle anlatır:

«Bazıları zaman zaman 15 bin, 20 bin'e ulaşan binlerce sabıkalı adam, bir ilden öbürüne kamyonlarla hızla taşınarak olay çıkartılmak istenen yerlere akın akın boşaltılıyorlardı.»

Her yerde sosyal demokrat örgütlerine, işçi sendikaları merkezlerine, kooperatiflere ve ilerici gazetelerin binalarına saldırıyorlardı. 1922

ağustosu başlarında Belediyeleri sosyalist olan Milano ve Livourne şehirlerinin Hükümet Konaklarını bastılar. Milano'daki Amanti, Cenova'daki Lavoro gazetelerinin binalarını ateşe verdiler.

Faşyo'lar ilerici gazeteleri ve kitapları toplayıp ateşe vermek ve adam öldürmek eylemlerini de giderek yoğunlaştırdılar. 166 devrimci yalnız bir yılda öldürüldü. Adam öldürme eylemlerini «cezalandırma akınları» sırasında yapıyorlar, ilerici aydınları, ailelerinin gözleri önünde öldürüyorlardı.

Silâhsız yürüyüşlere saldırmak, çıkardıkları tipik olaylardan birini oluşturuyordu. 15.4.1919 da Milano'da yapılan bir solcu mitingi sonunda büyük bir kortej yürüyüş durumuna geldi. Yürüyüş kolu gençlerden kurulu ufak bir faşi topluluğunun saldırısına uğradı. Silâhsız kalabalık bu saldırı ile paniğe düştü.

1 aralık 1919 tarihinde Parlamento binasından çıkmakta olan sosyalist milletvekilleri yollarından çevrilip dövüldüler.

Bologna'da kasım 1920 Belediye seçimlerini Sosyalist Parti büyük bir çoğunlukla kazandı. 21 kasım günü Belediye Meclisi toplantı durumunda iken kara gömlekli faşyolar Hükümet Konağını bastılar. Atılan kurşunlardan biri Pietro Genni isimli bir sağcı üyeye isabet ederek ölümüne sebep oldu.

Faşyo'lar bu olayı solculara yüklediler ve şiddetli bir intikam kampanyasına giriştiler. Pietro Nenni'nin belirttiğine göre bu olaydan kısa bir süre sonra gene Bologna'da parçalanmış bir kadın cesedi bulunmuştu. Kaatil yakalandı ve

Belediye Meclisi Üyesi Genni'nin de aynı adam tarafından öldürüldüğü anlaşıldı. Ancak görevli makamlar katilin faşist olduğunu anlayınca olayı örtbas ettiler ve serbest bıraktılar.

Devlet güçlerinin desteği

Polis, jandarma ve ordu gibi kolluk kuvvetlerinin üstlerinden aldıkları talimat, faşist komandolar solculara saldırırken silâhlarını çatıp seyretmek ve ancak solcular karşı koymak durumuna geldiklerinde işe karışmaktı. Eski bir faşist olan Umberto Bianchelli (Mémoires d'un fasciste) adlı eserinde devlet güçlerinin komandolara aktif ve pasif yönden destek olmalarını şöyle anlatmaktadır:

«İtiraf etmek gerekir ki, faşizmin gelişip serpilmesi ve elini kolunu serbestçe kullanabilmesi hiç de olanaksız bir şey değildir. Çünkü kendilerine yardımcı olduğumuzu görüp, bundan zevk duyan memur ve subayların kişiliklerinde kalbi İtalya için atan kimseler buluyorduk.»

1921 kasımında general Gondolfi'nin yardımıyla «Faşist oymaklar» gerçek bir askeri örgüt biçiminde birleştiler. En seçkin unsurlar Nazilerin SS'leri gibi «Principi» adıyla ayrıca örgütlendirildiler. 1920 yılında devletin gizli polisinde bunların arasından «ülkücüler milisi!» (Bir tür kontr-gerilla) oluşturuldu.

Adliye anti-faşist ilericilere yüzlerce yıllık cezalar yağdırırken, faşistler adam öldürme olaylarında dahi ya yakalanmıyor, ya da cezasız kalıyorlardı. 1921'de Adalet Bakanı Fera, faşistlerin suç dosyalarının işlem görmemesi için hakimlere genelge yollamaktan bile çekinmiyordu.

İtalya'da 1919 yılında savaş öncesinin etkin politikacısı Giovanni Giolitti Başbakan olmuştu. Giolitti, ılımlı bir sağcıydı. Ancak, savaş sonrası karışıklıklarında, 1921 başlarında, sola karşı bir Milliyetçi Cephe (Millî Blok) çevresinde sağcı partilerin birleşmelerinde lider rolünü oynadı.

Esasında «millî blok» seçim hesaplarına dayanıyordu. Mussolini, faşyo'larını kullanarak giriştiği terör eylemlerindeki gücü gözönüne alınarak «milli blok» içine alındı. Ancak, faşistler henüz siyasal bir parti durumuna gelmemişlerdi. Böylece faşyo'lar «Sola karşı birleşik cephe»nin vurucu gücü oldular. Ve hükümet desteğinden çok geniş ölçüde yararlanmaya başladılar.

Giolitti, siyasal ortamı milliyetçi cephenin seçimleri kazanmasına uygun buldu ve parlamentoyu dağıtarak 1921 ilkbaharında genel seçimlerin yapılması yoluna gitti. Faşist adaylar milliyetçi cephenin ortak listesine alındılar. Bu yoldan parlamentoya 35 faşist, üye olarak girdi.

Giolitti, istemiyerek de olsa, faşist diktatörlüğün kurulmasına böylece yardımcı oldu. Parlamentoya giren faşistler, faşyo'ları Roma kongresinde (7-10 ekim 1921) İtalyan Faşist Partisi adı altında siyasal bir parti biçimine dönüştürdüler.

Mussolini, henüz kurduğu partiye şu komutu verdi: Hedef iktidar, ileri!..

1921 seçimlerinden sonra İtalya'da parlamentoya dayalı güçlü bir hükümet bir türlü kurulamadı. Uzun süren bir krizden sonra Giolitti istifa etmek zorunda kaldı. Yerine gelen Luigi

Facta, güçsüzlüğünden ötürü faşizmin gelişmesine karşı hiçbir tedbir alamadı.

İşçi sendikaları faşist tehlikeyi iş işten geçtikten sonra gördüler. 1 ağustos 1922 tarihinde İtalyan İşçi Sendikaları Konfederasyonu faşizme karşı bir genel grev uygulamasına girişti. Ancak kara gömlekliler 3 günde sarı sendikaları da kullanarak genel grevi kırdılar. Faşizmin önlenmesi için uygulanan genel grev aksine faşizmin yerleşmesi için uygun ortamı oluşturdu.

Sanayi ve Tarım Sektörünün sermaye örgütleri, genel endüstri konfederasyonu, bankacılar derneği ve tarım konfederasyonu Mussolini'nin partisini, milyonlar dökerek, mali bakımdan çok büyük ölçüde desteklemeye başladılar. Güçlü bir hükümet ve otorite özlemi ortaya atılarak iktidarın Mussolini'yi verilmesini sağlamaya giriştiler.

Mussolini kara gömlekli faşistleriyle beraber 24 ekim 1922'de Napoli'den Roma'ya yürüyüşe geçti. İtalya Kralı, Başbakanlığı Mussoliniye verdi. Faşistler böylece ve zorla iktidarı almışlardı.

35 millevekiliyle Başbakan olan Mussolini, sağcı liberal politikacılar için henüz bir tehlike olarak gözükmüyordu. Bunlar, faşizmin daha da güçlendirilmiş bir liberalizm olduğuna inandılar. Gerçekten faşizmin bu ana kadar tek iddiası demokratik düzene birkaç noktadan çeki düzen vermekten ibaretti: yürütmenin güçlendirilmesi, otoriteyle özgürlüklerin bağdaştırılması gibi.

Yeni seçim yasası

Mussolini 1923 temmuzunda parlamentodan yeni bir seçim yasası çıkarmayı başardı. Yasanın özelliği şuydu: Üye sayısının üçte ikisi oyların çoğunluğunu, toplam oyların yüzde 25'inden aşağı olmamak üzere, toplayabilen partiye verilecekti. Sağcı partiler, bu yasayla sol partilerin parlamentoya girmesini önlemek istemekteydiler. Liberal politikacılar bu yasayı kabul etmekle kalmadılar, 6 nisan 1924 seçimlerinde faşistlerle sola karşı ortak liste yapmaya kadar ileri gittiler.

Böylece parlamentoda sadece 35 üyeleri olan faşistler, 1924 seçimlerinde milliyetçi cephenin oylarını toplayarak, 286 üyelik kazandılar ve salt çoğunluğu elde ettiler. Faşizm, milliyetçi cephenin desteği ile artık iktidarın tek sahibi olmuştu.

İtalya sosyalist Matteoti, 1924 seçimlerinde faşist partinin komandoları aracılığıyla yaptığı baskı ve hileleri parlamentoda açığa vurduğu için 30 mayıs günü öldürüldü. Bu olay üzerine ortaya çıkan gerginlik ortamında İtalyanların Duçe'si (Başbuğu) ünvanıyla Mussolini, kendine karşı suikastlar tertiplendiğini öne sürerek bütün siyasal partileri ve işçi kuruluşlarını kapattı. Ve diktatörlüğünü ilân etti. (3 ocak 1925).

Böylece bir avuç komandosuyla yarattığı terör ve yılgınlıktan yararlanarak, burunlarının ötesini göremeyen ve seçim hesaplarından başka bir şey düşünmeyen sağcı partilerin desteğiyle iktidara gelen faşizm, İtalya'da 20 yıl sürecek ve Nazizm ile birlikte dünya halklarına kan kustu-

racak tarihin en zorba, en ahlâksız rejimlerinden birini kurmuş oluyordu.

Alman Nazizmi: Başbuğ Sistemi

30 ocak 1933'den, Berlin'de Sovyet Orduları tarafından sarılan Başbakanlık mahzeninde intihar ettiği 20 nisan 1945 yılına dek, 12 yıl 4 ay süren kanlı diktatörlüğü ile yalnız Alman halkına değil, bütün dünya halklarına ölüm, kan, barut, göz yaşı ve işkence yağdıran Adolf Hitler'in 1919-1933 Almanyasında sürdürdüğü iktidar kavgasında kullandığı örgüt ve yöntemlerin özellikleri, ondan esinlenenlerin taklit niteliğindeki davranışları yönünden ilginçtir.

Başbuğluk sistemi (Führer Prinzip) önce Nazi Partisinin, sonra Üçüncü Reich'ın birinci yasası olmuştur.

Bu sisteme göre, bütün iktidar, her türlü denetlemeden uzak olarak, partinin ve devletin başında olan başbuğa aittir.

Başbuğ, yalnız partinin değil, bütün Alman halkının da lideridir. Diğer görevliler yalnız Führer'in kişiliğine bağlıdırlar. Devlet mekanizmasında, silâhlı kuvvetler ve hâkimler de içinde olmak üzere bütün görevliler Hitler'in şahsına sadakat yemini ederler.

Alman Nasyonal Sosyalist Partisi (Nazi), 1919 yılında bir çilingir ustası Anton Drexler ile bir gazete muhabiri Karl Harrer tarafından Münih'te kurulmuştur. Üye sayısı yüzü bile geçmeyen bu partinin bir toplantısında Adolf Hitler

vaptığı bir konuşmadan sonra üyeliğe alınmıştır.

Partinin yöneticileri arasında sonraları SA'ları örgütleyen Yüzbaşı Ernest Roehm, alkolik bir şair Dietrch Eckart da vardı.

Eckart, örgütün siyasal felsefesini kuran adamdır. Âri ırkın üstünlüğü ve Yahudilerin bertaraf edilmesi başlıca görüşünü oluşturuyordu. Bu yönden Hitler'i fazlasıyla etkilemiştir. Hitler'in önerisiyle parti 1 nisan 1920'de Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi adını aldı.

Üye olarak girdiği partiyi Adolf Hitler, kısa zamanda, tertip ettiği toplantılarda yaptığı etkili konuşmalarla hızla geliştirdi. 1921 temmuzunda da diktatör yetkileriyle partinin başkanlığını elde etti.

Hitlerin 25 ilkesi

Hitler 1920'lerde, sonradan «değişmez» olarak ilân ettiği ve işçilerle orta sınıfların yararına hiçbir zaman uygulamadığı 25 ilkeyi parti programı olarak açıkladı.

Programın başlıca özelliği hem toplumcu (sosyalist) hem de milliyetçi olmasıydı. Bu temel üstünde kırk ambar gibi maddeler programda yer almıştır.

Bunlar arasında emeksiz gelirlerin kaldırılması (m. 11), tröstlerin devletleştirilmesi (m. 12), devletin büyük sermaye kârlarına katılması (m. 13), toprak spekülâsyonunun önlenmesi (m. 14), tefeciler ve çıkarcılar için ağır cezaların öngörülmesi gibi ezilen sınıflara çekici gelecek maddeler de vardı.

Hitler Nazi Partisi'nin amblemi olarak «Ga-

malı Haç» ve yırtıcı hayvan türünden kartalı kullanmıştır. Gamalı Haç'ın gerçekte Germen ırkı ile tarihsel hiçbir ilgisi yoktur. İnsanlık tarihi kadar eski olan Gamalı Haç işaretine, Truva harabelerinde, eski Mısır ve Çin eserlerinde de rastlanmaktadır.

Hitler, «Völkischer Beobahcter» adında batmak üzere olan ve haftada iki defa çıkan Yahudi aleyhtarı bir gazeteyi satın aldı. Bu gazeteyi satın almak için ödenen 60 bin markı, Roehm'un Reichwer'deki komutanı general Ritter Von Epp'in, ordunun örtülü ödeneğinden partiye verdiği sonradan açıklanmıştır. Gazete 1925'den itibaren gündelik olmuştur.

Hitler, kitleleri etkileyecek propaganda araçları yanında maddî baskı aracı olarak demokratik güçleri yıldıracak veya yok edecek partiye bağlı komandolar oluşturmuştur.

Komando örgütü önce (jimnastik ve spor kolu) adıyla kurulmuştur. Başlarında mesleği saatçilik olan Emil Maurice isimli biri vardı.

Bu örgüt sonradan Sturm Abteilung (saldırı birlikleri) adını almış ve Hermann Goering ile Roehm'in komutasında hızla gelişmiştir.

1925'de SA'lar içinde Hitler'i korumakla görevli «Schutz Staffel» (Koruma Birliği) (SS'ler) oluşturmuştur. SS'lerin başına 1929'larda bir sadist olan Himmler geçecektir.

1922'de 6 bini bulan SA'lar, Bavyera'da üslenmişlerdi. «Kahverengi milisler» diye de tanınmaktaydılar.

Versay Antlaşması gereğince Alman ordusunun sayısı 100 bin kişi ile sınırlandırılmıştı. Bu sınırlama nedeniyle Alman ordusu (Reichs-

wehr) dışında, 20 bin kişilik gayrî resmî bir (Kara Reichswehr) oluşturulmuştu.

Başkomutanlık yapan General Von Seeckt'in «Arbeitskommandost» (çalışma komandoları) resmî adıyla kurduğu bu ordunun kumandanlarından Albay Buchrucker 30 eylül 1923 gecesi hükümet darbesi girişiminde bulundu.

Bunun üzerine Arbeitskommandos'lar ordu tarafından dağıtıldı. İşte bu komandolar da Hitler'in SA'larına katılarak güçlenmesinin nedenlerinden biri oldular.

Dağıtılmış olan bu komandolarla birlikte katiller, hırsızlar, homoseksüeller, ellerinden adam öldürmekten başka bir iş gelmeyen eski muharipler SA kadrolarını doldurdular.

Örgüt genişleyince SA'lar karşılarında oldukları partilerin ve kuruluşların toplantılarını basmaya, onların konuşmacılarını dağıtmaya başladılar. 1921'de Hitler komandoları başında bir toplantıyı bastı. Konuşmacıyı dövdüler. Bu yüzden Hitler 3 ay hapse mahkûm oldu ve 1 ay yattı.

Hapisten çıktıktan sonra şöyle diyordu: «Nasyonal sosyalist hareket, bundan böyle merhametsizce ve gerekirse zor kullanarak vatandaşlarımızın aklını çelecek toplantıları ve sözleri önliyecektir.»

1918 yılı sonbaharında Birinci Dünya Savaşı Alman Ordusunun yenilgisiyle bitiyordu. Kaiser Wilhelm tahtını bırakarak Hollanda'ya kaçmış, iktidarda bulunan Sosyal Demokratlar patlayan toplumsl karışıklıklar içinde cumhuriyet ilân etmek zorunda kalmışlardı. Ordu hükümete ateşkes'i kabul etmekten başka bir çözüm yolu ol-

madığını bildirmiş ve bu durumda hükümet müttefik devletlerle ateş kes anlaşmasını imzalamıştır.

Ordunun savaşacak durumda olmadığını bildirmesi üzerine haziran 1919'da da Versay Barış Antlaşması imzalanmıştır. Weimar Anayasası bu ortamda hazırlanmış ve ileri demokratik ilke ve kurallara dayanılarak kurulan cumhuriyet büyük ekonomik güçlükler içinde varlığını koruma mücadelesine girmiştir.

Birahane darbesi

Yenilginin gerçek sorumlularını görmek istemeyenler, bütün sorumluluğu Weimar Cumhuriyetine yüklemek yoluna sapmışlar, hükümete karşı darbe eylemleri birbirini izlemiştir.

Arbeitskommandos'ların katılmalarıyla kendilerini güçlü hisseden Nazi Partisinin Führer'i Hitler de bu ortamdan yararlanarak savaş sırasında Genel Kurmay Başkanlığı yapan General Lüdendorff'la birleşerek 9 kasım 1923 akşamı Bavyera'da bir darbe girişiminde bulunmuştur. Darbenin düzenlendiği yer Münih'in Beuergerbraukeller adlı birahanesidir. Bavyera hükümetinin 3 yöneticisi birahanede yapılan bir toplantıya katılmışlardır. Yöneticilerden Kahr, konuşmasını yaptığı sırada Adolf Hitler elinde tabancası olduğu halde birahaneye girdi. SA'lar da birahanenin etrafını sarmışlardı. Roehm'in komutasında bir grup SA, Savaş Bakanlığının bir bölümünü işgal etmişti.

Hitler bir el havaya ateş etmiş ve Kahr'ın konuştuğu kürsüye çıkarak, «Millî Alman devri-

mi»nin başladığını ilân etmiştir. Bundan sonra oldukça komik olaylar zinciri birbirini izlemiş, esir alınan 3 yönetici bir fırsatını bularak savuşmuşlar ve ertesi günü SA'ların başında Ludendorff'la Hitler'in yaptığı yürüyüş polisin ateş etmesiyle durdurulmuştur.

Mussolini'nin Roma üzerine yürüyüşünü örnek alarak Berlin'e yürümek ve iktidarı zorla almak arzusuna kapılan Hitler, vatana ihanet suçundan yargılanmış ve 5 yıl hapse mahkûm olmakla birlikte, şartlı tahliyeden faydalanarak 9 ay yattıktan sonra serbest bırakılmıştır.

Birahane darbesinin başarısızlığa uğraması üzerine Hitler taktiğini «devleti ele almak için devrim»den «Yasal yollardan iktidarı ele aldıktan sonra devrim» biçimine dönüştürmüştür.

Önce Başbakan, sonraları Dışişleri Bakanı olarak koalisyon hükümetlerinde yer alan Gustav Stresemann'ın 1929'a kadar süren 6 yıllık yönetiminde Alman ekonomisinin güçlenmesi, Mark'ın değerini bulması, savaş tazminatı sorunlarının çözümlenmesi Almanyayı barış ve güvenlik ortamına da getirmiş bulunuyordu.

Bu ortam faşizmin gelişmesi için uygun olamazdı. Nitekim 1928 seçimlerinde Nasyonal Sosyalistlerden Parlâmentoya ancak 12 üye seçilebilmiştir.

1929'da Wall Street borsasında patlayan ekonomik kriz, Almanya'ya sıçrayarak Hitler.in beklediği ortamı hızla getirdi. Çünkü, Alman kalkınmasının temel taşını Amerika'dan alınan borçlar ile uluslararası ticaret oluşturuyordu. İflâslar başladı, işsiz sayısı 6 milyonu geçti.

Weimar Almanya'sının son Sosyal Demokrat

Başbakanı Hermann Müller, işsizlik sigortası konusunda koalisyon partileri arasında çıkan anlaşmazlık yüzünden, 1930 martında çekildi. Yerine bugünkü Hıristiyan Demokrat Partinin o zamanki örgütü Merkez Partisinden Bruening Başbakan oldu.

Bu andan itibren 30 Ocak 1933'e dek hükümet bunalımları çözülemedi. Bruening Hükümeti, parlamentodan destek bulamadığından ve parlamentoya dayalı güçlü bir hükümet kurma olanağı kalmadığından seçimleri yenilemek zorunda kaldı.

14 eylül 1930'da yapılan seçimlerde, Röhm'ün komutasında milyonu aşan SA'ların, adam öldürmelere kadar varan baskı yöntemleriyle ve yoğun bir propaganda sonucu, 2 yıl önce 12 adayı seçilebilen Naziler, 6.5 milyon oy alarak 107 milletvekiliyle parlamentoya girdiler. Sosyal Demokratlardan sonra parlamentonun ikinci büyük partisi oldular.

1932'de yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de Hitler, Hindenburg karşısında yüzde 36 oranında oy topladı.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra Bruenin, seçim kampanyası boyunca devlet içinde devlet gibi hareket eden ve korkunç bir terör yaratan SA ve SS'lerin lâğvına karar verdi. Ancak, çevresinin etkisi altında kalan Hindenburg, Başbakanı görevinden çekilme zorunda bıraktı.

Bruening'den sonra Von Papen'in parlamento dışı ünlü Baronlar hükümeti kurulmuş ve bu hükümetin ilk işi SA ve SS'lerin lağvıyla ilgili kararı geri almak olmuştur. Von Papen 1932 yazında seçimleri yenilemiş ve SA'ların terörü altında

yapılan seçimlerde 608 üyeli parlamentoda 230 üyelik kazanarak Naziler birinci sıraya geçmişler, Sosyal Demokratlar ise, 133 milletvekilliği elde ederek ikinci sıraya düşmüşlerdir.

Goerın, parlamento başkanı olmuş, ve partiler dışı Von Papen hükümeti güvenoyu alamamıştır. Bunun üzerine 6 kasım seçimlerinde Naziler 2 milyon oy yitirmelerine rağmen, en çok üye kazanan parti niteliğini gene korumuşlardır. 6 kasım seçimlerinden sonra iki yıl süren ve rejim bunalımına dönüşen siyasal krizin yaratıcılarından ve Hindenburg'un çevresinden Schleicher'in 57 günlük başbakanlığı sonunda, Nazilerin karşı koymasıyla, çekilmesi, 30 ocak 1933 günü Hitler'in başbakanlığa getirilmesine yolaçmıştır.

Hitler'i iktidara getiren milliyetçi cephe

Hitler Başbakanlığa getirildiğinde parlamentoda çoğunluğa sahip değildi. Ancak, kasım seçiminde fiili Alman Halk Partisi (DNUP) 52 milletvekilliği almış bulunuyordu. Bu partinin lideri Alfred Hugenberg, Nazilerle (bir milliyetçi cephe) oluşturdu. Cepheye iki partiden başka, eski muharipler ordusu (Stahlhelm), Bismark Gençliği isimli örgütler, Junkerler, tarım birliği ve bir çok eski generaller de girdiler.

Milliyetçi cephe hükümetinde Nazilere sadece üç üyelik yer verilmişti. Sağcı demokratlar böylece Nazilerin devlete egemen olmalarının önlenebileceğini sanıyorlardı. Halbuki Naziler için devleti ele geçirmeyi ve «Yasal Devrimleri» gerçekleştirmeyi sağlamaya bir bakanlık bile yetmekteydi.

Hitler, Başbakan olur olmaz, parlamentonun feshiyle 5 martta yeniden seçim yapılmasına karar verdi. Amacı seçim döneminde SA ve SS'lerini devlet mekanizmasına yerleştirerek yaratılacak terör ortamında salt iktidarı ele geçirmek ve faşist devrimi gerçekleştirmek. Ancak, karşısındaki demokratik güçleri yok edebilmek için gerekçe yaratmak zorunluydu.

Naziler, SA'ların uygulayacağı plânlarını hazırlayıp seçimden bir hafta önce, 27 şubat 1933'de uygulamaya koydular: Reichstag (Parlâmento binası) ateşe verilecek ve bir komünist ihtilâli tehlikesi yaratılacaktı.

Gerçekten SA'lar Van Der Lubbe isimli akıl hastası bir kundakçıyı kandırarak yangının başladığı anda parlâmento binasında bulunmasını sağladılar. Plân uygulandı ve Reichstag ateşe verildi. Van Der Lubbe, yangın sırasında binada görülerek yakalandı. Ertesi günü olay komünistlere yüklendi. Komünist Partisinin Parlâmento Grubu Başkanı Ernst Torgler tutuklandı. 28 şubat 1933 günü Hitler parlâmentodan kanun gücündeki kararnamelerle ülkeyi yönetmek yetkisini hükümete veren yasayı çıkarttı.

Bundan sonrasında ise, Nazi terörü ülkenin her tarafına egemen oldu. Kamyonlar dolusu SA'lar caddelerden bağırarak geçiyor, evlere giriyor, bir çok insanları toplayıp, SA kışlalarına götürüyorlar, işkence yapıyorlar, dayak atıyorlardı.

Sindirme harekâtı

Nazi komandolarınnı terörüne rağmen 5 martta yapılan seçimlerde Hitler'in partisi genel oyun ancak yüzde 44 ünü elde edebildi. Ve milliyetçi cephe ortağı Hugenberg'in partisiyle birlikte Parlâmentoda 16 sandalyelik bir çoğunluk sağlayabildiler.

1933 yazı bitmeden birkaç ay içinde, Almanyada bütün demokratik güçler ve kurumlar sindirildi veya ortadan kaldırıldı. Milliyetçilerin lideri Hugenberg kabineden atıldı ve partisi kapandı. Nasyonal Sosyalist Partisi dışında bütün partiler silindi. Böylece tek parti diktatörlüğü kurulmuş oldu.

Nazi terörüne yolaçan Reichstag yangını davasında suçlanan Bulgar komünisti Dimitrof ve iki arkadaşıyla Torgler beraat ettiler. Dimitrof, yangının o zaman Reichstag Başkanı olan Goering'in Başkanlık binasıyla Parlâmento arasında yer alan kalorifer tesislerinin bulunduğu mahzene Başbakanlık binasından sokulan SA'lar tarafından çıkarıldığını kanıtladı.

Teröre devam

Nazilere iktidar yolunu açan siyasal partiler yok olmaktan kurtulamadıkları gibi, 1934 yılında uydurma bir darbe girişimi iddiası ile SA şefleri ve bunlar arasında Roehm öldürüldüler. Tasfiye sırasında Reichstag yangınını tertipleyen SA'ların hepsinin vücudu ortadan kaldırıldı. Hindenburg'un 1934 yazında ölümüyle de Hitler hükümet başkanlığıyla beraber devlet başkanlığını da

üzerine alarak Almanyanın tek hakimi oldu.

22 yıldan fazla süren Nazi rejimi, Alman halkına sadece ölüm, işkence ve yıkıntı getirdi. Kendilerini ikitidara getiren Alman kapitalistlerinin çıkarları için başlattıkları İkinci Dünya Savaşı ile de Naziler bütün insanlığın başına kâbus gibi çöktüler.

Birçok ülkede toplumsal cinayet hastası bir takım sapık serüvenciler. Mussolini ve Hitler'in yöntemlerini kullanabilmek için uygun ortamı beklemektedirler. Uyanık güçler etiketi değişen malın aynı mal olduğunu anlamakta ve koruyucu tedbirleri uygulamakta, geçen deneylerden sonra her halde gecikmeyeceklerdir.

TÜRKİYE'DE TERÖR

Ünlü tarihçi Augistin Thierry, toplumsal eylemlerin nedenlerini araştırırken şöyle der: «Bir toplumsal eylemi kimin tasarlamış olduğunu doğru olarak bilmek istiyor musunuz? Bunlara özünde kimlerin gereksinmesi olduğunu araştırınız, ilk düşüncenin, eyleme geçme iradesinin ve hiç olmazsa yapılan işten en büyük payın o kimselere ait olması gerekir: İs fecit qui Prodest «yapılan iş kimin çıkarına ise o işi yapan kimsedir.» aksiyomu hukukta olduğu gibi tarihte de geçerlidir.»

«Kim öldürüyor, niçin öldürüyor?» sorusuyla biçimlenen ülkemizdeki terör ortamından kimler yararlanmakta, hangi siyasal akımın temsilcileri çıkar beklemektedir? Bu sorunun doğru yanıtı, kimlerin niçin öldürdüğü sorusunun yanıtını da oluşturabilecektir.

Terör, çağımızda Türkiye'ye özgü bir olgu değildir. Gelişmiş veya az gelişmiş birçok ülkede şiddet olayları değişik özelliklerle ve başka başka amaçlarla gözükmektedir. Batı Almanya'da RAF (Kızılordu fraksiyonu), Schleyer'in geçen yıl kaçırılması ve öldürülmesi olayı ile terörü en yüksek düzeye ulaştırmıştır. İtalya Kızıl Tugaylarının Aldo Moro'yu kaçırarak öldürmeleri tüm dünyayı heyecanla sarsmıştır. Uçak kaçırma ey-

lemleri dünya ölçüsünde sürmektedir. Latin Amerika gerillaları, Nikaragua'da olduğu gibi, siyasal iktidarı yıkılma eşiğine getiren etkide terör eylemlerinde bulunuyorlar.

Fakat bu ülkelerde farklı olan şiddet eylemlerini kimlerin ne için yaptıkları belirlidir. Bunları düzenleyen örgütler her olayda, yapılanı amaçlarını belirterek üstlenirler. Ülkemizde ise bugün bireysel veya toplu siyasal cinayetlerle süregelen eylemlerin sahipleri ve bunların örgütleri karanlıktadır. Yapılanları hiçbir örgüt veya kişi üstlenmiyor .Ancak yapanların çoğunun bazı yasal kuruluşlarla örgütsel ilişkileri saptanabiliyor. Eylem sahiplerinin önemli bir bölümü «Komando» adıya nitelendiriliyor.

«Komando» adı verilen katiller ne zaman, niçin ve kimler tarafından oluşturulmuştur? Bunları kimler yönetiyor? Saldırganların ilişkilerinin saptandığı örgüt hangisidir? Tüm bu soruların yanıtlarını herkes biliyor. Karikatürcüler çizgileriyle cinayetleri yönetenleri belirtiyorlar Her siyasal cinayetin arkasında kimlerin bulunduğu bilinmesine karşın Devlet güçleri anlaşılması güç bir çekinme durumunu koruyorlar.

1968'den bu yana geçen 10 yıllık süre içinde siyasal nedenlerle işlenen cinayetlerin sayısı 1000'i bulmuştur. 1923 ile 1965 yılı arasındaki 42 yıllık dönemde ise bu sayı sadece 8'den ibarettir Bu rakkamlar içinde bulunduğumuz ortamın dehşetini tüm açıklığıyle ortaya koymaktadır. 1968 - 1978 dönemi içinde Milliyetçi Cephe'nin iktidara geldiği yıldan bugüne kadar işlenen siyasal cinayetlerin sayısı 849'dur. Bu rakamla beliren durumda terörün yaratıcıları ortaya çıkmaktadır.

Gerçekten 1968'lerde başlayan gençlik eylemlerinin yarattığı şiddet ortamında ölenlerin sayısı Milliyetçi Cephe'nin oluşmasından önce göreceli olarak önemsiz bir düzeydedir.

MC'nin çökmesinden sonra siyasal cinayetlerin sayısı olağan üstü artmaktadır. Terörün tırmanışı, Cephe iktidarında güdülen amaçla, bugünün demokrat iktidarına karşı yürütülen amaçtaki farklılıktan ileri gelmektedir. İktidarda yuvalanan faşizmin karşısındakileri sindirme amacı, bugün iktidarı zorla yıkma amacına dönüşmüştür. Bugünün terörü bu amacın gerçekleşmesi için kullanılan zoru simgelemektedir.

Ülkemizde terör eylemlerinin başlangıcını yüksek öğrenim kurumlarından kaynaklanan 1960 sonrası gençlik hareketleri oluşturmaktadır. Öğretim sorunlarından doğan hareketler, giderek ideolojik niteliğe bürünmüş ve silahlı mücadele yöntemlerinden önce anayasal hakları kullanarak yürütülmüştür. Ancak sağcı örgütlerin silahlı saldırılara başlamasından sonra solun bir kesimi önce savunmaya yönelik olarak şiddet yöntemleri kullanmaya başlamıştır.

1973 seçimlerinden sonra sağ, Milliyetçi Cephe iktidarlarında devlet bürokrasisi içinde yuvalanma yoluna gitmiş, sağcı örgütler solu sindirmeye yönelik eylemlerini yüksek öğrenim kurumlarında sürdürmüşlerdir. MC koalisyonunun parlamento tarafından düşürülmesinden sonra ise faşist hareket, siyasal iktidarın karşısına geçmiştir.

İnsan yaşamına kıyan terör, nereden gelirse gelsin, insanca düşünen ve duyanlarca onaylanamaz. Bunların kaynaklarının kurutulması, can

güvenliğinin sağlanması bugünün Türkiye'sinde tüm sorunların önünde gelmektedir. Bu nedenle kimler niçin öldürüyor sorusunun resmî yanıtı verilmeli, hangi gerekçeye dayanırsa dayansın, terör ortamını yaratan ve sürdürenlerden örgütleriyle birlikte hesap sorulmalıdır.

Devlet Terörünün Örnekleri...

Terör sözcüğünün dilimizdeki karşılığı şiddettir. Tedhiş Sözcüğü de terörü açıklar. Terörizm, devlete başkaldıran grupların giriştiği şiddet eylemlerinin tümünü belirler. Ancak, terör yalnız devlete karşı kullanılan bir yöntem de değildir. Devlet de yönetiminde teröre başvurabilir. Fransız burjuva devriminde 5 eylül 1773 ile 27 temmuz 1794 (9 thermidor yıl 11) arasındaki döneme ve rejime «terör» adı verilmiştir. Halk yığınlarının sürüklendiği jakoben diktatörlük devrimci şiddeti, karşı devrimcileri kurşuna dizerek, Jironden şeflerinin başlarını giyotinle keserek bir yıla yakın sürdürmüştür. Robespierre ve Saint - Juste gibi devrimcilerin çevresinde merkezlenen terör, Fransız devriminin en etkili dönemini belirtir. Ekim devriminden sonra Stalin'in uyguladığı rejim de devlet terörünün örneğini oluşturur. 12 Mart döneminde hükümetlerin uyguladıkları rejim «devlet terörü» niteliğindedir.

Siyasal doktrin olarak anarşizm de terör yöntemlerini kullanmaktadır. Görünüşte devrimci, gerçekte ise ütopik küçük burjuva ideolojisi ve eylemi olan anarşizm, bilimsel sosyalizmin tersine, örgütlenmiş siyasal sınıf mücadelesiyle her türlü siyasal örgütlenmeyi reddeder. Anarşizm,

devletin yalnız sınıfsal niteliğine degil varlığına karşıdır. Bu nedenle geçen yüzyılda bilimsel sosyalizmin kurucuları Marks ve Engels anarşizm ile savaşmışlar ve bu akımın lideri Bakunin'i Birinci Enternasyonal'den atmışlardır.

12 mart döneminde anarşistlerle sosyalistlerin bir kaba konmaları ve tüm devrimcilere anarşist sıfatı verilmesi, kamuoyunu aldatma amacına bağlıdır. Bilimisel sosyalizmi benimsemiş, onun yöntemlerine bağlı bir kişinin anarşist eylemlere girişmesi olanaksızdır.

Anarşizm, bireysel terörizm yollarını kullanır. Geçen yüzyılın ikinci yarısında ve yüz yılımızın başlarında anarşist eylemlere özellikle siyasal suikastlerle ve sabotajlarla sürdürülmüştür.

Yöntem olarak terör, devlete karşı veya devlet tarafından tarih boyunca kullanılmıştır. Köleci Roma Devleti'nin Spartaküs hareketine karşı kullandığı şiddet binlerce kölenin Çarmıha gerilerek öldürülmesiyle sergilenmiştir. Romalılar, ortaya ilk çıkışlarında, hıristiyanlara karşı da terör uygulamışlardır. Osmanlı İmparatorluğunda başkaldırma hareketleri terör yoluyla bastırılmıştır. Kuyucu Murat'ın, isyancıların kestiği kafalarını kuyuya doldurduğu ve bu nedenle kuyucu sıfatını aldığı tarih kitaplarında yazılmaktadır. İkinci Abdülhamit, despotizmini terörle yürütmüş, onun karşısında jöntürk hareketi ile ittihatçılar da aynı yöntemi kullanmışlardır. Cumhuriyet döneminde devrimin ilk yıllarında şiddet İstiklâl Mahkemeleri aracılığıyle işletilmiştir.

1930'larda Menemen'de Kubilay'ın şehit edilmesiyle ortaya çıkan Şeriatçı karşı devrim eylemi, devlete karşı cumhuriyet döneminin en belir-

gin terör eylemlerinden birini oluşturur. Bu eylem de devlet şiddetiyle bastırılmıştır.

Cumhuriyet döneminde 1960'lara kadar sol hareket şiddet yöntemleriyle önlenmiş, sol düşünceyi temsil eden işçiler ve aydınlar ya cezaevlerine kapatılmışlar ya da öldürülmüşlerdir. Ünlü hikâye yazarı Sabahattin Ali'nin gizli polis tertibiyle öldürülmesi, bunun örneklerinden biridir.

Demokrat Parti döneminde terör yöntemi önce sol düşünceyi temsil edenlere sonra da iktidardan yana olmayan aydınlara ve yazarlara uygulanmıştır. 1960 nisanında kurulan Tahkikat Komisyonunun uyguladığı rejimle terör iktidarın devlete karşı şiddet kullanılarak düşürülmesiyle sonuçlanmıştır. 27 Mayıs İktidarının devrilen iktidara ve yandaşlarına uyguladıkları yöntem de şiddeti ifade eder.

Cumhuriyet'in ilânından 1965'e kadar uzanan dönem içinde devlet dışı terör eylemlerinin cana kıyma olayı ise 8'i geçmez. 1968'den sonra ise bu rakam hızla yükselecek, 1968'de 2, 1969'da 10, 1970'de 19, 1971'de 22, 1972'de gene 22, 1973'de 15, 1974'de 27, 1975'de 37 kişi siyasal amaçlarla öldürülecektir. 1975, Milliyetçi cephenin ikitidara geldiği yıldır. 1976'da siyasal nedenlerle öldürülenlerin sayısı 109'a 1977'de 319'a yükselmiştir. İçinde bulunduğumuz 1978 yılının ağustosunda ise eğri 404 rakamını göstermektedir.

Terör'ün 1968'den başlayarak bugüne kadar giderek tırmanmasının gerisinde hangi olaylar, kimler ve ne gibi amaçlar yatmaktadır.

1961 Anayasasının yürürlüğe girmesinden sonra ülkemizde oluşan özgürlük ortamında işçi ve öğrenci hareketleri giderek ağırlık kazanmış-

tır. İşçi sınıfının bilimsel öğretisini benimseyen siyasal bir parti kurulmuş ve 1965'den sonra parlamentoda grup kurma gücüne ulaşmıştır.

İşçi sınıfı kendisine dönük bilinçlenmeye yöneldiği gibi yüksek öğrenim gençliği de varolan kurumların içinde sorunlarını çözme savaşımına girmiştir. İlk gençlik hareketleri öğretim ve öğrenim sorunlarına çözüm bulmayı amaçlamışlardır. Ancak, kendi sorunlarının toplum düzenine ilişkin nitelikleri gençliği devletin sınıfsal niteliğini tartışmaya götürmüştür. Ve 1968 yılındaki işgal ve boykot eylemlerine gelinmiştir.

1967 68 yılları tüm dünyada gençlik hareketlerinin toplum düzenlerini sarsıcı boyutlara ulaştığı bir dönemi ifade etmektedir.

Fransa'da öğrenci hareketleri 1967 yılı kasımında başlamıştır. İlk işgal eylemi bu tarihte olmuş. Paris Fen Fakültesinin Dekanlık bürosuna öğrenciler el koymuşlardır. Böylece polisle öğrenciler karşı karşıya gelmişlerdir. Öğrenim sorunlarından kaynaklanan son hareket 1968 yılında rejime ve toplumsal düzene karşı bir niteliğe bürünmüştür. Cohn — Bendit ve arkadaşlarının liderliğinde öğrenciler, 1968 yılı mayısındaki Sorbon'u işgal etmişlerdir.

Althusser'in İkinci Dünya Savaşındaki direnme ve Nazilerin yenilişinden bu yana batı tarihinin «en önemli olayı» olarak nitelendiği 1968 Mayıs olaylarında öğrenciler, devrimci bir eylemin içine girmişlerdir. Bu olaylar sırasında 9 milyon işçi genel greve gitmiş, ancak işçi-öğrenci kaynaşması oluşamamıştır. 1968 mayıs olaylarında işçi sınıfının önderliğinde yapılmayan bir öğrenci hareketinin belirleyici rolü oynayamayacağı

kanıtlanmıştır. Gerçekten işçi sınıfı partileri ve örgütleri, öğrenci hareketinin kesinlikle yanında yer almamışlar ve bunun bilimsel sosyalizmin ilkeleriyle bağdaşamayacağını açıklamışlardır. Fransa'da 1968 mayısında olup bitenin işçi sınıfı ile tarihi bir karşılaşmadan öteye geçmediği bir kaynaşmaya dönüşmediği bir olgu olarak ortaya çıkmıştr.

Batı Almanya'da öğrenci hareketleri, rejime ve toplumsal düzene karşı bir nitelikte görülmüştür. ABD'de, İtalya'da, Japonya'da, Sovyetler Birliği'nde, Polonya'da Çekoslovakya'da ve Yugoslavya'da öğrenciler kendi sorunları ile rejim sorunlarını birlikte ortaya atarak eylemlere girişmişlerdir. Öğenci hareketlerine karşı en akılcı yaklaşımı Yugoslavya'da Maraşal Tito göstermiştir.

1968 öğrenci ayaklanmasına polisin müdahalesindeki yanlışlık, 40 bin üniversite öğrencisini Belgrat'ta boykota itmiştir. Öğrencilerin yayın organları yasaklanıp resmî bütün yayın organları da tek yanlı saldırılara başvurunca hareket daha da sertleşmiş, fakülteler işgal edilmiştir. Olaya 10 haziranda Tito, şu konuşmasıyla müdahale etmiştir:

«Öğrencilerin isyanı, benim de zaman zaman ortaya koymama rağmen cevapsız kalan sorunlardan doğmaktadır. Bu defa, bir çözüme ulaşmak için mücadeleye sonuna kadar bizzat kendim gireceğime dair öğrencilere söz veriyorum. Bu görevde öğrenciler bana yardım etmelidirler. Eğer bu sorunların çözümünü başaramazsam, bugün işgal etmekte olduğum görevimi de bırakacağım.»

Bu müdahale ile üniversitelerde öğrencilerin istedikleri reformlar yapılmış, rektör ve dekan seçimi de içinde olmak üzere birçok yetkileri bulunan karma kurulların üyelerinin yüzde 30 - 40'nın öğrenci olması kabul edilmiştir.

Japonya'da öğrenciler Birleşik Amerika ile dostluk anlaşmasının yenilenmesini engellemek için parlamentoyu işgal etmeyi denemişlerdir. Japon Komünist Partisinin karşı çıktığı bu eylem, hükümetin istifası ve Meclis'in feshiyle sonuçlanmıştır.

Türkiye'de rejime ve toplumsal düzeni değiştirmeye yönelik gençlik eylemlerinin hızlandığı sıralarda ise Adalet Partisi iktidarda ve Süleyman Demirel Başbakandır. Böylece, gençlik eylemleri Adalet Partisinin politikası karşısında, nitelik ve nicelik bakımından biçimlenmiştir.

1961 Anayasasının yürürlüğe girmesinden sonra ise gençlik hareketleri 1970'e kadar ilerici ve devrimci özünü korumaktadır. Bu tarihe kadar örgütlü bir faşist öğrenci topluluğu gençlik hareketi içinde yoktur.

Bugünkü faşist örgütlerin çekirdeğini 1960'larda kurulan Komünizmle Mücadele Dernekleri oluşturur. Adalet Partisi içinde barındırdığı fanatik sağcı unsurlar aracılığiyle bu dernekeri ilerici gençlik örgütlerinin eylemlerini kırmak için kullanmıştır. Komünizmle Mücadele Derneklerine devlet bütçesiyle yerel bütçelerden büyük tutarlarda parasal yardımlar yapılmıştır. Devletçe desteklenen faşist gruplar, 1970'lere kadar ezici çoğunluğuyla solda olan öğrenci hareketine toplantılarında rahatsızlık çıkarmak veya vurkaç ekipleriyle eylemler yapmak yöntemlerini kullanmışardır.

1964'lerde Alparslan Türkeş Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisine girerek politika sahnesine yeniden çıkmakta ve kısa bir süre sonra bu partiyi tüm kadrosuyla ele geçirerek kendi ideolojisi doğrultusunda örgütlemeyi başarabilmektedir.

Türkeş ismi, ilk kez 1944'de Naziler'in Türkiye'de bir «quisling hükümeti» kurmaya yönelik darbe planının ortaya çıkarılması olayında duyulmuştur. Irkçı Turancılarla birlikte tutuklanan Türkeş, Nazi ideolojisini benimseyen düşüncelerini yadsımamakla birlikte eylem içinde bulunduğunun kanıtlanamaması nedeniyle beraat etmiştir. Bu olaydan sonra Türkeş, 27 Mayıs Devriminin başarıldığı anda ihtilâlcilerin kadrosu içinde görülmüş, ancak demokratik düzene geçişin karşısında olduğu için Millî Birlik Komitesinden 1960 kasımındaki operasyonla çıkarılarak yurt dışına gönderilmiştir.

1961 seçimlerinden sonra Adalet Partisi içindeki taraftarları Türkeş'i, Gümüşpala'nın yerine lider yapma mücadelesine girmişlerdir. Adalet Partisi içindeki Türkeş taraftarlarının o zamanki yayın organı olan Son Havadis gazetesinde 1961 kasım ayında Alparslan Türkeş'in manşette yer alan bir fotoğrafı altında «Beklenen Adam» yazısı yer alıyordu. Ancak, bu mücadele sonuç vermemiş, AP büyük sermayenin adamı Demirel'e teslim edilmiştir.

1961 seçimlerinden kısa bir süre sonra Türkiye'ye dönen Türkeş'in ismi Talat Aydemir darbesine karışmış ise de Sıkıyönetim Mahkemesinde görülen davada beraat etmiştir.

CKMP'yi ele geçiren Türkeş, Milliyetçi Toplumcu (Nasyonal) Sosyalist) programını bu partiyle benimsetmiş ve vurucu yan örgütleri oluşturmaya başlamıştır. Bugünün Ülkü Ocakları ve ona bağlı vurucu güçler ve komando grupları Türkeş ve partisi tarafından kurulmuşlardır. Ülkü Ocakları 1968'den sonra Milliyetçiler Derneği kapatılarak kuruldu. Federasyon biçiminde oluşan örgüt Türk Ocaklarını ele geçirerek, tüm yurda hızla yayıldı.

Komando kampları 1967 - 1968 yıllarında kurulmaya başlamıştır. 31 haziran 1968 günlü sayısında Demokrat İzmir Gazetesi komando kampları ile ilgili haberi: «CKMP'li gençler komando kursuna tabi tutulacak» başlığı altında vermekte ve Rifat Baykal bu konuda resmen açıklamada bulunmaktadır.

Komando kampları tüm kamuoyunun gözleri önünde hızla çoğaltılarak çalıştırılmıştır. 1 ağustos 1968 tarihli Cumhuriyet Gazetesi fotoğrafları ile birlikte «CKMP Komandoları 100 genç, İzmir'de hergün talim yapıyor.» başlığı altına, bu kamplardan birini anlatmaktadır. Haberde aynen şöyle denilmektedir:

«Akrepkaya'da bir komando birliği eğitim görmekte. Ancak eğitimin özellği şu Birlik Türk Silâhlı Kuvvetlerine bağlı değil, bir siyasi partiye CKMP'ye bağlı. CKMP Akrepkaya'da komando lar yetiştiriyor. Başlarında halen CKMP milletvekili olan MBK'cı Rifat Baykal var. Birliğin kısa adı «ED» teşkilâtı.

Kursta çoğunluğu MTTB'li olan 100 kadar gence, judo, taş ve sopa kullanımı, bunlara karşı korunma, açlığa ve eziyete dayanma tekniği öğ-

retiliyor. Kısacası CKMP'li gençler, «Saldırı» ve «Saldırıdan korunma» ilmi üzerinde ince ince eğitiliyorlar.

Amerikan 6. Filosunun İstanbul'a gelişinden sonra çıkan olaylar dolayısiyle partinin açılmasına lüzum gördüğü komando kampına öyle her genç elini kolunu sallaya sallaya giremiyor, Önce «Başbuğ» dan izin alınacak, giriş fişleri doldurulacak... Sonra?.. Bunu bilmeyecek ne var canım? «Tanrı Türkü korusun» diye bağrılacak.

Yazı şöyle bitmektedir:

«100 CKMP'li genç, (Bilindiği gibi Türkeş CKMP'nin ismini MHP olarak değiştirmiştir.) Komandonun bu kursta neler öğreneceklerini şimdiden kestirebilmek pek güç... Hep birlikte göreceğiz.»

Evet, bugün komandoları işledikleri sayısız cinayetlerle hepimiz görüyoruz ve hâlâ «Kim, niçin öldürüyor?» sorusunu sormak zorunda kalıyoruz. Alparslan Türkeş, Haber Ajansına 18 ağustos 1968 günü verdiği demeçte, komandolarla ilgili olarak şunları söylüyor: «Gençlik kolları çeşitli sportif ve kültürel faaliyette bulunuyorlar. Bu arada kendilerine judo öğretiliyor. Komünistler, memleketi sahipsiz sanıp da sokak hakimiyetini kuramazlar. Onların anlayacağı dilden konuşacak memleketçi — Milliyetçi çocuklar vardır.»

«Komandoları destekliyorum»

Hürriyet Gazetesinin 10 ocak 1969 günlü sayısının birinci sahifesinde büyük puntolarla şöyle bir manşet yer alıyordu :

«Türkeş açık konuştu: Komandoları destekliyorum. Çünkü onları biz kurduk ve eğittik.»

Bu başlık altında Cüneyt Arcayürek'in sorularına şu yanıtları veriyordu :

«— **SORU** : İki grup çatışması daha genişlerse, hatta halka kadar inerse, bu tehlikeli olmaz mı?

— **YANIT** Olmaz, çünkü biz, bu gençlerimizle barajı kurduk. Komünistlerin hareketi artık gelişemez. Belki bugünlerde birkaç olay daha olacak, ama yatışacaktır. Çünkü karşılarında biz varız. Komando dedikleri gençler dokuz ışığı benimsemişlerdir.

— **SORU** Komando gençlerin hareketlerini tamamen desteklemekte olduğunuzu yazabilir miyiz?

— **YANIT** : Doğrudur ve ben bu gençleri tamamen ve her bakımdan destekliyorum.»

Türkeş'in bu açıklamaları, bugünkü terör ortamını yaratanları, sürdürenleri, yönetenleri belirlemiyor mu? Bu sorunun yanıtını yargı organı içinde siyasal partilerin işledikleri suçları kovuşturmakla görevli olanlar herhalde vermek zorundadırlar.

Bugünkü terör ortamında yalnız solcular, ilericiler öldürülmüyor, Öldürülenler arasında MHP'liler ve Ülkücü komandolar da var. Bunlar için de, «Kimler ve niçin öldürüyor?» sorusu sorulmalıdır. Bunları öldürenler de mutlaka hesap vermelidirler.

MHP'nin ve komandolarının Başbuğ'u «Devlet» dergisinin 1-10-1973 günlü 294. sayısında militanlarına şöyle seslenmektedir :

«Emanet olan davayı kucakladım. Hiçbir şeye aldırmadan yürüyorum. Beni takip edin. Geri dönersem vurun. Davaya katılıp geriye dönen herkesi vurun.»

Türkeş'in bu sözü Mussolini'nin «İleri gidersem arkamdan geliniz, geri dönersem beni vurunuz» sözünden esinlenmişe benziyor...

Burdur'lu Hüseyin Hatipoğlu'nun oğlu H. Hatipoğlu, 1976 yılı başlarında vurulmuş olarak bulunur. Adli makamlar, olayı intihar olarak nitelerler. Hüseyin Hatipoğlu bu kanıyı paylaşmaz. Ve Türkeş'e şu telgrafı gönderir :

«Oğlum Hüseyin Hatipoğlu, 1971 - 1972 yıllarında Ülkü Ocakları Derneğinin üyesiydi. Daha sonra ayrıldı. Ve sizin bayram mesajınıza dayanılarak yani davadan dönenleri vurun emrine uyularak oğlum katledildi. Fakat bu, intihar süsü verilerek gizlenmek isteniyor..»

Bir başka örnek : 18 haziran 1977'de Ankara'da komandoların elindeki Site Öğrenci Yurdunda Ülkü Ocakları üyesi komando Zeki Erdoğan, öldürülmüş olarak bulundu. Zeki Erdoğan'ı kim ve niçin vurmuştu? Adli soruşturma şu sonucu verdi Zeki Erdoğan'ı vuran komando Muzaffer Sözügüzel'dir. Gerçekten sanık Sözügüzel, suçunu itiraf etmiştir.

Öldürülme müeyyidesine bağlanan komando disiplini bugüne dek yapılan terör eylemlerinin asıl faillerinin bulunmasını büyük ölçüde engellemiştir.

Komando Başbuğ'un «Davadan döneni vurun» biçimindeki emri, kendisi tarafından yazılan «Türkiye'nin meseleleri» adlı kitaba bir özdeyiş gibi konulmuştur.

Bir başka telgraf: «Genel vur» emrinin trajik sonuçlarından yaralanan bir başka baba da Alparslan Türkeş'e şu telgrafı göndermiştir:

«Sayın Alparslan Türkeş, size bu telgrafı, yıllarını Milliyetçi Hareket Partisine vermiş bir üye olarak değil, yüreği kan ağlayan bir baba olarak çekiyorum. 17 yaşındaki lise öğrencisi, canım oğlum Ata Yıldırım, cuma günü okul dönüşü Abidinpaşa Ülkü Ocaklarınca kurulan pusuya süşürülmek suretiyle alnından kurşunla vurularak öldürüldü... Abidinpaşa'da üç lisenin arasında kurulmuş Ülkü Ocakları Derneği'nin başka aile ocakları sönmeden kapatılmasını, oğlumun katillerinin adalete teslimine ve cenazemin iadesini arz ederim.» (18.3.1976, Milliyet)

İlk silahlı eylem

1970 öncesi, gençlik hareketlerinde ilk silahlı eylem hangi taraftan geldi?

1968'e kadar üniversite gençliğinin başlıca eylem biçimini toplantı ve gösteriler oluşturuyordu. 1968'de boykotlar ve üniversitenin işgali eylemleri başladı. İşgal ve boykot eylemlerine öğrenciler önce bütünleşmiş bir durumda girdiler. Ancak, sol dünya görüşüne bağlı öğrencilerin ağırlığı oluşturmalar üzerine, sağ kanat öğrencileri boykot ve işgallerden çekildiler. Ve bunları kırmak için eyleme geçtiler.

Sağcıların İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesine saldırı eylemlerinde ilk kez silah, molotof kokteyli ve dinamit kullanıldı. Ardından Eskişehir ve Ankara İktisadî ve Ticarî İlimler Akademileriyle, Ankara DT-CF'de kanlı çatışmalar ol-

muş, pek çok öğrenci yaralanmıştı. Silahlı terör eylemleri böyle başladı. Metin Toker de Sağda ve Solda Vuruşanlar adlı kitabında, «İki klik halinde çatışmalar başlayınca, silaha ilk davranan, onu ilk ateşleyen Ülkü Ocakları mensupları olmuşlardır.» yargısını açıklamaktadır.

1968'lerde komando kampları yeni kurulmuştu. Silah kullanan militanlar azınlıkta oldukları için, gezginci bir yöntem uyguluyorlardı. Sayılarının çoğalmasına karşın, bu yöntem bugünlerde de uygulanmaktadır. Cumhuriyet'in diğer yazı dizisinde belirli kişilerin çeşitli olaylar içinde yer almaları, bu yöntemi vurgulamaktadır. 1969 yılında silahlı eylemler giderek artmış ve adam öldürme olayları 10 rakamına yükselmiştir.

19 eylülde Orman Fakültesi üçüncü sınıf öğrencisi Mehmet Cantekin komandolar tarafından kurşunlanarak öldürülmüştür.

Sağcı örgütler hızla silahlanmakta ve patlayıcı maddeleri depo etmektedirler. 21 eylül günü MTTB binasında lise öğrencisi Mustafa Bilgin, yanık sigarası ile uyukladığı odada depolanmış olan dinamitlerin patlaması sonucu ölmüştür.

9 aralık 1969 günü İstanbul DMMA önündeki durakta otobüs bekleyen devrimci öğrenci Mehmet Büyüksevinç, komandolar tarafından yaylım ateşine tutularak öldürülmüştür.

Solda silahlanma

Komandoların silahlı saldırıları, solcu gençlerin bir kesiminin de silahlanmalarını ve silahlı şiddet yöntemlerini kullanmalarına yolaçmıştır.

Ertuğrul Kürkçü, bugün bu durumu şöyle açıklamaktadır:

«12 Mart öncesinde sorun, silahın girdiği mücadele davranışları, faşist saldırganlıkla mücadele çizgisi içerisinde oluyordu... Bu bizim irademizin dışında, bize dayatılmış bulunan bir mücadele tarzıydı. Ve bizim o gün için iki yolumuz vardı önümüzde: Ya faşistlere teslim olacaktık, formüle edersek, bunlar bize şunu söylüyorlardı: Sosyalist olacaksan nasyonal sosyolist ol ya da öl. Bize konulan tercih buydu. Biz ikincisini seçtik.» (Cumhuriyet 14 ağustos 1978, Bir Dönemin Eylemcileri Tartışıyor. Uğur Mumcu'nun röportajı).

Aralık 1970 sonlarında Ankara Bayram gazetesinde yayınlanan bir açık oturumda da Ertuğrul Kürkçü, aynı düşünceyi şöyle açıklıyor:

«Biz savunma halindeyiz. Polis, gericilerle birlik olup, gericileri üzerimize saldırtmağa devam ettikçe, silahsızlanma olamaz. Bize saldırı olmadığı müddetçe, biz katiyyen elimize silah almayız..»

Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu (SDDF) nun 1970 yılı sonlarında yaptığı silahsızlanma çağrıları silahlı komando eylemlerinin sürmesiyle sonuçsuz kalacaktır.

1968'erde tüm dünyayı saran gençlik eylemleri giderek sol terörizme dönüşmüştür. İşçi sınıfıyla kaynaşmadığı ve bütünleşmediği için küçük burjuva bireysel terözimi niteliği alan gençlik hareketler., Türkiye koşullarında kendisine özgü bir nitelik almıştır.

Fransa'da Komünist Partisi, gençlik hareketini «Goşizmin bir belirtisi» olarak tanımlamış ve şiddetle eleştirmiştir. Goşizmin kökeni, geçen yüz-

yıllarda bulunan ve Bakunin'in öncülüğünü yaptığı anarşist eylemlerle eş anlamlı olarak gösterilmiştir. Fransız Komünist Partisinin liderlerinden Jacques Duclos, 1968 Mayıs ve Haziran gençlik eylemlerini şöyle eleştiriyor:

«— Mayıs ve haziran ayı olaylarında, bazı unsurların anarşinin kara bayrağını dalgalandırması, insanın aklına anarşist nazariyelerin asıl temsilcisi Bakunin'e karşı birinci enternasyonal sırasında Karl Marx ve Friedrich Engels'in yürüttükleri çok sert kavgayı getiriyor.

Cohn Bendit, Sauvageot ve Geismar gibi ötekilerin sözlerine dikkatle kulak verince, daha bundan yüzyıl önce daha başka şartlar içinde Bakuninci anarşistlerin söyledikleri, tekrarladıkları şeyleri ağızlarında geveledikleri hemen anlaşılıyor.

Kapitalist sistemin temel yapısını hiçbir zaman tartışma konusu haline getirmeyen bu terör eylemleri, ancak tutuculuğun içine gömüldüğü halde, «İlerici» görünmenin lüksünü bu yolla ödeyen bazı burjuva çevrelerinin hayranlığını kazandı... Anarşizmin eski temsilcileri herşeyi altüst etme teorisinden yola çıkıp işi banka soygunlarını ülküleştirmeye kadar vardırmışlardır. Ve şimdi nerelerden geldiği, hangi kaynaklardan yararlandığı besbelli, Cohn Bendit gibi bir adam, anarşizme yeniden bu ölçüde yaşayan bir güç kazandırmıştır... Geçmişte olduğu gibi şimdi de anarşizm gericiliğin işine yaramaktadır... İşçi hareketinin yüksek çıkarı, anarşistlerin ve provakatörlerle dolu diğer solcu grupların, faşizmin çağırıcıları haline gelmesini engellemektir.»

Terorizmin en etkili yöntemlerinden biri olan

gerillacılık da sosyalist öğretinin ilkeleriyle, soyut bir savaşım biçiminde bağdaşmamaktadır.

«Toplumsal haksızlıkların köklü bir şekilde yerleştiği tüm ülkelerde, herhangi bir zamanda, devrime elverişli bir durum bulunmasa bile, kendi yaşama koşullarını değiştirmek umuduyla silaha sarılabilecek kişiler çıkabilir. Bu tür eylemlere ister kendiliğinden doğmuş, ister gizlice planlanmış olsun, Marksist Leninistler tarafından bireysel umutsuzluk durumları veya serüvencilik gözüyle bakılır. Marks ve Engels'de zor, kitle gösterileri, genel grevler, hatta pasif boykotları da kapsamaktadır.» (Pomeroy, Gerilla Savaşı ve Marksizm).

Ülkemizde gençlik hareketleri 1971 öncesinde banka soygunları, adam kaçırmalar ve polis noktalarının kurşunlanması biçimlerini almaktadır. Bu eylemlerin yapıldıkları zaman ve koşullar içindeki değerlendirmeleri ve eleştirisi yapılmaktadır. Ve yapılacaktır. Ancak bu tür eylemlerin özellikle bugünkü koşullarda sosyalist öğretinin ilkelerine aykırı düşeceği kesindir.

Gerillacılık, iç savaş yenilgisinden sonra İspanyol Komünist Partisinin ülkesinde uyguladığı bir yöntem olmuştur. Parti lideri Carrillo, bu dönemi ve bitişini şöyle anlatır:

«1948 yılında Moskova'da yapılan bir toplantıda Stalin bize şu soruyu sordu: «Bir gerilla savaşı veriyorsunuz, peki ama neden, yasal kitle örgütlerinde çalışmıyorsunuz?» Ona göre, faşist sendikalarda ve kitle örgütlerinde çalışmamız gerekiyordu. Gerilla savaşını terk etmemizi açıkça önermedi ama bunu dolaylı yoldan yaptı. «Gerçekten İspanyol Komünistleri, faşizmin gü-

cünü arttırıcı sonuçlar yarattığından gerilla çalışmalarını 1949'da durdurmuşlardır.»

«Soygun» da terörist eylemler arasında yer almaktadır. Tarihsel gelişimde bu taktiğin ana yurdu 1860-70'ler Çarlık Rusyasıdır. Ezilenlerin, yağma gibi eylemler yoluyla burjuva mülkiyetine sahip çıkılması yönünde attıkları bir adım anlamını taşıyordu. Ancak anarşist ve norodniklerden çok bolşevikler 1905 Devrimi ve sonrasında bu taktiğe başvurmuşlardır.

Bu soygunlardan en önemlisi, partiye 200 ruble sağlayan Tiflis soygunudur. Bu soygunda önderlik eden Stalin, ve Lenin Rus Sosyal Demokratların öteki kesimlerince şiddetle eleştirilmiştir. Ancak, Lenin siyasal soygun yapmakla adi soygun ve haydutluk arasındaki farkı açıklamaktadır. Soygun yapanların eylemlerinin soysuzlaşıp, adi suça ve kötü bir amaca yönelmemesi için onlar, sosyalist ideoloji ve eğitim ilkesi üzerine kurulmuş bir partiden emir alma ve sadece devlet mülkiyetindeki kurumları soymak zorundaydılar.

FRANSA'DA: Buna karşılık, İkinci Dünya Savaşından sonra üstlendiği Fransa'dan Katolonya'ya soygunlar düzenleyen Sabaté bir anarşistti. Dublin'den Akdeniz'e kadar uzanan bölgede faaliyet gösteren Sabaté ve adamları parka giyerler, silahlarını ve bombalarını küçük evrak çantaları içinde taşırlardı.

TÜRKİYE'DE: Gerilla yöntemi, banka soyguntarı, adam kaçırmalar 12 mart 1971 öncesinde ve sonrasında çok kısa bir süre içinde Türkiye'de bazı sol gruplarca kullanılmıştır. Bunların yanlışlığı veya doğruluğunu tartışmak kadar

bu deneylerden yararlanmak da bugünkü sol hareket için en sağlıklı ve en doğru biçimleri bulmak yönünden yararlıdır. Ancak tüm bu eylemlerde, adam öldürme hiçbir zaman benimsenen bir yol olmamıştır. 12 mart öncesi ve sonrası bazı sol grupların başvurduğu şiddet faşist saldırganların aksine adam öldürme olayları yaratmamıştır. İsrail Başkonsolosu Sfraim Elrom'un ölmıştır. İsrail Başkonsolosu Efraim Elrom'un öldürülmesi bunun bir istisnasını oluşturur.

12 Mart 1971 öncesi terör eylemi en yüksek düzeyine Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının Ankara'da Kepikli boğazındaki elektronik taburunda görevli Amerikalı bir çavuş ile üç eri kaçırmaları olayıyla ulaşmıştır. Eylemi THKO adlı örgüt üstlenmiş ve şu bildiriyi yayınlamıştır:

«Türk Halk Kurtuluş Ordusunun tüm dünya halklarına ve Türkiye halkına çağrısı: THKO, halkımızın kurtuluşu ve ülkemizin bağımsızlığının silâhlı mücadeleyle kazanılacağına ve bu yolun tek yol olduğuna inanır. Bütün yurtseverleri kendi saflarına çağırır. Amacımız, Amerika'yı ve bütün yabancı düşmanları temizlemek ve tam bağımsız Türkiye'yi kurmaktır. THKO, ezilen halkımızın öncü gücüdür, halkımızın kurtuluşu dışında hiçbir harekete girişmez... THKO, esir aldığı Amerika'lıları serbest bırakmak için 36 saatlik süre tanımaktadır. Bu süre içinde şartların yerine getirileceği, hükümet yetkililerince TRT ve Basın yoluyle duyurulmalıdır. Verilen sürenin sonunda duyurunun yapılmaması halinde esirler kurşuna dizilecektir.»

Bildiride Amerikan Elçiliği önünde nöbet tutan polislerin kendileri tarafından kurşunlandı-

ğı, İş Bankası Emek Şubesindeki 124 bin Türk lirasına «el konduğu», bir Amerikan motorunun bombalandığı kabul edilmektedir.

Sonuç ne oldu?

Bildiride verilen süre geçmiş, ancak Deniz Gezmiş ve arkadaşları Amerikalıları öldürmeyerek serbest bırakmışlardır. Buna karşın 12 Mart devlet terörü Deniz Gezmiş ve arkadaşlarını Sıkıyönetim Mahkemelerinde ölüm cezasına mahkûm ederek asmıştır.

Sol şiddet, banka soygunu ve adam kaçırmalarla yürüttüğü eylemi, 12 Mart'ı izleyen kısa bir süre içinde de yürütmüştür. Sol terör 12 Martın yasal görünümlü şiddetiyle bastırılmıştır.

Bu dönemde devlet içinde kurulan Kontr-Gerilla gibi örgütlerde devrimcilere insanlık dışı vahşet örneği işkenceler yapılmış, devrimci gençler sokaklarda çatışma adı altında vurularak öldürülmüş ve Kızıldere operasyonu tam anlamıyla bir «toplu kırım» niteliği almıştır. 12 Mart döneminde devlet terörünün kimler adına ve kime karşı yapıldığı bellidir.

Bu terör ortamında öldürülenler için kimler, niçin öldürdüler, sorusuna gerek yoktur. Adam öldürmeler ve toplu kırımlar, biçimsel hukuka uygun olarak yapıldığından kovuşturmalara konu da olmamıştır. 1974 genel affı, Kontr-Gerilla işkencecilerinin araştırılarak yargılanmaları yolunu da kapatmıştır.

12 Mart öncesinde etkinliği olmayan faşist hareket, 12 Mart sonrasında bu durumu hızla değiştirmeyi başarmıştır. Gerçekten 12 Mart te-

rörü, faşizm devlet desteğiyle gelişme olanaklarını elde etmiştir.

12 Mart döneminin 1973 seçimleri ile sona ermesini izleyen dönemde faşist tırmanma terör yöntemleriyle birlikte hızlanmış ve bugünkü düzeyine ulaşmıştır.

Hızlanma

CHP _ MSP koalisyonunda komando saldırıları etkili değildir. Ancak, koalisyonun dağılmasından sonra Milliyetçi Cephe'nin oluşturulması ve iktidara hazırlanması sıralarında komando eylemleri hızlanmıştır. 19 aralıkta devrimci Şahin Aydın bıçaklanarak, CHP'li işçi Hüseyin Örek komandolar tarafından dövülmeyle öldürülmüşlerdir. 1975 ocak ve şubat aylarında ise komando saldırıları tırmanmaya yönelmiştir. 20 ocakta Ankara'da Ticaret ve Turizm Yüksek Okulu öğrencisi devrimci Veli Yıldırım, demir çubukla, 23 ocakta da İstanbul Vatan Mühendislik Okulu Öğrencisi Kerim Yaman, kurşunlanarak öldürülmüşlerdir.

Sokaktaki gücünü kanıtlayan MHP, parlamentodaki üç üyesi ile MC koalisyon hükümetine girmiş, iktidar olmuştur.

31 mart 1975'den 1 ocak 1978'e kadar süren MC döneminde faşistler büyük ölçüde devlet bürokrasisine sızmışlardır. Özellikle güvenlik kuvvetlerinin kilit noktalarına yerleşen MHP yanlıları komando operasyonlarını kolaylaştırmışlardır.

MC iktidarlarında 500'ü bulan siyasal cinayetin failleri komandolardır. Cinayetler genellik-

le faili meçhul kalmış, komandolara bir bakıma «adam öldürme özgürlüğü» tanınmıştır. Komando terörünün desteğinde tırmanan faşizm, öğretmen yetiştiren okullarla, üniversitelerin büyük bir bölümünü denetimi altına almıştır..

Eğitim Enstitülerine giriş için 1976'da yürürlüğe konan mülakat yöntemi, büyük ölçüde MHP yanlılarının bu okullara girmelerini ve öğrenciler arasına geniş bir taban oluşturmalarını sağlamıştır. Ayrıca, Eğitim Enstitülerinde okuyan 2 bini aşkın öğrenci, devrimci oldukları gerekçesiyle okullarından fiilen uzaklaştırılmışlardır. Gazi Eğitim Enstitüsü ile Atatürk Eğitim Enstitüsü tümüyle faşist işgal altına girmiştir.

Azınlıka oldukları fakültelerde faşistler, devrimcileri zor yöntemleriyle sokmayarak denetim altına almışlardır. Öğrenci öldürme olayları planlı bir biçimde üniversitelerde faşist işgali sürdürmek için yaratılmıştır. 1976 ve 1977 yıllarını kaplayan terör ortamı, komandoların cinayetleriyle doludur. Bu ortamda kimlerin ve niçin öldürdükleri açıkça bellidir. 1967 68 yıllarında açılmaya başlayan kamplarda yetişen gençler, Başbuğlarının vur emrini körü körüne yerine getiren, silah kullanmakta becerikli profesyonel katil çetelerini oluşturmuşlardır..

MC döneminde kim niçin öldürüldü? sorusunun yanıtında sorumluluk açısından MHP ve Ülkü Ocakları kadar Adalet Partisinin yönetici kadrosu da gösterilmelidir..

Ecevit Hükümetinin kurulduğu 1978 yılı başından bu yana terör eylemleri eskisine oranla —fakat yön değiştirerek— daha çok artmıştır. 5.1.1978 gününden, ağustos sonuna kadar siya-

sal cinayetler sonucu ölenlerin sayısı 396'yı bulmuştur. Terör eylemlerinin büyük çoğunluğu Ülkü Ocakları veya MHP ile ilişkisi olan komandolar tarafından yapılmıştır. Terör, içinde bulunduğumuz dönemde, iki amaca yönelmiştir: Birincisi, can güvenliğini sağlamada siyasal iktidarı başarısız kılarak devirmek ve bunun sonucu doğacak siyasal bunalımdan yararlanarak yeniden iktidara gelmektir. İkinci amaç ise kazanılan mevzilerin korunmasıdır.

Siyasal iktidarı devirmek amacı MHP'nin Başbuğu tarafından açıkça belirtilmiş ve hatta Mussolini'nin kara gömlekli komandolariyle Roma üzerine yürüyüşünü anımsatan Kırıkkale ve Ankara yürüyüşlerini düzenlemiştir. 17 nisanda Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu, Hanife Fendoğlu, torunu 5 yaşındaki Bozkurt ve 1 yaşındaki Mehmet'in postayla gönderilen bir paketin patlaması sonucu ölmeleri, terör olaylarının en önemlisini oluşturmaktadır. Malatya Belediye Başkanı ile birlikte aynı tarihlerde Adıyaman ve Pazarcık'da siyasal etkinliği olan kişilere de bombalı paketler postalanmıştır.

MHP'nin düzenlediği büyük yürüyüşlerle bombalı paketlerin postalandığı tarihlerin çakışmaları bir raslantı olarak değerlendirilemez. Yürüyüşün tarihi 15 nisan olarak saptanmıştır. Pazarcık postahanesine Ankara'dan gönderilen bombalı paket 14 nisanda yerine ulaşmış, ancak hedefine varmadan patlamıştır. Malatya Belediye Başkanına gönderilen paket ise gecikmeye uğramıştır. Bu paketlerin zamanında yerlerine ulaşarak istenen kişilerin ölmelerinin sağlanması durumunda Başbuğ'un büyük yürüyüşü, ta-

sarlanan amacı gerçekleştirme olanağını belki de bulabilecekti.

Siyasal iktidarın koruyuculuğunu yitiren komandoların yakalanmaya başlanmaları üzerine adalet önünde gerçeğin ortaya çıkması ve suçluların cezalarını görmeleri tehlikesi karşısında, faşist terör Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ü öldürme yoluna gitmiştir. Bu olayla yargı organında görevli savcı ve hakimlerin görevlerini yapamaz duruma gelmeleri amaçlanmıştır.

Doç. Server Tanilli'nin kurşunlanarak yaralanması ve Doç. Bedrettin Cömert'in öldürülmeleri olayları ile öğretim üyeleri sindirilmek istenmiştir.

Eğitim Enstitüsü yöneticileri ve öğrenci yurtları yöneticilerine yöneltilen suikastların amacı da bellidir. Böylece bu yerlerdeki faşist işgallerin kaldırılması çabalarının sonuçsuz bırakılması amaçlanmıştır.

Öldürme olaylarının içinde yaşadığımız günlerde açıkça görülen nedenleri, bunları yapanları belli etmektedir.

İçinde yaşadığımız ortamda şiddet eylemlerini yapanların faşist terörcüler olduğu açıkça bellidir. Suçüstü yakalananların kimlikleri ve bunların örgütsel ilişkileri, kimler niçin öldürüyor sorusunun yanıtını kesinlikle vermektedir. Öldürenler çoğunlukla Ülkücü komandolardır. Bunların nerede, nasıl, niçin ve kimler tarafından adam öldürmek için eğitildikleri ortadadır.

Faşist terör, toplumun demokratikleşme sürecini zorla durdurma amacına bağlı olarak belirli bir siyasal örgüt tarafından yürütülmekte

ve yönetilmektedir. Faşizmin kullandığı zor, sadece bir bastırma aracı niteliğinde de değildir. Zor, propaganda aracı olarak da kullanılmaktadır. Faşizm için kullandığı yöntemlerin kitlelerde sempati uyandırıp uyandırmayacağı önemli bir sorun sayılmaz. Terörün yarattığı yılgınlık kitlelerde zora dayalı, özgürlükleri yok eden rejimleri onaylamaya sürükler. Özellikle Faşizm serpildikçe, Lunpenlerin, Gangsterlerin harekete katılmaları olanağı artar. Başka toplumlarda olduğu gibi ülkemizde de bunların örnekleri görülmektedir. Faşizm, bu nedenlerle şiddet yöntemini acımasızca uyguluyor.

Terör eylemlerini yaratan ve yönetenler saptanmadıkça ve bunlara karşı yasal yaptırımlar cesaretle uygulanmadıkça ülkemizde bunların önlenmesi olanaksızdır.

Bunca ölen insanımızı kimlerin ve niçin öldürdükleri 10 yılı aşan dönem içindeki olaylar belli etmektedir. Perde arkasındaki siyasal parti veya dernek niteliği taşıyan örgütler ortadadır. Anayasamız, 57. maddesinde siyasal partilerin uyacakları ilkeleri belli etmiştir. Adam öldürmeyi yöntem olarak kabul eden bir örgüt, Mafia örneği bir çete olur ama, anayasamıza ve siyasal partiler yasasına göre, siyasal parti tanımına giremez. Siyasal parti adıyla ortaya çıkmışsa, anayasanın 57. maddesi ve siyasi partiler yasası hükümleri uygulanarak temelli kapatılır. Bu yaptırımın uygulanmasında yetkili olan yargısal kuruluş, Anayasa mahkemesidir. Dava açma yetkisiyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına tanınmıştır.

Hükümet, demokratik kurallara uygun ola-

rak faşist terörün adam öldürme olaylarında kimin niçin öldürdüğünü araştırır. Saptadığı sanıkları kanıtlarıyla birlikte adalete verir. Fakat faşist terörün yasal dokunulmazlıklarla donatılmış kişiler ve siyasal örgütlerce yönetilmesi durumunda, uçlarda buyruklarla çalışanların kovuşturulmaları veya cezalandırılmaları yeterli olamaz.

Bugün kimlerin niçin öldürdükleri sorusunun yanıtını bilen kamuoyu anayasa ve siyasi partiler yasasıyla yetkili kılınan kişilerin görevlerini yerine getirmek için neyi bekledikleri sorusunu soruyor.

Zorunlu önlemler

1930'lar Almanyasında, Weimar Cumhuriyetini yıkma amacını gerçekleştirmede Nazilerin giriştiği yoğun eylemlerde SA komandolarının oynadıkları etkin rol, tarihsel bir gerçektir. Hitler ve çetesi, tüm Almanya'da SA'larla bir dehşet ortamı yaratmışlar ve böylece dikta özlemlerini topluma benimsetme yöntemini uygulamışlardır. Cumhuriyetin savunucusu siyasal iktidarlar Nazi Partisinin güdümündeki bu zorba güçleri dağıtabilseler ve onların işledikleri siyasal cinayetlerin hesabını sorabilseydiler, demokratik anayasal düzenin yıkılmasını önleyebilirler miydi? Faşizmi iktidara getiren ekonomik ve sosyal koşulların yanında, yasal önlemlerin zamanında uygulanmasının da etkinliği bakımından bu soruya olumlu bir yanıt vermek gerekir. Bu önlemlerin alınmasında duraksama ve gecikme ise bağışlanması olanaksız sorumluluklar yaratır

Weimar Cumhuriyetinin son hükümetleri bunun en belirgin örneklerini oluşturmaktadırlar. Gerçekten Weimar Cumhuriyetinin son hükümetleri bunun en belirgin örneklerini oluşturmaktadırlar. Gerçekten Weimar Cumhuriyetinin yıkılmasından sekiz ay kadar önce, parlamentoya dayalı son siyasal iktidarı oluşturan Bruening Hükümeti, 10 nisan 1932'de aldığı bir kararla SA'ların dağıtılmasını öngörmüştür. Bu kararın Naziler için büyük bir darbe oluşturduğu tarihsel bir gerçektir. Bruening Hükümetinin Cumhuriyeti koruma konusunda iyi niyetli gözüken İçişleri Bakanı General Groenir'in uygulamaya koyduğu bu karar, belki de Nazilerin iktidarı ele geçirmelerini önleyebilecekti. Bu gerçeği gören Hitler ve çetesi, çözümü komandoları dağıtma kararı alan hükmeti, işbirlikçi siyasetçilerin yardımıyla devirmekte buldular. 85 yaşındaki Devlet Başkanı Hindenbourg kandırılarak önce İçişleri Bakanı, sonra da Başbakan çekilmek zorunda bırakıldılar. Böylece SA'ların yeniden terörist eylemlere başlamaları sağlandı ve Cumhuriyetin yaşamına son verildi.

Ülkemizde son yıllarda Nazi örneğine göre örgütlenen komandolar, özellikle MC iktidarları döneminde devlet bürokrasisine sızma olanaklarını bularak etkinliklerini arttırmışlardır. Nazi Partisi güdümündeki SA'lar da ordu ve polis kuvvetlerine sızdırılmıştı. Gerçekten Hitler Berlin Polis Müdürlüğü görevlileri arasında SA'ların bulunduğunu açıkça belirtir. Bu durumda polisin komandoların suç oluşturan eylemlerini bastırması olanağı ortadan kaldırılmış oluyordu. Bu bakımdan komando eylemlerinin önlenmesinde

devlet bürokrasisine sızan unsurların temizlenmesi zorunlu bir tedbirdir. İçişleri Bakanı Sayın Özaydınlı'nın İstanbul'da bir polis amirinin komandolarla işbirliğini belirten açıklaması devlet bürokrasisinin faşist unsurlardan temizlenerek hızla tarafsızlaştırılmasındaki zorunluğu ortaya koymaktadır.

Bugün parlamento çoğunluğuna dayalı iktidarda bulunan hükümet, devletin anayasal düzenini yıkmaya yönelik örgütlü zorbalık eylemlerine karşı, «Yasal zor» yöntemlerini uygulamakta gecikmemelidir. Çoğulcu demokratik düzende, tüm düşüncelere saygı kuşkusuz ki vazgeçilmesi olanaksız bir ilkedir. Ancak bu ilke, düşünceleri örgütlü olarak açıklamak için kurulan dernek niteliğindeki kuruluşların, adam öldürme çeteleri durumuna dönüşmelerinde, kovuşturulmalarına engel olamaz. Adı dernek veya parti olsun, suç işleme odakları durumuna gelen kuruluşlar haklarında yasaların öngördüğü yaptırımların uygulanmasında duraksamaya düşmesi sonucunu yaratacaktır. Böyle bir sonucun sorumluluğunun ise altından kalkılamıyacak derecede ağır olduğu kuşkusuz ki bilinmektedir.

Türkeş ve İnsan Hakları

İşkence ve eziyet, tüm demokratik anayasalarda ve uluslararası insan hakları sözleşmelerinde kesin kurallarla yasaklanmış, yapanlar için suç oluşturan eylemlerdir. Suçluları yakalamak, kamu güvenliğini ve düzenini sağlamak gerekçelerine de dayansa «Kimseye eziyet ve iş-

kence yapılamaz». Devletin güvenlik örgütleri, suç işlemekten sanık olan kişileri, topladıkları kanıtlarla birlikte bağımsız yargı organına vermekten öteye bir yetkiye sahip değildirler. Bunun dışında ister solcu anarşist, ister faşist olsun kimseye gerçeği ortaya çıkarmak amacına da yönelik olsa işkence ve eziyet yöntemleri uygulanamaz. Sağdan veya soldan gelen terör eylemleri, devlet güçlerinden kaynaklanan terörle önlenemez. Federal Almanya'da Schleyer'in kaçırılarak öldürülmesi, İtalya'da Aldo Moro'nun kaçırılması ile terorizmin en yüksek boyutlara ulaşmasında şiddete karşı şiddet yöntemlerinin etkisi yadsınması olanaksız bir gerçektir. Devletin hukuk dışına çıkması, kendisine yönelen eylemleri önleme gerekçeleriyle insan hak ve özgürlüklerini çiğnemesi, bireylerin işledikleri suçlardan daha ağır ve yıkıcı sonuçlar yaratır.

Ecevit Hükümeti, iktidara geldiğinden bu güne dek, giderek artan terör eylemlerine karşı demokratik hukuk yöntemlerini uygulamaktadır. Toplu kırım, sabotaj, kundakçılık ve suikast olaylarından sanık olanlar, olağanüstü yönetim yollarına başvurulmadan bağımsız yargı organlarına verilmekte ve savunma haklarının tümünden yararlanmaktadırlar. Terör eylemlerinin sıkıyönetim veya ihtisas mahkemeleri adı altında DGM'ler gibi olağanüstü yargı organları kurularak önlenebileceğini ileri sürenler karşısında hükümet, demokratik hukuk düzenini işletmekte direnmektedir. Dört aylık iktidarı döneminde hükümetin en büyük başarısını bu demokratik ve hukuk ilkelerine bağlı davranışı oluşturuyor. Malatya Belediye Başkanının uğradığı suikast-

la doruğuna ulaşan faşist operasyonların demokratik hukuk yöntemleriyle bastırılması, sıkıyönetim özlemcilerinin planlarını boşa çıkartmıştır.

Demokratik anayasal düzeni yıkmaya yönelik eylemlerin kovuşturulmasında sanık olarak yakalanan kişiler, 12 Mart dönemiyle MC iktidarlarının yönetimlerinden farklı olarak, savunma haklarını kullanabiliyor ve yeterli kanıtlar yoksa bağımsız yargıçlarca serbest bırakılıyorlar. 12 Mart rejiminde olduğu gibi insanlar kontr-gerillalarda günlerce gözaltında tutularak insanlık dışı işkencelerle işlemedikleri suçları kabul etmek durumunda kalmıyorlar. Hükümetin izlediği bu politikaya karşın poliste yurttaşlara hiç işkence ve eziyet yapılmıyor mu? Bu soruya kesinlikle hayır demek olanaksızdır. Devlet bürokrasisinin eski alışkanlıklarını hemen bırakmasındaki güçlük, anti demokratik yasal kuralların varlığı, işkence savlarının ortaya atılmasına olanak vermektedir.

DGM'ler gibi olağanüstü, siyasal iktidarlara bağımlı kuruluşları savunan, kendilerinden yana olmayanlara yaşama hakkı bile tanımayan MC iktidarlarının vurucu gücü MHP'nin lideri, Ecevit Hükümetinin iktidara gelmesinden sonra Türkiye'nin «Canavarca işkencelerin yapıldığı bir ülke» durumuna geldiğini ileri sürmektedir. MHP liderine göre Türkiye'de Ecevit Hükümeti iktidara gelinceye kadar kimseye işkence yapılmamakta, Türkiye'de insan hak ve özgürlüklerine saygılı bir yönetim işbaşında bulunmaktaydı. İnsanların gözleri içine bakılarak ileri sürülen bu savla MHP lideri «Yüreğimiz kan ağlıyarak da olsa,

durumu İnsan Hakları Kuruluşlarına bildireceğiz» demektedir.

MHP lideri, İnsan Hakları Kuruluşlarından hangilerine ve nasıl başvuracaktır?

Türkiye Avrupa Konseyi'ne üye bir devlettir. Tüm Konsey üyeleri gibi insan haklarını korumaya ilişkin Roma Sözleşmesine taraf bulunmaktadır. İşkence ve eziyeti taraflara yasaklayan bu sözleşmenin uygulanmasında, kişilerin devlet aleyhine İnsan Hakları Komisyonuna başvurma hakları tanınmıştır. Ancak Türkiye bugüne değin ülkesinde yaşayan insanlar için bu hakkı, koyduğu çekincelerle, tanımamıştır. Bu bakımdan MHP liderinin Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na başvurması için parlamentoya hemen bir yasa önerisi vermesi ve sözleşmedeki çekincenin kaldırılmasını istemesi gerekmektedir. MHP liderinin; «Devletin yüceliği» ve bireylerin devletin karşısında hiçliği biçimindeki görüşünü bırakması ve partisinin ilkelerinde bu yolda değişiklikler yaparak yasa önerisini parlamentoya hemen sunması içtenliğinin bir kanıtını oluşturacaktır.

MHP, Birleşmiş Milletlerce hazırlanan ve yürürlüğe giren Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesinin Türkiye tarafından hemen onaylanmasını da istemelidir. Bu sözleşmeye Türkiye'nin çekincesiz olarak katılması, Ecevit Hükümeti aleyhine, BM. İnsan Hakları Komitesi'ne MHP'nin başvurması yolunu da açabilecektir.

Kişilerin devlete karşı uluslararası yargı organlarına başvurma haklarının henüz bulunmadığını, MHP'nin Başbuğu bilmektedir. Buna karşın «Yüreği kan ağlıyarak da olsa» Ecevit Hükümeti aleyhine uluslararası yargı organına nasıl

başvurabilecektir? Bunun tek yolu başka bir devlet aracılığıyla yakınma yapabilmesidir. Gerçekten Avrupa Konseyi üyesi devletlerden birine yakınmasını benimsetirse, Türkiye'de insan haklarının çiğnenerek kişilere işkence yapıldığı savı, Avrupa İnsan Hakları Komisyonunca dinlenebilecektir. «Milliyetçi lider» için bugün başka bir yol bulunmamaktadır.

Ulusal hukuk çerçevesinde ise MHP, pozitif hukukumuzdaki anti-demokratik yasaları, o arada hazırlık soruşturmasının savunma hakkını zedeleyen gizliliğini ortadan kaldırıcı önerilerini parlamentoya vermelidir.

İnsan haklarını yalnız kendileri ve yandaşları için savunanlar, sahte savlarla kamuoyunu yanıltacaklarını sanıyorlar. Gerçekler ise hızla gün ışığına çıkmakta ve karanlıkta çalışanlar «Suçüstü» yakalanmaktadırlar.

Çetecilik

Terör sözcüğü ile nitelenen şiddet olayları, silâhlı saldırı, otobüslerden adam kaçırma ve kurşuna dizme olayları ile somutlaşarak tırmanışını sürdürüyor. Bunun karşısında ise devletin güvenlik kuvvetleri suç oluşturan eylemlerin faillerini bir bir yakalayarak adalete teslim ediyor. İçişleri Bakanlığınca düzenlenen bir rapor, 1978 yılının ilk sekiz ayında ülke çapında girişilen silâhlı eylemlerden sanık 800 dolayında kişinin yakalandığını açıklamaktadır. Sağ eğilimli sanıklardan bir bölümünün örgütsel ilişkileri bu resmi raporda belirtilmektedir. Böylece sağdan kaynaklanan terörün odaklaştığı örgütler, belli

olmuştur. Odaklaşmanın saptanmasıyla orantılı olarak dernek veya siyasal parti görünümlü bu örgütlerin hükümete karşı tutumları sertleşmekte, ülke yönetiminin orduya teslimi istekleri bile açıklıkla söylenebilmektedir. Suçlular adaletin pençesinden kurtulma umutlarını artık sadece demokratik anayasal düzenin yıkılmasına bağlamışlardır. Dehşet ortamı bu amacı gerçekleştirmek için yaratılmakta ve köşeye sıkışan canavar, hainice sağa sola saldırmaktadır.

Yurdun çeşitli yerlerinde dinamit lokumlarıyle, makineli tüfeklerle, sten tabancalariyle yakalananlar yetkili ve görevli mahkemelere gönderiliyorlar. Siyasal amaçlı adam öldürme olaylarının sanıkları hakkında değişik mahkemelerde davalar açılıyor. Ancak bunların ayrı ayrı suçlardan yargılanmaları gerçeğin tüm açıklığıyla ortaya çıkmasını önlemektedir. Patlayıcı madde veya silâh bulundurmaktan yakalananların suçlarının ruhsatsız silâh bulundurma biçiminde nitelendirilmeleri ve adam öldürme olaylarının ayrı ayrı davaların konularını oluşturması, terör'ün asıl kaynaklarının saptanmasını güçleştirmektedir. Oysa tüm bu olaylar arasında İçişleri Bakanlığının raporunda açık ve seçik olarak ortaya konduğu gibi, bağlantı vardır Değişik yerlerde ve ayrı suçlar biçiminde yürütülen eylemler, özünde birbirine bağlı örgütlerin üyelerince belirli bir siyasal amaçla işlenmektedir. Ceza yargılamaları yasasının ikinci maddesi «Bağlantılı ceza davalarının herbiri değişik mahkemelerin görevi içinde olsa bile, bunların birleştirilerek Yüksek görevli mahkemelerde görülmesini» öngörmektedir. Bu nedenle İçişleri Bakanlığının ay-

rıntılı raporu ülkenin tüm cumhuriyet savcılıklarına gönderilmeli ve davaların birleştirilmesi işlemi terör'ün asıl kaynaklarına inilebilmesi için yapılmalıdır.

İstanbul C. Savcılığı ruhsatsız silâh bulundurma ve siyasal amaçlı adam öldürme suçlarından sanık olan bir grup terörcü hakkında Türk Ceza Yasasının 168.'nci maddesine dayanarak dava açmıştır. Bu yasa maddesi devletin anayasal düzenini yıkma amacıyla silâhlı dernek ve çete oluşturma, böyle bir dernek ve çetede yönetme ve kumanda işini üstlenme eylemlerini cezalandırmaktadır. C. Savcısı, tasarlayarak adam öldürme ile birlikte silâhlı çeteciliği de dava konusu yapmıştır. Ancak bu dava ile çeşitli mahkemelerde görülen şiddet eylemcileri hakkındaki davalar arasında acık bir bağlantı vardır. Bu nedenle Ceza Yargılamaları Yasasının ikinci maddesi uygulanarak aralarında bağlantı bulunan davaların açılan bu dava ile yüksek görevli bir mahkemede birleştirilmesi gerekmektedir.

Siyasal Partiler Yasasının 112'nci maddesi, bir partinin belirli suçların işlendiği mihrak (Odak) durumuna geldiğinin belirlenmesi taktirinde o siyasal partinin Anayasa Mahkemesince kapatılmasını emretmektedir. Yasa, bu maddenin işleyebilmesi için 114'ncü maddesinde idari mercilere, savcılara ve mahkemelere şu görevi vermiştir: «111, 112 ve 113'ncü maddelerde söz konusu fiil veya hallere bilgi edinmiş idarî merciler, mahalli Cumhuriyet Savcılığına derhal ve yazılı olarak bilgi verirler. Mahkemeler dahi, bu gibi fiil veya hallere bilgi edindikleri zaman, du-

rumu, derhal, mahalli Cumhuriyet Savcılığına yazı ile bildirirler.

Cumhuriyet Savcılıkları, yukarıdaki fıkrada söz konusu fiil ve hallere dair edindikleri bilgileri, derhal Adalet Bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına yazı ile bildirirler.»

Açıkladığımız madde gereğince İçişleri Bakanlığı raporu Yerel Savcılıklara ve Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmeli, mahkemeler de gördükleri davalarda edindikleri bilgileri Savcılıklara yazı ile iletmelidirler.

Terör, demokratik hukuk kuralları işletilerek önlenebilecektir. Yeter ki devletin yetkili organları görevlerini yeterince yapabilsin ve terörün odakları üzerine cesaretle gidebilsin. Suçsuz insanların özgürlüklerini kısıtlayıcı önlemler yerine, yürürlükteki yasaların tam anlamlarıyla uygulanması toplumumuzun içinde bulunduğu bunalımdan kurtulmasının en sağlıklı yoludur. İstanbul Cumhuriyet Savcılığında açılan çetecilik davası bunun değerli bir örneğini oluşturuyor. Siyasal partiler yasasının 114'ncü maddesinde yazılı görevin ilgililerce yerine getirilmesi, ülkemizi kana boğmak isteyen gözü kararmış faşist serüvencilere son yasal darbenin indirilmesi yolunu açacaktır.

Neyi Bekliyorlar

Siyasal partiler yasasının 101'nci maddesi şöyle der: «Siyasi partiler, Anayasanın ikinci kısmında yazılı temel hak ve ödevlerin özünü tanımamak amacını güdemezler.» Anayasanın

bu maddede sözü edilen bölümünde yer alan temel hakların başında ise «Yaşama Hakkı» gelir. İnsanların yaşama haklarını tanımayn bir kuruluş yasal görünümüyle parti biçiminde de olsa özünde Anayasanın «demokratik siyasal yaşamın vazgeçilmez öğeleri» saydığı parti anlamını taşıyamaz. İnsanların yaşama hakkını tanımayan, «Adam Öldürme» yoluyla şiddeti iktidara geçmek için tek yol sayan bir örgütün Mafia ve benzerlerinden farkı yoktur. Bu nitelikte bir örgüt, parti adıyla faaliyette bulunmakta ise, Anayasa Mahkemesince, dernek adını taşıyorsa Adliye mahkemelerince kapatılır. Sorumlu yöneticileri hakkında da adam öldürme eylemlerine azmettirmekten yetkili ve görevli mahkemelerde dava açılır.

İnsanların yaşama hakkını tanımayan ve cinayet çetesine dönüşen bir partinin bu niteliği nasıl belirlenecektir? Siyasal partiler yasasının 122'nci maddesinde bu sorunun yanıtı şöyle verilmektedir: Türkiye Cumhuriyetinin insan hak ve hürriyetlerine dayanan hukuk devleti niteliğini tanımayan amaçlara bağlı fiillerin işlendiği bir mihrak (Odak) durumuna geldiği anlaşılan parti Anayasa Mahkemesince temelli kapatılır. Maddenin ikinci fıkrasında odaklaşmanın karineleri de gösterilmektedir: Sözkonusu eylemlerin o partinin üyelerince yoğun bir biçimde işlenmesi ve bu eylemlerin partinin yetkili organlarınca onaylanması.

Bugün ülkemizde giderek yoğunlaşan ve yaygınlaşan siyasal amaçlı adam öldürme eylemlerinin hangi parti üyelerince işlendiği, bunların hangi partide ve onun yan kuruluşlarında odak-

laştığı açıkca bellidir. İşlenen suçların, yakalanan faillerini hangi partinin koruduğu, bunların yargılama sonuçları dahi beklenmeden, hangi parti liderinin ağzından «Bunlar tertiptir» sözleriyle savunulduğu, böylece onaylandığı da ortadadır. Kesinleşmiş hükümlülük kararları ve görülmekte olan davalarda suçlu _ sanık durumunda olan kişilerin örgütsel ilişkileri de devletin resmi raporlariyle kamuoyuna açıklanmaktadır.

Siyasal partiler yasasının 112.'nci maddesinin son fıkrası, kapatılmayı gerektiren eylemlerin odaklaştığı siyasal parti hakkında Anayasa Mahkemesinde dava açma yetkisini Cumhuriyet Başsavcılığına vermektedir. Derneklerle ilgili dava açma yetkisi ise yerel Cumhuriyet Savcılarına bırakılmıştır.

Tek dereceli genel oy ilkesine bağlı çok partili demokratik düzeni tanımayan bir siyasal parti de yasal düzende varlığını sürdüremez. Bir siyasal partinin merkez yönetim kurulu ülke yönetiminin belli bir süre için de olsa, «Sıkıyönetim» sözcüğünün paravanası ile de gizlense, örneğin Silâhlı Kuvvetlere bırakılmasını isteyemez. Çünkü Anayasanın dördüncü maddesi, «Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz.» ilkesini koymuştur. Bu ilkeye aykırı bir yönetim biçiminin savunulması «Siyasi partiler Türkiye Cumhuriyetinin tek dereceli genel oy ilkesine bağlı çok partili demokratik düzenini tanımayan amaçlar güdemezler.» diyen siyasal partiler yasasının 100.'ncü maddesine aykırı bir davranış oluşturur. Bu nitelikte bir davranışı belirlenen

siyasal partinin kapatılması hakkında Cumhuriyet Başsavcısı Anayasa Mahkemesinde dava açmak zorundadır.

Siyasal partilerin çalışmalarını ve uyacakları ilkeleri benimseyen Anayasa kurallarımızın kaynağını Federal Almanya Anayasası oluşturmaktadır. Federal Alman Anayasa Mahkemesi 1952 yılında Nazi İdeolojisini benimseyen Sosyalist Rayh Partisi'ni, insan haklarına saygı göstermediği gerekçesiyle kapatmıştır. Günümüz Türkiyesinde insan haklarına saygısızlık, vahşi adam öldürme eylemleriyle en ilkel sınırlarını aşmakta ve bu eylemler parti görünümlü bir örgütte odaklaşmaktadır. Bu trajik görünüm karşısında yeniden ve ısrarla soruyoruz: İnsan haklarına dayanan Türkiye Cumhuriyetinin sayın Başsavcısı ve savcıları tarihsel görevlerini yapmak için neyi bekliyorlar? Acaba dökülen kanların sonunda Türkiye'yi faşizm karanlığına kadar götürmesini mi?

Hukuksal Yollar

Faşizm, demokratik düzenleri yıkmak için genellikle benzer yöntemleri kullanıyor. Ekonomik bunalımların toplumları sarstığı dönemlerde şiddet eylemleri faşist gruplarca «iktidarları devirme» ortamı yaratma amacıyla sahneye konuyor. 1920'lerin İtalya'sında faşistler siyasal amaçlı adam öldürme eylemlerini planlı bir biçimde yaygınlaştırma yolunu kullandılar ve faşizmi iktidara getirdiler. Nazilerin SA çeteleri, 1930'lar Almanya'sının ekonomik bunalımlarla sarsılan ortamında yarattıkları dehşetle Hitler'e

iktidarın teslimini sağladılar. Endonezya'da faşist darbe onbinlerce aydının bir gecede topluca yokedilmeleriyle gerçekleşti. Şili demokrasisinin yıkılmasında terör eylemleri etkin oldu. Seçimlerde halkın büyük ölçüde desteğini sağlayan Şili'nin demokratik iktidarının devrilmesi için 1973 martını izleyen aylarda «Patria Y Libertat / Yurt ve Özgürlük» adlı faşist gruplar ülkede yoğun bir terör uygulamasına giriştiler. Yüzlerce aydın ve işçi öldürüldü.

Türkiye'de bugün uygulanan terör yönteminin açıkladıklarımızdan ayrı bir niteliği ve yönü yoktur. Amaç can güvensizliğinden doğan korku ortamında faşist iktidarların ülkeye egemen olmasını sağlamaktır. Korku ve sinme devletin şiddet eylemlerini önlemekle görevli kişileri ve kurumlarını, devlet dışı demokratik güçleri etkisi altına aldığı takdirde faşizm amacına kolayca ulaşabilmektedir. Savcı Doğan Öz'ün öldürülmesi bağımsız adliyeyi, öğretim üyelerinin öldürülmeleri üniversiteleri etkisizleştirme amacına dönüktür. Danıştay ve Anayasa Mahkemesinin binalarında patlatılan bombalar, yüksek mahkemeleri görevlerini yapamaz duruma getirmeyi amaçlamıştır. Altı TİP üyesinin vahşice öldürülmelerinde demokratik güçleri sindirme amacının izlendiği açıktır.

Faşizm iktidara gelmek için benzer yöntemleri kullanır ama somut koşullar her zaman aynı sonuçları çoğu kez yaratmaz. Savcı Doğan Öz öldürülmüş fakat bu olay Türkiye'de Cumhuriyet Savcılarını görevden alıkoyamamıştır. İstanbul Cumhuriyet Savcılığının MHP Şişli İlçe Gençlik Kolu Başkanı ve suç ortakları arkadaş-

ları haklarında açtığı dava bunun en çarpıcı örneğini oluşturuyor. Soruşturmayı yürüten savcılar bu parti gençlik kolunun parti adı altında devletin birliğini bozmayı amaçlayan silâhlı bir adam öldürme çetesine dönüştüğünü açıklıkla vurgulamışlardır. İstanbul Cumhuriyet Savcılığı terörün kaynaklarının belirlenmesi ve mihraklaştığı örgütlerin saptanmasında tarihsel görevini yerine getirmekten çekinmemiştir.

İstanbul Cumhuriye Savcılığının terör eylemlerinin planlandığı örgütlerin belirlenmesine ilişkin yaptığı çalışma ve vardığı sonuçlar faşist tırmanmanın demokratik hukuk kurallarıyla durdurulması ve etkisizleştirilmesi yolunu açmaktadır. Gerçekten yürürlükteki yasaların devletin yetkili organlarınca uygulanabilmesi sorunun çözümüne yetebilecektir. Terörün önlenebilmesi için, ne suçsuz insanları ezebilecek sıkıyönetimlere, ne de bağımsız adliye içinde veya dışında özel siyasal mahkemelere gereksinme vardır. Bağımsız yargı organı hakim ve savcılarıyla suçlular hakkında yasal müeyyidelerin uygulanmasını sağlama görevini, maddi ve manevi olanaksızlıklara karşın, yerine getirme onuruna sahiptirler. Kuşkusuz bu görevlerini demokratik hukuk kurallarını en ince noktalarına kadar gözönünde tutarak yapacaklardır. Anayasal güvencelerden en acımasız canilerin de yararlanmasını, insan hak ve özgürlüklerine saygılı herkesin olağan karşılaması, bunu içlerine sindirmeleri gerekmektedir

Ülkemizin çeşitli illerinde yakalanan terör eylemlerinden sanık kişilerin örgütsel ilişkileri, bunların hangi siyasal partide odaklaştığı Cum-

huriyet Başsavcılığına bildirilmektedir. Siyasal Partiler Yasasının 114. maddesi gereğince gönderilen bilgiler Anayasa Mahkemesi savcılığı görevini de yapan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca değerlendirilecektir. Yasanın bilgi verme yükümlülüğünü koymasının amacı bellidir. Bu bilgilerle terör eylemlerinin mihrakı durumuna geldiği anlaşılan siyasal parti hakkında Başsavcı Anayasa Mahkemesinde dava açmakla görevlidir. Bu görevin yerine getirilmesi için açılan davaların sonuçlarını, verilen hükümlülük kararlarının kesinleşmesini beklemeye de gerek yoktur. Suç işleyen üyelerin partilerinden çıkarılması yönteminin uygulanması ve bunun sonucunda kapatma isteminde bulunulması da zorunlu değildir. Anayasamızın siyasal partilerin uymak zorunda olduğu ilkelere ilişkin ve temelli kapatma müeyyidesi koyan maddesi doğrudan uygulanacak bir kural niteliği taşımaktadır. Gerçekten 1961 Anayasasına aynen alınan Federal Alman Anayasasının siyasal partilere ilişkin maddeleri Alman Anayasa Mahkemesince, Siyasal Partiler Yasasının bulunmadığı bir dönemde doğrudan uygulanmış ve faşist bir parti kapatılmıştır.

Terör eylemlerinin belirli bir siyasal partinin yan örgütü durumundaki derneklerde de odaklaştığı saptanan bir gerçektir. Adam öldürmeyi amaçlayan silâhlı çete durumuna gelen bu dernekler hakkında da Cumhuriyet Savcılarının kovuşturmaya geçmeleri beklenmelidir.

Hukuksal yollar, gereği gibi kullanılması durumunda, terör eylemlerinin önlenmesinde ye-

terlidir. Bağımsız yargı organında görevli Cumhuriyet Savcıları bunun kanıtlarını vermeye başlamışlardır.

Faşist terör bugünün Türkiye'sinde amaçlarına ulaşamayacaktır.

İşçiler de Birleşince

Disk ve Türk-İş, demokratik düzeni yıkmayı amaçlayan terör eylemlerine karşı mücadelede güçlerini birleştirme ve hükümeti destekleme kararını almışlardır. Bu tarihsel karar, ülkemizin içinde bulunduğu bunalımlı ortamdan kurtulmasında son günlerin umut verici gelişmelerini kesin sonuca ulaştıracak bir aşamayı gerçekleştirmektedir. İki büyük sendikal kuruluş birlikte ülkemiz işçi sınıfının tümünü temsil ediyorlar. DİSK ve Türk-İş'in birleşik gücü, özünde Türkiye işçi sınıfının gücünü oluşturmaktadır. Bu gücün hükûmetin yanında yer alması terörün önlenmesine ve faşist tertiplerin boşa çıkarılmasına yetecektir.

Terör eylemleri ile yaratılan dehşet ortamından yararlanmak isteyenler son günlerde amaçlarını açıklıkla belli etmişlerdir. Sıkıyönetim istekleri gerçekleştirilmek istenen bu amaçlardan önde geleni ortaya koymuştur. «Anayasanın öngördüğü ilkeler»e dayanılarak ülke yönetiminin, ordunun sorumluluğuna ve yetkisine bırakılması isteğinin anlamı açıktır. Anayasal hak ve özgürlükler böylece ortadan kaldırılacak, ülke yönetimi kaynağını anayasadan almayan güçlere bırakılacaktır. Oysa anayasa hangi durumlarda sıkıyönetime gidileceğini belirlemiş ve ülke yöne-

timinin demokratik seçimlerle oluşan yasama ve yürütme ile bağımsız mahkemeler dışındaki güçlere bırakılmasını kesinlikle öngörmemiştir. Bu nedenle gelecek seçimlere kadar ülke yönetiminin orduya bırakılması, özünde faşist bir darbe yapılması çağrısı niteliğindedir. Bu darbenin, «anayasal çerçeve»ye uyularak gerçekleşmesi durumunda en başta işçi sınıfının ezildiğini 12 Mart deneyi göstermektedir. DİSK ve Türk-İş'in temsil ettikleri işçi sınıfının çıkarlarını korumak açısından demokratik anayasal düzen çizgisinde birleşmeleri bu nedenle doğal karşılanmalıdır.

12 Mart döneminde, işçi ücretlerinin artırılması bir yana, reel olarak düştüğü rakamlarla bellidir. İşçi ücretleri 1971 yılında yüzde 5.1, 1972 de yüzde 1.4, 1973'de yüzde 3.9 oranlarında düşmüştür. İşçilerin grev hakları ortadan kaldırılmış, toplu sözleşme mekanizmasının işlemesi önlenmiştir. İşçi sınıfından yana aydınlar zindanlara atılmış, askeri mahkemelerde süründürülmüştür. Bugün faşist terör eylemleriyle yeniden «Sıkıyönetim» adı altında yasallaştırılarak gerçekleştirilmek istenen rejimin özellikleri, 12 Mart döneminin özellikleriyle aynı olacaktır.

Tüm koşulları benzememekle birlikte Şili'de de demokratik rejimin yıkılmasında faşist grupların emperyalist güçlerden destek alarak yürüttükleri terörün amacı, işçi sınıfının demokratik ve ekonomik haklarını ortadan kaldırmak olmuştur. Allende yönetimi, gerek işsizlik sorununu çözmek, gerek işçiler arasında eşitsizliği azaltmak için en büyük işçi örgütü olan CUT (Central Unica de Trabajadores: Tek İşçi Sendikası) ile bir «Toplumsal Anlaşma» imzalamıştı. Bu anlaşma

gereğince ücretlere yüzde 25 ile 60 arasında zam yapılmış, işsizlik oranı yüzde üçe düşürülmüştür. Faşist darbeden sonra ise işçilerin durumu şöyledir: Cunta yönetiminde işçi ücretleri dondurulmuş, bunun yanında fiyatlar alabildiğine başıboş bırakılmıştır. Enflasyon oranı 1975'de yüzde 341, 1976'da yüzde 174 olmuştur. Bugün ülkedeki çalışan nüfusun yüzde 20'si işsizdir. İşte Türkiye'de bugün terör eylemleriyle bu nitelikte bir rejimin kurulması amaçlanmaktadır.

DİSK ve Türk - İş temsil ettikleri işçi sınıfına yönelik tehlikeyi görerek, basiretle davranmışlar ve güçlerini birleştirme zorunluluğunu duymuşlardır. Diğer demokratik güçlerin bu örneğe göre birleşmeleri, işçi sınıfının ve hükümetin yanında yer almaları durumunda terörün kesinlikle önlenmemesi ve faşist tertiplerin boşa çıkarılmaması için bir neden kalmayacaktır. İşçilerin birleşmesi faşizmin yenilgisini vurgulamaktadır.

Türk - İş'in Yanıtı

Faşist teröre karşı demokratik düzenin korunmasında DİSK'in işbirliği çağrısına, Türk-İş Yönetim Kurulu resmi yanıtını vermiştir. Yanıt, ilke olarak olumlu gözükmekte, özde ise işbirliği için DİSK'in ve diğer kuruluşların komünizme faşizme ve her tür totaliter rejime karşı olduklarını ilan etmeleri koşulunu öngörmektedir. İşbirliği çağrısı «Faşizme Karşı» olduğuna göre, DİSK'in ve diğer demokratik kuruluşların, «Antifaşist» bir düşünceyi benimsediklerini açıklamaları gereksizdir. Aslında istenen şey, bir tür ortaçağ usulü günah çıkartma gibi, DİSK'in bi-

limsel sosyalizme karşı olduğunu, yani burjuva ideolojisini savunduğunu belirtmesidir. DİSK'in dünya görüşü belli olduğuna göre, Türk-İş yöneticilerinin, faşizme karşı savaşımda dayanışma koşulu olarak kendileri gibi düşünmeyi öngörmeleri, demokratik düzenin vazgeçilmez ögesi «Çoğulculuk» ilkesini tanımayan ortaçağ bağnazlığının tipik bir örneği olmaktan öteye bir anlam taşımaz. Voltaire'in dediği gibi «Özgür yaratılmış bir kimse hangi hakla başka birini kendi gibi düşünmeye zorlayabilir.»

Türk - İş Yönetim Kurulu'nun bildirisi, anarşi ve terörün önlenmesinde CHP — AP koalisyonunu bir çözüm yolu olarak görmektedir. Böylece büyük sermayenin bu görüşü, Türk-İş tarafından da benimsenmektedir. Düşünce doğrultusu ne olursa olsun herşeyden önce işçi sınıfının çıkarlarını savunması gereken bir örgütün bu tezi ortaya atması, sınıfsal niteliği hakkındaki kuşkuları ciddi boyutlara ulaştıracaktır. Son AP Genel Kurulunun, işçi haklarını kısıtlamayı öngören program değişikliklerinden sonra ise Türk-Iş yöneticilerinin, işçi sınıfının mı, yoksa işverenlerin mi çıkarlarını savundukları yeniden tartışma konusu olabilecektir.

AP'nin son kongresinde işçi sınıfının ekonomik ve siyasal haklarını kısıtlayıcı program değişiklikleri yapılmıştır. Çalışma yaşamı, asgari ücret, hür sendikacılık ve toplu sözleşme haklariyle ilgili olumsuz değişiklikler şöyledir:

1 — Programın 72'nci maddesinde yapılan bir değişiklikle «Sermayeyi, işvereni, mülkiyeti, özel teşebbüsü ürkütmeyen kurumların kökleşmesi ve geliştirilmesi, devletin uzun süreli grev-

leri önleyecek sistemleri kurması» öngörülmektedir.

2 — 73'ncü maddede yapılan değşiklik, «Toplu sözleşme uygulamanın, ekonomik zorunluluklar, sosyal denge, devlet ve işveren olanakları» ölçüsünde kalması ilkesini getirmektedir. Maddeden şu cümle çıkarılmıştır: «İşçilerin kitle halinde örgütlenerek işveren veya onun meslek örgütü karşısına sendika ile çıkıp ücret için toplu sözleşme yoluna başvurmasını doğru görürüz.»

3 — 74'üncü madde değişikliği, sendikacılık çalışmalarını sınırlamakta, sendikaların siyasal amaçlı baskı grubu olmak niteliğini tanımayarak, sadece «Mesleki dayanışma aracı» olmaya indirgemektedir. Bu konuda getirilen ilke aynen şöyledir: «Sendikacılığın yeni bir merhaleye geçmesi kanısındayız... Bu merhale, sendikacılığın kendi sahası içine çekilmesi şeklinde hülasa edilebilir. Sınıf mücadelesi sendikacılığına, ideolojik ve parti sendikacılığına karşıyız. Türk işçisinin sun-i sınıf şuuru yerine tabii milli şuur içinde tutulması şaşmaz prensibimizdir.»

CHP — AP koalisyonunun kurulması durumunda, AP, işçi hakları ile ilgili programının uygulanmasına geçebilecektir. Türk-İş CHP — AP koalisyonu kurulması tezini savunurken, AP'nin işçi haklarını kısıtlayıcı ilkelerini de savunma durumuna gelmektedir.

Faşist terörün amacı, sermaye sınıfının «devlet zoru»na dayalı diktasını kurmaktır. Terör bu amacın gerçekleşmesinde kullanılan bir yöntemdir. İşçi sınıfının, kendi çıkarlarına dönük bilinçlenmesinin önlenmesi, toplu sözleşme ve grev haklarının kısıtlanması, 12 Mart döneminde ol-

duğu gibi demokratik hakların askıya alınması, kurulması istenen düzenin başlıca özelliklerini oluşturur. AP, son kongresinde seçtiği yöneticiler ve kabul ettiği programla, parlamenter kurumlarla örtülü otoriter bir rejimi benimsediğini ortaya koymuştur. Her türlü totalitarizme karşı olduğunu açıklayan Türk-İş yöneticileri, CHP — AP koalisyonunun kurulmasını isterken, AP'nin resmen ortaya koyduğu tavrını görmezlikten mi gelmektedirler?. Yoksa, özünde, işçi sınıfının çıkarlarına ters bir sendikacılık anlayışının temsilciliğini mi sürdürmek istemektedirler?. Bu sorular, herkesten önce Türk-İş'e bağlı sendikaların yöneticileri tarafından sorulmalı, bir milyonun üstünde işçiyi temsil eden bu örgütün yönetimiyle olağanüstü bir kongrede hesaplaşmalıdırlar. Suskunluğun, sorumluluğu paylaşma sonucunu yaratacağı, Türk-İş'e üye sendikaların yöneticileri tarafından herhalde bilinmek gerekir.

DİSK, Türk-İş yöneticilerini faşizme karşı demokratik düzenin korunmasında işbirliğine çağırmakla görevini yapmıştır. Alınan yanıt, «Antifaşist savaşımda ortak bir platform» oluşturulmasını ne engelleyecek, ne de geciktirecektir. DİSK, etkin demokratik kuruluşlar ve Türk-Iş'in Yönetim Kurulu gibi düşünmeyen sendikaları ve işçileriyle bu platformu hızla gerçekleştirmek için yeterli desteğe sahip bulunmaktadır.

SAĞ TERÖRDE İSTANBUL ÖRNEĞİ (*)

İstanbul'da geçtiğimiz on yıllık sağ ya da faşist terör ele alındığında, olaylar tarandığında ilginç bulgular elde ediliyor. Aynı kişilerin, aynı örgütlerle bağlantıları birden çok olayda belirginleşiyor. «Güvenlik kuvvetlerine yardımcı» oldukları öne sürülen kimi Ülkücü-Milliyetçilerin bir çok kanlı saldırı olaylarından dolayı gözaltına alındıkları, tutuklandıkları ortaya çıkıyor. Salındıktan sonra da yine benzer olaylardan mahkeme önüne çıkıyorlar... Olaylara dikkatle bakıldığında, özellikle belirli dönemlerde kimi güvenlik çevrelerinin de anlamlı kayıtsızlıklarından yararlanan bu eylemcilerin, bildiklerini okumaya devam ettikleri dikkati çekiyor. Aşağıdaki yazı dizisinde adı geçen kişilerin çeşitli olaylardan önceki örgütsel bağlantıları, kendilerini «Ülkücü», «Ülkücü-Milliyetçi olarak nitelemeleri de sağ terörün nerelerden kaynaklandığına daha iyi teşhis konulabilmesini kolaylaştırıyor. Aşağıda yazılanlar, yurdumuzdaki sağ ya da faşist terörün yalnızca bir küçük parçası kuşkusuz. Ancak İstanbul örneğinde olayların altalta sıralanması, en azından, sağ teröre tanı (teşhis) konu-

(*) **Bu bölüm, Cumhuriyet Gazetesi Araştırma Servisince hazırlanmıştır.**

lurken onun örgütsel bağlantılarının ihmal edilmemesi olgusunu ön plana çıkarmaktadır. Sağ terörün şemsiyesi görünümündeki örgütlerden ortada olanlar olduğu gibi, perde arkasında yer alanların da bulunduğu bu arada unutulmamalı.

İstanbul'da sağ terörün başta gelen adlarının ikisi Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi eski başkanlarından Mustafa Verkaya ve Mehmet Gül. Mehmet Gül en son 16 Mart 1978'de İstanbul Üniversitesine atılan bomba ve 7 öğrencinin öldürülmesiyle ilgili olarak gözaltına alındı, gerekli yüzleştirmeden sonra serbest bırakıldı. Mehmet Gül şu anda bu davadan, gene Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi eski 2. başkanlarından Orhan Çakıroğlu ve şu anda MHP İstanbul İl Gençlik Kolu Başkanı olan Kâzım Ayaydın ile birlikte haklarında açılan kamu davasının başlamasını bekliyor. Mustafa Verkaya ise 13 Temmuz 1978 tarihinde Fatih'de meydana gelen bir kuyumcu soygununun düzenleyicisi olmak ve bir evde kaldığı yatağının altında İspanyol yapısı dürbünlü bir tabanca bulundurmak suçuyla önce tutuklandı ancak ilk duruşmadan sonra tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

Bu iki kişinin karıştıkları olaylara bir göz atalım şimdi:

5 Kasım 1975 tarihinde komandolar Vatan Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu'na girerek öğrencileri zorla dışarı çıkarırlar ve sonra da İstanbul Üniversitesi'ne gelerek gösteri yaparlar. Sayıları 200'ü aşan komandolarla polisler arasında tartışma çıkar ve polise karşı gelmekten aralarında Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi Başkanı Mustafa Verkaya'nın da bulunduğu 6

kişi gözaltına alınır. İmam Ali Bamancı'nın üzerinde de bir bıçak bulunur.

Hukuk Fakültesine Saldırı

24 Mart 1976 tarihinde komandolar Hukuk Fakültesine saldırırlar ve polisin gözleri önünde, kimliğini kendilerine göstermeyen aynı fakülte öğrencilerinden Tarık Korkmaz ile Cevdet Kıran'ı feci şekilde döverek hastanelik ederler. Olaya müdahale eden polisler saldırganlardan Bilal Kalay ile Mustafa Yılmazer'i gözaltına alırlar ve bu kişiler daha sonra tutuklanırlar.

Saldırıya Mustafa Verkaya ve o zaman İstanbul Ülkü Ocakları 2. başkanı olan Mehmet Gül öncülük ederler ancak kaçmayı başarırlar. Mehmet Gül bu olaydan bir hafta önce de Rıza Kaplan adındaki bir öğrenciyi yaralamıştır ve aranmaktadır.

29 Mart 1976 tarihinde İstanbul C. Savcılığı Verkaya ve Gül'ün yakalanmasını ister öğrenim özgürlüğüne zorla engel olmaktan. Ve mahkemeye başvurur. İstanbul 7. Sulh Ceza Mahkemesi tutuklama kararı verir. Tutuklama kararı üzerine Edirnekapı yurdunda kalan ve yanlarına girmek için özel randevu alındığı saptanan Verkaya ve Gül polis tarafından aranmağa başlar. Ancak bu arada adının açıklanmasını istemeyen bir ilgili, Edirnekapı yurdunun aranması için mahkemeden karar alındığını, ancak yurdu iki polisin aradığını belirtir. İlgililer Mustafa Verkaya'nın altında şoförüyle birlikte bir de özel otomobil olduğuna değinirler, polise bu otomobilin plaka numarasını da bildirirler.

Ama yokturlar meydanda bu Ülkü Ocakları liderleri.

Aradan sekiz ay geçer. Ne Mustafa Verkaya'nın ne de Mehmet Gül'ün adları geçmektedir ortalıkta. Ama bir gün Milliyet Gazetesi «Çatışan Gençler Ne Düşünüyor?» diye bir açık oturum düzenler. Katılanlardan biri de Mehmet Gül'dür bu açık oturuma.

Verkaya ve Gül'ün yakalanmamaları yeniden güncelleşir adliyede. Savcılık tozlu dosyaları karıştırır ve rafa kaldırılan gıyabi tutuklama dosyası gereği yapılmak üzere yeniden indirilir.

Bu arada 23 Aralık 1976 tarihinde faşistler Aksaray İTİYO'nu bir süre işgal ederler. Başlarında Mustafa Verkaya ve Mehmet Gül'ün de bulunduğu saldırganlar öğrencileri zorla foruma sokmak isterler, katılmayanları tartaklarlar, okul içinde çeşitli gösteriler yaparlar ve sonuçta polis tarafından dışarı atılırlar. Bu iki lider o gün de yakalanmazlar nedense.

Mustafa Verkaya bu olaydan altı gün sonra 28 Aralık 1976 tarihinde nihayet yakalanır ve öğrenim özgürlüğüne zorla engel olduğu gerekçesiyle hakkındaki tutuklama kararı vicahiye çevrilerek cezaevine gönderilir. İstanbul C. Savcılığı Verkaya'nın iki yıldan beş yıla değin hapisle cezalandırılmasını istemektedir.

Bu arada ilginç bir takım olaylar da olmaktadır.

Örneğin, Üniversitedeki çatışmalarda Mustafa Verkaya ve Mehmet Gül'ün bulunduğunu raporla İstanbul C. Savcılığına duyuran bazı polis şefleri ve polisler faal görevlerinden geri hizmete alınırlar.

Yakalanması ise şöyle olur Verkaya'nın:

Üniversitede bir Dekan'ın odasında oturmaktadır. Bir polis şefi tarafından sıkıştırılır ve bu polis şefi, 1. şube polislerine «bu hakkında öğrenim özgürlüğüne topluca mani olmak iddiasıyla gıyabi tutuklama kararı bulunan Ülkü Ocakları başkanı Mustafa Verkaya'dır. Yakalayın onu» der. Bu uyarı üzerine polisler Verkaya'yı yakalamak zorunda kalırlar.

Bir süre cezaevinde yatar Verkaya ve dışarı çıkar. Çeşitli olaylara adı karışmaktadır yine.

31 Mart 1977 tarihinde faşistler Fen Fakültesinde öğrencilere saldırırlar ve Cafer Çakalkurt adındaki bir öğrenci sırtından bıçakla yaralanır. Burhan Taylan bıçakla, İsrafil Kayabaşoğlu ise sopa darbeleriyle yaralanırlar olayda.

Çatışmadan sonra Mustafa Verkaya ile arkadaşı Hasan Ersanlı yakalanırlar ve tutuklanarak bir kez daha cezaevinin yolunu tutarlar. Verkaya bir süre tutuklu kalır ve serbest bırakıldıktan sonra kaldığı yerden sürdürür yine.

13 Eylül 1977 tarihinde Fen Fakültesinde olaylar olur. Verkaya'nın öğrencilerin üzerine tabure fırlatması ve küfretmesiyle geliştiği ileri sürülen olaylar sırasında ikisi ağır 5 öğrenci yaralanır. Ancak bu kez yaralıların arasında Verkaya'nın kendisi de vardır ve bıçaklanarak hastaneye kaldırılır.

Bundan ondört gün sonra 27 Eylül 1977 günü öldürülmek istenmesiyle ilgili olarak geçer Verkaya'nın adı gazete sayfalarına. Çapa Otobüs durağında kimliği saptanamayan bir kişi Verkaya'yı öldürmek ister. Ancak tabancadan

çıkan kurşunlar Verkaya yerine durakta beklemekte olan bir kadının kucağındaki 1.5 yaşındaki Levent Berkman'a isabet eder ve ölümüne neden olur.

Mustafa Verkaya'nın tekrar ortaya çıkması için aradan on aydan fazla bir sürenin geçmesi gerekecektir ki bu sıradaki ortaya çıkışından bir süre sonra söz edeceğiz.

Polislerle İşbirliği mi?

Şimdi kaldığımız yerden devam edelim. 24 Mart 1976 tarihinde meydana gelen olaylar nedeniyle haklarında giyabi tutuklama kararı verilen Verkaya ve Gül ikilisinden Mustafa Verkaya, 28 Aralık 1976 tarihinde yakalandığı ve tutuklandığı halde Mehmet Gül hala yakalanamamaktadır.

Bu arada savcılık Mustafa Verkaya ve Mehmet Gül'ü yakalayıp getirmeyen polislerle ilgili soruşturmasını tamamlar ve kamu davası açar. Ulkü Ocakları yöneticiler hakkındaki giyabi tutuklama kararını ve yakala emrini «bulunamadı» diye savcılığa iade eden Emniyet Müdürlüğü İnfaz Masası polisleri Erdal Baycoral ile Adil Alp'in olayda ihmalleri görülür ve bu iki polisin TCK'nun 230'uncu maddesine göre cezalandırılması istenir. Bu maddenin karşılığı 1 ay ile 6 ay, üç ay ile üç yıl arasında değişmektedir.

İstanbul Cumhuriyet Savcılığı 23 Ocak 1977 tarihinde Mehmet Gül'ün yakalanması için onuncu kez polise başvurur. Savcılık yakala isteminde polisin «Hükümetin değil devletin polisi» olduğunu belirtir özellikle.

Ülkü Ocakları İstanbul eski 2. Başkanı Mehmet Gül, aranmasına karşın eylemlerine ara vermez. Örneğin Milliyet Gazetesi önündeki bir komando gösterisinde polislerin gözleri önünde bir otomobilin üzerine çıkarak konuşma yapar, gazete yakar. Polis ise her zaman olduğu gibi bunlara seyirci durumundadır.

İstanbul C. Savcılığı, Gül'ün haberlerini ve fotoğraflarını defalarca polise göndermekte ancak bir sonuç alamamaktadır. Sonunda polisle, cemiyetler masasından elde ettiği nüfus cüzdanı örneklerini gönderir savcılık ve şöyle der:

«Şayet Ülkü Ocakları Başkanı Mehmet Gül'ün nerede saklandığını, nerelerde gezdiğini polis olarak sizler bilemiyorsanız, lütfen gazetecilere sorunuz. Çünkü gazeteciler her istedikleri anda Mehmet Gül'ü buluyorlar ve açık oturuma davet ediyorlar. Lütfen polis olarak tarafsız olalım, çünkü sizler hükümetin değil, devletin polisisiniz, bizler de savcı olarak Cumhuriyet'in savcısıyız.»

Polisi Aşan Bir Şey

Savcılık bu arada polisin aranan Ülkü Ocaklıları neden yakalayamadığını sorar. Adının açıklanmamasını savcılıktan isteyen bir polis ilgilisi savcılığa «bu polisi aşan bir şey» yanıtını verir ve İstanbul Emniyet Müdürlüğüne bu konuda gerekli raporun verildiğini ancak bu raporların İçişleri Bakanlığına iletilmediğini belirtir. Bu polis ilgilisi şöyle der sonra:

«Hürriyet Meydanında Ülkü Ocaklıların çoğunlukta olduğu bir kahve var. Bu kahvenin

önünden geçen bir öğretmen vurulur, dalağını yitirir. Polise başvurur fakat bir sonuç çıkmaz. Geçenlerde polis nereden emir aldıysa bu kahveyi bastı. Yüz kadar polis vardı elleri tomsonlu, Adliye'nin aradığı ülkücüyü yakaladılar. Fakat kahvedekiler adamı polisin elinden geri aldılar. Polis de eli boş, ikinci bir emirle geri çekildi.»

(Burada bahsedilen kahve eski adıyla Küllük yeni adıyla Gülizar'dır. Adı geçen öğretmeni vurduğu savıyla hakkında giyabi tutuklama kararı olan Süleyman Erbaşı adındaki komando olay tarihinden bu yana hâlâ yakalanamamıştır, hakkında giyabi tutuklama kararı olduğu halde İstanbul C. Savcılığında avukatlık stajını yapmıştır. Bu kişiyle ilgili bilgi daha sonra verilecektir.)

Ve nihayet Mehmet Gül, bir yıllık bir aramadan ve çeşitli eylemlere karıştıktan sonra 11 Mart 1977 günü polise teslim olur ve savcılığa verilir. 6. Sulh Ceza Mahkemesine sevkedilen Gül hakkındaki karar vicahiye çevrilir ve cezaevini boylar. Bu tarihte 27 yaşında olan Mehmet Gül, savcılığın «bir yıldan beri neredeydin» sorusuna şu yanıtı verir:

«Hakkımdaki tutuklama kararından haberim yoktu. Tutuklanmamı gerektirecek hiçbir eylemde bulunmadım. Suçsuz olduğumu ispatlayacağım.»

Ulkü Ocakları eski 2. Başkanı Mehmet Gül bir süre tutuklu kaldıktan sonra tahliye olur. Ama CHP Genel Başkanı Ecevit'e hakaret ettiği için Ankara Toplu Basın Asliye Mahkemesinde yargılanan ve uzun süreden beri duruşmalara devam etmeyen Mehmet Gül hakkında mahke-

me, 25 Eylül 1977 tarihinde sorgusunun yapılabilmesi için tutuklama kararı verir.

Tutuklama kararı verilir verilmesine ve Mehmet Gül sürekli ortalıkta dolaşır dolaşmasına ya, bir türlü yakalanamaz gene de. Gazeteciler bilir nerede olduğunu, hangi olaylara karıştığını, polisler de bilir.. Bu arada Gül hiçbir şey yokmuş gibi sürdürür eylemlerini..

19 Ocak 1978 tarihinde İstanbul Üniversitesinin açılışında Mehmet Gül ve gene eski Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi 2. Başkanlarından Orhan Çakıroğlu'nun başlarında bulunduğu komandolar olay çıkartırlar. Bu iki kişi ve bazı Ülkü Ocaklılar, üzerleri aranmadan, hüviyetleri sorulmadan üniversiteden içeri girerler basın mensuplarının gözleri önünde. Gene basın mensuplarının gözleri önünde içeri giren devrimci öğrencilere sataşırlar, küfrederler.

Bu olaylardan sonra Mehmet Gül 15 Şubat 1978 günü polis tarafından yakalanır ve tutuklanarak cezaevine gönderilir. Oradan da Ankara'ya yargılandığı mahkemeye. Ama bir süre sonra gene dışarıdadır Mehmet Gül.

Her olaydan sonra, ortalıkta serbestçe dolaşmasına karşın bir türlü yakalanamaz ve her ne hikmetse kendisi istediği zaman gider teslim olur. Arkasından da malum, bir süre sonra serbest kalır. Bu bir kural haline gelmiştir artık.

Ülkü Ocakları İstanbul eski 2. Başkanı Mehmet Gül, 15 Şubat 1978 tarihinde yakalanmadan önce 8 Şubat 1978 tarihinde yapılan «idare hukuku» yazılı sınavına kendi yerine bir başkasını sokar. Gül'ün yerine bir başkasının sınava girdiğinin farkına varılır ancak bu kişi salondan fır-

layarak kaçmayı başarır ve yakalanamaz. Aradan bunca zaman geçmesine karşın Gül hakkında ne gibi bir işlem yapıldığı da bilinmemektedir üstelik.

Bu olay Gül'ün becerisini gösterdiği tek olay da değildir üstelik. Bu konuda sabıkalıdır da.

Mehmet Gül, 1975 Haziran dönemi sınavlarında da kopya çekerken yakalanmış ve hakkında o dönem girdiği sınavların iptali kararı alınmıştır. Bu olayda hakkında «kınama» cezası verilmişti ayrıca. Konuyla ilgili olarak Hukuk Fakültesi Yönetim Kurulunun 8.7.1975 tarih ve 860 nolu kararında şöyle deniliyordu:

«9 Haziran 1975 günlü Medeni Hukuk sınavındaki kopya varit görülerek disiplin yönetmeliğine göre kınama cezası verilmiş ve 1975 Haziran döneminde girmiş olduğu bütün sınavlar oy birliğiyle başaramamış sayılmıştır.»

16 Mart Katliamı

16 Mart 1978 günü İstanbul Üniversitesi merkez binasından çıkan öğrencilerin üzerine bomba atılır ve 7 öğrenci ölür. Olayın zanlıları arasında görgü tanıklarının savlarına göre Mehmet Gül de bulunmaktadır. Mehmet Gül hakkında, bu olayın tek tutuklu sanığı Sıddık Polat ve diğer tutuksuz sanıklar, gene Ülkü Ocakları İstanbul eski 2. Başkanlarından Orhan Çakıroğlu, MHP İstanbul İl Gençlik Kolu Başkanı Kâzım Ayaydın ve Ahmet Hamdi Paksoy ile birlikte sorgu hakimliğinde kamu davası açılmıştır.

Bomba olayını yaşayan ve olayı anlatan bir

görgü tanığı öğrencinin basına yansıyan savları şöyle:

«Dersten çıktık. Dışarda bir grup faşistin olduğunu görünce beklemeğe başladık. Polise faşistleri uzaklaştırmadan biz çıkmayız dedik. Fakat polis bizi zorla dışarı çıkarttı. Dışardaki faşistlerin başında Mehmet Gül vardı. Biz çıkınca Mehmet Gül'ün başında bulunduğu faşistler marş söylemeğe başladı. Faşistler marş söylemeğe devam ediyorlardı ki, öndeki arkadaşlarımız kendilerini yere attılar ve sonra ortalarında bomba patladı.»

Ve Mehmet Gül gene aranmaktadır polis tarafından ifadesi alınmak için. Ortalıkta dolaşmaktadır, ancak gene kendisi istediği zaman teslim olmaktadır her zaman olduğu gibi.

27 Nisan 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde şu haber yer alıyordu:

«Üniversite katliamının sanıklarından olduğu ileri sürülen Ülkü Ocakları eski Başkanı Mehmet Gül, dün Hürriyete gelerek «ben suçsuzum, beni boy hedefi seçiyorlar» dedikten sonra siyasi polis ekiplerine teslim oldu. Ülkü Ocakları İstanbul Başkanı Fethi Yıldız ise Mehmet Gül teslim olurken, «polisin işkence yapması ihtimaline karşılık Mehmet Gül'ün sorgusundan sonra muayene edilmesini isteyeceğiz.» dedi.

7 kişinin ölümü 42 kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan 16 Mart bombalı, silâhlı saldırının sanıklarından olduğu iddia edilen eski Ülkü Ocakları Başkanı Mehmet Gül, dün 14.30'da Hürriyet Gazetesine geldi. Bomba olayı ve başka olaylarla hiçbir ilgisi bulunmadığını belirten Mehmet Gül «polis Hamit Akyüz arkadaşımızı

yakalayıp suçsuz olduğu için serbest bıraktı. Kamuoyunda yeni suçlular yaratılması için bu defa beni boy hedefi seçti. Tüm uğraşılarına rağmen bağımsız Türk Hakimleri önünde suçsuzluğum kanıtlanacaktır.» dedi.

Daha sonra konuşan Ülkü Ocakları Başkanı Fethi Yıldız ise POL—DER'i olayları tezgâhlamakla suçlayarak kendilerini olayların failleri gibi gösterdiğini söyledi. Fethi Yıldız, «belli olayların faili gibi gösterip her gün bir ülkücüyü siyasi polise götürüyorlar. Sonra da işkenceler yapılıyor, bir kısım arkadaşlarımız ise gözleri bağlı olarak götürüldükleri için kendilerine işkence yapanları tanıyamıyorlar. Hamdi Karakaya, Ahmet Hamdi Paksoy, Hamid Erbaş ile üç arkadaşımızın hayatlarından endişe ediyoruz. Ülkü Ocaklarının kapatılması için yeni oyunlar tezgâhlanıyor dedi.»

Mehmet Gül'ün öyküsü burada bitiyor görünürde. Üç günlük bir gözaltından sonra Gül bir kısım kişilerle yüzleştirildikten ve ifadesine başvurulduktan sonra şimdi serbest bırakılmış durumda.

Bu arada tanıkların ifadeleriyle saptanmış bir olayı da burada anlatmak gerekmektedir.

13 Ocak 1978 tarihinde İstanbul Üniversitesine bağlı Yabancı Diller Yüksek Okulu öğrencileri Gökhan Yüksel ve Kudret Uybaş, Laleli'de faşistler tarafından katledilirler. Ve şu ana değin katilleri bulunamadığı gibi, eli yüzü düzgün bir soruşturma bile yoktur ortada.

Olaylardan sonra Yabancı Diller Yüksek Okulu öğrenci temsilciliği tarafından Savcılığa verilen dilekçede Mehmet Gül'ün de adı geçmek-

tedir, hem de ilginç bir biçimde. Şöyle denilmektedir bu dilekçede:

«2 Kasım 1977 günü okulumuza taş ve sopalarla faşistler saldırıda bulunmuşlardır. Bu durum 3 Kasım 1977 tarihli gazetelerle belirlenmiştir. Polisin ise bu saldırganlara karşı hiçbir müdahalede bulunmadığı görülmüş, öğrenciler de bu taş ve sopalı saldırıdan kurtulabilmek için okula girerek kapıları kapatmışlardır. Hergün okulumuzun önünden geçen bu grubun başında bulunan Ülkü Ocakları eski Başkanı Mehmet Gül'ün, yanında bulunan (Tombalacı) lakabı ile bilinen Nezih adlı kişiye «bu okuldan bir kaç kişiyi temizleyelim mi, ne dersin?» şeklindeki sözlerine tüm okul öğrencileri tanıktır.»

Ve bu tarihten yaklaşık bir ay sonra Gökhan Yüksel ve Kudret Uybaş katledilmişlerdir.

Bu konuşmada adı geçen (tombalacı) Nezih, «Nezih Çelikdağ»ın 16 Mart bomba olayı sırasında Mehmet Gül ve bazılarıyla birlikti Üniversitede bulunduğu ileri sürülmüştü görgü tanığı öğrenciler tarafından.

16 Mart katliamı dolayısıyla gözaltına alınan ve İstanbul Ülkü Ocakları Başkanı Fethi Yıldız'ın hayatından endişe ettiğini söylediği kişilerden Hamdi Karakaya'nın da öyküsü ilginçtir.

Karakaya Haznedar eski Ülkü Ocakları başkanıdır ve 23 Mart 1976 tarihinde Güngören'de üzerinde tabancayla ele geçirilmiş ve tutuklanmıştı. Aynı tarihte Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi 2. Başkanı olan Tahir Şahin ile (Şahin şimdi MHP Şişli İlçesi Yönetim Kurulu üyesi) Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyesi

Hanefi Çelik de üzerlerinde birer tabanca ve merınilerle yakalanmışlar, aynı gün de tutuklanmışlardı.

Ülkü Ocaklı bu üç yönetici o zaman kelepçe takılmadan mahkemeye getirilmişler ve polisin, kaçmasınlar diye ellerinden tutmasına kızarak adliye koridorlarında «siz kim oluyor da bizim elimizden tutuyorsunuz? Bunun hesabı sizden sorulacak» diye bağırmışlardı.

Ülkü Ocakları Yönetim Kurulu üyesi Hanefi Çelik'in bu olaydan bir yıl sonra da İTÜ Gümüşsuyu Temel Bilimler Fakültesi'nde devrimci öğrencilere yapılan bir saldırıyı yönettiği ileri sürülüyordu. 10 Mart 1977 tarihinde meydana gelen olay jandarma tarafından önleniyor ve 500 imzalı bir dilekçeyle savcılığa başvuran öğrenciler olayları yaratanların kimliklerini şöyle bildiriyorlardı:

«Hanefi Çelik, Lütfullah Parıltı, Selman Çınar, Eyüp Gökçen, Kayhan Cabioğlu, Erdal Göçmez, Mehmet Görgen, Suat Temiz, Necati Ayhan, Ramazan Yazıcı, İsmail Hakkı Tanrısever, Metin Örün, Uğur Sevim.»

Şimdi gene 16 Mart katliamına Mehmet Gül'le birlikte adı karışan ve son zamanlarda tüm öğrenci olaylarında ön saflarda görünen Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi eski 2, Başkanlarından ve çenesinde ustura yarası olan Orhan Çakıroğlu'na bakalım.

19 Mayıs 1977 tarihinde Sultanahmet İTİA önünde öldürülen komando Zeki Bük'ün cenaze töreninden sonra faşistler, Beyazıt'taki Pilatin Bilardo salonunu basarlar. Faşistler salonun içini kurşun yağmuruna tutarlar ve salon yönetici-

si Yavuz Erten ile Yüksel Özkan adlı genci yaralarlar. Saldırganlar salonun tüm camlarını, buzdolaplarını kırarlar, her yeri kurşunlarla delik deşik ederler.

Salon sahibi Turan Akın olay üzerine Kumkapı karakolunda verdiği ifadsinde, başlarında, yüzünde ustura yarası olan Orhan adlı kişiyle bir grubun salona girdiklerini belirtir ve şöyle der:

«Iki gruba ayrılanların bir bölümü alt kata indi. Bir kısmı da dışarda kaldılar. Yakalarında MHP rozeti olan tatar yüzlü kişi de aralarındaydı. Ellerinde silahları da vardı. Yanımıza gelerek «içerde arkadaşlarımız var. Onların dışarı çıkması için para gerekli» diyerek ayda 5.000 lira vermemizi istediler. Daha sonra salondan herkesi Zeki Bük'ün cenaze törenine götürmek için silah tehdidiyle çıkarttılar. Silhlı kişilerin çoğunu tanıyorum. Daha önce bu salona gider gelirlerdi. Sanıyorum şimdi Küllük'te oturuyorlar.»

İstanbul Üniversitesi 2. yarı yılı Mart 1978 günü başlar. Ancak faşistler olay çıkarırlar ve devrimci öğrencilerin üzerine saldırırlar.

Eski Ülkü Ocakları 2. Başkanlarından Orhan Çakıroğlu ve «Pötürgeli» namıyla maruf Kâzım Ayaydın vardır komandoların başlarında. Devrimci öğrenciler derslere girmişlerdir ve aralarda polis oturmaktadır olay çıkmasın diye. Bu arada, bazı sınıflarda birbirlerine girerler komandolarla devrimci öğrenciler, bir kaç öğrenci yaralanır.

Basın mensupları görevlerini yapmaktadırlar. Ancak gazeteciler de bu kişilerin saldırısından kurtaramazlar kendilerini. Orhan Çakıroğlu

bir ara sınıflardaki durumları saptamaya çalışan Dünya Gazetesi muhabiri Savaş Ay'a saldırır, küfür eder ve «Neden kendisinin fotoğrafını çektiğini» sorar, polislerin de yanında. «Pötürgeli» Kâzım Ayaydın da «Haberler bizim istediğimiz gibi çıkmazsa...» diye tehdit eder. Basın mensuplarının zabıt tutulması isteğine polisler «şimdi ortalığı tamamen ayağa kaldırırız, tahrik ederiz milleti» derler.

Ancak daha sonra nasıl olduysa, bu kişiler polis tarafından yakalanırlar ve Adliyeye sevkedilirler. Orhan Çakıroğlu, Üzeyir Yılmaz, Abbas Pirimoğlu ve Namık Naz tutuklanırlar, cezaevine gönderilirler. Bir süre sonra çıkarlar ancak.

25 Mart 1978 tarihli gazetelerde, 16 Mart katliamında Ülkü Ocakları İstanbul Şube Başkanı Fethi Yıldız ile birlikte Nezih Çelikdağ, Hamdi Karakaya ve Orhan Çakıroğlu'nun da adı geçmektedir.

Bu kişiler başta Orhan Çakıroğlu olmak üzere İstanbul Üniversitesi'nin 14 Nisan 1978 tarihindeki açılışında da boy gösteriyorlar ve tüm güvenlik önlemlerine karşın gösteri yapıyorlardı. Sabah saatlerinde dersleri bulunmamasına karşın Üniversite merkez binası kapısına gelerek içeri girmek istiyorlar, alınmayınca da, güvenlik kuvvetlerinin gözleri önünde Beyazıt Alanı'nda «Kahrolsun Komünistler» avazlarıyla ve çeşitli marşlar söyleyerek gösteri yapıyorlar, olay çıkartmaya çalışıyorlar, ancak gene kimse karışmıyordu kendilerine. Üstelik Nezih Çelikdağ'la birlikte Orhan Çakıroğlu Üniversite'nin merkez binası önünde bazı polis şefleriyle sohbet edebiliyorlar ve «kendilerinin masum olduğunu, silâh

kullananların komünistler olduğunu» söylüyorlardı.

Söylüyorlardı söylemesine ya, Mayıs ayının başlarında Sıddık Polay adlı bir kişi 16 Mart katliamının asli faillerinden biri olduğu gerekçesiyle Elazığ'da yakalanarak İstanbul'a getiriliyor ve sorguya çekiliyordu. Sıddık Polat'ın yakalanması üzerine MHP yanlısı basında tedirginlik dikkati çekiyordu. 17 Mayıs 1978 günü Hergün gazetesinde olaya ilişkin şöyle yazılıyordu:

«16 Mart bomba olayıyla ilgili olarak Sıddık Polat'a 8 gündür, 1. Şube'de işkence edilmektedir. 1. Şube'deki 3 nolu hücreye başta İstanbul Ülkü Ocakları Başkanı Fethi Yıldız ve eski Başkanlardan Mehmet Gül olmak üzere bazı ülkücü öğrencilerin isimlerini vermesini, yoksa. senin buradan cenazen çıkar, dedikleri ifade edilmiştir.»

18 Mayıs 1978 günlü Millet Gazetesi de olayı «10 gündür işkence gören ülkücü genç felç oldu» başlığıyla veriyor ve Fethi Yıldız'ın açıklamasına dayanarak, Mehmet Gül'le ikisinin ismini vermesi için Sıddık Polat'a işkence yapıldığını öne sürüyordu. Fethi Yıldız 1. Şube'de bir hücreye konulan Sıddık Polat'ın gözaltına almada kanuni süre olan 7 günü geçirmiş olmasına rağmen hâlâ tutuklu bulunduğunu, 8 gündür devamlı işkence gören Sıddık Polat'a polislerin işkence yaptığını öne sürüyordu.

Sıddık Polat ertesi gün adliyeye verildiğinde ve tutuklanarak cezaevine yollandığında ise, ne bir işkence izi, ne de bir başka etki görülebiliyordu üzerinde. Aykta sapa sağlam, hareketli bir insan resmi bazı gazetelerin sayfalarını süs-

lüyordu. Üstelik konuşmamıştı bu katliam sanığı.

14 Temmuz 1978 tarihli haberlere göre ise 16 Mart katliamının soruşturmasını yürüten savcı, olayın tek tutuklu sanığı Sıddık Polat ve tutuksuz sanıkları Mehmet Gül, Kâzım Ayaydın, Ahmet Hamdi Paksoy ve Orhan Çakıroğlu haklarında talepname ile sorgu hakimliğinde kamu davası açıyordu.

İstanbul'u, İstanbul'u olduğu kadar tüm yurtta kamuoyunu ilgilendiren, aylarca meşgul eden sorunlardan bir tanesi de, faşistlerin denetimindeki ve yıllardır İstanbul'daki tüm saldırıların odak noktasını oluşturan, kalesi olan Edirnekapı Öğrenci Yurdunun kapatılması ve boşaltılması olmuştur.

İstanbul Ülkü Ocakları Başkanı Fethi Yıldız ve eski 2. başkanlarından Orhan Çakıroğlu, 6 Mayıs 1978 tarihinde bu olayda da boy gösteriyorlardı. Fethi Yıldız bu yurtta kalmadığı ve kayıtlı olmadığı halde nasıl oluyor da yurtta, güvenlik güçlerinin de gözü önünde basın toplantısı düzenliyebiliyor. Orhan Çakıroğlu «yurdu kapattırmayacağız, çıkmayacağız» diyerek, güvenlik güçleriyle tartışabiliyordu?

10 Mayıs 1978 günü de gene Orhan Çakıroğlu ve MHP İstanbul İl Gençlik Kolu Başkanı «Pötürgeli» Kâzım Ayaydın Edirnekapı yurdunda kalan öğrencileri temsilen Vali Muavini Zihni Akın ile görüşüyorlar, yaptıkları açıklamada «Öküzün altında aradıkları buzağıyı bir türlü bulamamak onları çılgına çevirmiştir. Meşru haklarınızla birlikte yurdumuzu terketmeyeceğiz» diyerek açıkça meydan okuyorlardı.

Sonuçta Edirnekapı yurdu, aylar süren gelgitlerden, «aman çocukları incitmeyelim» yollu yöneticilerin «kararlı tutumları»ndan sonra, 1 Temmuz 1978 günü ve gene saatler süren bir direnmeden, pazarlıktan sonra güvenlik güçleri tarafından boşaltılıyordu.

Haberi veren gazetelerin birinci sayfalarında olaya ilişkin resimler yer alıyordu ve bu resimlerde yurdu boşaltanların en önünde, Ülkü Ocaklarının feshedilme haberlerinin çıkıp Ülkücü Gençlik Derneğinin kurulmasıyla bu derneğin İstanbul Şubesi Başkanı olan Fethi Yıldız, hemen yanında ise MHP İstanbul Gençlik Kolu Başkanı Kâzım Ayaydın görülüyordu.

Pazarlık!

Fethi Yıldız, yurdun kayıtlı öğrencisi olmamasına karşın boşaltma işlemi sırasında güvenlik yetkilileriyle pazarlık ediyor ve «Bu iktidar zulmü hastalık haline getirmiştir. Ülkücülerin ve komandoların Türk siyasî hayatında yaptıkları başarılar gölgelenmek istenmektedir. Bu vali arkadaşlarımızın öldürülmesini mi istiyor? Adam mı öldürtmek istiyor? İsteklerimiz yerine getirildiği takdirde üç gün içinde yurdu boşaltacağımızı taahhüt ediyoruz» şeklinde konuşuyordu. Yıldız, üç isteklerini ise şöyle dile getiriyordu:

«Valinin yurda gelmesi ve yurtsuz kalmayacaklarına dair teminat vermesi; yurttakiler hakkında yapılan iftiraların kamuoyu önünde ve TV'de yalanlanması; kesilen kredilerin açılması.»

Neydi yurttakiler hakkında yapılan iftiralar, yalanlanması istenenler?

Bir süre sonra anlaşıldı herşey ve yargıçlar tarafından yapılan saptamada faşistlerin işgali sırasında bu yurttan, Kredi ve Yurtlar Kurumu Müdürlüğüne ait 3-4 milyonluk malzemenin ortadan «yok» olduğu saptandı.

Fethi Yıldız, saatler süren direnmelerinin bitiminde yurdu boşaltırlarken elinde megafon, ülküdaşlarına yaptığı konuşmada şöyle diyor ve meydan okuyordu:

«Biz buradan vakur bir şekilde çıkıyorsak, eğer güvenlik kuvvetlerine direnmiyorsak, bu bizim korkaklığımıza verilmesin. Varsınlar bizi yurdumuzdan atsınlar, varsınlar kredimizi kessinler, mücadelemiz sürecektir. Uzun yıllar vermiş olduğumuz mücadelemizin bir bölümü burada bitiyor. Ancak esas mücadelemiz yeni başlamıştır. Ufak tefek yorumların nasıl geliştiğini kör gözler görecek, sağır kulaklar duyacaktır. Bütün millet, bütün yurt bunun karşısında ayağa kalkacaktır, ayağa kalkmak zorunda kalacaklardır.»

Daha sonra çeşitli sloganlar söylüyorlar ve yurdu boşaltanlar, üstleri bile aranmadan Beyazıt'a değin ellerini kollarını sallaya sallaya yürüyüşe geçiyorlardı.

Bir Baskın ve MHP'liler.

Edirnekapı olayının üzerinden bir buçuk ay geçtikten sonra MHP İstanbul İl Gençlik Kolu Başkanı «Pötürgeli» Kâzım Ayaydın yeniden kamuoyunda duyuruyordu adını, hem de gürültülü bir şekilde.

13 Ağustos 1978 tarihinde Zeytinburnu Yeşiltepe'de duvarlara yazı yazmak isteyen MHP'-

lilerle devriye gezen polisler arasında silâhlı çatışma çıkar. İsmail Aslan, Eşref İleri, Abdullah Kıran, Babüs Selim Okutan ve Bayram Ahi adlı MHP'liler kendilerine engel olmak isteyen Yeşiltepe karakolu ekiplerine ateş açarlar, ancak ölen ya da yaralanan olmaz olayda. Çatışmadan sonra polise ateş açanlar MHP Zeytinburnu ilçe binasına sığınırlar. Olaydan sonra MHP ilçe binası polisçe aranır ve MHP'lilerden İsmail Aslan, Eşref İleri ve Abdullah Kıran yakalanarak gözaltına alınırlar. İsmail Aslan'ın MHP Zeytinburnu ilçesinde muhasebeci olarak çalıştığı saptanır.

Arama sırasında dinamit yapımında kullanılan malzemeler ve çeşitli suç aletleri ele geçirilir. Bu arada duvardaki, sigortaların bulunduğu bir tablanın sallanması polislerin ilgisini çeker ve tabla açılınca ortaya çok ilginç bir durum çıkar: Bir gizli geçit ve içinde de kaçmağa çabalayan iki MHP'li. Diğerleri arama için gerekli izin alınıncaya değin bu geçitten kaçmayı başarmışlardır.

Olay MHP çevrelerinde büyük telâş uyandırmıştır. Önemli bir ilçe merkezidir Zeytinburnu. Ve üstelik işçi semtidir.

Ertesi gün aralarında MHP İl Gençlik Kolu Başkanı Kâzım Ayaydın'ın da bulunduğu bir grup yönetici vali muavinlerinden birini ziyaret ederek polisi şikâyet ederler ve ilçe merkezinde tahribat yaptığını öne sürerek ilginç savlarda bulunurlar.

Kâzım Ayaydın yaptığı açıklamada ortaya çıkarılan gizli geçitin binayı kumarhane olarak işleten eski kiracılardan kalma, dinamit sarmaya yarayan kâğıtların ise bakkaldan alınan pey-

nir kâğıtları, mermilerin ise bir süre önce ilçe merkezinin solcular tarafından kurşunlanması olayından arta kalan boş kovanlar olduğunu ileri sürer ve şöyle der:

«Zeytinburnu'nda sol sloganlar tüm duvarları kaplar ve silinmezken birkaç milliyetçi slogan silinmek istenmiştir. İlçe mensuplarının bu slogan işiyle ilgisi yoktur. Polisin ilçe merkezinde buldum dediği kurşunlar da daha önce ilçe binasının solcular tarafından kurşunlanması olayından artakalan kurşunlardır. Yine polis dinamit sarmaya yarar kâğıt bulundu demiştir. Bu kâğıtlar bakkaldan alınan peynir kâğıtlarıdır. Gizli geçit ve kapı olarak gösterilmek istenen yer ise bizim zamanımızda yaptırılmış veya açılmış değildir. Binanın yapısı itibariyle aydınlık boşluğu buraya rastlar ve şimdiki MHP Zeytinburnu ilçe binasının bulunduğu katta kumarhane bulunuyormuş, o gizli kapı veya geçit o zamandan kalmadır.»

Ancak bu kez ses polisten gelir ve yapılan açıklamada MHP yöneticileri yalanlanarak şöyle denir:

«Binada bulunan kâğıtların peynir sarılmış kâğıtlar olamayacağı, kâğıtların parafinli olduğunun saptandığı, parafinli kâğıtlara ancak dinamit sarılacağı, bu kâğıtlara peynir sarılması halinde peynirin zehirleneceği.

Binada boş mermi kovanları değil, geniş çaplı patlamamış mermi bulunduğu,

Dinamit hazırlanması ve tabanca temizlenmesinde kullanılan şiş, tel ve fırçalar ele geçirildiği..»

9 Mayıs 1978 günü Yıldız'daki IDMMA gece

bölümünden çıkan öğrencilerin üzerine gece saat 20.45 sularında bir otomobilde pusu kuran faşistler tarafından yaylım ateşi açılır. Saldırı sonunda o anda 1, daha sonra 2 olmak üzere 3 kişi öldürülür ve 12 kişi çeşitli yerlerinden yaralanır.

Saldırganlar devrimci öğrencileri okul çıkışında beklemişler ve «Yıldız komünistlere mezar olacaktır. Komünistler ölecek, öğrenim sürecek» şeklinde sloğanlar atmağa başlamışlardır. Devrimci öğrencilerin de faşistlere «Kahrolsun Faşistler» şeklinde karşılık vermesi üzerine saldırgan gruptan iki el silâh atılmış ve bu işaretin verilmesi üzerine kırmızı ya da vişne renkli Murat marka bir otonun içinden yaylım ateşi açılmıştır.

Saldırganlar daha sonra kaçacaklardır ve olay anında Hasan Okut adlı devrimci öğrenci can verecektir. Olay sırasında Cem Erkanlı, Ataman Atayiğit, Mehmet İsançlı, Mücahit Yurteri, Coşkun Uzaldı, Güral Tarhan, Osman Ölçen, Kemal Karabulut, Mustafa Özdinç, İmran Koç, Levent Şenver, S. Enis Coşkuntan, Müjdat Çelikyay, Renan Eriş yaralanacaklar, daha sonra ağır yaralı devrimci öğrenciler Müjdat Çelikyay ve Renan Eriş, yaşamlarını yitireceklerdir.

Olaydan sonra, gözaltına alınan ve kendilerini «ülkücü - milliyetçi» olarak niteleyen Ahmet Avşar, Tayyar Cem Sekmen ve Hacı Mehmet Yurtbaşı 17 Mayıs 1978 günü adliyeye sevkedilirler ve «Taammüden ve birden ziyade adam öldürmek ve yaralamak, ruhsatsız tabanca ve mermileri taşımak suretiyle 6136 sayılı yasaya muhalefet, öğrenim özgürlüğünü topluca ve ceb-

ren engellemek» savıyla tutuklanırlar. Ayrıca olayın sanıklarından oldukları saptanan Ahmet Cafoğlu, Sami Dedeoğlu, Ufuk Demirbaş, Ahmet Orhan Sar (Yamuk Ahmet) ve İsmet Koçak hakkında gıyabi tutuklama kararı verilir. Daha sonra ise bu sanıklar hakkında «İDAM» talebiyle dava açılır.

8 Mayıs 1978 İDMMA katliamına katılan ve idam talebiyle yargılanacak olan sanıklardan Ahmet Avşar, Ufuk Demirbaş, Tayyar Cem Sekmen, Ahmet Caroğlu azılı militanlardandır ve bu okuldaki bir çok olayın doğrudan içindedirler.

Ahmet Avşar okuldaki bu olaylardan bir tanesinde hatta 28 Mayıs 1977 tarihinde tabancayla vurulmuş ve yaralanmıştır. Tayyar Cem Sekmen ve Ahmet Cafoğlu tam teşebbüs, ruhsatsız tabanca taşımak» savlarıyla şu anda İstanbul Sorgu Hâkimliğinde bir başka dava daha sürmektedir.

Ufuk Demirbaş ise 25 Ocak 1977 günü komandoların Maçka Maden Fakültesini işgali olayından sonra yapılan aramada üzerinde tabanc ile yakalanmış ve tutuklanmıştı.

Gene katliam sanıklarından İsmet Koçak, daha önce de olaylara karışmıştır. Örneğin İDMMA da 14 Mart 1978 günü güvenlik güçlerine karşı geldikleri ve darp ettikleri gerekçesiyle, Celâlettin Öğrenir, Mustafa Yağcı, Seracettin Karayağız, Ömer Yalçın ve Hamdi Değirmenci ile birlikte yakalanarak tutuklanmışlardır.

Isınet Koçak ile birlikte İDMMA da 14 Mart 1978 günü meydana gelen olayda yakalanarak tutuklanan Seracettin Karayağız da, yine aynı okulda meydana gelen bir olaydan sonra kapı-

nın önündeki 34 AH 409 plâkalı arabının içerisinde Haldun Kaya Sözgen, Mehmet Emre ve Yılmaz Kahraman adlı kişilerle birlikte yakalanarak gözaltına alınmış, arabada yapılan aramada ise silâh bulunmuştu.

Kuyumcu Soygunu

İsmet Koçk, olaydan sonra firar etmiştir ve nihayet bir kuyumcu soygunu nedeniyle yakayı ele verecek ve tam bu noktada başlarda sözünü ettiğimiz İstanbul Ülkü Ocakları eski Şube Başkanı Mustafa Verkaya'nın da adı aradan on aydan fazla bir süre geçtikten sonra gazete sayfalarını süsleyecektir.

13 Temmuz 1978 günü Fatih Halıcılar caddesindeki Altuniş kuyumcusu silâhlı bazı kişiler tarafından soyulur ve 1 milyon lira değerinde süstakısı alınır kuyumcudan. Soygunu gerçekleştiren firari katil sanıklarından İsmet Koçak olaydan kısa bir süre sonra Bayrampaşa'da silâhlarıyla birlikte ele geçirilir güvenlik güçlerince.

Koçak ilginç açıklamalarda bulunur sorgusunda ve soygunu Fahri Kopar, soyadını bilmediği Veli adındaki öğrenciler ile birlikte düzenlediklerini Hasan Yiğitkurt adlı bir kişinin de kendilerine şöför olarak yardım ettiğini söyler. Bu arada İstanbul Ülkü Ocakları şubesi eski başkanlarından Mustafa Verkaya'nın da kuyumcu soygununun düzenleyicisi olduğu iddia edilir. Polis yetkilileri bundan bir süre önceki Şehremini Akbank şubesi soygununu yapanların da aynı kişiler olabileceğini öne sürerler...

İsmet Koçak'ın ifadesinden sonra Bayrampaşa mahallesi 49 sokaktaki 3 sayılı evde, Beşyüzevlerdeki bir gecekonduda, faşistlerin denetimindeki Adana ve Kahramanmaraş öğrenci yurtlarında arama yapılır güvenlik güçlerince. Aramalar sırasında Fahri Kopar'ın evinde Mustafa Verkaya'nın yattığı ileri sürülen yatağın altında ona ait olduğu iddia edilen dürbünlü, uzun namlulu, İspanyol yapısı bir tabanca bulunur ve bu eski başkan Kahramanmaraş öğrenci yurdunda polislerce ele geçirilerek gözaltına alınır.

Mustafa Verkaya ve İsmet Koçak daha sonra 19 Temmuz 1978 günü sorguların yapılmasından sonra sevkedildikleri adliyede, silâh bulundurmak ve silâhlı soygun gerçekleştirmek savlarıyla tutuklanarak cezaevine gönderilirler. İsmet Koçak'ın gıyabi tutuklama kararı vicahiye çevrilir. Ancak daha sonra Verkaya yapılan ilk duruşmasından sonra tutuksuz olarak yargılanmak üzere salıverilir.

Verkaya'nın serbest bırakılmasından sonra İstanbul Ülkücü Gençlik Derneği Başkanı Fethi Yıldız hemen bir basın toplantısı düzenler, hükümete, iktidara veryansın eder ve Ülkücü Gençlik (!)in yasa dışı hiçbir şey yapmadığını savlayarak şöyle der:

Soyguna adı karışanlardan Fahri Kopar isimli birini yakalamak için ağabeyi Metin Kopar'a ait olan ev polisçe basılmıştır. Evde yapılan arama sırasında bir dürbünlü tabanca ve albüm içinde İstanbul Ülkü Ocakları eski başkanı Mustafa Verkaya'ya ait bir adet fotoğraf bulunmuş-

tur. Polis olaya siyasi bir yön verip ülkücüleri lekelemek ve ülkücü gençliği anarşi içinde gösterebilmek, evde bulunan dürbünlü tabancının Mustafa Verkaya'ya ait olduğu yolundaki ideolojik yoruma delil kazandırabilmek için Metin Kopar adlı evde kalan kimseye baskı yaparak dürbünlü tabancanın Mustafa Verkaya'ya ait olduğu zorla söylettirilmiştir.»

Kanlı Bir Gün

29 Mayıs 1976 tarihli İstanbul Teknik Üniversitesi'nin en kanlı günlerinden birini yaşadığı tarihtir. İTÜ'ye baskın yapan faşistler yabancı dil dersinde bulunan devrimci öğrenci Erdoğan Yalçıngil'i yüzlerce öğrencinin ve öğretmenlerinin gözü önünde katlettiler. Ortalığın bir anda kan gölüne dönüştüğü olayda Şakir Kâtiboğlu karnından ağır, Cihat Deliorman ise ayağından yaralanırlar.

Görgü tanıkları olaydan sonra Yalçıngil'i öldürenlerin Ahmet Gedik, Tevfik Kopuz, Ali İhsan Yıldırım, Zeki Saral ve soyadı o sırada polis tarafından açıklanmayan Suat ve Mustafa adlı kişiler olduğunu ileri sürerler.

29 Haziran 1976 tarihinde Erdoğan Yalçıngil'i taammüden öldürmek suçundan Ahmet Gedik, Nihat Kaya, Ali İhsan Yıldırım ve Zeki Saral'ın arandığı bildirilir, bu dört kişi hakkında nöbetçi mahkeme tarafından giyabi tutuklama kararı çıkartılır.

Polisin açıklamasında, öğretim üyelerinin gözleri önünde katledilen devrimci öğrenci Erdoğan Yalçıngil'in daha önce de bu kişiler tara-

fından kıstırıldığı, ancak maktulün çok yüksekten atlayarak kaçıp hayatını kurtardığının saptandığı bildirilir.

Aranan sanıklardan Ahmet Gedik, öldürme olayından bir süre önce de gene İTÜ de meydana gelen bir olaya karışmıştır ve bu olayda Cemil Tığlı adındaki bir öğrenciyle birlikte yaralanmıştır. Nihat Kaya ise Ülkü Ocakları Yönetim Kurulu üyelerindendir.

29 Kasım 1976 tarihinde TMGT, İYDGD ve İTÜ-DER tarafından yapılan açıklamada şöyle denilmektedir:

29 Mayıs 1976 günü İTÜ Gümüşsuyu binasını basarak Erdoğan Yalçıngil'i öldüren Ülkü Ocaklı Ahmet Gedik ve Nihat Kaya hakkında gıyabi tutuklama kararı olmasına rağmen, serbestçe ortalıkta dolaşmaktadırlar.

Ülkü Ocaklı bu iki faşist Ahmet Gedik ve Nihat Kaya 24.11.1976 günü yayınlanan Ortadoğu gazetesinde Enis Genç'le birlikte basın toplantısı düzenleyerek İTÜ'lü ülkücüler adına açıklama yapmışlardır.

Erdoğan Yalçıngil'in katillerinden Ahmet Gedik'in İstanbul Üniversitesi Merkez binasının faşistler tarafından işgali sırasında orada bulunduğunu gösteren resmi Vatan gazetesinde yayınlanmıştır. Hakkında gıyabi tutuklama kararı olmasına rağmen Ahmet Gedik, Atatürk Öğrenci Yurduna girebilmek için İstanbul Emniyet Müdürlüğü 1. Şube'den temiz kâğıdını bizzat giderek kendisi almıştır. Bu olay faşist Ülkü Ocaklı katillerle birlikte polisin hareket ettiği iddialarına haklılık kazandırmaktadır.»

26 Ocak 1977 tarihnde ise İTÜ Makina Bölü-

mü 1. sınıfı faşistlerce işgal edilir. Bunun üzerine meydana gelen olaylarda öğrenciler ve bir kısım öğretim üyeleri polis tarafından kıyasıya copla nırlar. Faşistler ise olaylardan sonra polisin korumasında hiçbir müdahaleye maruz kalmadan okuldan çıkar ve giderler.

Öğrenciler olaydan sonra yaptıkları açıklamada okulu işgal edenlerin başında Ahmet Gedik'in bulunduğu ve hakkında hiçbir işlem yapılmadığını bildirirler.

31 Ocak 1977 tarihinde Ahmet Gedik yanında üç arkadaşı olduğu halde Karaköy'de dolmuşa binmek üzeredir. Bu arada üzerlerine bilinmeyen kişiler yaylım ateşi açarlar ve Mehmet Sarıaslan adlı faşist aldığı kurşun yaralarıyla ölür. Ahmet Gedik ise aslında kendine yönelik olduğu anlaşılan bu saldırıdan yaralı olarak kurtulur.

On Yıl Ağır Hapis

Erdoğan Yalçıngil'in öldürülmesi olayına karışan komandolardan Ali İhsan Yıldırım'a bakalım şimdi. Ali İhsan Yıldırım, Erdoğan Yalçıngil'in öldürülmesinden sonra yaklaşık on ay sonra bir başka kanlı olaya daha karışır.

8 Mart 1977 tarihinde İTÜ Maçka Maden Fakültesi Jeoloji Bölümü 4. sınıf öğrencisi Atilla Altaylı Eminönü 2 numaralı Üsküdar Vapur iskelesinde bilet almaktadır. Ancak kendisini izleyen ve üzerine saldıran Ali İhsan Yıldırım tarafından kurşun yağmuruna tutulur. Altaylı karnından ve boğazından yara alır ve ameliyat edilir.

kurşun yağmuru sırasında Şener Akdeniz adlı bir işçi de ayağından yaralanır.

Ali İhsan Yıldırım sonuçta tutuklanır ve cezaevine gönderilir. Daha sonra «Adam öldürmeğe teşebbüs» suçundan hakkında dava açılan Ali Ihsan Yıldırım İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesinde 24 yıl ağır hapis cezası istemiyle yargılanır ve sonuçta 7 Temmuz 1978 günü yapılan duruşmasında 10 yıl ağır hapis cezasına çarptırılır.

Yıldırım son sözlerini soran yargıca, şöyle der: «Ben iskelede ateş edip iki kişiyi yaralamadım. Bir öğrenci herkesin gözü önünde tabancasını çekip ateş edemez. Başkası tarafından işlenen bir suç, benim üzerime yıkılmak isteniyor.»

Gene aynı olayın, Erdoğan Yalçıngil'in öldürülmesi olayının sanıklarından Zeki Saral ise 16 Mayıs 1978 günü ayaklarından kurşunlanarak yaralanır.

Maçka Maden Fakültesi öğrencisi Zeki Saral, sınıf arkadaşı Ahmet Avlamaz ile birlikte okula gelirken Teşvikiye Hüsrev Gerede caddesinde silâhlı beş kişinin saldırısına uğrar. Otomatik silâhlarla taranan komandolardan Ahmet Avlamaz kaldırıldığı hastanede ölür, ayaklarından yaralanan Zeki Saral ise ameliyat edilir.

Bu olaydaki ilginç yan ise, öldürülen Avlamaz'ın, öldürülmesinden bir süre önce komando arkadaşlarına «ben bu işlerden çekilmek istiyorum, okumak istiyorum» dediğinin ileri sürülmesi!...

13 Ocak 1976 tarihinde İTÜ Mimarlık ve Mühendislik Fakültesinde faşistler forum yapmaktadırlar. Bir grup öğrenci ise forumdan habersiz okullarına gitmektedirler. Maçka Valideçeşme

caddesinde birden bir yaylım ateşi duyulur ve Kıbrıslı öğrenciler Özer Elmas ile Kemal Nabi Ünal ağır yaralanırlar. Özer Elmas daha sonra kurtulamayarak ölür.

Olaydan sonra devrimci öğrenciler arkadaşlarını vurarak ağır yaralayan faşistlerin saptandığını ve görgü tanıklarının katilleri polise bildirdiklerini belirtirler. Öğrenciler Özer Elmas ve Kemal Nabi Ünal'ı vuranların elebaşılığını Ömer Yavuz adlı bir faşistin yaptığını ileri sürerler. Öğrenciler ayrıca bu kişinin o güne değin bir çok yaralama olayına karıştığını, buna karşın polisin tutumu nedeniyle çekinmeden bu tür olayları sürdürdüğünü belirtirler.

Gıyabi tutuklama kararı çıkartılır Ömer Yavuz hakkında. Ancak buna rağmen 11 ay boyunca yakalanamayacaktır bu kişi.

Ömer Yavuz neden sonra 6 Aralık 1976 tarihinde İstanbul C. Savcılığına gelerek teslim olur. Yavuz hakkındaki gıyabi tutuklama kararı vicahiye çevrilerek cezaevine gönderilir.

11 aydır firarda bulunan Ömer Yavuz'un avukatları, teslim olmadan önce İstanbul C. Savcılığına başvurarak dava dosyasını görmek istediklerini bildirirler. Ancak ilk soruşturma gizlidir ve bu dosyaların görülmesi olanaksızdır. İstemleri reddedilir bu nedenle. Ve bu nedenle Ömer Yavuz'un teslim olması bir kaç gün gecikmiştir söylenenlere göre..

Ömer Yavuz'un teslim olmasından sonra bir açıklama yaparlar ilgililer. Kanlı öğrenci olaylarının başlamasından bu yana ilk kez bir komando Cumhuriyet Savcısına teslim olmaktadır. Yavuz «Özer Elmas'ı öldürmedim» der ifadesinde.

Ancak hakkında 2. Ağır Ceza Mahkemesinde dava açılır.

Yaklaşık bir yıl sürer duruşmaları Ömer Yavuz'un. Ve 5 Kasım 1977 tarihinde yapılan duruşması sonunda 10 bin lira kefaletle serbest bırakılır.

Çeşitli olaylara karıştığı ileri sürülür bu tarihten sonra Ömer Yavuz'un. 30 Aralık 1977 günü İTÜ faşistler tarafından işgal edilir. Öğrenciler İTÜ yü işgal edenler arasında Ömer Yavuz'un da bulunduğunu ileri sürerler.

19 Şubat 1977 tarihinde Aksaray Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu Akşam Bölümü 2. sınıf öğrencilerinden Devrimci Tamer Saatçioğlu kurşun yağmuruna tutulur ve ağır yaralanarak Çapa Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırılır. Saatçioğlu, kendisini vuranın İTÜ İşletme Fakültesi öğrencisi Nuh Semiz olduğunu bildirir.

Nuh Semiz bir komandodur. Ancak olaydan sonra bir türlü yakalanamaz. Bu süre içinde çeşitli olaylara karışmaktadır.

11 Mart 1977 tarihinde İTÜ de olaylar çıkar. Faşistler öğrencilerin derste bulundukları bir sırada saldırırlar ve zincir, sopa ve sandalye bacaklarının kullanıldığı saldırı ve çatışmadan sonra koridorlar kan içinde kalır. 11 kişi yaralanır devrimci öğrencilerden.

Nuh Semiz'in de olayların içinde olduğu ileri sürülür. Semiz bu arada Maçka Mimarlık Fakültesine gelir. Hava bir anda elektriklenir. Semiz öğrencilerin üzerine tabure fırlatır, ancak öğrencilerin soğukkanlı davranmaları nedeniyle burada da bir olayın çıkması önlenir.

Bu arada ağır yaralı olarak hastanede yatan Tamer Saatçioğlu kurtulamaz ve ölür.

Katil Nuh Semiz ise aradan ancak 6 ay geçtikten sonra Temmuz ayında yakalanır ve tutuklanarak cezaevine gönderilir.

Bu azılı komando bir çok olaya karışmıştır daha önceleri de. Örneğin bir 9 Mart 1976 tarihinde İTÜ de bildiri dağıtma yüzünden çıkan çatışmada sopa ile yaralanır Murat Gümüştaş adlı bir öğrenciyle birlikte.

Nuh Semiz hâlâ bu davadan tutuklu bulunmakta. Bu arada Tamer Saatçioğlu'nun ailesi tarafından gazetelere verilen ilanlarla, davaya ilişkin tanık aranmaktadır. İlanları gazeteye veren avukat Devrim Çelenk'tir. Devrim Çelenk aynı zamanda Kredi Yurtlar Kurumu mensubudur ve Ecevit Hükümetinin başa geçmesinden sonra Topkapı'da komandoların çoğunlukta bulunduğu Atatürk Öğrenci Sitesi'ne müdür olarak atanacaktır. Atanacaktır atanmasına ya, komandolar tarafından «istenmeyen adam» ilân edilen bu devrimci müdür ve avukat ilanları vermesinden bir süre sonra Beyazıt'ta makam otosuyla giderken, kırmızı ışıkların yandığı bir sırada, kimliği hâlâ saptanamayan bir kişi tarafından delik deşik edilerek katledilecektir.

Gene bir İstanbul Ülkü Ocakları Yönetim Kurulu üyesinden, Yıldırım Küçük'den sözedelim. Bu kişi Fevzi Azırcı adlı devrimci bir inşaat mühendisinin öldürülmesi olayıyla ilgili olarak yargılanmakta şimdi.

23 Aralık 1977 günü Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulu kantininde faşistler öğrencilerin üzerine saldırırlar. Saldırı sonucu aynı okul

mezunu ve çıkışını almak üzere okula gelmiş bulunan İnşaat Mühendisi Fevzi Azırcı kalbinden bıçaklanarak öldürülür. Saldırı sonunda Mahir Binbaşıoğlu ile Atilla Deniz adlı devrimci öğrenciler ağır yaralanırlar. Olay sonunda Ahmet Malkan ile Yıldırım Küçük polis tarafından gözaltına alınırlar.

Yakalanan bu kişiler daha sonra Adliyeye sevkedilirler ve Fevzi Azırcı'yı öldürmekten sanık olarak Ahmet Malkan, kasten adam öldürmek ve öldürmeğe tam teşebbüs suçuyla Yıldırım Küçük ve Hüseyin Gündoğdu 1. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından tutuklanarak cezaevine gönderilirler.

Fevzi Azırcı'nın öldürülmesi ile ilgili olarak yargılananlar şunlardır Ağır Ceza'da:

Ahmet Malkan, Yıldırım Küçük, Hüseyin Gündoğdu, Mehmet Emin Albayrak, Muhammed Bıyıklı, Nurettin Öncül, Dursun Kaptan Şahin, Hayrettin Yazıcı, Mustafa Tezcan, Yaşar Şentepe, Güngör Taşlı, Orhan Gazi Koçyiğit, Nazım Pot, Baki Keçeci.

Şimdi biraz daha gerilere gidelim ve İstanbul Ülkü Ocakları şubesi yönetim kurulu üyesi Yıldırım Küçük'ün bize yansıdığınca hangi olaylara karıştığına şöyle bir bakalım:

Gene Galatasaray Mühendislik Yüksek Okuluna bir grup faşist zorla girmek isterler 24 Mart tarihinde. Devrimci öğrenciler de buna engel olurlar. Bunun üzerine başlayan olaylarda faşistler okulun camlarını taşlarlar, bir polis memurunu sopayla döverler ve Mehmet Turhan adlı öğrenci bıçakla yaralanır. Olaylar sonunda Sa-

lih Hızır, Ali Derinli ve Yıldırım Küçük polis tarafından yakalanarak gözaltına alınırlar.

26 Nisan 1976 tarihinde ise Fındıkzade'de Ülkü Ocakları şubesi eski başkanlarından Abdullah Kederoğlu'na ait 34/LY/551 plakalı Murat marka otomobilden, devrimcilerin kaldığı Niğde Yurduna ateş açılır. Bunun üzerine Niğde ve Sakarya Yurtlarında kalan öğrenciler arasında karşılıklı silâhlar patlar ve Hasan Ersanlı adlı komandonun yönetimindeki arabada bulunan GMYO Makina Bölümü 2. sınıf öğrencisi Mustafa Ekinci kurşunla yaralanır. Aynı arabada Yıldırım Küçük ve Güngör Taşlı adlı komandolar da bulunmaktadır ama bunlara bir şey olmaz. Arabayı yöneten Hasan Ersanlı daha sonra 31 Mart 1977 tarihinde komandoların Fen Fakültesinde düzenledikleri ve üç kişinin ağır yaralandığı olaya karışır ve İstanbul Ülkü Ocakları Başkanı Mustafa Verkaya ile birlikte tutuklanarak cezaevine gönderilirler. Arabada bulunan Güngör Taşlı ise şu anda Fevzi Azırcı'nın öldürülmesiyle ilgili olarak Yıldırım Küçük ile birlikte yargılanmaktadır.

Olaydan sonra yakalanan otomobil daha sonra içindekilerle birlikte Şehremini karakoluna götürülerek hakkında takibat açılır. Ancak arabanın sahibi Ülkü Ocakları eski başkanı Abdullah Kederoğlu bulunamaz.

Bu arada devrimci öğrenciler, bir çok saldırıda bu arabanın kullanıldığını ileri sürerler, ancak MC döneminde bir çok olayda olduğu gibi bundan da bir sonuç çıkmaz doğal olarak.

23 Aralık 1977 tarihinde Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulunda İnşaat Mühendisi Fevzi

Azırcı'yı Yıldırım Küçük'ün yanında öldürdüğü iddianamede belirtilen Ahmet Malkan da komandoların ilerigelenlerindendir. Malkan bir çok olaya karışmış, bir çok kez yakalanmış, ama her seferinde de serbest kalmıştır.

23 Ocak 1977 tarihinde kaçırılan ve 2 Şubat 1977 günü Ömerli barajı yakınlarında işkence edilerek öldürülmüş durumda bulunan Zeki Erginbay'ın katillerinin bulunabilmesi için çeşitli zorlamalar sonucu polise 5 Şubat 1977 günü komandoların barınağı olan Edirnekapı Öğrenci Yurdunu arar.

Arama sonucu Ahmet Malkan ile Mustafa Ekinci adlı bir diğer komandonun odasında 54 adet 7.65 çapında boş kovan, 5 adet 9 mm.'lik mermi, bir adet uzun dokuzluk mermi. 4 adet uzun 7.65'lik mermi, 29 adet uzun dokuzluk mermi kovanı, 5 adet boş şarjör, bir adet tabanca kılıfı, 2 adet küçük satır, bir adet büyük kılıflı satır, patlamaya hazır durumda bir el dinamiti, bir adet tabanca temizleme harbisi, birinin ucu topuzlu iki adet zincir, bir adet kemik saplı çakı, kanlı bir mendil bulunur. Ayrıca satırlardan birinin üzerinde de kan lekesi olduğu saptanan lekeler görülür.

İki Komando Kaçırılıyor

Doğal olarak Ahmet Malkan ve Mustafa Ekinci adlı komandoların odasında bulunan silâh ve aletlerin zabıtları tutulur. Ancak bu arada 250 kadar oldukları bildirilen komandolar yurda baskın yaparlar ve iki komandoyu polisin elinden alarak kaçırırlar. Ahmet Malkan kısa

bir süre sonra tekrar yakalanır, ancak öteki komandonun yakalanması süre alır.

Daha sonra yapılan soruşturmada bu iki komandonun yurda kayıtlarının bulunmadığı ve odanın kendilerine özel olarak ayrıldığı saptanır ve Ahmet Malkan bu olaydan sonra tutuklanarak cezaevine gönderilir.

Gene Ocak 1977 sonlarında Laleli Hasan Paşa Fırını önünde meydana gelen ve iki öğrencinin yaralanmasıyla ilgili olaya da karışmıştır Malkan. Görgü tanıkları ateş edenlerden birinin bu kişi olduğunu ileri sürmüşler, savcılık yakalanmasını istemiş, ancak polis bir türlü yakalayamamıştır.

Ahmet Malkan 9 Eylül 1977 tarihinde Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulunda yapılan ve bir devrimci öğrencinin yaralandığı olaya da karışmıştır. Öğrenciler faşistlerin baskını sırasında taş ve sopalarla birbirlerine girmişler ve Halil Yıldırım adlı devrimci bir öğrenci Ahmet Malkan tarafından falçata ile vurularak yaralanmıştır. Olay sonunda Malkan, üç arkadaşıyla birlikte gözaltına alınır.

Malkan, Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulunda bir çok olayın faili olarak suçlanmakta. Bir çok kez üzerinde tabancayla yakalandığı, ancak her seferinde polis tarafından hakkında hiçbir işlem yapılmaksızın salıverildiği ileri sürülmekte. Şimdilerde bu komandonun Fevzi Azırcı'yı öldürmekten 36 yıl hapsi istenmekte. Diğer arkadaşlarının ise 24'er yıl...

24 Ocak 1975 tarihinde Vatan Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu'nda olaylar çıkar. Faşistler okul öğrencilerinin üzerine çıkışta yay-

lım ateşi açarlar ve Kerim Yaman adlı devrimci öğrenci olay yerinde can verir. Olaylar sonunda Erol Erdoğan karnından, Erdinç Demirpolat ise gırtlağından ağır yaralanırlar. Ayrıca sağcı olduğu bildirilen Murat Başeskioğlu ile okul öğrencilerinden Metin Turgar ve Metin Yalçın Girişken, tabancayla, Feride Sağlık adlı kız öğrenci de dövülerek yaralanırlar.

Bazı görgü tanıkları öğrencilere ateş edenler arasında Abdurrahim Erusta adındaki kişiyi tespit ederler. Aynı gün Cevat Oktay ve Hasan Külüng adındaki komandoların arandığı da polis tarafından bildirilir.

Olayın failleri oldukları gerekçesiyle İbrahim Halil Öztürk Hasan Külüng ve eski Ülkü Ocakları İstanbul Şube Başkanı Mehmet Acar tutuklanarak cezaevine gönderilirler, firari sanıklardan Faruk Kılıçarslan, Abdurrahim Erusta, Cevat Oktay, Hasan Albay haklarında gıyabi tutuklama kararı verilir DGM savcılığı tarafından.

Cevat Oktay ve Hasan Albay, 24 Şubat 1975 günü polise teslim olurlar ve tutuklanarak cezaevine gönderilirler.

21 Mart 1975 tarihinde ise DGM de adam öldürmek, öldürmeye teşebbüs ve ölümle biten kavgaya dahil olmak suçlarından yargılanan sanıklardan Hasan Külüng, Mehmet Acar, Hasan Albay ve Cevat Oktay tahliye edilirler.

Bu dava hâlâ bir sonuca bağlanmamış ve Kerim Yaman'ın katilleri bir türlü cezalandırılamamıştır. Bu davadan yargılananlar ise bu tarihten sonra gene bir çok kanlı olaylara karışmışlardır.

17 Mart 1977 tarihinde Nişantaşı'nda İTÜ'lü Salih Deniz'in öldürülmesinden sonra polis bir ihbar üzerine Beşiktaş'taki Ülkü Bir derneğini basar. Baskın sırasında Kerim Yaman davasının sanıklarından Hasan Albay'ın üzerinde bir tabanca iki şarjör ve 17 mermi bulunur. Dernekteki arama sırasında ise terasta bir tabanca bir şarjör ve yedi mermi, merdivenlerinde ise beze sarılı, ateşlemeye hazır dinamit lokumları ile banyoda da el yapısı bombalar ve elektrik kablosundan yapılmış coplar ele geçirilir.

Olayla ilgili olarak dernekte bulunan Mehmet Seyhan, MHP Kadıköy eski ilçe başkanlarından Hayrettin Nuhoğlu, Mehmet Bulut, Yılmaz Çaylak, Ahmet Korkmaz, Ülkü Bir ikinci başkanı Kemal Ata, Atilla Doğan gözaltına alınırlar ve haklarında kamu davası açılır. Hasan Albay ise tutuklanarak cezaevine gönderilir. Bu olayda yakalanan ve hakkında kamu davası açılın sanıklardan MHP eski Kadıköy İlçe Başkanı Hayrettin Nuhoğlu daha önce de Kadıköy Mühendislik Yüksek Okulu'nda faşistlerin 18 Nisan 1975 tarihinde öğrenciler üzerine yaptıkları saldırıya karışmıştır.

Okul öğrencileri saldırının Hayrettin Nuhoğlu ile birlikte Fikri Ercoşkun ve Nurullah Şekerli adlı kişiler tarafından düzenlendiğini ileri sürmüşler ve bu kişiler daha sonra polis tarafından yakalanarak gözaltına alınmışlardı.

Şimdi gene Kerim Yaman cinayetinin sanıklarından İstanbul Ülkü Ocakları eski Başkanı Mehmet Acar'ın yaptıklarına bir bakalım. Mehmet Acar, içerden çıktıktan sonra da olaylara karışmaktadır.

19 Mart 1976 tarihinde Vatan Mühendislik Yüksek Okulunda devrimci öğrenciler forum yapmaktadırlar. Faşistler birdenbire içeri girerler ve silâhlarını ateşlerler. Bu sırada anfilere doğru kaçınağa çalışan öğrencilerden Suat Selvi ve Fikri Çiçekçi tabancayla, Ali Osman Şahin, Mehmet Ali Sorgun, Halil Tunç ve Haydar Köroğlu adlı öğrenciler kendilerine vurulan sert cisimlerle yaralanırlar.

Ağır yaralılardan Vatan Münhendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu öğrenci temsilcisi Fikri Çiçekli ifadesinde kendisini Mehmet Acar'ın vurduğunu ileri sürer.

Bu arada Mehmet Acar'ın 1976 yılında Kırıkkale'de CHP Gençlik Kolları üyesi Yusuf Vehbi Yılmaz'ı öldürmekten de arandığı bizzat zamanın hükümetinin başı Süleyman Demiral tarafından belirtilir. Ancak Mehmet Acar, bu Mehmet Acar'ın, başka bir Mehmet Acar olduğunu ileri sürer sonradan.

14 Ocak 1978 tarihinde ise Çapa Tıp Fakültesi son sınıf öğrencisi stajyer doktor Barış Yıldırım Çemberlitaş'ta nişanlısıyla birlikte bir cenazeden dönerken yaylım ateşine tutularak öldürülür. Yıldırım'ın ölmeden önce nişanlısına «beni Mehmet Acar ve arkadaşları vurdu» dediği ileri sürülür.

İstanbul Ülkü Ocakları Şubesi Başkanı Mehmet Acar ile Ülkü Ocakları üyesi olduğu bildirilen İsmail Hakkı Uysal, 10 Şubat 1978 günü Atatürk Öğrenci Sitesinde yapılan bir operasyon sırasında yakalanarak gözaltına alınırlar.

Mehmet Acar ve İsmail Hakkı Uysal 16 Şubat 1978 tarihinde mahkemeye çıkartılırlar an-

cak mahkeme her iki sanığı da serbest bırakır ve tutuksuz olarak yargılanmalarına karar verir.

Bundan iki gün sonra 18 Şubat 1978 tarihinde ise Mehmet Acar'la birlikte serbest bırakılan Ülkü Ocakları üyesi İsmail Hakkı Uysal 21 Haziran 1977 de Elmadağ'da iki kişinin öldürülmesi olayının asli faillerinden olduğu savıyla tekrar yakalanır ve tutuklanarak cezaevine gönderilir.

21 Haziran 1977 tarihinde meydana gelen olayda Taksim'den Şişli yönüne gitmekte olan bir belediye otobüsüne Elmadağ durağında yaylım ateşi açılmış ve otobüsün içinde bulunan Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi Ahmet Aytaç ile Behçet Niznar adlı işçi öldürülmüş, Lâtif Tuğlu elinden, Nezih Kalfa ise sol omuzundan yaralanmıştı.

Saldırganlar daha sonra ateş açtıkları arabadan inerek değişik yönlere kaçmışlar, bunlardan Abdurrahman Al kendisini izleyen polislere ateş açmış, ancak Lamartin caddesinde bir apartmanın birinci katında 9 mm. lik bir tabanca, iki şarjör ve sekiz mermi ile ele geçirilmişti.

MHP Binasına Bırakılan Silâh

Sorgusu sırasında Al, milliyetçi olduğunu, üzerinde ele geçirilen silâhı kendisine Ülkü Ocakları Başkanının verdiğini, ancak daha fazla açıklama yapamayacağını, yoksa öldürüleceğini söylemişti. Olay sırasında Dörtler Dershanesinde çalışan Abdülkadir Topçu ile piyasa araştırma merkezinde çalışan Adnan Bal da olayla ilgili olarak gözaltına alınmıştı.

Abdurrahman Al, gerek polisto gerekse mahkemede ilginç açıklamalarda bulunur. Tüm bu cinayetlerin ve Ülkü Ocaklarının MHP ile nasıl içiçe olduğunu anlatmak ve anlamak bakımından duruşmasında Abdurrahman Al, cinayet silâhını MHP Şişli binasına bıraktığını ve bunu bir çok kez yinelediğini söyler.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan sorgusunda söyledikleri aynen şöyledir Abdurrahman Al'ın:

«Karşı taraftan çekindiğim için okula giderken üzerime silâhımı almıştım. Okula silâhla girilemeyeceğinden silâhımı Şişli MHP binasına bırakacaktım. Orada kimseye bırakamazdım. Bir bölme vardı. O bölmeye bırakırdım. Ekseri silâhımı MHP binasındaki bölmeye bırakırdım. O gün de her daim bıraktığım yere bırakacaktım.»

Son yılların en tüyler ürpertici cinayetlerinden biri de Kıbrıslı öğrenci Muharrem Adnan Özdemir'in öldürülmesi ve Ülmen Salih Aygün'ün de yaralanması olayıdır. Kıbrıslı öğrenciler önce kaçırılmışlar ve işkence edilmişlerdir. Daha sonra iki öğrenci de ağızlarına kurşun sıkılarak katledilmek istenmiş ancak bu katliamdan Ülmen Salih Aygün ağır yaralı olarak kurtulabilmiştir.

Bu cinayetle ilgili olarak yürütülen operasyonlar sırasında 10 Şubat 1978 tarihinde daha önce sözünü ettiğimiz İstanbul Ülkü Ocakları Başkanı Mehmet Acar ve Ülkü Ocaklı İsmail Hakkı Uysal'ın yakalandıkları sırada, Ülkü Ocakları Istanbul Şubesi ikinci başkanı Mustafa Po-

İat, Mehmet Başar, Nihat Uluslu, Zihni Acba ve Kâmil Günay yakalanarak gözaltına alınırlar.

Bu yakalanma sırasında bir gerçek daha ortaya çıkar. İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, basına yaptığı açıklamasında «yapılacak operasyonları karşı tarafa haber veren bir polis görevden alındı» der. Ve arkasından son MC Hükümeti tarafından İstanbul Siyasi polis şefliğine atanan Tevfik Başaran telsiz emriyle görevinden alınır.

Polis tarafından yakalanan bu kişiler daha sonra sıkı önlemler arasında, cinayeti işledikleri yöre olan Çatalca'da yargıç karşısına çıkarılırlar ve haklarında tutuklama kararı verilir.

Cinayet sanıkları bu durumlarında bile saldırılarını sürdürmektedirler ve Çatalca'da Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi İkinci Başkanı Mustafa Polat foto muhabirlerini şöyle tehdit etmektedir:

«Ulan bir yürüyüşte yakalanırsam ananızı bellerim...»

Çatalca'da tutuklanan beş komandonun ilk duruşmaları İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinde yapılır ve haklarında «Ülmen Salih Aygün ve Muharrem Adnan Özdemir adlı Kıbrıslı öğrencileri kaçırarak işkence yaptıkları, daha sonra Büyükçekmece'de kurşuna dizdikleri ve Muharrem Adnan Özdemir'i öldürdükleri, Aygün'ü ise ağır yaraladıkları gerekçesiyle idam cezası istenir.

İddianameyi hazırlayan savcı tarafından idamı istenenlerden, Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi 2. Başkanı Mustafa Polat ise, duruşma savcısının da katıldığı bir istemle, olayın mağduru

tarafından tam teşhis edilemediği gerekçesiyle tahliye edilir.

Ülkü Ocakları 2. Başkanı Mustafa Polat 12 Ocak 1977 tarihinde Atatürk Öğrenci Sitesinde meydana gelen bir saldırı olayına da karışmış ve Abdullah Ateş ile Ramazan Akdağ adlı iki öğrencinin yaralandığı olaydan sonra 7 arkadaşıyla birlikte polis tarafından gözaltına alınmıştı.

Yine idamı istenen sanıklardan Nihat Uluslu da 6 Ekim 1976 tarihinde Çapa Tıp Fakültesi Temel Bilimler binasına yapılan saldırı olayına karışmış ve o da o zaman polis tarafından yakalanarak gözaltına alınmıştı.

MHP Binasında Yakalananlar

Şimdi biraz daha yakın zamanlara gelelim. 26 Şubat 1978 tarihinde MHP Zeytinburnu binası basılır ve burada bulunan Adnan Cengil, Mehmet Akbal, Tahir Çelik, Mehmet Ünvermez, Eyüp Akyol, İbrahim Cingi, Adem Sözüer, Halil Nusret Aydın, İdris Akşit, Ömer Soy, Hilmi Durakoğlu ve Mustafa Haşatlı adlı kişiler yakalanarak gözaltına alınırlar. Ayrıca yapılan aramada bir tabanca ile 9 da mermi ele geçirilir.

Konuyla ilgili olarak verilen Emniyet bülteninde şöyle denilir sonra:

«26.2.1978 günü saat 19.30 sularında muhtelif yaralama, silâhlı baskın ve cinayet suçlarından aranan Adnan Cengil'in Zeytinburnu MHP binasına girdiğinden haber alınması üzerine mezkür yerde yapılan arama neticesinde alınan 11 kişinin yapılan sorguları neticesinde aşağıda

adları geçen kişilerin işledikleri suçlar kendi ifadeleri ve tanıkların beyanları ile sabit olmuştur.»

Bu bültende yalnızca Adnan Cemgil, Mehmet Akbal, Eyüp Akyol, İbrahim Cingi, Adam Sözüer, Halil Nusret Aydın, Hilmi Durakoğlu'nun adları bulunmaktadır. Bunların dışında kalan Tahir Çelik, Mehmet Ünvermez, İdris Akşit, Ömer Soy ve Mustafa Haşatlı polis tarafından yapılan sorgularından sonra serbest bırakılırlar.

Serbest bırakılan bu kişilerden Mustafa Haşatlı, MHP İstanbul İl Başkanı Recep Haşatlı'nın oğludur ve bir süre sonra 17 Mart 1978 tarihinde Necdet Topraktepe ve Saffet Fazlıoğlu adlı arkadaşlarıyla Kadıköy'de Mehmet Nuri Ayyıldız adlı devrimci öğrencinin öldürülmesi olayına karışacak ve polis tarafından arandığı bildirilecektir.

Şimdi MHP binasında yakalanan sanıklardan ikisine bir göz atalım.

Şu bilgiler bulunmaktadır bu kişiler hakkında emniyet basın bülteninde:

- «Adnan Cengil: Sanık 18.11.1977 günü saat 13.15 sıralarında Zeytinburnu Yeşiltepe 57/4 sokakta karşı görüşlü Abdullah Şahin ile ideolojik maksatla münakaşa yapmış, kavga sırasında sanık üzerinde taşıdığı 7.65 çaplı tabancasını istismar ederek Abdullah Şahin'i elinden yaralamış, bu arada çıkan kurşunlardan biri tesadüfen sokaktan geçmekte olan Bekir oğlu 1960 doğumlu Bekir Erdal'a isabet etmesi sonucu olay yerinde ölmüş sanık firar etmiştir.
- Mehmet Akbal: 16.1.1978 günü saat 17.30 sıralarında Zeytinburnu Yeşiltepe Veliefendi caddesi 75/2 sokakta tabancı kurşunu ile öldürü-

len Sabri oğlu 1956 doğumlu Necip Bulut'un öldürülmesi olayı ile ilgili olarak görgü tanıkları tarafından teşhis edimiştir.»

Bu iki kişi ve diğerleri ayrıca bır çok gasp, yaralama, öldürmeğe teşebbüs olaylarına da karışmışlardır.

1 Mart 1978 günü ise Üsküdar meydanında elinde ilerici bir gazeteyle giderken POL DER Istanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Recep İnce faşistlerin saldırısına uğrar. İnce kendisine saldıranlardan ikisini yakalar anack diğerleri Üsküdar Ülkü Ocakları şubesine kaçarlar. Bunun üzerine polis burayı basar ve iki adet otomatik tabanca, bir gaz tabancası, bir bıçak ve sopalar bulunur.

Olayla ilgili olarak başta Üsküdar Ülkü Ocakları Şubesi Başkanı Muhammed Sedef olmak üzere Mehmet Ali Aybek, Ergun Kaymaz, Atilla Kurtuluş, Ali Duru, Sadrettin Er, Bayram Yeşilova, Recep Bütüner ve Ahmet Gür adlı kişiler yakalanarak gözaltına alınırlar ve haklarında soruşturma açılır.

Faik İçmeli MC'nin son günlerinde ve Ecevit Hükümetinin ilk döneminde popüler olmuş bir kişi. MHP İstanbul eski Gençlik Kolu Başkanı, Kartal Ülkücü İşçiler Derneği eski Başkanı. Bir ara MHP İstanbul İl Başkanlığı da yaptı.

İçmeli, Cevizli'de Tekel Nakliyat Grubunda işçi olarak çalışmaktadır. Ama 2. MC'nin işbaşına gelmesinden sonra birden şansı açılır, önce İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğüne kontrolör, 15 gün sonra da Tekel Genel Müdürlüğü Özlük Şubesi Müdür Yardımcılığına yükselir. Da-

ha sonra da Tekel İdari İşler Grubu Müdür Yardımcılığına atanır tedviren.

Faik İçmeli, Tekel Nakliyat Grubunda işçi iken önce «işe yaramaz» raporu alarak iş aktini feshettirir ve 66 bin lira tazminat alarak ayrılır işten. Sonra 29.6.1977 tarihinde Atom Enerjisi Komisyonu Genel Sekreterliğince düzenlenen (!) memuriyet sınavına girer ve 4. dereceden Gümrük ve Tekel eski Bakanı MHP'li Gün Sazak'ın oluru ile ataması yapılır.

Ancak hükümet değişir ve Tekel Genel Müdürlüğü müfettişleri bu MHP eski İl Başkanı, eski Gençlik Kolu Başkanı ve eski Kartal Ülkücü Işçiler Derneği Başkanı hakkında soruşturma açarlar. Içmeli'nin Başbakanlık Atom Enerjisi Komisyonu Genel Sekreterliğince açılan memuriyet sınavını kazandığına ilişkin belgenin durumunu araştırırlar ve bu kuruluşa bir yazı yazarak İçmeli'nin durumunu sorarlar.

Başbakanlık Atom Enerjisi Komisyonu Genel Sekreterliğinden 9.3.1978 tarih ve 4110 11 78 sayıyla verilen yanıt oldukça ilginçtir.

Bu yazıda; Atom Enerjisi Komisyonu Genel Sekreterliğince yapılan sınav hakkında gönderilen 26.7.1977 gün ve Per: 4130 sayılı yazının genel evraktan geçmediği, Faik İçmeli'nin adresine resmen postalanmadığı, 29.6.1977 tarihinde Genel Sekreterlikçe böyle bir sınav açılmadığı, yazının altındaki imzanın Mustafa Erener'in imzasına benzemediği bildirilir.

Böylece İçmeli'nin eski Gümrük ve Tekel Bakanı MHP'li Gün Sazak'ın oluru ile nasıl memur olarak işe başladığı ve memur olduğu ortaya çıkar.

Kimdir Faik İçmeli?

Eski defterler karıştırıldıkta pek çok olayda adına rastlanmaktadır bu becerikli MHP'linin. Burada birkaçını yazmakla yetinelim:

27 Ocak 1975 tarihinde faşistler Fikirtepe'deki Atatürk Eğitim Enstitüsüne bir saldırı düzenlerler. Olaylar sırasında tabancalar ateşlenir, bıçaklar kullanılır. Sonuçta, Faik İçmeli, Mustafa Erten, Seyit Erdoğan, Nurettin Cerit, Ramazan Yılmaz, Hasan Yayla, Kasım Kaçak ve Mustafa Özcan polis tarafından yakalanarak gözaltına alınır. Soruşturma sonunda Faik İçmeli ve Mustafa Özcan'ın tabanca kullandıkları saptanır ve Seyit Erdoğan'ın üzerinde de bir sustalı çakı bulunur. Faik İçmeli daha sonra Kadıköy mahkemesince tutuklanır.

29 Nisan 1975 tarihinde Galatasaray İşletmecilik Yüksek Okulunu basarlar faşistler ve tabancalarla ateş ederler öğrencilerin üzerine. Ateş sırasında öğrencilerden Muharrem Şentürk tabancayla göğsünden vurularak ağır, Nadir Başar, Ozan Bulut, Ahmet Timurleng ve Oğuz Taşçı hafif yaralanırlar.

Baskından sonra saldırıya katılanlardan Avni Çifter tabancasıyla birlikte yakalanır. Sorgusunda Ülkü Ocaklarından olduğu söylenen Çifter daha sonra tutuklanır, ancak 10 Eylül 1975 tarihinde DGM'de yapılan duruşmasından sonra 5 bin lira kefaletle serbest bırakılır.

Saldırı sonunda Avni Çifter'in yanında Faik İçmeli'nin de bulunduğu saptanır ve İçmeli de bir süre tutukluluktan sonra kefaletle serbest bırakılır.

Bu arada Içmeli'nin babasının Tekel'in Ce-

vizli fabrikasında kapıcıbaşı olarak görev yaptığı, kardeşinin ise gene aynı yerde kantinde çalıştığı belirtilmekte. Tekel'in bu sitesi ise komandoların başlıca yuvalarından biri olarak bilinmekte.

Atom Enerjisi Merkezleri

İçmeli'nin Atom Enerjisi Komisyonu Genel Sekreterliğinden alınmış gibi gösterilen bir belgeyle memur olması, Nükleer Araştırma Merkezlerine daha önceden çeşitli olaylara karışmış kişilerin alınması, işlerin nerelere değin vardırıldığını gösterecek nitelikte.

Kaldı ki MHP Genel Başkanı Türkeş'in 3 Mayıs tarihini «Türkçülük Bayramı» ilan etmesinden sonra Başbakanlığa bağlı Atom Enerjisi Merkezinde bu bayram kutlanıyor ve Atom Enerjisi Merkezi Genel Sekreteri Sadık Kokaç tarafından tüm işçilere bir gün izin veriliyordu.

Birçok Nükleer Enerji Merkezi MHP'liler, Ülkü Ocaklılarla dolduruldu dedik. Örneğin bir Ankara'da, eski Ülkü Ocakları genel başkanlarından Muharrem Semsek ve Sami Bal...

Istanbul'dan da bir kaç isim sayalım şimdi:

MHP İstanbul eski Gençlik Kolu başkanlarından Zafer Zeylan. MHP İstanbul İl Yönetim Kurulu uyesi Ali Doğan, Metin Sazak (Diploma yolsuzluğuna karıştı). Talat Zurnacı (Bu kişi Ekrem Söğüt adlı faşistin öldürülmesi olayına karışmış ve katili olduğu bildirilen Emin Turgut Yaman ile birlikte olaydan sonra firar ederek bir süre polis tarafından aranmıştı). Eskişehir eski Ülkü Ocakları Başkanı Recai Delibaşoğlu (Şu anda

sözleşmesinin uzatılmadığı ve işine son verildiği bildiriliyor) Erdal İnönü'nün arabasına bomba koymaktan yakalanan Numan Esmerligil vb...

Son Bir Kişi Daha

Son olarak sözünü edeceğimiz kişi Süleyman Erbaşı. 18 Haziran 1976 tarihinden bu yana «adam öldürmeğe teşebbüs ve iştirak» suçundan aranmaktadır ve hakkında gıyabi tutuklama kararı vardır. Ve bu kişi tüm bunlara karşın İstanbul Adliyesinde avukatlık stajını yapmış ve bitirmiştir. Bu süre zarfında sonuna değin kimse farketmemiştir olayı. Ya da kasten bilmemezlikten gelmiştir. Bu bilinmiyor. Ancak daha sonra Baro olayı farketmiş ve staj listesinden silmiştir bu komandoyu...

Şimdi Erbaşı'nın öyküsünü anlatalım dilerseniz:

Süleyman Erbaşı gene bir komando olan arkadaşıyla Beyazıt'taki Marmara Sineması önünde 25 Mayıs 1976 günü Ömer Turan Köroğlu adlı öğretmeni elinde ilerici bir gazete taşıyor diyerek bıçaklar ve Köroğlu'nun ameliyatla dalağı alınır. Bu nedenle 18 Haziran 1976 tarihinde İstanbul 7. Sulh Ceza Mahkemesi 1976/62, 1975/21769 Hz. sayılı yazısıyla «Adam öldürmeğe teşebbüs» suçundan hakkında gıyabi tutuklama kararı verir.

Süleyman Erbaşı hakkında gıyabi tutuklama kararı bulunurken Hukuk Fakültesinden mezun olur ve İstanbul Barosuna başvurarak staj listesine yazılmasını ister. İstanbul Barosu yönetim kurulu bunun üzerine herşeyden habersiz 25.4.1977 günü Süleyman Erbaşı'nın staj listesine

yazılmasına karar verir.

Hakkında gıyabi tutuklama kararı olan Erbaşı'nın dilekçesinin altına ise bir Cumhuriyet Savcı Yardımcısı tarafından şöyle yazılır:

«Avukat stajyeri Süleyman Erbaşı'nın staj listesine yazılmasına dair İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'nca verilen 25.4.1977 günlü karara memuriyetimizce itiraza yer görülmemiştir.»

Süleyman Erbaşı'nın dilekçesinin altına yazdığı adres Eminbey sokak no. 14 Fikirtepe Kadıköy'dür ve bu adreste, Atatürk Eğitim Enstitüsündeki komandoların üslendiği, eski adıyla «Türk Yurdu», yeni adıyla «Çetin Koçoğlu Yurdu» bulunmaktadır. Bu yurt Eğitim Enstitüsüne yöneltilen tüm saldırıların kaynak noktası olarak bilinmektedir.

Erbaşı bu başvurusundan sonra 29.4.1977 tarihinde altı aylık adliye stajına başlar ve ilk stajını 29.4.1977 tarihinden 30.5.1977 tarihine değin bir ay süreyle İstanbul Cumhuriyet Savcılığında yapar. Daha sonra ise 6. Ağır Ceza, 3. Asliye Ceza, 1. Sulh Ceza, 12. Sulh Hukuk, 14. Asliye Hukuk, Ticaret, İş ve Kadastro mahkemelerinde stajını tamamlar. Ancak tek bir kişi, bu komandonun «adam öldürmeğe teşebbüs»ten arandığını anlayamaz.

Ahlaki Gidişinin İyi Olduğu.

Stajın bitiminde 15.11.1977 tarih ve 1977/3907 karar no ile İstanbul Adalet Komisyonu başkanlığından 977/11531 evrak no. ile verilen mazbatada şöyle denilir:

"... İstanbul Cumhuriyet savcılığınca düzen-

lenip gönderilen 11/1977 tarihli yazısında, adı geçenin avukatlık stajını başarı ile sona erdirdiği, çalışkanlığı ve yeterliliği derecesiyle, ahlaki gidişinin iyi olduğu ve avukatlık yapabilecek kabiliyette bulunduğu kanaatına varıldığı bildirilmiş..»

Süleyman Erbaşı hakkında gıyabi tutuklama kararı çıkartıldığı ve arandığı günlerde İstanbul Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğünde de memur olarak çalışmaktadır.

İstanbul C. Savcılığı 16.4.1976 tarih ve hazırlık bürosu Hz. 1975/21769 sayılı çok acele — zata mahsus — özel ifadeli yazıyla Süleyman Erbaşı'na Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde bir görev verilip verilmediğini sorar. Beden Terbiyesi Genel Müdür vekili Talat Akgül, Personel Atm. Şef. 2.11.5172 3769 sayı ve 4 Mayıs 1976 tarihli yazısında şöyle der yanıt olarak:

«İlgi yazınızla, teşkilâtımızda herhangi bir görev verilip verilmediği sorulan İstanbul Hukuk Fakültesi son sınıf 13876 sayılı Hayri oğlu 1950 doğumlu Süleyman Erbaşı, 30.3.1976 tarih ve 2564 sayılı onayımızla İstanbul Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü emrine memur olarak atanmış olup, henüz göreve başlama yazısı ilgili bölge müdürlüğünden gelmemiştir. Adı geçenin iş talep dilekçesinde belirttiği adresi «Sakarya öğrenci yurdu Fındıkzade İstanbul» olduğunu bilgilerinize arzederim.»

Cumhuriyet savcı yardımcısı Uğur Tönük tarafından 21 Mayıs 1976 tarihinde İstanbul Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğüne ve İstanbul Üniversitesine gönderilen tevkif müzekkerelerinde ve yazılarda bu kişinin görüldüğü anda 1. Şube-

ye haber verilmesi istenir. Bu yazılar üzerine İstanbul Beden Terbiyesi Bölge Müdürü Sami Yavrucuk tarafından Pers. 431-2322 sayı ve 2 Haziran 1976 tarihli gizli yazıda şöyle denilir.

«Adam öldürmeğe teşebbüs suçundan dolayı İstanbul 7. Sulh Ceza Mahkemesince gıyabi tevkif kararı verildiği bildirilen bölgemiz memurlarından Süleyman Erbaşı 24 Mayıs 1976 tarihinden beri görevine gelmemektedir.»

Erbaşı'nın hakkındaki bu tutuklama kararı çıkarılmadan önce 6. Ocak 1975 günü İstanbul Üniversitesinde meydana gelen bir olayda adam yaraladığı ve ruhsatsız silâh taşıdığı için 9. Asliye Ceza mahkemesinde davası sürmektedir ve Erbaşı bu mahkemece bir süre tutuklandıktan sonra serbest bırakılmıştır. Bu nedenle Erbaşının nasıl savcılıktan temiz kâğıdı aldığı ve devlet memuru olduğu, ayrıca hakkındaki tutuklama kararı üniversiteye bildirildiği halde nasıl olup da mezuniyet sınavlarına girerken, kimse tarafından görülmediği hâlâ merak konusudur.

Hangi Olaylara Karıştı?

Süleyman Erbaşı birçok öldürmeğe teşebbüs, yaralama, ruhsatsız silâh taşıma olaylarına karışmış, ve bir çok kez yakalanmış, tutuklanmış ancak her seferinde serbest bırakılmıştır.

Istanbul C. Savcılığının 12.3.1976 gün ve hazırlık 1975/21769 sayılı yazısı üzerine, 24 Mart 1976 gün ve 10725 sayıyla Şube 1. Müdür Muavini Ömer Üzümcü tarafından verilen yanıtta Süleyman Erbaşı'nın karıştığı olaylar şöyle anlatılır:

«25.5.1975 günü Beyazıt Marmara Sineması

önünde sağcı öğrenciler tarafından bıçaklanan Omer Turan Köroğlu kendisini bıçaklayan şahsın İstanbul Hukuk Fakültesi son sınıf 13876 numaralı öğrencisi Süleyman Erbaş olduğunu iddia ettiğinden ilgi yazınızla Süleyman Erbaşı'ya ait şubemizdeki bilgilerin ve büyütülmüş fotoğrafının istendiğinden yapılan tetkikte: adı geçen Kırşehir İli Kaman ilçesi Çağırkan kötü nüfusuna kayıtlı olup İstanbul'da Edirnekapı Öğrenci Yurdunda kalır. İ.Ü. Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencisi Hayri oğlu 1950 yılında Kırşehir'de Ayşe'den olmadır.

14 Mart 1972 tarihinde İ.Ü. Hukuk Fakültesinde meydana gelen iki karşıt görüşlü öğrencilerin çatışması olayına karıştığından 15 Mart 1972 tarihinde İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına sevkedilerek tutuklanmıştır.

8 Mart 1974 tarihinde Atatürk Öğrenci Sitesinde iki karşıt görüşlü grup arasında meydana gelen çatışma olayına katıldığı iddiasıyla 22 Mart 1974 günü yakalanmış aynı gün sevk edildiği Zeytinburnu C. Savcılığında serbest bırakılmıştır.

6.1.1975 tarihinde İ.Ü. Hukuk Fakültesinde İktisat Fakültesi dershaneler bölümünde meydana gelen iki karşıt fikirli grubun çatışmasında tabanca ile Mehmet Ali Eren'i yaralamaktan sanık olarak 8 Ocak 1975 günü sevk edildiği İstanbul Cumhuriyet Savcılığınca Hz. 975/815 sayıya kayden havale olunduğu 6. ncı Sulh Ceza Mahkemesince sorgusunu müteakip serbest bırakılmış ve Cumhuriyet Savcılığının itirazı üzerine Istanbul 6'ncı Asliye Ceza Mahkemesince tevkif edildiği dosyalarının tetkikinden anlaşılmıştır.»

1923'TEN 1978'E KADAR SİYASAL CİNAYETLER

1923 - 1968 Yılları Arasındakiler :

23 Aralık 1930: Menemen'de Derviş Mehmet'in başkanlığında ayaklanan gerici ve yobazları bastırmaya giden yedeksubay öğretmen **Kubilay** Derviş Mehmet tarafından önce kurşunlanıp sonra boğazı bağ bıçağıyla kesilerek katledildi. Gelişen olaylarda bekçi **Hasan** ve bekçi **Şevki** de çatışmada vurularak öldürüldüler.

2 Nisan 1948: Ünlü yazarlarımızdan **Sabahattin Ali** Kırklareli'de sınırdan geçerek yurt dışına gitmek isterken öldürüldü.

27 Nisan 1960: İstanbul'da hükümetin baskısına karşı protesto gösterileri düzenleyen öğrencilere atlı polis saldırdı gelişen olaylarda **Turan Emeksiz** adlı hukuk fakültesi öğrencisi polis tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

27 Mayıs 1960: Ankara'da Harb Okulu Öğrencisi genç teğmen **Ali İhsan Kalmaz**, Harb Okulu öğrencilerinin Radyo Evini işgale gidişleri sırasında kurşunlanarak öldürüldü.

10 Ocak 1965: Zonguldak'ta maden işçilerinin grevi sırasında çıkan olaylarda **Satılmış Tepe** ile **Mehmet Çavdar** adlı işçiler jandarma tarafından kurşunlanarak öldürüldüler.

24 Temmuz 1968: İstanbul'da 17 Temmuz günü sabaha karşı İTÜ yurdunu basan polisler Hukuk Fakültesi öğrencisi devrimci **Vedat Demircioğlu**'nu önce dövdüler, sonra yurdun 3. katından aşağı attılar. Demircioğlu 8 gün İlkyardım Hastanesinde komada kaldıktan sonra kurtarılamayarak öldü.

27 Temmuz 1968: Ankara'da 6. Filo olaylarıyla ilgili olarak adliyeye verilen arkadaşlarının duruşmasını izlemek için geldiğinde çıkan karışıklıkta, Atalay Savaş adlı Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi polisten kaçarken yoldan geçen bir minibüsün altında kaldı ve kurtarılamayarak öldü.

***

16 Şubat 1969: Taksim Alanında ABD. 6. Filosunun İstanbul'a gelişini protesto edenlere saldıran gericiler TİP üyesi **Turgut Aytaç** ile **Duran Erdoğan**'ı bıçaklayarak öldürdüler. Olay tarihe **«Kanlı Pazar»** diye geçti.

23 Ağustos 1969: Tunceli'de Halk Oyuncuları tarafından sahneye konan Pir Sultan Abdal oyununun Vali tarafından yasaklanması üzerine çıkan olaylarda, Emniyet Müdürü başta olmak üzere polis halkın üzerine ateş açtı ve **Mehmet Doğan Kılan** adlı genç kurşunlanarak öldürüldü.

19 Eylül 1969: İstanbul Işık Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunda okullarının devletleştirilmesini isteyen ve boykot yapan devrimci öğrencilerin üzerine komandoların tabancalı molotof kokteylli saldırısı sırasında devrimci Or-

man Fakültesi 3. sınıf öğrencisi **Mehmet Cantekin** kurşunlanarak öldürüldü.

21 Eylül 1969: İstanbul MTTB binasında iki gün önce patlayıcı madde imal ederken ağır yaralanan lise öğrencisi **Mustafa Bilgin** kurtarılamayarak öldü.

23 Eylül 1969: İstanbul'da Üniversiteyi işgal nedeniyle hakkında gıyabi tutuklama kararı bulunan ve uzun süredir aranan Deniz Gezmiş'in yanında İstanbul Üniversitesine gelen ODTU 2. sınıf öğrencisi devrimci **Taylan Özgür** üzerinde silâh bulunduğu savıyla yakalanıp götürülmek istenirken Beyazıt'taki Marmara sinemasına doğru kaçtı ancak polisler tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

9 Aralık 1969: İstanbul DMMA önündeki durakta otobüs bekleyen devrimci öğrenci **Mehmet Büyüksevinç** komandolar tarafından yaylım ateşine tutuldu ve kurşunlanarak öldürüldü.

14 Aralık 1969: İstanbul DMMA'da Makina 3. sınıf öğrencisi **Battal Mehetoğlu** okulun önünde nöbet beklerken, durmalarını söylediği komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

29 Aralık 1969: İstanbul Topkapı'daki Gamak fabrikasını işgal eden işçilere polis ateş açtı ve işçi **Şerif Aygün**'ü kurşunlayarak öldürdü.

***

23 Mart 1970: Ankara'da 18 Mart günü Yüksek Öğretmen Okulunda çıkan olaylarda tabancayla ağır yaralanan Ziraat Fakültesi öğrencisi komando **Süleyman Özmen** kurtarılamayarak öldü.

13 Nisan 1970: Ankara'da Tıp Fakültesi mer-

kez binasını basan 12 silâhlı komando baskın sonrası kaçarken 37 yaşındaki devrimci yedeksubay asteğmen Dr. **Necdet Güçlü**'yü beyninden kurşunlayarak öldürdüler. Güçlü'yü Ülkü Ocakları başkanlarından İbrahim Doğan'ın öldürdüğü saptandı ve cinayette kullanılan tabancanın Fehmi Altınbilek adlı bir üsteğmen'e ait olduğu anlaşıldı, tabanca Ülkü Ocakları binasında bulundu. Fehmi Altınbilek sonradan Kızıldere operasyonuna da karıştı.

29 Nisan 1970: Ankara Ziraat Fakültesi bahçesinde 26 Nisan günü **Doğan Şahmurat** adlı polis ajanı tarafından tabancayla vurularak ağır yaralanan **Yaşar Serpin** kurtarılamayarak öldü.

4 Mayıs 1970: Adana, Kadirli'de polis tarafından dövülerek işkence edilen **Kayhan Çiçekli**'nin ölmesi üzerine çıkan olaylarda 14 yaşındaki ortaokul öğrencisi **Mustafa Akarca** jandarda kurşunu ile öldürüldü.

24 Mayıs 1970: Ankara'da Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Mustafa Kuseyri** arkadaşı Nejat Arun tarafından kaza ile tabancayla vurularak öldürüldü.

16 Haziran 1970: İstanbul'da TBMM'deki yeni sendikalar yasa tasarısını geri aldırtabilmek için DİSK'e bağlı işçiler tarafından başlatılan direniş, bazı fabrikalardaki diğer işçilerin de katılmasıyla genişledi, İzmit'ten İstanbul'a değin karayolu kesildi. İşçilerin İstanbul yakasındakilerle birleşmemesi için vapur seferleri durduruldu, köprüler açıldı, İstanbul ve Anadolu yakasında yürüyüşe geçen işçilerle polis ve askeri birlikler arasında çeşitli çatışmalar çıktı. Çatışmaları sırasında işçi **Yaşar Yıldırım**, işçi **Mustafa**

Baylan, işçi **Mehmet Kıdak** ve toplum polisi **Hüseyin Kahraman** öldüler.

18 Haziran 1970: Ankara'da komandoların elindeki Site öğrenci yurdunda nöbet beklerken Ülkü Ocakları üyesi komando **Zeki Erdoğan** öldürülmüş olarak bulundu. Komandolar daha sonra Erdoğan'ın kaza kurşunuyla vurulduğunu iddia ettiler ve Erdoğan'ı vuran komando arkadaşı Muzaffer Sözügüzel yakalandı, suçunu itiraf etti.

22 Ağustos 1970: İzmir Aliağa rafinerisindeki grevi yöneten Yapı İşleri Sendikası((YİS) Genel Başkanı devrimci **Necmettin Giritlioğlu**, Kâzım Soyuncu adlı komando olduğu ileri sürülen servis şöförü tarafından tabanca ile grev yerinde vurularak öldürüldü.

23 Kasım 1970: Ankara'da Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi Ülkü Ocağı üyesi **Dursun Önkuzu** okulun 3. katından düşerek öldü. Komandolar Önkuzu'ya önce işkence edildiğini, daha sonra penvereden atılarak öldürüldüğünü ileri sürdüler.

9 Aralık 1970: İstanbul Çapa Yüksek Öğretmen Okulunda Mücadele Birliği üyesi olduğu saptanan sağcı öğrenciler, devrimci öğrencilerin üzerine saldırması sırasında kurşunlanarak ağır yaralanan devrimci öğrenci **Hüseyin Aslantaş** kurtarılamayarak öldü.

20 Aralık 1970: Ankara'da Ziraat Fakültesi devrimci öğrencilerinden İran uyruklu **Firuz Melımedi** kimlikleri bilinmeyen kişilerce ensesinden vurularak öldürüldü. DEV-GENÇ yaptığı açıklamada Mehmedi'nin SAVAK tarafından katledildiğini öne sürdü.

25 Aralık 1970: Ankara'da Fen Fakültesi önünde komandoların devrimci öğrencilere saldırmasıyla meydana gelen olaylarda Eğitim Fakültesi öğrencisi devrimci **Nail Karaçam** komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

28 Aralık 1970: Ankara'da Fen Fakültesi bahçesinde 23 Aralık gecesi pusuya düşürülerek vurulan DEV-GENÇ üyesi Hukuk Fakültesi öğrencisi **İlker Mansuroğlu** kurtarılamayarak öldü.

30 Aralık 1970: Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesinde devrimci öğrencilerin kaldığı yurda komandolar saldırdı, ateş açan komandolara jandarma müdahale etti ve büyüyen olaylr sırasında ortaokul öğrencisi **Ümit Çavdar** isabet eden kurşunlarla öldü.

***

28 Ocak 1971: Amasya TİP İl Başkanı **Şerafettin Atalay** bilinmeyen kişilerce pusuya düşürüldü ve 3 kurşunla vurularak öldürüldü.

27 Şubat 1971: Ankara'da **Hıdır Altınay** adlı devrimci bir sendikacı, bir başka sendikanın genel sekreterine paket içinde dinamit verdiği savıyla yakalanıp getirildiği Emniyet Sarayı'nın 10. katından düşerek öldü. Altınay'ın polis tarafından işkence edildikten sonra pencereden atıldığı ileri sürüldü.

5 Mart 1971: Ankara ODTÜ dört Amerikalı askeri kaçıranların yurt binalarında olduğu yolunda ihbarlar üzerine aranmak istendi, güvenlik güçleriyle öğrenciler arasında çıkan çatışmalarda Mimarlık Fakültesi öğrencisi devrimci **Er-**

dal Şener ile jandarma eri **Mevlût Meriç** kurşunlanarak öldürüldüler.

Kırıkhan'da bir camiye dinamit atılmasını protesto için cihat çağrıları arasında yürüyüşe geçen topluluk, jandarmanın dağıtmak için havaya ateş açması üzerine karşılık verince çıkan silâhlı çatışmada **Hasan Tarcan, Mustafa Çakır, Mehmet Susuz** kurşunlanarak öldürüldüler.

8 Mart 1971: Sivas'ın Yıldızeli'nde TİP İlçe Sekreteri **Ali Han Uluğ**, evinde başından tabaycayla vurularak öldürülmüş olarak bulundu.

9 Mart 1971: Ankara ODTÜ de 5 Mart günü jandarma ve öğrenciler arasında çıkan çatışmayı izlerken ağır yaralanan işçi **Aziz Yalta** kurtarılamayarak öldü.

12 Mart 1971: Ankara'da ODTÜ olayları sırasında yaralanan Onursal Kıyak'ın annesi **Süheyla Kıyak** oğlunun tutuklanması üzerine geçirdiği kalp krizi sonucu öldü.

25 Mart 1971: İstanbul Vezneciler'de iki öğrenci grubu arasında çıkan silâhlı çatışmayı seyreden 16 yaşındaki simitçi **Hüseyin Timsah** kazayla kurşunlanarak öldürüldü.

10 Nisan 1971: Nusaybin Gerencik köyünde öğretmen **Mehmet Çelik** ilçeye gelirken pusu kuran bazı kişiler tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

20 Nisan 1971: İstanbul'da devrimci öğrencilerin kaldığı Balıkesir Öğrenci Yurduna 10 Nisan gecesi komandolar tarafından yapılan silâhlı baskında tabancayla ağır yaralanan İTİA öğrencisi devrimci **Niyazi Tekin** kurtarılamayarak öldü.

3 Mayıs 1971: İstanbul'da Ziraat Bankası Un-

kapanı Şubesi soygunu sırasında odacı **Tahsin Yaman** vurularak öldürüldü.

22 Mayıs 1971: İzmir'de güvenlik kuvvetlerinin kaçak öğrencileri yakalamak için yaptığı baskın sırasında çıkan çatışmada devrimci öğrenci **İbrahim Öztaş** kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul'da bir süre önce Mahir Çayan ve arkadaşları tarafından kaçırılan İsrail'in İstanbul Başkonsolosu **Efrahim Elrom** Nişantaşındaki bir apartmanda öldürülmüş olarak bulundu.

31 Mayıs 1971: Adıyaman İnekli köyü civarında güvenlik kuvvetleriyle, THKO mensubu öğrenciler arasında çıkan çatışmada, **Sinan Cemgil, Kadir Manga, Alparslan Özdoğan**, güvenlik kuvvetleri tarafından kurşunlanarak öldürüldüler.

1 Haziran 1971: İstanbul Efrahim Elrom'un öldürülmesiyle ilgili olarak aranan ve Maltepe'deki bir evde Sibel Erkan adlı bir kızı rehin alan Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir'den **Hüseyin Cevahir** güvenlik kuvvetlerinin baskınında keskin nişancı Deniz Binbaşı Cihangir Erdeniz tarafından beyninden vurularak öldürüldü. Yarbay Erdeniz daha sonra emekli olunca 1978 yılında THKP-C/MLSPB militanları tarafından vurularak öldürüldü.

23 Eylül 1971: İstanbul'da Bakırköy Mal Müdürlüğü veznedar'ı **İshak İnce** aralarında Ülkü Ocaklı Enver Tortaş'ın da bulunduğu kişilerce soyuldu ve sağ memesinin altına sıkılan tek kurşunla öldürüldü.

18 Ekim 1971: Urfa'da YSE Müdürlüğünde memur olarak çalışan **İbrahim Bağış**, bir ifade için gittiği karakolda dayakla öldürüldü.

18 Şubat 1972: İstanbul'da Maltepe Cezaevinden kaçtığından beri aranmakta olan THKP-C üyesi **Ulaş Bardakçı** Arnavutköy'de saklandığı evde güvenlik güçleri tarafından basıldı ve çıkan çatışma sırasında kurşunlanarak öldürüldü.

8 Mart 1972: Ankara'da DEV GENÇ militanlarından devrimci öğrenci **Koray Doğan** caddede yürürken polis tarafından sırtından vurularak yakalandı ve kaldırıldığı hastanede öldü.

30 Mart 1972: Kızıldere'de Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ın idamlarını önlemek ve kurtarmak amacıyla çeşitli eylemlere girişen THKP-C militanları **Mahir Çayan, Cihan Alptekin, Ömer Ayna, Saffet Alp, Hüdai Arıkan, Nihat Yılmaz, Ertan Saruhan, Sinan Kâzım Özüdoğru, Ahmet Atasoy ve Sabahattin Kurt,** köy muhtarının evinde güvenlik güçlerince sarıldılar ve roket atarlar, havan topları, ağır makinalı tüfeklerle yürütülen operasyon sonucu vurularak öldürüldüler. Olayda grubun rehin tuttukları 3 **İngiliz teknisyeni** de vurularak öldürüldüler.

4 Mayıs 1972: Ankara'da Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamlarını engellemek amacıyla Jandarma Genel Komutanı Kemalettin Eken kaçırılmak istendi ve kaçırma eylemini düzenleyen devrimci gençlerden **Niyazi Yıldızhan** kurşunlanarak öldürüldü. Aynı olayda ağır yaralanan er **Mustafa Baş 6** Mayıs günü kurtarılamayarak öldü.

6 Mayıs 1972: Ankara'da, «Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın tamamını veya bir kısmını tağyir tebdil ve ilgaya ve bu kanun ile teşekkül etmiş TBMM'ni iskata veya vazifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs ettikleri» gerekçesiy-

le THKO üyeleri İstanbul Hukuk Fakültesi öğrencisi **Deniz Gezmiş**, ODTÜ öğrencisi **Yusuf Aslan.** ODTÜ öğrencisi **Hüseyin İnan** Merkez cezaevinde asıldılar. Üç devrimci gencin idam sehpasındaki son sözleri «Kahrolsun Emperyalizm ve Faşizm» oldu.

14 Haziran 1972: İstanbul Rumelihisarı'nda şüphe üzerine yakalanan Banu Ergüder'in de karıştığı ve «Sandık Cinayeti» diye anılan olayda Işık Özel Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu mezunu devrimci **Mehmet Adil Ovalıoğlu** öldürülmüş olarak bulundu.

28 Haziran 1972: Ankara'da El-Fetih'de eğitim gördüğü savlanan devrimci genç **Vedat Gevrek** sorgusu için gözaltında bulundurulduğu Emniyet Sarayının altıncı katından düşerek öldü. Polis olayın intihar olduğunu ileri sürerken, devrimci çevreler, intihar değil, öldürülme olayı olduğunda ısrar ettiler.

***

1 Ocak 1973: Hatay'ın Hassa İlçesi Aşağıfakili köyü yakınlarında silâhlı iki kişi ile jandarma arasında meydana gelen silâhlı çatışmada köylü **Hasan Sarı** ile jandarma eri **Feridun Çelik** kurşunlanarak öldürülmüşlerdir. Sıkıyönetim Komutanlığı yaptığı açıklamada silâhlı kişileri «anarşist» olarak nitelendirdi ve jandarmayla çatışmadan önce bu kişilerin köylülerin üzerine ateş açtığını, **Ahmet Eyme** adlı bir çocuğu öldürdüklerini ileri sürdü.

24 Ocak 1973: Tunceli Haydaran Bölgesinde İbrahim Kaypakkaya ve arkadaşları Munzur dağlarında saklandıkları yerde, Üsteğmen Fehmi Altınbilek komutasındaki komando müfrezesi tarafından basıldı ve devrimci **Ali Haydar Yıldız** kurşunlanarak öldürüldü.

6 Şubat 1973: İstanbul'da DMMA öğrencisi devrimci **Ali Kayahan** MİT tarafından yakalanarak gözaltına alındı ve bir daha da kendisinden haber alınamadı. 1. Şubede o zaman gözaltında olan bazı arkadaşları, Kayahan'a işkence yapılmış halde gördüklerini ve Kayahan'ın öldürüldüğünün kesin olduğunu belirttiler. Kayahan aradan çok yıllar geçtikten sonra 1977 yılında bir de askere alınmak için arandı.

19 Mart 1973: İstanbul Şehremini'de dört devrimci gençle güvenlik kuvvetleri arasında silâhlı çatışma çıktı ve devrimci gençlerden **Muharrem Çiçek** güvenlik kuvvetleri tarafından kurşunlanarak öldürüldü. Çiçek Tıp Fakültesi öğrencisiydi ve Türkiye İhtilalci Marksist Leninist Komünist Partisi Gençlik Kollarına mensupluğu iddia edildi.

2 Mayıs 1973: İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından aranmakta olan Özel Eczacılık Okulu öğrencisi Devrimci **Avni Gökoğlu** Suriye'ye geçmek isterken jandarmalar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

16 Mayıs 1973: Diyarbakır Cezaevinde TKP (ML) TİKKO davasının 1 numaralı sanığı ve lideri 24 Ocak tarihinde Tunceli'de yaralı olarak yakalanan **İbrahim Kaypakkaya** cezaevinde işkence edilerek öldürüldü.

29 Mayıs 1973: Ankara'da Kurtuluş Parkında

Ülkü Ocaklılar arasında çıkan kavgada komando **Ali Balseven** komando arkadaşları tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

5 Temmuz 1973: Elâzığ'ın Ulukent köyünde saklanan ve İzmir'de bir banka soygununa karıştığı ileri sürülen 6 kişinin aralarında çıkan bir anlaşmazlık nedeniyle çatıştıkları ve Ankara Hukuk Fakültesi öğrencisi **Tuğrul Tuncer** ve **Erol Gültekin**'in vurularak öldürüldükleri ileri sürüldü.

7 Temmuz 1973: Elâzığ'ın Ulukent köyünde iki öğrenciyi öldürdükleri ileri sürülen kişilerle güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışma sonunda **Şefik Gültekin** vurularak öldürüldü.

24 Temmuz 1973: Kahramanmaraş Baro Başkanı Avukat **Lütfi Kabakçı** evi önünde kimliği bilinmeyen bir kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul'da THKP-C davasının tutuklu sanıklarından yüksek Mimar **Hatice Alankuş** gerekli tedavisi yapılmadığı ve tüm başvurulara karşın ağır durumdayken hastaneye kaldırılmadığı için kurtarılamayarak öldü.

31 Ağustos 1973: Siirt'in Şırnak ilçesinde particilik yüzünden çıkan ve 150 kişinin katıldığı bir meydan kavgasında **Abdullah Geçgel** adlı kişi mavzerle kurşunlanarak öldürüldü.

12 Mart 1974: Ordu'nun Ulubey ilçesinde meydana gelen bir olay nedeniyle jandarma karakoluna götürülen **Fahri Yılmaz** adlı bir kişi dövülerek işkence edilmek suretiyle öldürüldü.

5 Mayıs 1974: Federal Almanya Hamburg ya-

kınlarındaki bir salonda yapılan bir Türk İşçi Derneği'nin kongresi komando işçiler tarafından basıldı ve Orman Mühendisi Devrimci **Neşet Danış** ağır yaralandı ve 17 gün hastanede yattıktan sonra kurtarılamayarak öldü.

26 Haziran 1974: İskenderun Demir Çelik Fabrikası inşaatında çalışan işçileri zorla naylon bir sendikaya sokmak isteyen görevli jandarma albayının, **Hadi** isimli bir işçiyi jandarmalara dövdürtereek öldürdüğü iddia edildi.

10 Temmuz 1974: Kocaeli'nde Petkim Baştemsilcisi **Ümit Tok** komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

20 Ekim 1974: Malatya Hekimhan'da Bilfer Maden işletmesi Mühendisi **Sabahattin Çakır** makamında bir grup işçi tarafından dövülerek öldürüldü.

11 Aralık 1974: Urfa Viranşehir'de kaçakçılarla jandarma arasında meydan gelen olayda **20 kaçakçı** kurşunlanarak öldürüldü. Resmi açıklamada ölü sayısı 8 olarak gösterilirken, bazı CHP milletvekilleri verdikleri önergede asıl sayının 20 olduğunu ve olayın çatışma nedeniyle değil, pusuya düşürülüp arkalarından vurulduklarını belirttiler. Viranşehir olayları daha sonra yurt çapında protesto gösterilerine, kanlı olaylara neden oldu.

19 Aralık 1974: İstanbul'da DMMA öğrencilerine komandolar tarafından yapılan saldırıda aynı okul öğrencisi devrimci **Şahin Aydın** komandolar tarafından bıçaklanarak öldürüldü. Aydın İYÖKD yönetim kurulu üyesiydi.

22 Aralık 1974: Adana'da CHP mitinginden

sonra Ülkü Ocaklılar tarafından dövülerek komaya sokulan CHP'li işçi **Hüseyin Örek** 14 gün komada kaldıktan sonra kurtarılamayarak öldü.

⁂

20 Ocak 1975: Ankara'da Ticaret ve Turizm Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Veli Yıldırım** okul kantininde komandoların saldırısına uğradı ve demir çubukla dövülerek öldürüldü.

23 Ocak 1975: İstanbul Vatan Mühendislik Yüksek Okulu'nda devrimcilerin üzerine pusu kurarak saldıran ve yaylım ateşi açan komandolar, aynı okul öğrencisi devrimci **Kerim Yaman**'ı kurşunlayarak öldürdüler.

16 Şubat 1975: Malatya'da TÖB-DER toplantısında civar il ve ilçelerden getirilen sağcı gruplar kenti savaş alanına döndürdüler. Yüzlerce işyeri tahrip edildi ve yağmalandı. Saldırılar sonucu **Hamza Karaağaç** ile **Adnan Baykal** adlı bir banka memuru öldürüldü, 53 kişi de yaralandı.

23 Şubat 1975: Erzincan'da 5 bin kişinin katıldığı bir çatışma sonucu gerici çevrelerin kışkırtmasıyla büyüyen olaylar sırasında yüze yakın işyeri tahrip ve talan edildi. Olaylar sırasında 13 yaşındaki **Mehmet Kaya** kurşunlanarak öldürüldü. 40 kişi de çeşitli yerlerinden yaralandı.

27 Şubat 1975: İzmir Turgutlu ilçesinde TÖB-DER üyesi öğretmen **Battal Öz** nurcu olduğu bildirilen meslekdaşı İbrahim Başaran'la tartıştı ve akli dengesi bozuk olduğu ileri sürülen bu kişi tarafından sınıfta ders verirken 7 kurşunla vurularak öldürüldü.

24 Nisan 1975: İstanbul'da Fen Fakültesi ve devrimcilerin kaldığı Site Öğrenci Yurdu komandolar tarafından basıldı ve Site Yurdu müstahdemlerinden **Abdi Gönel** komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

25 Nisan 1975: Ankara'da, İstanbul'da meydana gelen olayları kınamak için Yükseliş Mimarlık ve Mühendislik Yüksek Okulu öğrencileri 2 günlük boykot ilân ettiler. Devrimcilerin boykotunu kırmak için okula saldıran komandoların açtığı ateş sonucu ise 2 yaşındaki **Burcu Öztürk** kurşunlanarak öldürüldü.

27 Nisan 1975: Kars'ta **Mehmet Toprak** adlı bir genç bıçaklanarak öldürüldü.

13 Mayıs 1975: Sivas'ta TÖB-DER üyesi öğretmen **Hüseyin Esen** kurşunlanarak öldürüldü.

12 Haziran 1975: Artvin Şavşat ilçesinde TÖB-DER üyesi öğretmen **Hasan Şimşek** başına ve kulak arkasına sert bir cisimle vurularak öldürüldü.

23 Haziran 1975: Diyarbakır'da Türkeş'in gezisi sırasında polis halka ateş açtı ve **Kâmil Karabal** adlı bir askerle **Mehmet Aytekin** adlı bir genç kurşunlanarak öldürüldü.

11 Temmuz 1975: Bursa'da komandoların devrimci öğrencilere saldırması sonucu **Ahmet Vatan Kırbulak** adlı genç kurşunlanarak öldürüldü. Olayla ilgili olarak Ülkü Ocakları Bursa Şubesi Başkanı Efendi Barutçu sonradan tutuklandı ve mahkûm oldu.

15 Ağustos 1975: İstanbul'da 1971 öncesi devrimci gençlik liderlerinden Yüksek Mühendis **Harun Karadeniz** dönemin iktidarında yurt dışına çıkmasına izin verilmediği için ilerleyen kanser

hastalığından kurtulamayarak öldü.

25 Ağustos 1975: Kırşehir'de Büyük Ülkü Derneğine mensup komandolar afiş asan devrimci öğrencilerin üzerine saldırdılar ve Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencisi devrimci **Ahmet Deveci**'yi bıçaklayarak öldürdüler.

5 Eylül 1975: İznik Derbest köyü öğretmeni TÖB-DER üyesi **Ali Genç** önce 7 el kurşun sıkılarak daha sonra da bıçaklanarak katledildi.

13 Eylül 1975: Malatya'nın Niyazi mahallesinde oturan **Nüvit Barut** adlı lise mezunu gencin gözaltına alındığı Sümer karakolunda kendisini kapı menteşelerine asarak intihar ettiği polis tarafından belirtildi. Ancak babası kapı menteşelerinin oğlunun boynundan daha kısa bir yükseklikte olduğunu, bu nedenle intihar edemiyeceğini ileri sürdü.

24 Eylül 1975: Kırıkkale'de CHP Gençlik Kolları üyesi **Yusuf Vehbi Yılmaz** sokak ortasında MHP'ye geçmediği için MHP'li oldukları ileri sürülen kişiler tarafından bıçaklanarak öldürüldü. Yılmaz'ın öldürülmesinden sonra MHP ilçe merkezinden çeşitli marşların çalınmağa başladığı dikkati çekti.

25 Eylül 1975: Muğla'da AP Genel Başkanı Demirel'in gelişinden önce yollara yazı yazma nedeni ile çıkan kavgada CHP'li genç **İbrahim Kocakarın** kafası taşla ezilerek öldürüldü.

29 Eylül 1975: İstanbul Beyazıt'ta özel bir dershaneden çıkan komando **Ekrem Söğüt** kapıda pusu kuran arkadaşı komando M. Turgut Yaman tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

3 Ekim 1975: İzmir'de **Şevket Özcan** adlı bir genç İran pavyonuna bomba atmak isterken,

bombanın elinde patlamasiyle parçalanarak öldü.

11 Ekim 1975: Ankara'daki CHP mitinginden dağılan halka Maltepede toplum polisi panzerlerle saldırdı ve **Ayhan Alkan** panzerler tarafından ezilerek öldü.

15 Ekim 1975: Ankara'da CHP mitinginden dönerken toplum polisinin saldırısı sırasında çıkan çatışmada yaralanan AP eski milletvekillerinden **Zühtü Pehlivanlı** kurtarılamıyarak öldü.

2 Kasım 1975: Niğde Ulukışla ilçesi CHP yöneticilerinden **İsmet Yücel** AP'li muhtar Halil Ünsal ve yandaşları tarafından pusuya düşürüldü ve şişlenerek öldürüldü.

3 Kasım 1975: Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsünü ellerinde tutan komandolarla derslere girmek isteyen devrimci öğrenciler arasında çıkan çatışmada **Alparslan Gümüş** adlı komando kurşunlanarak öldürüldü.

6 Kasım 1975: İstanbul İTÜ'de meydana gelen çatışmada komando olduğu bildirilen İnşaat Fakültesi öğrencisi **Yaşar Özcivlez** kurşunlanarak öldürüldü.

17 Kasım 1975: Erzurum'da Ticaret Liessi öğrencisi devrimci **Münir Çetinkaya** bir komando tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

18 Kasım 1975: İstanbul'da Garanti Bankası Pendik Şubesini soyan silâhlı ve maskeli kişiler kendilerini yakalamak isteyen belediye şoförü **Salih Erdoğan Ayhan'ı** kurşunlayarak öldürdüler.

20 Kasım 1975: İstanbul'da afiş asma sorunu yüzünden Beyazıt Ordu Caddesinde iki grup ara-

sında çıkan silâhlı çatışma sonucu İTÜ öğrencisi komando **Ismail Tığlı** kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Silahtarağa'da Genç Sosyalist Birliği üyesi İşletme Fakültesi öğrencisi **Muharrem Çivikıran** evinde öldürülmüş olarak bulundu.

1 Aralık 1975: İstanbul Şişli meydanında yüzlerce kişinin gözleri önünde durakta beklemekte olan öğrencilerin üzerine komandolar tarafından yaylım ateşi açıldı ve Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi ve TİP Kadıköy örgütü üyeleri **Cezmi Yılmaz** ve **Halit Pelitözü** huncarca katledildiler.

5 Aralık 1975: Malatya'da Atatürk Lisesinde 1000 öğrencinin katıldığı bir çatışma sırasında **Kâzım Göktaş** adlı bir öğrenci okulun 3. katından atılarak öldürüldü.

11 Aralık 1975: Elâzığ'da Etibank Öğrenci Yurdunda kalan Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi **Selâhattin Bereket,** siyasal bir tartışma sonucu Cengiz Pars adlı bir öğrenci tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

23 Aralık 1975: Ankara Emek Mahallesinde Gazetecilik Yüksek Okulu öğrencisi **Kenan Dayıoğlu** okulun yanında komandolarca kurşunlanarak öldürüldü.

26 Aralık 1975: Konya Seydişehir'de sendikal anlaşmazlıklar nedeniyle bin işçi çatıştı ve sağcı olduğu belirlenen Türk-İş'e bağlı Türk Metal-İş üyesi **Hasan Kadıoğlu** kurşunlanarak öldürüldü.

***

6 Ocak 1976: Ankara'da komandolar tarafından basılan Hacettepe Yurdunda üç kurşunla ya-

ralanan devrimci öğrenci **Şükrü Bulut** kurtarılamayarak öldü.

11 Ocak 1976: Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda komandoların saldırısı üzerine çıkan çatışmada boynundan kurşunlanarak ağır yaralanan Ülkü Ocaklı komando öğrenci **Yunus Ceylan** kurtarılamıyarak öldü.

13 Ocak 1976: Ankara Hacettepe Üniversitesinde meydana gelen olaylarda polisin öğrencilere ateş açması sonucu ağır yaralanan devrimci öğrenci **Nuray Erenler** kurtarılamayarak öldü.

18 Ocak 1976: İstanbul Zeytinburnu'nda Çırpıcı'daki bir eve silâhlı baskın yapan polisler evde bulunan devrimci **Atillâ Özkan'ı** kurşunlayarak öldürdüler. Özkan'ı öldüren polislerin daha sonradan da adları birçok işkence davasına karıştı ve davaları hâlâ sürmekte.

20 Ocak 1976: Kahraman Maraş'ın Pazarcık ilçesinde Ülkü Bir Derneği önünde meydana gelen bir patlamayı ileri sürerek şehirde saldırıya geçen komandolar devrimci **Mustafa Şenpınar** adlı yurttaşı kurşunlayarak öldürdüler. Aynı olay da **kimliği bilinmeyen** bir kişi daha öldürüldü.

21 Ocak 1976: Ankara Beşevler semtinde devrimci olduğu bildirilen **Harun Yılmaz** adlı öğrenci komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü. Sonradan öğrenciyi öldürdüğü savıyla Ülkü Ocakları eski genel başkanlarından Muharrem Şemşek göz altına alındı.

22 Ocak 1976: Ankara Bahçelievler'de meydana gelen olaylarda komandolarca ağır yaralanan Dil Tarih Coğrafya Fakültesi öğrencisi **Zeki Yılmaz** kurtarılamayarak öldü. Açıklama yapan bazı CHP'li milletvekilleri Yılmaz'ın komando oldu-

günu ve davadan döndüğü için öldürüldüğünü söylediler.

Malatya'da merkez PTT binası önünde kimliği belirsiz dört kişi kimliklerini soran güvenlik kuvvetlerine ateş açtılar ve polis memuru **Mehmet Şenşes** ile bekçi **Bekir Altındağ'ı** kurşunlayarak öldürdüler.

26 Ocak 1976: Malatya'da 22 ocak günü bir polis ile bir bekçiyi öldürerek kaçan THKP-C mensubu **İlker Akman, Hasan Basri Temizalp** ve **Yusuf Ziya Güneş** Beylerderesi yöresinde kaldıkları bir evde kıstırıldılar ve güvenlik kuvvetlerinin açtıkları ateş sonucu öldürüldüler.

27 Ocak 1976: İstanbul'da komandolar tarafından 12 ocak günü kurşunlanarak ağır yaralanan İTÜ öğrencisi devrimci **Özer Elmas** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul'da Özer Elmas'ın ölümünü ve Malatya olaylarını protesto için yürüyüşe geçen öğrencilerin üzerine polis ateş açtı ve Ankara Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi devrimci öğrencilerinden **Metin Arıkan** kurşunlanarak öldürüldü.

30 Ocak 1976: İstanbul'da arkadaşlarının yanından alınarak Samatya karakoluna götürülen Hukuk Fakültesi öğrencisi devrimci **Cahit Şenyüz** karakolda işkence edilerek öldürüldü.

11 Şubat 1976: Ankara'da sınava giderken komandolar tarafından 3 ocak tarihinde otobüsleri kurşun yağmuruna tutulan ODTÜ öğrencilerinden devrimci **Semih Erbek** kurtarılamayarak öldü.

14 Şubat 1976: Ankara'da Aydınlıkevler Büyük Ülkü Derneği önünde bildiri dağıtırken çı-

kan tartışma sonucu yaralanan ADMMA öğrencisi devrimci **Mustafa Sargın** kurtarılamayarak öldü. İstanbul Devrimci Gençlik Birliği yaptığı açıklamada Sargın'ın polis memuru Halil Yazıcı tarafından öldürüldüğünü ileri sürdü.

26 Şubat 1976: Aydın Nazilli ilçesinde Meslek Lisesi öğrencisi **Mümtaz Akkaya** kurşunlanarak öldürüldü.

8 Mart 1976: İzmir İkiçeşmelik semtinde komando Serdar Turan tarafından 1 mart günü vurulan işçi **Hüseyin Güzel** kurtarılamayarak öldü.

Eskişehir'de öğrenciler arasında meydana gelen silâhlı çatışmada eğitim enstitüsü öğrencisi komando **Yılmaz Keskindemir** kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul'da Beşiktaş üst geçidi altında İTÜ öğrencisi Kıbrıslı devrimci **Mehmet Ömer** komandolar tarafından pusuya düşürüldü ve kurşunlanarak öldürüldü.

12 Mart 1976: Ankara Abidinpaşa Sanat Okulu öğrencisi devrimci Ata **Yıldırım** komandolar tarafından tabancayla beyninden kurşunlanarak öldürüldü.

29 Mart 1976: Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğrenciler arasında meydana gelen çatışmada **Orhan** Aydın adlı bir öğrenci kafasından kurşunlanarak öldürüldü. Aydın'ın devrimci olduğu bildirildi.

30 Mart 1976: Ankara'da DMMA'ya saldıran komandolar devrimci öğrencilerin üzerine yaylım ateşi açtılar ve devrimci öğrenci **Sami Ovalıoğlu**'nu kurşunlayarak öldürdüler.

Kayseri'de Fevzi Çakmak Lisesi 5 sınıf öğren-

cisi **Muhtad Karademir** kaldığı evde kafası naçakla parçalanarak öldürüldü.

31 Mart 1976: İsparta'da **Hüseyin Hatipoğlu** adlı komando Eğitim Enstitüsü öğrencisinin ölümü şüpheli görüldü ve davadan döndüğü için İsparta Ülkü Bir binasından atılarak öldürüldüğü ileri sürüldü.

8 Nisan 1976: Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesi önünde meydana gelen olaylarda Site Yurdundan gelen komandoların ve polislerin açtıkları ateş sonucu 3. sınıf öğrencisi devrimci **Hakan Yurdakuler** kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da Hakan Yurdakuler'in ölümü nedeniyle devrimci öğrencilerin Hacettepe Üniversitesi Yurdunda yaptıkları forum polis tarafından basıldı ve otomatik silâhlarla yaylım ateşi açıldı. Ateş sırasında Gazi Eğitim Enstitüsü devrimci öğrencilerinden **Eşari Oran** kurşunlanarak öldürüldü.

Hacettepe olayları sürerken SBF önünden Kurtuluşa doğru yürüyüşe geçen devrimci öğrencilerin üzerine polis tekrar ateş açtı ve ADMMA öğrencisi devrimci **Burhan Barın** kurşunlanarak öldürüldü.

12 Nisan 1976: Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünde Hüsametin Atik adlı bir komando öğrenci tabancayla oynarken komando arkadaşı **Fatih Koyuncu**'yu vurarak öldürdü. Enstitü yöneticileri ölen öğrencinin solcular tarafından vurulduğunu söyledilerse de bu açıklama polis tarafından yalanlandı.

30 Nisan 1976: İstanbul Kadıköy Mühendislik Yüksek Okulunda 1 Mayıs afişlerini asan öğrencilerin üzerine komandoların ateş açmaları sonu-

cu aynı okul öğrencisi devrimci **Mehmet Dağbaşı** kurşunlanarak öldürüldü.

1 Mayıs 1976: İstanbul'da 1 Mayıs İşçi Bayramından sonra Niğde Öğrenci Yurduna arkadaşlarını görmek için giden Ankara Siyasal Bilimler Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Ali Fuat Okan,** Ankara'ya gitmek üzere yola çıktığında Kocaeli Yurdu önünde komandoların saldırısına uğradı ve kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Mecidiyeköy'de 3 Mayıs Türkçüler Bayramı afişlerinin asılması sırasında komando Gültepe Meslek Lisesi öğrencisi **Timur Demir,** kurşunlanarak öldürüldü.

Istanbul Kasımpaşa'da devrimci olduğu bildirilen işçi **Mehmet Kocadağ** bıçakla boğazı kesilerek öldürülmüş olarak bulundu .Kocadağ'ın 1 Mayıs afişlemelerine katılarak gözaltına alındığı, daha sonra da cesedinin bulunduğu bildirildi.

6 Mayıs 1976: İstanbul Beşiktaş'ta 4 Mayıs günü duvarlara slogan yazarken kurşunlanan Ülkü Ocakları üyesi komando işçi **Sitemkâr Başbuğa** kurtarılamayarak öldü.

14 Mayıs 1976: Nevşehir'de komandoların yol açtığı olaylarda saldırıya hedef olanlardan CHP Merkez İlçe Başkanı Mustafa Bilgin'in kendini korumak amacıyla ateş etmesi sırasında seken kurşunlardan biri **Mahmut Göncü**'ye isabet ederek ölümüne neden oldu.

15 Mayıs 1976: Afyon Sandıklı ilçesinde lise öğrencileri arasında meydana gelen çatışmada Ülkü Ocaklarına kayıtlı komando **İbrahim Türkeş** bıçaklanarak öldürüldü.

17 Mayıs 1976: Ankara Abidinpaşa Başkent

Lisesi önünde 1 nisan günü meydana gelen çatışmada yaralanan akşam lisesi öğrencisi **Fahir Doğan** 45 gün komada kaldıktan sonra kurtarılamayarak öldü.

Erzurum Tortum ilçesinde liseli öğrenciler arasında çıkan çatışmada Ülkü Ocaklarına kayıtlı komando **Mustafa Ertaş** bıçaklanarak öldürüldü.

18 Mayıs 1976: Ankara Saray Sineması önünde komandoların karşıdan gelmekte olan üç devrimci öğrenciye yaylım ateşi açmaları sonucu Hacettepe Üniversitesi öğrencisi devrimci **Fevzi Aslansoy** kurşunlanarak öldürüldü.

29 Mayıs 1976: İstanbul'da komandolar İTÜ'de bir sınıfa baskın yaptılar ve ders çalışmakta olan devrimci öğrenci **Erdoğan Yalçıngil**'i diğer öğrenciler ve öğretim görevlilerinin gözleri önünde göğsünden 3 kurşunla vurarak katlettiler. Katillerin Ülkü Ocaklı yöneticiler oldukları saptandı ve mahkemeleri halen devam ediyor.

30 Mayıs 1976: Ankara Keçiören semtinde 28 mayıs günü evinin duvarlarına yazılı MHP sloganlarını silerken iki komando tarafından kurşunlanarak ağır yaralanan Yay-Kur öğrencisi devrimci **Ensar Bingöl** kurtarılamayarak öldü.

7 Haziran 1976: İstanbul Silâhtarağa'daki Alarko fabrikasında çalışan ve Ülkücü İşçiler Derneği üyesi olan komando işçi **Celâl Kendir** kimliği belirlenemeyen bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

8 Haziran 1976: Gaziantep Nuri Pazarpaşa semti Baloğlu sokağındaki bir evin bodrum katına güvenlik kuvvetlerinin bir ihbarı değerlendirerek yaptıkları baskında çıkan çatışmada THKO

mensubu oldukları ileri sürülen **Lâtif Sever**, **İlhan Emre** ve **Mehmet Uluğ** ile soyadı belirlenemeyen **Hüseyin** adlı devrimciler kurşunlanarak öldürüldüler. Olay sırasında ayrıca polis memuru **Tahsin Kazan**, jandarma çavuşu **Mehmet Yaylacı** ve jandarma eri **Ömer Çevik** de kurşunlanarak öldürüldüler.

11 Haziran 1976: Amasya'ya bağlı Suluova ilçesi yakınlarındaki Yeni Çeltek Linyit Kömür işletmelerinde işçiler aarsında çıkan silâhlı çatışmada **Refik Şafak**, **Mehmet Kudal**, **Ali Gasgas**, **Ramazan Sevindik** adlı işçiler kurşunlanarak öldürüldüler.

16 Haziran 1976: Gaziantep'de 9-10 haziran günleri meydana gelen olaylarda ağır yaralanan polis memuru **Ömer Kaban** kurtarılamayarak öldü.

17 Haziran 1976: Erzurum Kâzım Karabekir Eğitim Enstitüsünde okuyan ve eskiden komando iken MSP'li olan **Ahmet Albayrak** Mustafa Odabaşı tarafından tabancayla vurularak öldürüldü. Albyrak'ın babası oğlunun davadan döndüğü için öldürüldüğünü söyledi.

19 Haziran 1976: Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinde jandarmanın açtığı ateş sonucu **Hacı Kerem Yılmaz** adlı bir yurttaş kurşunlanarak öldürüldü. Olay CHP milletvekili Mikail Elçinin **İçişleri Bakanının** yazılı olarak yanıtlaması istemiyle 9 temmuz 197 6günü verdiği önerge dolayısiyle ortaya çıktı.

28 Haziran 1976: İstanbul Yeni Levent Lisesi civarında devrimci işçi **Ökkeş Karayiğit** polis tarafından kurşunlanarak öldürüldü. Karayiğit'in üzerinde İrfan Alaya ait kimlik bulundu ancak

sonradan asıl ismi saptandı. Bu arada Trabya kavşağında bir süre önce ensesinden kurşunlanarak öldürülmüş olarak bulunan cesedin **İrfan Ala**'ya ait olduğu polis tarafından ileri sürüldü.

29 Haziran 1976: İstanbul Beşiktaş'ta içkili oldukları ileri sürülen beş komandonun rastgele ateş açmaları sonucu **Güler Çetin** adlı 6 yaşındaki kız çocuğu kurşunlanarak öldürüldü.

30 Haziran 1976: Bursa'da TOFAŞ otomobil fabrikası önünde Türk-İş'e bağlı Türk-Metal Sendikası üyeleri dağıttıkları bozkurt amblemli bildiriyi ve sendika dergisini almayan DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası üyelerine ateş açtılar ve devrimci işçi **Muammer Çetinbaş**'ı kurşunlayarak öldürdüler.

Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesinde komandolarla jandarma arasında meydana gelen silâhlı çatışmada jandarma kurşunu ile ağır yaralanan komando **Necdet Salih** kurtarılamayarak öldü.

22 Temmuz 1976: Konya'da YAYıKUR öğrencisi **Ali Naci Çobanoğlu** okula dışardan gelen bir grup komandonun saldırısı sonucu bıçaklanarak öldürüldü. Çobanoğlu'nun Konya'nın Sesi gazetesi sahibi ve CHP milletvekili adaylarından Ahmet Çobanoğlu'nun oğlu olduğu bildirildi.

26 Temmuz 1976: Adana Ceyhan'da **Özkan Arabacı** adlı bir genç götürüldüğü karakolda dövülerek işkence edildi ve öldürüldü. Arabacıyı döverek öldürdüğü belirlenen polisler tutuklandı.

1 Ağustos 1976: İstanbul'da Fındıkzade'de Sakarya ve Niğde Öğrenci Yurtları arasında çıkan silâhlı çatışmada yoldan geçmekte olan **Hüseyin Kara** adlı gömlekçi kurşunlanarak öldürüldü.

6 Ağustos 1976: Salihli Yeşilkavak tren istasyonunda **Şanver Cura** adlı devrimci öğrenci komandolar tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

25 Ağustos 1976: İzmir Eşrefpaşa karakolunda **Ahmet Lale** adlı bir genç dövülerek işkence edildi ve öldürüldü. Lale'yi öldürdükleri ileri sürülen polisler tutuklandı ve yargılanmağa başlandılar.

25 Ağustos 1976: Malatya'da duvarlardaki MSP sloganlarının silinmesi sonucu çıkan tartışmada 20 kadar akıncı caddelerde gezerek rastladıklarına sataştılar ve ilerici bir işçi olan **Naim Korkmaz**'ı bıçaklayarak öldürdüler.

31 Ağustos 1976: Samsun Alaçam ilçesi Halkevi Yönetim Kurulu üyesi **Remzi Arat** geceyarısı kimliği bilinmeyen kişilerce sırtından bıçaklanarak öldürüldü.

4 Eylül 1976: Elazığ'da bir komandonun ihbarı üzerine yakalanan devrimci bir öğrencinin Adliyece serbest bırakılması üzerine çıkan çatışmada ihbarcı komando **Merih Tuncer** kurşunlanarak öldürüldü. Gelişen olaylarda **Ali Alpay** adlı bir yurttaş ile **Haydar Değirmenci** adındaki 12 yaşında bir çocuk vurularak öldürüldüler.

7 Eylül 1976: Ankara'nın Maltepe semtinde iki gün önce bir grup komandonun saldırısı sırasında ağır yaralanan DMMA öğrencisi devrimci **Mehmet Emin Ece** kurtarılamayarak öldürüldü.

16 Eylül 1976: Adana'nın Kadirli ilçesinde Ülkü Ocakları eski Başkanı Ergun Gök, tartışmaya girdiği CHP Gençlik Kolları eski yönetim Kurulu üyesi **Hayri Orak**'ı halkın gözleri önünde tabancayla vurarak öldürdü.

17 Eylül 1976: Ankara Site Öğrenci Yurdunda kalan Ülkü Ocaklarına kayıtlı komando **Orhan Seçilmiş**, yine komando altı kişi tarafından dövülerek öldürüldü. Olayı Ülkü Ocakları Genel Başkanı Ali Batman polise telefon ederek ihbar etti. Kendi aralarında bir hesaplaşma olduğu ileri sürüldü.

21 Eylül 1976: İskenderun'da Demir Çelik Fabrikasında çalışan işçi **Mahmut Yılmaz**, oruç tutmadığı gerekçesiyle bir başka işçi tarafından başına boru anahtarıyla vurularak öldürüldü.

24 Eylül 1976: Elazığ'da **İsmail Tuncel** adlı devrimci ortaokul öğrencisi komandolar tarafından yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

28 Eylül 1976: İstanbul Galatasaray Mühendislik Mimarlık Yüksek Okulunda çıkan silâhlı çatışma sonucunda komando öğrenci **Yusuf Tanık** kurşunlanarak öldürüldü.

29 Eylül 1976: İstanbul'da bir süre önce meydana gelen bir olayda ağır yaralanan **Hüseyin Büyükgöz** adlı komando öğrenci kurtarılamayarak öldü.

30 Eylül 1976: İstanbul Profilo fabrikasında DMG'nin yeniden kurulmasına karşı çıkan ve 18 arkadaşlarının işten çıkarılmasını protesto eden işçilerle polis arasında çıkan çatışmada, **Yakup Keser** adlı devrimci bir işçi polis tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

6 Ekim 1976: Gaziantep, Atatürk Lisesi önünde komandoların açtıkları yaylım ateşi sırasında yaralanan 15 yaşındaki **Emine Yumuşaklı** kurtarılamayarak öldü.

9 Ekim 1976: İzmir Bayraklı semtinde komando olduğu bildirilen Tariş işçisi **Kemal Suncak**

Ziraat Fakültesi öğrencisi Hamza Akal ile arasında başlayan tartışma sonucunda bu kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Manisa'da Ülkü Ocaklarına kayıtlı üç komando fikirlerini kabul etmeyen 17 yaşındaki **Murat Öngel**'i bıçaklayarak öldürdüler.

19 Ekim 1976: Ankara Bahçelievler'de bir grup lise öğrencisi arasında başlayan sağ-sol tartışması çatışmaya dönüştü ve Faruk **Sevinç** adlı lise öğrencisi bıçaklanarak öldürüldü.

25 Ekim 1976: Ankara İmam Hatip Lisesinde akıncı öğrenciler arasında çıkan kavgada **Veysel Akdoğan** adlı akıncı öğrenci başını yere çarparak öldü.

27 Ekim 1976: İstanbul Çapa'da, Tıp Fakültesi öğrencileriyle Öğretmen Okulu öğrencileri arasında yarım saat kadar süren silahlı çatışma sonunda komando **Halil Yavuz** kurşunlanarak öldürüldü.

2 Kasım 1976: İstanbul'da komandolar İTÜ Gümüşsuyu binasına yaylım ateşi açtılar ve yörede otomobil yıkamakta olan 13 yaşındaki **Sabahattin Bülbül** kurşunlanarak öldürüldü.

5 Kasım 1976: İstanbul'da Okmeydanı Motor Sanat Enstitüsü öğrencisi **Şakir** Ay'ın MHP-ye girmediği için komandolar tarafından yüksek dozda morfin verilerek öldürüldüğü ileri sürüldü.

5 Kasım 1976: Ankara'da komandoların Başkent lisesi önünde açtıkları ateş sonucu TÖB-DER üyesi öğretmen **Ali Gümüş** başından kurşunlanarak öldürüldü.

8 Kasım 1976: İstanbul Veznecilerdeki Site Öğrenci Yurduna komandoların elindeki Sivas

Yurdundan ateş açılmasıyla başlayan silahlı çatışma sırasında yoldan geçmekte olan **Enver Ülgen** adlı sünnetçi kurşunlanarak öldürüldü.

9 Kasım 1976: Gaziantep Kilis ilçesinde Diyarbakır Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Şinasi Küçükusta** yolunu kesen MHP yönetim kurulu üyesi avukat Mustafa Askaraoğlu'nun oğlu Aziz Askaraoğlu tarafından bıçaklanarak öldüüldü.

10 Kasım 1976: Erzincan Çayırlı ilçesinde sağsol tartışması nedeniyle çıkan meydan kavgasında **Hüseyin Akdemir** adlı devrimci genç bıçaklanarak öldürüldü.

20 Kasım 1976: İstanbul Göztepe'de devrimci lise öğrencisi **Zülfikar Uralçin** evine giderken komandolar tarafından açılan ateş sonucu kurşunlanarak öldürüldü. Olayı yaratan 3 komando yakalandı.

24 Kasım 1976: Erzincan'ın Çayırlı ilçesinde 10 kasım günü meydana gelen olayda yaralanan devrimci gençlerden **Rıza Akdemir** kurtarılamayarak öldü.

İzmir Turgutlu ilçesinde Ülkü Ocaklarına bağlı komandolar yoldan geçmekte olan devrimci öğrencilerin üzerine yaylım ateşi açtılar ve **Recep Sirvan** adlı devrimci öğrenciyi kurşunlayarak öldürdüler.

26 Kasım 1976: Diyarbakır'da devrimci öğrenci **İsmail Gökhan Edge** Emniyet Müdürlüğünde işkence edilerek öldürüldü. Edge'ye işkence edilerek öldürüldüğü adli tıp raporlarıyla **da** saptandı.

29 Kasım 1976: Adana Ceyhan ilçesinde **yeni** öğrenime açılan Ceyhan Yüksek Meslek Okulu-

na ön kayıt yaptırmak için Ceyhan Lisesi önünde bulunan öğrencilerin üzerine karşı kaldırımdaki komandolar ateş açtılar ve devrimci öğrenci **Tufan Liceli** ile yoldan geçmekte olan **Murat Ülgen** adlı yurttaşı kurşunlayarak öldürdüler.

17 Aralık 1976: İstanbul Okmeydanında afiş asan bir grup öğrencinin kendilerine engel olmak isteyen polislere ateş açmaları sonucu trafik polisi **Aydın Güler** kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Vaniköy sahilinde İTÜ Makine Bölümü öğrencisi **Ahmet Ünal Mısırlı**'nın cesedi karaya vurmuş olarak bulundu. Olayın siyasi yönü olup olmadığı saptanamadı.

10 Aralık 1976: Ankara Ziraat Fakültesi önünde minibüsle toplu olarak okullarına gelen devrimci öğrencilere çevrede pusu kuran komandolar tarafından ateş açıldı ve aynı okul öğrencisi devrimci **Aynur Sertbudak** başından kurşunlanarak öldürüldü.

Diyarbakır'da Emniyet Müdürlüğünde işkence edilerek öldürülen devrimci öğrenci İsmail Gökhan Edge'nin cenaze töreninde çıkan olaylarda ağır yaralanan TÖB-DER üyesi öğretmen **Şefik Özdemir** kurtarılamayarak öldü.

15 Aralık 1976: Diyarbakır Lisesinde Sait Bozkalfa adlı öğrenci tarafından vurulan **Gıyasettin Karahan** adlı öğrenci kurtarılamayarak öldü. Polis, açıklamasında olayın ideolojik yönü bulunmadığını ileri sürdü.

16 Aralık 1976: İzmir Torbalı İlçesi AP Gençlik Kolları Başkanı İbrahim Yenice kardeşi Adnan Yenice ve Kerim Kaya, CHP Gençlik Kolu Yönetim Kurulu üyesi **Abdullah Şengül**'ü bıçaklayarak öldürdüler.

20 Aralık 1976: İzmir Hatay semtinde Ege Üniversitesi öğrencisi devrimci **Tamer Benial** komandolar tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

21 Aralık 1976: İzmir Buca İlçesinde meydana gelen bir silahlı çatışmada başından kurşunla ağır yaralanan Buca Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Cengiz Şen** kurtarılamayarak öldü.

31 Aralık 1976: İstanbul Beşiktaştaki Mimarlık Yüksek Okulu kantinine komandoların yaptığı silahlı baskın sırasında kurşunlanarak ağır yaralanan devrimci öğrenci **Necip Bozalioğlu** kurtarılamayarak öldü.

***

6 Ocak 1977: Gaziantep'de **Yaşar Çatalbaş** adlı bir işçi komandoların Atatürk Lisesine giriştikleri saldırı sırasında kurşunlanarak öldürüldü.

10 Ocak 1977: Ankara'da Gazi Lisesinde komandolarla, devrimciler arasında meydana gelen çatışmada, o sırada yoldan geçmekte olan **Mehmet Yeşilyurt** kurşunlanarak öldürüldü.

11 Ocak 1977: Sivas'ın İmranlı ilçesinde, bir arabadan açılan ateş sonunda **Sinan Savaş** adlı komando vurularak öldürüldü.

Erzurum'da Ziraat Fakültesi devrimci öğrencilerinden **Ahmet Söken**, hastanede yatan arkadaşlarını ziyarete gittiğinde pusu kuran komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

13 Ocak 1977: Tunceli Meslek Lisesi devrimci öğrencilerinden **Cafer Erdem**, Ahmet Söken'in cenazesi Viranşehir'e götürülürken, Tunceli'de

polisle cenazeyi almak isteyenler arasında çıkan çatışmada kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Fikirtepe Lisesinde çıkan çatışmadan sonra Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Çetin Koçoğlu** kafasına sopayla vurularak öldürülmüş olarak bulundu.

14 Ocak 1977: Gaziantep'de 6 ocak günü meydana gelen ve **Yaşar Çatalbaş** adlı işçinin öldürüldüğü olaylarda ağır yaralanan ve devrimci olduğu bildirilen lise öğrencisi **Rıfat Çiçek** kurtarılamayarak öldü.

16 Ocak 1977: İstanbul'da, İTÜ öğrencisi komando **Aytekin Taşçı**, hangi yurtta kaldığını soran kişilerce tabancayla kurşunlanarak öldürüldü.

20 Ocak 1977: Antalya'da caddede yürümekte olan CHP Gençlik Kolları üyesi **Hüseyin Koç** MHP'li olduğu bildirilen bir işçi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

21 Ocak 1977: Trabzon'da devrimci üç öğrencinin kaldığı evde meydana gelen patlama sonucu ağır yaralanan ve öğretmenlikten ayrılma **Yüksel Eriş** kurtarılamayarak öldü.

22 Ocak 1977: İstanbul'da DGSA Beşiktaş Mimarlık Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Levent Ersoy**, DMMA lokalini basan komandolar tarafından yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

23 Ocak 1977: Manisa'da YAY-KUR öğrencisi ve CHP Gençlik Kolları üyesi **Ali Rıza Yerli** Komandolar tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

24 Ocak 1977: Malatya'da TÖB-DER üyesi öğretmen **Mehmet Yılmaz** komandolar tarafından kalbinden bıçaklanarak öldürüldü.

İskenderun'da Ticaret Lisesi öğrencilerinden **Yavuz Çalışkan**, komandolar tarafından üzerine patlayıcı madde atılmasıyla öldürüldü.

25 Ocak 1977: İstanbul Lâleli'de, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi devrimci öğrencilerinden stajyer doktorlar **Hüseyin Yavuz** ve **Baki Ünlü** yolda yürürlerken, bir arabadan komandoların sten tabancalarla ateş açması sonucu öldürüldüler.

28 Ocak 1977: Ankara'da Kurtuluş Ortaokulu 2. sınıf öğrencilerinden komando **Oktay Çetinkaya**, kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

29 Ocak 1977: Ankara Polatlı ilçesinde Polatlı Lisesi öğrencilerinden komando **Hasan Erdem**, afiş asma sorunu yüzünden öğrenciler arasında çıkan silâhlı çatışmada kurşunlanarak öldürüldü.

31 Ocak 1977: İstanbul Karaköy'de, İTÜ öğrencisi komando **Mehmet Sarıaslan**, dolmuşa binerken kurşunlanarak öldürüldü.

2 Şubat 1977: İstanbul'da İTÜ öğrencisi, Teknik Güç Dergisi Yazı İşleri Müdürü devrimci **Zeki Erginbay** kaçırıldıktan 12 gün sonra işkence edilerek öldürülmüş olarak bulundu.

4 Şubat 1977: Ankara'da Demokratik Kuruluşların mitinginden önce afiş yapıştıran CHP Gençlik Kolları üyesi **Hilmi Öztürk** komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

8 Şubat 1977: Diyarbakır'da, lise öğrencisi

ve devrimci olduğu bildirilen **Salih Karan** komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

9 Şubat 1977: İzmir Tepecik semtinde **Mustafa Eryaman** adlı bir kişi bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

13 Şubat 1977: Elazığ, Baskil ilçesi lisesi öğrencisi **Hilmi Baydemir,** Kayabeyi köyüne giderken pusuda bekleyen bir grubun saldırısına uğradı ve bıçaklanarak öldürüldü.

16 Şubat 1977: Ankara'da komandoların 50. Yıl Lisesine giriştikleri silâhlı saldırı sırasında aynı okul öğrencilerinden **Handan Öztürk** kalbi durarak öldü.

19 Şubat 1977: İstanbul Fatih'te CHP Fatih ilçesi üyesi ve ODTÜ öğrencisi **Ahmet Ağaoğlu** MHP'li olduğu saptanan iki kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

20 Şubat 1977: Ankara'da **Şakir Bülent Tunç** adında bir genç, Maltepe Yükseliş Koleji önünde öldürülmüş olarak bulundu.

21 Şubat 1977: İstanbul'da Çapa Öğretmen Okulu önünde meydana gelen silâhlı çatışma sırasında 65 yaşındaki emekli işçi **Hayri Sabri Kesepli** yoldan geçerken kurşunlanarak öldürüldü.

23 Şubat 1977: Gaziantep'te İmam Hatip Okulu beklemeli öğrencisi **Zekeriya Korkmaz** ile Yay-Kur okulu hademesi **Habeş Özcan,** bir kahvede otururlarken açılan ateş sonucu öldürüldüler.

24 Şubat 1977: Ankara'da komandoların Akşam Ticaret Lisesi'ni yaylım ateşine tutmaları sırasında devrimci öğrenci **Haydar Alaydır** beyninden kurşunlanarak öldürüldü.

28 Şubat 1977: Balıkesir'de Endüstri Meslek

Lisesi öğrencisi devrimci **Fahrettin Selvi** komandolar tarafından kalbinden şişlenerek öldürüldü.

1 Mart 1977: İstanbul'da komandoların elinde bulunan Adana Öğrenci Yurdunda liseden beklemeli **Mustafa Erol** odasındaki bazı maddelerin patlaması sonucu parçalanarak öldü.

2 Mart 1977: İzmir Buca'da bir kahvehaneye açılan ateş sonucu komando olduğu bildirilen **Harun Çivici** kurşunlanarak öldürüldü.

3 Mart 1977: Adana'nın Kadirli ilçesinde gece bekçiliği yapan **Yaşar** Tank bir bankanın önünde bulduğu bombanın elinde patlaması sonucu öldü.

5 Mart 1977: Denizli'nin Buldan ilçesinde meydana gelen çatışmada **Mehmet Yelesen** adlı lise öğrencisi komandolar tarafından açılan ateş sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

6 Mart 1977: Trabzon Hopa ilçesinde TÖB-DER üyesi öğretmen **Vural Ural** ense kemiği kırılmış olarak bulundu. Ural'ın ensesine sert bir cisimle vurularak öldürüldüğü saptandı.

Gaziantep'de Eğitim Enstitüsü öğrencisi ve Ülkü Ocağı üyesi **Ahmet Ulutürk** odasında meydana gelen patlama sonucu parçalanarak öldü.

Kayseri'de Zirai Mücadele Birliğinde gece bekçiliği yapan CHP'li **Haydar Yıldırım** kurşun yağmuruna tutularak öldürüldü.

Siirt, Sason ilçesi Meşeli Köyünde arama yapmak isteyen jandarmalarla köylüler arasın-

da çıkan çatışmada **Safiye Ayhan** adlı bir kadın kurşunlanarak öldürüldü.

11 Mart 1977: İstanbul Teşvikiye'de İTÜ öğrencisi devrimci **Salih Deniz** komandolarca pusuya düşürüldü ve otomatik silâhlarla taranarak öldürüldü.

İstanbul'da 10 Mart günü başından kurşunla yaralanan Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **İrfan Öğütcü** kurtarılamayarak öldü.

Edirne'de içinde öğrencilerin bulunduğu bir arabaya açılan ateş sonucu şoför **Veli Akgül** başından kurşunlanarak öldürüldü.

13 Mart 1977: İstanbul'da kimliği bilinmeyen kişilerce bir otomobilden açılan ateş sonucu polis memuru **Abdurrahman Kurul** kurşunlanarak öldürüldü.

14 Mart 1977: Ankara Etlik Aşağı Eğlence meydanında İncirlik Ortaokulu öğrencisi ülkücü **Metin Öztürk** Ahmet Tekbaş adlı bir toplum polisi tarafından kazaen öldürüldü.

16 Mart 1977: Gaziantep'de bir arabadan açılan yaylım ateş sonucu CHP İl Gençlik Kolu Yönetim Kurulu üyesi **Enver Kurt** kurşunlanarak öldürüldü.

17 Mart 1977: Uşak'ta Yay-Kur öğrencisi **Handan Öztürk** komandoların okula saldırısı sırasında kurşunlanarak öldürüldü.

Uşak'ta **Semiha Özakar** adlı Meslek Yüksek Okulu devrimci öğrencisi polis tarafından okula açılan ateş sonucu kalbinden vurularak öldürüldü.

18 Mart 1977: İstanbul'da komando olduğu

bildirilen **Yılmaz Kaymakçı** adlı işçi tabancayla vurularak öldürüldü.

21 Mart 1977: Gaziantep Nizip İlçesi Uluyatır kasabasında seçmen listelerinin asılışı sırasında AP lilerle CHP liler arasında çıkan silâhlı çatışmada sağcı oldukları bildirilen **Hasan Parlar** ve **Ali Akkuş** adındaki kişiler tabancayla vurularak öldürüldüler.

22 Mart 1977: Çorum'da komandoların liseye ateş açmaları sonucu, aynı okul öğrencilerinden **Ergül Baş** adındaki kız alnından vurularak öldürüldü.

İzmir'de Büyük Ülkü Derneği Bornova Şube Başkanı **Suat Kürşat** tabancayla vurularak öldürüldü.

24 Mart 1977: Ankara, Yukarı Ayrancı semtinde bomba imal edildiği bildirilen bir evde meydana gelen patlama sonucu **Ömür Karamanlıoğlu** adlı devrimci bir kız öldü.

27 Mart 1977: Adana'da, **Rıfat Kurt** adlı bir devrimci öğrenci komandolar tarafından kitap sergisine benzin dökülerek ve yakılarak öldürüldü.

İzmir'de 22 Mart günü Aliağa Ülkücü İşçiler Deneği Başkanı ve bir üyesi tarafından tabancayla vurularak ağır yaralanan devrimci öğrenci **Hakan Tuğrul** kurtarılamayarak öldü.

31 Mart 1977: İstanbul Saraçhane geçidinde kimliği bilinmeyen kişilerce açılan ateş sonucu **Üzeyir Bozan** adlı bir genç öldürüldü.

1 Nisan 1977: Ankara Yıldıztepe mahallesinde gece meydana gelen bir patlamada **kimliği saptanamayan** bir kişi öldü.

İzmir'de Cumaovası Asa Elektronik Fabrika-

sında çalışan devrimci işçi **Avni Ece** afiş asarken komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

3 Nisan 1977: Gaziantep'de Demirel'in gelişi nedeniyle hazırlık yapan AP'lilerle, CHP'liler arasında çıkan silâhlı çatışmada, CHP'li **Ali Melek** kurşunlanarak öldürüldü.

4 Nisan 1977: İstanbul Mecidiyeköy'de grevde bulunan Eczacıbaşı İlâç Fabrikası devrimci işçilerinden **Hasan Ateş**, yollara çeşitli sloganlar yazarken arabayla çiğnenerek öldürüldü.

İstanbul'da Şişli Siyasal Bilgiler Yüksek Okulu öğrencilerinden devrimci **Kemal Karaca**, komandolar tarafından yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

6 Nisan 1977: İskenderun'da Cumhuriyet Lisesi 1. sınıf öğrencisi ve devrimci **Hikmet Umur** komandoların liseye saldırıları sırasında sırtından bıçaklanarak öldürüldü.

Hacettepe Üniversitesi'ne komandoların saldırısından sonra polisçe yapılan aramada 30 Mart tarihinden beri kayıp olan Elektrik Mühendisi **Mehmet Gürkan** öldürülmüş olarak bulunmuştur.

8 Nisan 1977: İstanbul'da Orman Fakültesinde komandoların devrimci öğrencilere saldırması sonucu çıkan çatışmada son sınıf öğrencisi komando **Ömer Serif Çorbacıoğlu** tabancayla vurularak öldürüldü.

12 Nisan 1977: Ankara'da Hacettepe Üniversitesine komandoların 6 Nisanda yaptıkları baskın sırasında tabancayla vurularak ağır yaraladıkları devrimci öğrenci **Süleyman Akdağ** kurtarılamayarak öldü.

17 Nisan 1977: Aydın Çine ilçesinde komandoların CHP ve TÖB-DER şubelerini basmaları sırasında çıkan çatışmada Aydın Meslek Lisesi öğrencisi komando **Şaban Bozkurt** kurşunlanarak öldürüldü.

18 Nisan 1977: Gaziantep Ortaokulu Müdürünün evine atılan bombanın patlaması sonucu, müdürün babası **Hüsnü Kazancı** yaralanarak öldü.

19 Nisan 1977: İstanbul'da Sultanahmet Meslek Lisesi öğrencilerinden **Mehmet Küçükdal**, Aksaray'da afiş asarken yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

Istanbul Kocamustafapaşa'da afiş asan İTİA öğrencisi **Sadık Canaslan** tabancayla vurularak öldürüldü. Öldürme olayının devrimciler arasında meydana gelen bir çatışmada olduğu ileri sürüldü.

21 Nisan 1977: İstanbul'da Bakırköy Bahçelievler Lisesi öğrencisi **Osman Naci Güven**, komandoların okula ateş açmaları sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

23 Nisan 1977: İstanbul İçerenköy'de **Ali Güngör** adlı devrimci bir işçi afiş asarken komandolar tarafından vurularak öldürüldü.

Ankara'da bir hafta önce Abidinpaşa Lisesine komandoların ateş açması sırasında vurulan **Osman Aktaş** adındaki öğrenci kurtarılamayarak öldü.

24 Nisan 1977: Ankara'da TED koleji öğrencisi **Mehmet Bingöl** aynı okul öğrencisi olan Fikret Yıldız tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Çorum Tutuş köyünde kahveden eve dönen

Hüseyin Yılmaz adlı bir kişi komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

25 Nisan 1977: Ankara'da Ülkü Ocaklarına kayıtlı ve Çalışma Bakanlığı iş müfettişi yardımcısı **Nevzat Ülker** görevli olarak bulunduğu Trabzon'da evine giderken açılan ateş sonucu öldürüldü.

Kırklareli'de CHP Genel Başkanı Ecevit'in Trakya gezisi sırasında 16 Nisanda yollara yazı yazarken AP'liler tarafından başından taşla ağır yaralanan CHP milletvekili aday adayı emekli astsubay **Sabahattin Bengil** kurtarılamayarak öldü.

27 Nisan 1977: İstanbul'da Yüksek Teknik Öğretmen Okulu öğrencisi devrimci **Eyüp Küçükpalamutçu** komandolar tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Kayseri'de **Mustafa Maraşlı** adlı bir komando kurşunlanarak öldürüldü.

28 Nisan 1977: İstanbul Okmeydanında durakta otobüs beklemekte olan Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulu **Kimya** Bölümü öğrencisi üç kızın üzerine komandolar tarafından ateş açıldı ve **Çiğdem Yıldır** kurşunlanarak öldürüldü.

İzmir'de afiş asma sorunu nedeniyle devrimci gençler arasında çıkan silâhlı çatışmada Ege Üniversitesi öğrencisi **İdris Türkoğlu** tabancayla vurularak öldürüldü.

29 Nisan 1977: Çorum Tutuş köyünde bir süre önce komandoların saldırısında ağır yaralanan Çorum Maden-İş Sendikası Şubesi eski mali sekreteri **Mustafa Kuru** kurtarılamayarak ölmüştür.

30 Nisan 1977: Selim'de TÖB-DER üyesi öğretmen **Mehmet Bilgen** bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Istanbul Aksaray'da 18 Şubat tarihinde komandolarca kurşunlanarak ağır yaralanan Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu öğrencisi **Tamer Saatçioğlu** kurtarılamayarak öldü.

Istanbul Kadıköy'de 24 Nisan tarihinde komandolar tarafından başına tabanca kabzası vurularak ağır yaralanan Atatürk Eğitim Enstitüsü Mezunu **Mehmet Yapıcı** kurtarılamayarak öldü.

1 Mayıs 1977: İstanbul'da DİSK'in düzenlediği İşçi Bayramı sırasında kitleler üzerine açılan ateş sonucu meydana gelen olaylarda 34 kişi tabanca kurşunu ve ezilmeyle öldürüldü. Yaşamlarını yitirenlerin adları şöyle: **Kahraman Alsancak, Diran Nigiz, Bayram Çıtak, Ercüment Gürkunt, Bayram İyir, Ömer Norman, Hikmet Öztürkçe, Aleko Konteus, Meral Özkul, Mehmet Ali Gençoğlu, Hasan Yıldırım, Rasim Elmas, Kıymet Duman, Ahmet Gözükara, Hamdi Toka, Mürtezim Oltulu, Hatice Altın, Ramazan Sarı, Ahmet Atillâ Özbelen, Ali Şidan, Hacer İpeksaman, Kenan Çatak, Sibel Açıkalın, Mustafa Elmas, Nazan Ünaldı, Niyazi Darı, Jale Yeşilnil, Leyla Altıparmak, Kadir Balcı, Nazmi Arı, Mustafa Ertan, Hüseyin Kırgın, Garabet Akyan, Ziya Baki.**

4 Mayıs 1977: Ankara'da ODTÜ'de Rektör Tan tarafından Üniversiteye alınan komandoların 3 Mayıs günü tabancayla vurdukları DİSK e bağlı Sosyal _ İş üyesi **Feramuz Demir** kurtarılamayarak öldü.

Urfa'da lise matematik öğretmeni komando **Mahmut Bedir** 9 kurşunla vurularak öldürüldü.

5 Mayıs 1977: Niğde'de Ticaret Lisesi son sınıf öğrencisi devrimci **Özalp Koç** komandolar tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

7 Mayıs 1977: İstanbul Çatalca'da TÖB - DER üyesi öğretmen **Mehmet Baş,** kolları ve boğazı kesilmiş, sağ gözü de oyularak öldürülmüş durumda evinde bulundu. Baş'ın vücudunda ayrıca 28 de şiş yarası saptandı.

Urfa'da Birecik - Suruç yolu üzerindeki bir tünelde lise öğrencisi komando **Feridun Şimşek** 9 kurşunla öldürülmüş olarak bulundu.

12 Mayıs 1977: Ankara'da **Rüstem Çankaya** adlı bir polis memuru ODTÜ'ye Hasan Tan tarafından odacı olarak alınan komando Atıf Bahçıvan tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

16 Mayıs 1977: Ankara'da AİTİA öğrencisi komando **Mehmet Albay** saldırıya uğradı ve tabancayla vurularak öldürüldü.

17 Mayıs 1977: İstanbul'da Sultanahmet İTİA önünde komandoların açtığı ateş sonucu gene aynı okulun öğrencilerinden ve komanda olan **Zeki Bük** vurularak öldü.

Aydın'da komandolar tarafından bıçakla yaralanan Ticaret Lisesi öğrencisi devrimci **Mustafa Baysal** kurtarılamayarak öldü.

Ankara Seyranbağlar Ülkü Ocakları şubesine yapılan bombalı saldırıda ağır yaralanan Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi **Ekrem** Tör kurtarılamıyarak öldü.

18 Mayıs 1977: Adana'da lise 2. sınıf öğrencilerinden devrimci **Enver Özdek** kimliği bilinmeyen kişilerce bıçaklanarak öldürüldü.

Trabzon, Çarşı bucağında **İbrahim Bengi** adlı bir kahveci AP afişleri asan iki kişiye engel olduğu için tabancayla vurularak öldürüldü.

Kars'ta Çimento Fabrikasında **Mikâil Özden** adlı işçi tabancayla öldürülmüş olarak bulundu. Hem devrimciler, hem de komandolar Özden'in kendilerinden olduğunu ileri sürdüler.

19 Mayıs 1977: Gaziantep'de çıkan çatışmada 20 yaşlarında ve **kimliği saptanamayan** bir genç tabancayla vurularak öldürüldü.

21 Mayıs 1977: Antalya'da 19 Mayıs gösterilerinden sonra meydana gelen çatışma sırasında yoldan geçen ve ağır yaralanan **Nuri Kurt** adlı çocuk kurtarılamayarak öldü.

24 Mayıs 1977: İzmir Turgutlu ilçesinde meydana gelen olayda Endüstri Meslek Lisesi 2. sınıf öğrencisi komando **Erol Erbiçer** kurşunlanarak öldürüldü.

Konya, Seydişehir ilçesi Kesecik köyünde komando **Ata Özkan** Cengiz Tokçu adındaki bir öğretmen tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

25 Mayıs 1977: İzmir Selçuk ilçesinde CHP toplantısına AP'li militanlar ve komandolar tarafından açılan ateş sonucu **Yaşar Aslan** adındaki CHP'li genç kurşunlanarak öldürüldü.

Gaziantep'de afiş asan AP'lilerle bazı yurttaşlar arasında çıkan çatışmada YSE işçisi AP-li **Mustafa Ertürk** bıçaklanarak öldürüldü.

Erzurum'da ilkokul öğrencisi **Müjdat Yılmaz,** aranan ağabeyinin nerde olduğunun öğrenilme-

si için götürüldüğü karakolda dövülerek öldürüldü.

Istanbul'da Hukuk Fakültesi Öğrencisi devrimci **Mustafa Memik Kınacı** işkence edildikten sonra öldürülmüş olarak sokak ortasında bulundu.

Ordu'nun Kazgan ilçesi Tavacık köyü ilkokulu öğretmeni **Münir Özsever** dövüldükten sonra uçuruma atılarak öldürüldü.

29 Mayıs 1977: Konya Beyşehir Yenidoğan'da AP'lilerle MSP'lilerin çatışmasında MSP'li **Mustafa Altıntepe** bıçaklanarak öldürüldü.

İstanbul'da Sirkeci Garı ve Yeşilköy Hava Limanlarında meydana gelen patlamalarda, **Hasan Yalçınkaya, İsmet Turgut, Kadri Çubukdu, Ahmet Kiraz, Nail Yağız** adlı beş kişi öldü.

Kars'ın Iğdır ilçesinde TÖB-DER üyesi ve Iğdır Atatürk Ortaokulu Müdürü **İsrafil Akçay**, komando mühendis Ali Osman Ilgaz tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

30 Mayıs 1977: Erzincan'da toplum polisi **Cemalettin Topçu** afiş asan devrimcilerle meydana gelen çatışmada tabancayla vurularak öldürüldü.

İstanbul Bağcılar'da bir evin bahçesinde bomba patlaması sonucu **Sezgin Türken** adlı 6 yaşındaki bir çocuk parçalanarak öldü.

Karakoçan'da TÖB DER üyesi öğretmen **Kemal Demir** bahçesinde çalıştığı sırada kimlikleri bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

1 Haziran 1977: İstanbul'da 29 Mayıs günü komandolar tarafından vurulan ve gene komando olan Davutpaşa Lisesi son sınıf öğrencisi Ya-

şar Gültekin kurtarılamayarak öldü.

Mersin, Tarsus ilçesinde MHP afişleri asan **Aziz Yılmaz** adlı komanda, tombalacılık yapan Seyit Karacalı tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

2 Haziran 1977: Ulukışla'da bir kahvehaneye baskın yapan komandolar CHP Gençlik Kolu üyesi **Yaşar Berkman**'ı vurarak öldürdüler.

Malatya Çığlık köyünde seçmen kartlarını dağıtmakta olan köy muhtarı CHP'li Mehmet Ertaş komandolar tarafından vurulduktan bir hafta sonra öldü.

3 Haziran 1977: Ankara'da Ziraat Fakültesi öğrencisi devrimci **Ali Canpolat**, komandolar tarafından yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

5 Haziran 1977: Antakya Altınözü ilçesinde CHP'li **Hikmet Yoğurtçu** komandolar tarafından Avuttepe köyü seçim sandığı başında bıçaklanarak öldürüldü.

Erzurum Hınıs ilçesi Erence köy'de AP ile MSP'liler arasında çıkan çatışmada **kimliği saptanamayan** bir kişi ile **Halime Karaman** adlı kadın öldürüldü.

Sakarya Akyazı ilçesinin Hanyatak köyünde Ali Sahip Pakdemir istediği partiye oy vermeyen eşi **Hanife Pakdemir**'i tabancayla vurarak öldürdü.

7 Haziran 1977: Gaziantep Kilis'de seçim günü oy kullanırken açılan ateş sonucu ağır yaralanan **Süleyman Karabaş** adlı temizlik işçisi kurtarılamayarak öldü.

8 Haziran 1977: ODTÜ öğrenci temsilcisi **Ertuğrul Karakaya** Ankara'da okul kapısında bir jandarma eri tarafından önce kurşunlanarak

sonra da süngülenerek öldürüldü.

Ankara'da Mimar Kemal Lisesi 5. sınıf öğrencisi komando **Alican Karaosmanoğlu**, komandolardan ayrılmak istediği için vurularak öldürüldü.

İstanbul'da 2 Hazirandan beri kayıp olan lise mezunu devrimci **Hasan Doğan** işkence edilmiş ve öldürülmüş olarak bulundu.

9 Haziran 1977: Bitlis Boryon köyünde CHP-li **Yaşar** adlı kişi kimliği bilinmeyen kişilerce vurularak öldürüldü. Yaşar'ın seçim günü bir MSP liyi siyasal tartışma yüzünden bıçakla yaraladığı bildirildi.

12 Haziran 1977: Kayseri'de Makina Yüksek Okulu Hademesi **Mirza Çetin** bir kahvehaneden çıktıktan sonra kimliği bilinmeyen kişilerin saldırısına uğrayarak önce dövüldü, daha sonra da yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

14 Haziran 1977: İstanbul Akaretlerde sağ yayınlar satan bir kitapçı dükkânına iki kişi tarafından yapılan baskında **İsmail Oktar** adlı komando Orman Fakültesi öğrencisi öldürüldü. Oktar'ın Beşiktaş MHP İlçe Gençlik Kolu 2. Başkanı olduğu bildirildi.

15 Haziran 1977: Erzurum'da Doç. **Orhan Yavuz** komandoların saldırısına uğradı ve hunharca bıçaklanarak öldürüldü.

16 Haziran 1977: Ankara'da CHP Beypazarı Gençlik Kolları üyesi **İsmail Boyunduruk** komando Ziya Eken tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

17 Haziran 1977: Diyarbakır, Silvan ilçesinde iki grup arasındaki bir çatışmaya polisin müdahale etmesi üzerine çıkan silâhlı çatışma sırasın-

da **Mehmet Sait Teymur ve Basri Elçi** adlı yurttaşlar kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da **Haydar Türken** adlı 17 yaşındaki bir öğrenci afiş asarken devriye gezen toplum polisleri tarafından sırtından vurularak öldürüldü.

Ordu'nun Fatsa ilçesi Halkevi Başkanı **Kemal Kara** komandolar tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

20 Haziran 1977: Antalya Büyük Ülkü Derneği Başkanı **İmdat Sarıca** iki kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Ankara'da Cumhuriyet Lisesi son sınıf öğrencisi ve Lise Der Yönetim Kurulu üyesi devrimci **İbrahim Tümer** komandolar tarafından vurularak öldürüldü.

Ankara'da Memurlar Yardımlaşma Derneği ocakçısı **Gazi Değirmenci** vurularak öldürüldü.

21 Haziran 1977: İstanbul'da bir belediye otobüsüne açılan ateş sonucu Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi **Mehmet Aytaç** kurşunlanarak öldürüldü.

Diyarbakır'da TÖB DER üyesi öğretmen **Şeyhmuz Hacıyusufoğlu** komandolarca açılan ateş sonucu öldürüldü.

Adana'da Devsan Gazoz fabrikasında çalışan devrimci işçi **Ali Kutlar** öldürülmüş olarak bulundu.

Antalya'da 18 yaşlarında **bir genç** öldürülmüş olarak bulundu.

24 Haziran 1977: İstanbul'da 21 Haziran günü komandoların bir otobüse açtıkları yaylım ateş sonucu yaralanan mefruşat işçisi **Behçet Misnar** kurtarılamayarak öldü.

25 Haziran 1977: İzmir'de CHP'li gençlere saldıran komandolar **İsmet Kılıç** adlı bir genci bıçaklayarak öldürdüler.

İstanbul Harem iskelesinde polisin aramak istediği bir gencin ateş açması sonucu 4 yaşındaki **Emine Ertaş** öldü.

30 Haziran 1977: Adana Cezaevinde Kozan Devlet Hastanesi Başhekimini öldürmek suçuyla tutuklu bulunan yargıç **Recep Erdal Alemdaroğlu,** cezaevi müdürü odacısı Sabri Bahadır tarafından bıçaklanarak öldürüldü. Cezaevindeki siyasi hükümlüler olayın siyasal nedenlerle meydana geldiğini ileri sürdüler.

4 Temmuz 1977: Gaziantep Güran kasabasında çıkan bir tartışmada Ülkü _ Köy 2. Başkanı **Hayri Taşdemir** tabancayla öldürüldü.

Gaziantep'de DİSK'li işçiler arasında çıktığı ileri sürülen bir çatışmada tekstil işçisi **Fevzi Türbeci** otomatik silâhla taranarak öldürüldü.

Muğla, Datça ilçesi Karaköy'de AP'lilerle CHP'liler arasında çıkarı çatışmada AP'li **Vedat Memiş** CHP'liler tarafından öldürüldü.

Besni Ülkü Ocakları Başkanı **Mustafa Soylu** Adıyaman'dan dönerken kurşunlanarak öldürüldü.

6 Temmuz 1977: Manisa Alaşehir Yeşilyurt bucağından AP'li bir kişi evinin duvarlarına yazı yazan 13 yaşındaki **Nurettin Yaşar'ı** tabancayla öldürdü.

Ankara'da sayıları 250'yi bulduğu belirtilen komandolar **Ramazan Turan** adlı bir kişiye saldırdılar ve tabancayla vurarak öldürdüler.

10 Temmuz 1977: Gebze'de TÖB _ DER üyesi

Ali Alkan başı parçalanmış olduğu halde öldürülmüş olarak bulundu.

11 Temmuz 1977: Ankara'da bir kahvehaneye açılan ateş sonucu TRT'de odacı olarak çalışan ve MHP'li olduğu bildirilen **Sıtkı** Aydın öldürüldü.

16 Temmuz 1977: İstanbul Zeytinburnu'nda komandolar veznedar **Abdullah Tekçe**'yi vurarak öldürdüler.

Havza'da Atatürk Üniversitesi öğrencilerinden **Bayram Gonoğlu**, çıkan bir çatışmada bıçaklanarak öldürüldü.

24 Temmuz 1977: İstanbul Zeytinburnu'nda Kazlıçeşme A. Plastik Fabrikası işçisi DİSK'e bağlı Lâstik İş üyesi **Erol Doğan** komandolar tarafından vurularak öldürüldü.

25 Temmuz 1977: Uşak'ın Sivaslı ilçesinde Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Cafer Avcı** komandoların saldırısına uğradı ve bıçaklanarak öldürüldü.

16 Temmuzda ağır yaralanan **Tuncay Bali** adlı devrimci öğrenci kurtarılamayarak öldü.

26 Temmuz 1977: İskenderun'da komandolar tarafından bir kahvehaneye yapılan baskında, kahveci çırağı **İbrahim Eflazi** bıçaklanarak öldürüldü.

29 Temmuz 1977: İstanbul Beyazıt'ta Ülkü Ocaklarına haraç vermeyen Bergama Otelini kurşunlayan komandolar 10 yaşındaki **Matareldiya Anes** adındaki Yugoslav kızını öldürdüler.

Turgutlu'nun Ahmetli bucağına bağlı Seydiköy'de Uşak Yay-Kur öğrencisi devrimci **Seydi Akçan**, Mustafa Öz adlı bir komando tarafından öldürüldü.

İstanbul Küçükyalı'da **Ömer Faruk Aktaş** adlı bir işçi tabancayla vurularak öldürüldü.

30 Temmuz 1977: İstanbul Arnavutköy'de bir arabadan açılan ateş sonucu Behçet Kemal Çağlar Lisesi öğrencisi komando **Nazım Arpacı** öldürüldü.

İstanbul Mecidiyeköy'de üç komando ortalığa ateş ederken 65 yaşındaki **Şerife Can** adlı bir kadını öldürdüler.

31 Temmuz 1977: Tekirdağ'da CHP üyesi **Kasım Yıldırım** 29 Temmuzda kaybolduktan sonra bir askeri kampın sahilinde öldürülmüş olarak bulundu.

1 Ağustos 1977: İstanbul Zeytinburnu'nda Ülkü Ocakları Yönetim Kurulu üyesi **Ekrem Yılmaz** kurşunlanarak öldürüldü.

2 Ağustos 1977: İstanbul Gültepe'de **Ramazan Kurt** adlı bir komando işçi kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da Yahyalı Ülkü Ocoğa şubesi önünde pusuya düşürülerek sırtından vurulan Demetevler Lisesi öğrencisi devrimci **Sefa Hakverdi** öldürüldü.

Giresun Eynesil ilçesinde çıkan bir tartışmada **Fahri Cebeci** adlı bir polis memuru kurşunlanarak öldürüldü.

3 Ağustos 1977: Ankara Yıldız mahallesinde komandolar bir kahvehaneyi yaylım ateşine tuttular ve kahvede oturan 18 yaşındaki **Yaşar Erdoğan'ı** öldürdüler.

4 Ağustos 1977: Ankara Bahçelievler son durakta meydana gelen olayda Ülkü Tek Üyesi ODTÜ'de görevli matematik mühendisleri **Hasan Kaya Şanlı** ile **Muhittin Can** tabancayla vu-

rularak öldürüldü. Polis memuru **Selâhattin Doğan** da bu olayda ağır yaralandı ve kurtarılamayarak öldü.

Bu olaydan sonra Aydınlıkevler'deki bir kahvehaneye baskın yapan komandolar devrimci **Beyhan Özen**'i kurşunlayarak öldürdüler. Daha sonra Sanatoryum Caddesindeki bir kahvehaneye baskın yapan üç kişi **Ali Naci Özden**'i kurşunlayarak öldürdüler.

25 Temmuz günü evinin önünde çatışan gençlerin açtığı ateş sonucu ağır yaralanan TRT televizyon başteknisyeni **Hakkı Atasevin** kurtarılamayarak öldü.

5 Ağustos 1977: 4 Ağustos günü Ankara'da kurşunlanarak ağır yaralanan komando **Remzi Kütükçü** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul'da Site Öğrenci Yurdu önünde **Ali Rıza Çimen** adlı işçi Sivas Yurdundan komandolar tarafından açılan ateş sonucu öldürüldü.

10 Ağustos 1977: İstanbul'da Vatan Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi ve Esenler Belediyesi DİSK'e bağlı Genel İş Sendikası İşyeri temsilcisi **Hakkı Uzer** komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

12 Ağustos 1977: İstanbul Sarıyer'de 6 Ağustos günü komandolar tarafından saldırıya uğrayan lokantacı **Ahmet Coşkun** kurtarılamayarak öldü.

13 Ağustos 1977: Turgutlu MHP İlçe Başkanı **Osman Öztaş** arabasına yerleştirilen bombanın patlaması sonucu parçalanarak öldü.

18 Ağustos 1977: Ankara'da Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Yaşar Kılıç** tabancayla vurularak öldürüldü.

19 Ağustos 1977: Turgutlu'da **Yakup Talayhan** adlı devrimci bir işçi başına demir çubukla vurularak öldürüldü.

24 Ağustos 1977: İstanbul Okmeydanı Yapı Kredi Bankası şubesini soyan devrimcilerle çıkan silâhlı çatışmada polis memuru **Celâlettin Pala** kurşunlanarak öldürüldü.

Artvin'de Ticaret Lisesi öğrencisi **Osman Küçük**, komando olduğu bildirilen işçi Ethem Gökdemir tarafından kalbinden bıçaklanarak öldürüldü.

27 Ağustos 1977: İstanbul Erenköy'de polisin baskını sırasında yaralı olarak ele geçirilen ve banka soyguncusu olduğu ileri sürülen devrimci **Ahmet Cemil Okha** öldü.

28 Ağustos 1977: Mardin Nusaybin ilçesinde pahalılığı protesto mitinginde **Ramazan Başak** adlı yurttaş kurşunlanarak öldürüldü.

30 Ağustos 1977: Edirne'de Erkek Sanat Enstitüsü öğrencisi **Ahmet Erikçi** bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

2 Eylül 1977: İstanbul Ümraniye'deki gecekondu yıkımı sırasında polisle halk arasında meydana gelen çatışmada **Cuma Gül, İsmail Poyraz, Hasan Kızılkaya, Musa Çarpar, Hüseyin Çapanoğlu** kurşunlanarak öldürüldüler.

3 Eylül 1977: Tarsus'a bağlı Polatlı köyünde çıkan çatışmada komando olduğu bildirilen **Muhittin Atlı** kurşunlanarak öldürüldü.

6 Eylül 1977: İstanbul Ümraniye'de gecekondu yıkımında polisle olan çatışmada ağır yaralanan işçilerden **Hüseyin Aslan** kurtarılamayarak öldü.

10 Eylül 1977: Ankara'da MHP Yenimahalle

Gençlik Kolları üyesi **Erdem Arabacı** kurşunlanarak öldürüldü.

13 Eylül 1977: Elazığ'da polis tarafından TKP (ML) mensubu olduğu gerekçesiyle gözaltına alınan **Pir Ahmet Solmaz**'ın işkence edilerek öldürüldüğü öne sürüldü.

17 Eylül 1977: Uşak'ta **Mesut Akkalem** adlı bir öğretmen elleri ayakları bağlanıp kafasına kurşun sıkılarak öldürüldü.

19 Eylül 1977: İstan'bulda Ülkü Ocakları Tuzla Şubesi eski Başkanı işçi **Hüseyin Altay** Tuzla'da kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da 9 gün önce bir komando tarafından evinde kurşunlanan DMMA öğrencisi devrimci **Ozan Dadaloğlu** kurtarılamayarak öldü.

20 Eylül 1977: Bingöl'de devrimci öğretmen **Cihat Elçi** bir komando tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

24 Eylül 1977: Ankara'da Dikmen Halkevi'nden çıkarken **Ergun Ataca** adlı bir MEB memuru, komandolarca tabancayla vurularak öldürüldü.

25 Eylül 1977: Balıkesir Havran ilçesinde CHP'li gençlerle komandoların çatışmasında, komando olduğu bildirilen **Hasan Tezer** av tüfeğiyle vurularak öldürüldü.

26 Eylül 1977: İstanbul Çapa'da, İstanbul Ülkü Ocağı Şubesi eski başkanlarından Mustafa Verkaya'ya ateş eden bir kişi 1,5 yaşındaki **Bülent Berkman**'ı öldürdü.

28 Eylül 1977: İstanbul Gültepe'de devrimcilerle, komandoların çatışmasında arada kaldığı bildirilen tombalacı **Hayri Ercan** kurşunlanarak öldürüldü.

30 Eylül 1977: Ankara'nın Gazi mahallesinde komandoların zorla bildiri dağıtmak istemeleri yüzünden çıkan silâhlı çatışmada Eczacılık Fakültesi 2. sınıf öğrencisi devrimci **Şahin Acar** vurularak öldürüldü.

10 Ekim 1977: İstanbul Gültepe'de meydana gelen çatışmada yoldan geçmekte olan bir kadının kucağındaki 3 yaşındaki **Veysel Kit** serseri kurşunlara hedef olarak öldü.

14 Ekim 1977: İzmir'de Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesinde ders çalışmakta olan komando **Mesut Yergün** yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

16 Ekim 1977: Ankara'da Övençler Halkla Dayanışma Derneğinin kurşunlanması sırasında Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi devrimci **Bahattin Aslandoğan** öldürüldü.

20 Ekim 1977: Gaziantep'de Atatürk Lisesi Müdür yardımcısı ve Ülkü Bir üyesi **Hidayet Sert** otobüs beklerken tabanca ile vurularak öldürüldü.

Çorum'da Ticaret Lisesi beklemeli öğrencisi **Cahit Yalçın Kılıç**, MakineMeslek Okulu öğrencisi Yusuf Yalçın tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

26 Ekim 1977: Diyarbakır'da Bağlar Ortaokulu Müdürü, MHP yanlısı **Ömer Atılgan** tabanca ile vurularak öldürüldü.

27 Ekim 1977: İstanbul Ayazağa Işık Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Ayhan Gökdemir**, komandolar tarafından falçatayla kalbinden vurularak öldürüldü.

5 Kasım 1977: Gazianıep'de MHP Merkez İlçe Başkanı Avukat **Mehmet Çapar** kimliği bilin-

meyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da MHP Gençlik kolları üyesi **Mustafa Başaroğlu** bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

İzmit'te 2 Kasım günü çıkan bir çatışmada rastgele bir kurşunla başından yaralanan 5 yaşındaki **Erdinç Daylan** kurtarılamayarak öldü.

7 Kasım 1977: Ankara'da Kuzey Kafkasya Kültür Derneği üyesi **Mahmut Özden** kurşunlanarak öldürüldü.

12 Kasım 1977: İstanbul'da Vatan Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi komando **Yaşar Topçu** ölü olarak bulundu.

Kocaeli'de Hürriyet İlkokulu öğretmenlerinden devrimci **İhsan Kullukçu** tabancayla vurularak öldürüldü.

15 Kasım 1977: Uşak'ta Ülkücü Köylüler Derneği Başkanı komando **Yaşar Aktaş** kurşunlanarak öldürüldü.

17 Kasım 1977: Ağrı, Doğu Beyazıt'ta, Erzurum Karabekir Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Mustafa Yardımcı** kurşunlanarak öldürüldü.

18 Kasım 1977: İstanbul Zeytinburnu'nda silâhlı iki kişi devrimci olarak tanınan bir lise öğrencisini kurşun yağmuruna tuttular ancak yoldan geçen oto tamircisi **Bekir Erdal** vurularak öldürüldü.

Urfa'da Akıncılarla Komandolar arasında çıkan çatışmada İmam Hatip Okulu öğrencisi akıncı **Kemal Yıldız** bıçaklanarak öldürüldü.

19 Kasım 1977: Samsun'da komandolar Ankara DMMA öğrencisi devrimci **Nurettin Altay-**

li'yı zincir ve demir çubuklarla döverek öldürdüler.

İstanbul Bakırköy'de MHP İlçe Yönetim Kurulu üyesi **Hikmet Ay** kurşun yağmuruna tutularak öldürüldü.

Amasya'da MHP'nin bir sinemada düzenlediği toplantıda patlayan bomba sonucu **Gültekin Erksan** adlı komando öğrenci öldü.

22 Kasım 1977: Malatya Hekimhan ilçesinde AP'li olduğu bildirilen **Kaya Çavdar** kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Göztepe'de yapılan bir operasyonda 24 Ekim gecesi yaralanarak yakalanan TİKKO üyesi **Zeki Şerit** kurtarılamayarak öldü.

27 Kasım 1977: Konya'nın Hadım İlçesinde MHP'li Belediye Başkanı adayı **Ahmet Bahar** çıkan bir tartışma sonucu CHP'li Mehmet Kaba tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

31 Kasım 1977: İskenderun'da devrimci olduğu bildirilen **Süleyman Şengül** kurşunlanarak öldürüldü.

1 Aralık 1977: Diyarbakır'da Güneydoğu Ekspresini soymak isteyen kişilerin açtığı ateş sonucu makinist **Ali Çam** kurşunlanarak öldürüldü.

2 Aralık 1977: Istanbul Kadıköy'de seçim afişleri asmakta olan devrimci **Nevzat Bulut** kurşunlanarak öldürüldü.

3 Aralık 1977: Urfa'da Ecevit'in konuşmasından sonra Ülkü-Bir'den açılan ateş sonunda **Ramazan Çiçek** adlı bir yurttaş vurularak öldürüldü.

Amasya'nın Suluova ilçesinde MHP gecesinin yapıldığı sinemada bir bombanın patlaması

sonucu 2 Kasım günü yaralanan komando **Bekir Can** kurtarılamayarak öldü.

4 Aralık: Ankara'da İmam - Hatip Lisesinden **Hamza Gündoğmuş** boğazı bıçakla kesilerek öldürülmüş olarak bulundu.

5 Aralık 1977: Eskişehir'de Motor Sanat Meslek Lisesi mezunu ve Dev-Lis üyesi devrimci **Murat Dertli** bıçaklanarak öldürüldü.

6 Aralık 1977: İstanbul Büyükçekmece'de Kıbrıs uyruklu devrimci DGSA öğrencisi **Muharrem Özdemir,** komandolar tarafından işkence edildikten sonra ağzından kurşunlanarak öldürülmüş olarak bulundu.

7 Aralık 1977: İstanbul DMMA Harita Bölümü öğrencisi devrimci **Abdülkadir Adanur,** falçata ile komandolar tarafından öldürüldü.

8 Aralık 1977: Eskişehir'de 5 Aralık günü Dev-Lis üyesi Murat Dertli'nin öldürüldüğü olayda ağır yaralanan **İbrahim Boysan** kurtarılamayarak öldü.

10 Aralık 1977: Çorum'un Osmancık ilçesinde iki grup arasında çıkan çatışmada devrimci olduğu bildirilen **Mustafa Odabaşı** ile komando olduğu bildirilen **Mehmet Çıplak** kurşunlanarak öldürüldüler.

11 Aralık 1977: Ankara'da 2 Aralık günü ODTU'ne komandoların yaptığı bombalı saldırıda yaralanan devrimci **İbrahim Baloğlu** kurtarılamayarak öldü.

11 Aralık yerel seçimleri sırasında çıkan çeşitli olaylarda ve sonraki tartışmalarda, **Halit Aslan, Mehmet Yılmaz, Güzel Koç, Yusuf Ekinci, Asım Engel, Lütfü Çiçekçi, Bozan Kılıç, Ali**

Berk, Güldane Aksu, Mustafa Balcım, Emin Karabulut, Süleyman Durmuş, Abdülvahap Sincar, Emanet Sincar, Ömer Güney ve Mardin'den **üç kadın** olmak üzere, 18 yurttaş hayatını yitirdiler.

14 Aralık 1977: Elazığ Karakoçan Lisesinde öğrencilerin çatışması sırasında yoldan geçen **Hüseyin Doğan** adlı yurttaş öldürüldü.

15 Aralık 1977: İstanbul Gaziosmanpaşa'da bir kahvehanede Gaziosmanpaşa Lisesi öğrencisi devrimci **Sinan Hepşen** bir komando tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da 5 kişinin tabancalı saldırısına uğrayan Hür-Genç üyesi AP'li **Hüseyin Uçar** kurşunlanarak öldürüldü.

16 Aralık 1977: İstanbul'da Akıncılarla Komandoların arasında çıkan bir çatışmada sonradan komandoların sahip çıktığı Vefa Lisesi öğrencisi **Erdoğan Yılmaz** kurşunlanarak öldürüldü.

Elazığ Maden ilçesinde **Necmi Başer** adlı bir CHP'li, AP'li Ahmet Öcar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

17 Aralık 1977: Ankara'da bir kıraathaneye 15 Aralıkta bomba atılması sırasında ağır yaralanan astsubay **Osman Çayan** kurtarılamayarak öldü.

18 Aralık 1977: İstanbul'da CHP'li olduğu bildirilen **Selahattin Turgut** komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da bir kahvehaneye 15 Aralıkta bomba atılması sırasında ağır yaralanan devrimci **Mustafa Sarı** kurtarılamayarak öldü.

19 Aralık 1977: İstanbul'da DMMA öğrencisi

komando **Levent Baykay** çalıştığı büroda kimliği belirsiz kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

22 Aralık 1977: İstanbul Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulunda İnşaat Mühendisi **Fevzi Azırcı**, komandolar tarafından falçatayla öldürüldü.

Ankara'da ODTÜ mezunu **Salih Kandemir** bıçakla kesilerek öldürülmüş olarak bulundu. Kandemir'in devrimci olduğu belirlendi.

23 Aralık 1977: İstanbul Kadıköy Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi **Mustafa Sacit Saracoğlu**, komandolar tarafından tabancayla sırtından vurularak öldürüldü.

Ankara'da bir kıraathaneye 15 Aralık günü bomba atılması sırasında ağır yaralanan ADMMA öğrencisi devrimci **Adnan Şahinöz** kurtarılamayarak öldü.

26 Aralık 1977: Edirne'de bir süre önce komandoların bıçaklı saldırısına uğrayan ve akıncı olduğu bildirilen **Erdoğan Tuna** kurtarılamayarak öldü.

27 Aralık 1977: Ankara Motor Sanat Okulu öğrencisi devrimci **Uğur Torasan** bilinmeyen kişilerce gözünden vurularak öldürüldü.

Urfa'nın Siverek ilçesi Endüstriyel Meslek Lisesi Müdürü **Ali Uslu** evine giderken kimlikleri bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

29 Aralık 1977: Gaziantep Nizip İlçesi Lise Müdür Yardımcısı ve Ülkü-Bir Başkanı **Metin Karatepe** kurşunlanarak öldürüldü.

Karatepe'nin cenazesinin kaldırılması sırasında devrimci bir zabıta memuru **Hayri Siraz**, Gaziantep'de bir kahvehanede komandolar ta-

rafından sıkıştırıldı ve kurşunlanarak öldürüldü.

30 Aralık 1977: Urfa'nın Siverek ilçesinde İmam _ Hatip Lisesi son sınıf öğrencisi **Fikret Keklik** kimliği bilinmeyen bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

1 Ocak 1978: Ankara Aydınlıkevler Lisesi komando öğrencilerinden **Şeref Şahin** kimlikleri bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da Şeref Şahin'in öldürüldüğü olayda ağır yaralanan komando **Kemalettin Erdoğan** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Şişli Gültepe Başarı İlkokulu öğretmeni TÖB DER üyesi **Haydar Karababa** öldürülmüş olarak bulundu.

2 Ocak 1978: İstanbul Bahçelievler Yapı Kredi Bankasını soymak isteyen kişiler görevli bekçi **Adil Keçedereli**'yi kurşunlayarak öldürdüler.

Sinop'ta yılbaşı gecesi komandoların bir taksiden açtıkları ateş sonucu ağır yaralanan devrimci belediye işçisi **Ömer Semiz** kurtarılamayarak öldü.

Ankara Aydınlıkevler'de MEB'nda memur olarak çalışan ve yaralı olarak bulunan komando **Abdullah Gülbahar** kurtarılamayarak öldü.

3 Ocak 1978: Ankara'da DMMA öğrencilerinin bindiği otomobile komandolar tarafından açılan ateş sonucu başından kurşunla yaralanan taksi şoförü **Rafet Temizkök** kurtarılamayarak öldü.

4 Ocak 1978: Ankara Cebeci'de bir kahvehane otomatik tabancalarla yaylım ateşine tutul-

du ve Hacettepe Tıp Fakültesi devrimci öğrencilerinden **Haydar Kök** öldü.

5 Ocak 1978: Ankara Demirlibahçe'de kimlikleri bilinmeyen kişilerin saldırısına uğrayan devrimci İTİA öğrencisi **Zafer Üstünöz** kurşunlanarak öldürüldü.

Erzurum'da Yabancı Diller Yüksek Okulu mezunu ve devrimci olduğu bildirilen **Selahattin Doğu,** başına kurşun sıkılarak öldürüldü.

Manisa'da 2 Ocak günü bir grup komandonun kaçırarak işkence ettikleri Manisa Öğrenci Birliği Başkanı **Nejat Gökpınar** kurtarılamayarak öldü.

Gaziantep'de başından sert bir cisimle komandolar tarafından yaralanan devrimci öğrenci **İbrahim Çiçek** kurtarılamayarak öldü.

Adana'da içinde devrimci öğrencilerin bulunduğu bir otobüse ateş açan ve «**dur**» ihtarına aldırmayan komando **Eyüp Gökçen** polisler tarafından vurularak öldürüldü.

6 Ocak 1978: Elazığ'da komando olduğu bildirilen **Şadi Yılmaz** adlı bir öğrenci kurşunlanarak öldürüldü.

Gaziantep Islahiye'de Ülkü Ocağı üyesi olduğu bildirilen **İhsan Vuraloğlu** adındaki bir işçi kimliği bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

10 Ocak 1978: Elazığ'da komandolarla Akıncılar arasında meydana gelen çatışmada, Akıncı olduğu bildirilen **Selahattin Öndek** bir komando tarafından beş yerinden bıçaklanarak öldürüldü.

Diyarbakır'da kimlikleri belirlenemeyen si-

lâhlı üç kişi bekçilere ateş açtılar ve gece bekçisi **Sadık Önal**'ı öldürdüler.

11 Ocak 1978: Rize'de TÖB-DER üyesi ilk öğretim müfettişi **Bilgin Girgin** kaldığı otelde tabancayla vurulmuş olarak bulundu.

12 Ocak 1978: Bursa'da Eğitim Enstitüsü'nün komando öğrencilerinden **Orhan Bilici** tabancayla vurularak öldürüldü.

Kahramanmaraş Tilkiler Köyü'nde meydana gelen çatışmada ağır yaralanan ve devrimci olduğu belirtilen çiftçi **Vakkas Nergis** öldürüldü.

Edirne Uzunköprü'de Ülkü Ocakları üyesi **Sadettin Manga** lise önünde beklerken karaciğerine yediği tek kurşunla öldürüldü.

13 Ocak 1978: Elazığ'da devrimci olduğu bildirilen **Teslim Temel** adlı bir TEK teknisyeni, sağcı olduğu bildirilen Turhan Karadağ adlı bir lise öğrencisi tarafından başına tek kurşun sıkılarak öldürüldü.

İstanbul Laleli'de Yabancı Diller Yüksek Okulu devrimci öğrencileri **Gökhan Yüksel** ve **Kudret Uybaş** komandolar tarafından kurşunlanarak katledildiler.

sparta yurdu önünde komandoların yaylım ateşi açması sonucu başından ağır yaralanan tornacı **Adnan Sevik** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Göztepe'de İTİA öğrencisi ve komanda olduğu bildirilen **Mücahit Güleç** öldürülmüş halde bulundu. Güleç'e işkence edildiği olasılığı ileri sürüldü.

14 Ocak 1978: İstanbul Çarşıkapı'da Çapa Tıp Fakültesi devrimci öğrencilerinden stajyer doktor **Barış Yıldırım** nişanlısıyla birlikte Kudret

Uybaş'ın cenazesinden dönerken kurşunlanarak öldürüldü.

Artvin'de 12 Ocakta komandolar tarafından başından tabancayla vurularak ağır yaralanan Sanat Enstitüsü devrimci öğrencilerinden **Savaş Eryetiş** Erzurum'da kurtarılamayarak öldü.

Konya'da Karaman Lisesi öğretmeni ve komando olduğu bildirilen **Yunus Bedel** silâhlı kişiler tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

15 Ocak 1978: Bursa Setbaşı'nda bir kahvehaneyi basan komandolar İTİA devrimci öğrencilerinden **Emir Çınaroğlu**'nu tabancayla yaylım ateşine tutarak öldürdüler.

Amasya'da Ziyaret köyünde eski iki belediye başkanının ailesi arasında siyasi tartışma yüzünden çıkan çatışmada CHP'li **Adem Danış, Firdevs Danış, Ünal Kabakçı** ile AP'li **Abdullah Celep** ve **Halit Namlı** tabanca kurşunlarıyla öldürüldüler.

Denizli'ye bağlı Çal Bekilli bucağında Ege Üniversitesi Fen Fakültesi öğrencilerinden ve devrimci olduğu bildirilen **Nevzat Gökçen** kurşunlanarak öldürüldü.

16 Ocak 1978: Gaziantep'de Endüstri Meslek Lisesine girmeğe çalışan devrimci öğrencilere polisin açtığı ateş sonunda **Nihat Kaymakel** adlı devrimci öğrenci öldürüldü.

İstanbul'da Yeşiltepe'de PİM üyesi ve askerden yeni geldiği bildirilen **Necip Bulut** adlı devrimci genç, daha sonra Ülkü Ocakları Zeytinburnu binasına kaçtıkları saptanan iki kişi tarafından başından kurşunlanarak öldürüldü.

17 Ocak 1978: İstanbul Kanarya'da Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu öğrencisi ve

Küçükçekmece Ülkü Ocakları Sekreteri olan **İsmail Güzel** üç kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Bingöl'de Bayındırlık Müdürlüğünde çalışan **İdris Ekinci** adlı işçi kurşunlanarak öldürüldü.

18 Ocak 1978: Niğde'de Eğitim Enstitüsü öğrencileri ile Ticaret Lisesi öğrencileri arasında çıkan silâhlı çatışmada komando oldukları bildirilen Ticaret Lisesi öğrencisi **İsmet Erdem** ile Eğitim Enstitüsü öğrencisi **Şevki Demir** kurşunlanarak öldürüldüler.

Ankara Akşam Ticaret Lisesine giren bir grup öğrenciye Turizm ve Ticaret Yüksek Okulu'ndan gelen komandolar tarafından ateş açıldı ve **Levent Özyürük** adlı devrimci öğrenci öldürüldü.

19 Ocak 1978: İstanbul Kadıköy'de komando olduğu bildirilen Metin **Yılmaz** adlı bir işçi tabancayla kalbinden vurularak öldürüldü.

Konya Ticaret Lisesi öğrencilerine bir grup tarafından ateş açıldı ve **Şahin Buyrukbilen** ile **Uğur Selvi** adlı komanda öğrenciler kurşunlanarak öldürüldüler.

Kahramanmaraş'ta Gaziantep Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Mustafa Kahraman** evinde bomba imal ederken parçalanarak öldü.

21 Ocak 1978: Aydın'da CHP Gençlik Kolları üyesi **Adnan Onk** komandolar tarafından sokak ortasında delik deşik edilerek öldürüldü.

22 Ocak 1978: Malatya'da bir kahvehaneye açılan ateş sonunda **Mustafa Bal** ve **Haydar Ceritli** adlı kişiler aldıkları kurşun yaraları sonucu öldüler.

23 Ocak 1978: Eskişehir'de Kimya Mühendis-

liği okulunda bir süre önce meydana gelen çatışmada yaralanan devrimci öğrenci **Erdem Hepgüler** kurtarılamayarak öldü.

24 Ocak 1978: Kars'te komandolar Atatürk Ortaokulu'nun devrimci öğretmenlerinden **Talât Temel**'i tek bir bıçak darbesiyle öldürdüler.

Gaziantep Nizip İlçesi Dağlıca köyünde 2 grup arasında çıkan çatışmada **Mehmet Alkut** kurşunlanarak öldürüldü.

26 Ocak 1978: İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencilerinden komando **Hayati Dağaslan** bir kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Malatya'da Belediye Mimar Mühendislerinden devrimci **Erhan Bitlisli** maskeli üç kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

İzmir Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi devrimci öğrencilerinden **Mustafa Sarı** komandolardan dayak yememek için kaçarken sırtından kurşunlanarak öldürüldü.

27 Ocak 1978: Diyarbakır Siverek ilçesinde devriye gezen dört polise ateş açıldı ve maskeli kişiler tarafından polis memurları **Osman Doğan** ve **Hüseyin Ergin** öldürüldüler.

28 Ocak 1978: İstanbul Laleli'de komandoların saldırısına uğrayan Spor Akademisi devrimci öğrencilerinden **Sait Ulusoy** kafasından tek kurşunla vurularak öldürüldü.

30 Ocak 1978: Kars'ta bir bakkal dükkânına açılan ateş sonucu sağcı olduğu bildirilen **Nevruz Koç** öldürüldü.

2 Şubat 1978: Ankara'da 25 Ocakta DMMA'dan çıkan öğrencilerin üzerine komandolar tarafından bomba atılması olayında ağır yarala-

nan öğrencilerden **Hayrettin Akpınar** kurtarılamayarak öldü.

Ankara'da bundan 15 gün önce Emek'te bir kahvehaneye komandolar tarafından açılan ateş sırasında ağır yaralann **Hasan Çaylı** adındaki devrimci genç kurtarılamayarak öldü.

4 Şubat 1978: Ankara Emek Mahallesinde üç gece önce komandolarca pusuya düşürülerek karnından tabancayla yaralanan **İbrahim Bozkurt** adlı devrimci genç kurtarılamayarak öldü.

6 Şubat 1978: İstanbul Eyüp'de bir taksiyi zorla gaspeden soyguncuların polise ateş açması sonucu polis memuru **İbrahim Tınaz** kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da DİSK'e bağlı Genel İş Sendikası üyesi temizlik işçisi ve TİP Ankara Belediye Meclisi üye adayı **Ali Şahin** asılarak öldürülmüş olarak bulundu.

Elazığ'da Sanat Enstitüsü mezunu komando **Rahmi Şahin** Yıldızbağları mevkiinde kimliği bilinmeyen 5 kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

9 Şubat 1978: İzmir'de Akbank Başdurak şubesini soyan soyguncular kaçarlarken ateş açtılar ve o sırada olay yerinde bulunan TARİŞ'te işçi olarak çalışan Osmaniye Ülkü Ocağı Şubesi kurucularından **Abdülaziz Akbay** kurşunlanarak öldürüldü.

Kayseri'de CHP'li olduğu bildirilen şoför **Emir Akmaner** arabasına binen bazı kişiler tarafından sırtından kurşunlanarak öldürüldü.

10 Şubat 1978: İstanbul Selimiye'de evlerine giden 4 kişinin üzerine ateş açıldı ve komando

olduğu bildirilen Trabzon Lisesi mezunu **Ali Çakır** kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da Beşevler durağında otobüs beklemekte olan öğrencilerin üzerine bir otomobilden yaylım ateşi açıldı ve AİTİA öğrencisi devrimci **Atilla Acartürk** kurşunlanarak öldürüldü.

11 Şubat 1978: İstanbul Mecidiyeköy'de **Adem Güler** adlı devrimci bir işçi, Mecidiyeköy Ülkü Ocakları üyesi oldukları ileri sürülen üç kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

12 Şubat 1978: Gaziantep'de **Enver Dağcı** adlı devrimci bir işçi evinin kapısına gelen bazı kişiler tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

14 Şubat 1978: Ankara Mamak'ta üç gün önce komandolar tarafından saldırıya uğrayarak ağır yaralanan minibüslerde muavinlik yapan ve devrimci olduğu bildirilen **Metin Koca** kurtalamayarak öldü.

18 Şubat 1978: İstanbul Ümraniye'de bir evde meydana gelen patlamada devrimci olduğu anlaşılan ancak kimliği saptanamayan **bir genç** parçalanarak öldü.

19 Şubat 1978: İstanbul'da 2 Ocak günü Bakırköy Yapı ve Kredi Bankası soygunu sırasında yaralı olarak ele geçirilen ve devrimci olduğu bildirilen **Selahattin Doğan** kurtarılamayarak öldü. Bazı devrimci kuruluşlar Doğan'ın işkence sonucu öldürüldüğünü ileri sürdüler.

İstanbul Yakacık'ta önceki gece silâhlı kişiler tarafından ağır yaralanan astsubay **Mehmet Bal** kurtarılamayarak öldü.

20 Şubat 1978: Ankara'da Ulaş Bardakçı'nın ölüm yıldönümü nedeniyle Altındağda gösteri yapmak isteyen devrimcilerle polis arasında çı-

kan çatışmada devrimci öğrenci **Özcan Demirtaş** polis tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Elazığ Devrim Ortaokulu beden eğitimi öğretmeni devrimci **Ali Baltekin** dört kişilik bir komando grubunun saldırısına uğradı ve kalbine yediği tek kurşunla öldürüldü.

21 Şubat 1978: Denizli Çal ilçesine bağlı Çağla köyünde bir kıraathaneye afiş asan devrimci öğrenci **Ramazan Doğan** kıraathane sahibi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Elazığ'da önceki gün bir öğretmenin komandolar tarafından öldürülmesinden sonra aynı gece 18 yaşındaki işçi **Güzelağa Biçici** kurşunlanarak öldürüldü.

'Elazığ'da SSK Hastanesi yanında kimliği bilinmeyen bir kişinin açtığı ateş sonucu **Ali Rıza** Koşar adlı bir kişi kurşunlanarak öldürüldü.

22 Şubat 1978: Kars Ardahan ilçesinde liseye yapılan saldırı sırasında devrimci öğrenci **Çetin Bay** komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Diyarbakır'da ana caddede yürüyen iki gencin üzerlerinde taşıdıkları patlayıcı maddeler infilak etti ve **Abdullah Akgül** adlı genç parçalanarak öldü.

23 Şubat 1978: Ankara Siteler semtinde 17 Ocak günü bir doktora ait muayenehaneye açılan yaylım ateşi sonucu yaralanan işçi **Mehmet Çakan** kurtarılamayarak öldü.

Eskişehir, Sarıcakaya ilçesi Beyköy yöresindeki DSİ Hidroelektrik santralinde işçiler arasında ideolojik nedenlerle çıkan kavgada **Ömer Aydoğdu** bir başka işçi tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

25 Şubat 1978: Gaziantep'de lise öğrencisi komando **Şeref Özçubukçu** evine giderken kimliği saptanamayan bir kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da Dikmen'de Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi devrimci **Mustafa Deniz** üç komando tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Bakırköy'de soyguncuiara engel olmak isterken ağır yaralanan bekçi **Mustafa Çelebi** kurtarılamayarak öldü.

26 Şubat 1978: Gaziantep'de Şeref Özçubukçu adlı komandonun cenaze töreninde terör yaratan komandolar Balıklı kavşağında ODTÜ Gaziantep Mühendislik Bilimleri öğrencisi devrimci **Ali Karakaya** ile gene Adana Devlet Mimarlık Akademisi öğrencisi devrimci **Adil Demiröz**'ü kurşunlayarak öldürdüler.

Adana'da devrimci oldukları bildirilen ve Gaziantep İş Bankası Bulvar şubesini soyan kişilerle güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada, **Nazım Kuru** adlı kişi kurşunlanarak öldürüldü.

3 Mart 1978: Antalya Elmalı ilçesinde AP eğilimli kişilerin yaptıkları silâhlı saldırı sonucu lise son sınıf öğrencisi devrimci **Süleman Erim** ile savcılık kâtibi **Ali Yahya Özkuyucu** beyinlerinden kurşunlanarak öldürüldüler.

Gaziantep'de bir kahvehaneye silâhlı baskın yapan komandolar devrimci olduğu bildirilen işçi **Mehmet Karadan'ı** kurşunlayarak öldürdüler.

Kars'ın Ardahan ilçesinde 21 Şubat günü meydana gelen olaylarda devrimci öğrenci Çetin Bay'ı öldürdüğü ileri sürülerek kurşunlanan **Da-**

vut Yağmur kurtarılamayarak öldü.

4 Mart 1978: Erzurum'da Yüksek Öğrenim Derneği yönetim kurulu üyesi devrimci öğrenci **Mahmut Yıldırım** komandolar tarafından pusuya düşürülerek öldürüldü.

5 Mart 1978: İstanbul'da Üsküdar Dudullu Halk Bankasında çalışan banka memuru devrimci **Yusuf** Pakır'ın banka içinde kurşunlanarak öldürüldüğü ileri sürüldü ancak olay açığa çıkmadı.

6 Mart 1978: Ankara Aktepe semtinde komandoların silâhlı saldırısı sırasında çevrede bulunan 11 yaşındaki **Emine Küçükkılıç** kurşunlanarak öldürüldü.

Gaziantep'de Ülkü-Bir eski başkanlarından berber **Mehmet Ali Kocatepe** evine giderken kimliği bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

8 Mart 1978: İstanbul Cevizli'de Orhan Gazi Lisesi öğrencisi komando **Mehmet Doğruyol** bir kız arkadaşıyla yürürken devrimci olduğu ileri sürülen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da Atatürk Lisesi öğrencisi ve Ülkü Ocakları üyesi **Hacıbey Ercan** bir grubun saldırısına uğradı ve kurşunlanarak öldürüldü.

Kahramanmaraş Elbistan ilçesinde üç gün önce iki grup arasında çıkan çatışmada ağır yaralanan ve komando olduğu bildirilen **Muharrem Çöllü** kurtarılamayarak öldü.

9 Mart 1978: Ankara'da Gazi Lisesinden uzaklaştırılmış bazı öğrencilerin okuldan çıkan öğrencilere ateş açmaları sonucu aynı lise öğrencilerinden komando olduğu bildirilen **Abdullah Turgut** kurşunlanarak öldürüldü.

İzmir'de Atatürk Lisesi önünde meydana gelen çatışmada Ege Üniversitesi İTİ Akademisi öğrencisi komando **Mustafa Gönül** kurşunlanarak öldürüldü.

10 Mart 1978: Ankara Bülbüldüresi'nde devrimcilerin gittiği bir kıraathane yaylım ateşine tutuldu ve **Halil Ülker** adlı bir memur ile lise öğrencisi devrimci **Coşkun Keskin** kurşunlanarak öldürüldü.

Gaziantep'de iki gün önce evine giderken yaylım ateşine tutularak ağır yaralanan ve devrimci olduğu bildirilen avukat **Hasan Aydın** kurtarılamayarak öldü.

Gaziantep'de 17 Ocakta Endüstri Meslek Lisesi önünde bir komiserin açtığı ateş sonunda yaralanan **Nuri Öz** adlı devrimci öğrenci kurtarılamayarak öldü.

Malatya'da PTT binası önünde gösteri yapan bir topluluğa komandoların sataşması sonucu çıkan silâhlı çatışma sonunda **Mehmet Korkmaz** ve **Hasan Yasin** adlı iki lise öğrencisi kurşunlanarak öldürüldüler.

11 Mart 1978: İzmir Basmane'de Ülkü Ocakları binasının önünden geçerken iki gün önce bıçaklanarak ağır yaralanan devrimci **Hüsnü Kayıhan** kurtarılamayarak öldü.

13 Mart 1978: Elazığ'da bir oto galerisinin önüne konulan bombanın patlaması sonucu olay yerinde bulunan **Osman Sağlak** adlı yurttaş öldü.

16 Mart 1978: İstanbul'da Üniversite'den çıkan devrimci öğrencilerin üzerine komandolar tarafından bomba atılması sonucu, İktisat Fakültesi öğrencisi **Abdullah Şimşek,** Hukuk Fakül-

tesi öğrencileri **Baki Ekiz, Hikmet Akın, Ahmet Turan Ören, Hatice Özen, Murat Kurt, Cemil Sönmez** adlı devrimci öğrenciler insanlık dışı bir şekilde katledildiler.

17 Mart 1978: Adana'da Endüstri Meslek Lisesi öğrencileri üzerine açılan ateş sırasında ağır yaralanan **Osman Demir** adlı berber kurtarılamayarak öldü.

18 Mart 1978: İstanbul İçerenköy'deki bir arazide işkence edilerek öldürüldüğü bildirilen işçiler **Bahri Bilge, Cevat Koca, Sinan Koca, Ömer Bayraktar, Salih Uluğ**'un cesetleri bulundu. İşçilerin Ümraniye 1 Mayıs mahallesinde gecekondu sorunu ile ilgili olarak ideolojik nedenlerle öldürüldüğü belirtildi. İşçilere komandolar sahip çıktılar, ancak işçilerin ailesi daha sonra yaptığı açıklamada komando olmadıklarını açıkladı. Ancay olay tüm açıklığıyla ortaya çıkabilmiş değil.

İstanbul Kadıköy'de Ticaret Lisesi ve Atatürk Eğitim Enstitüsüne baskın yapan komandolar **Mehmet Nuri Ayyıldız** adlı devrimci öğrenciyi kurşunlayarak öldürdüler.

19 Mart 1978: İstanbul Topkapı'da Atatürk Öğrenci Sitesinde görevli polis memuru **Ahmet Şakir Gülgüner** komandolar tarafından sırtına sıkılan tek kurşunla öldürüldü.

20 Mart 1978: Konya Ereğli ilçesinde iki grup arasında çıkan çatışmada komando olduğu bildirilen **Erhan Genişhan,** bıçaklanarak öldürüldü.

21 Mart 1978: Muş'ta Büyük Postahane önünde meydana gelen olayda, **Adnan Yüzgün** adlı bir lise öğrencisi kurşunlanarak öldürüldü, cenazeye komandolar sahip çıktı.

22 Mart 1978: Gaziantep'de Eğitim Enstitüsü

müdür muavini devrimci **Mehmet İhsan Savaş,** kimliği belirsiz kişilerce yaylım ateşine tutuldu ve kurşunlanarak öldürüldü.

23 Mart 1978: Niğde Ulukışla ilçesinde lise öğrencilerinin tartışmasından sonra komandolar ateş açtılar ve lise öğrencisi devrimci **Hasan Yaşar Avşar** kurşunlanarak öldürüldü.

Adana'da Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Ali Osman Beydilli** yolda kendisini izleyen iki kişi tarafından kurşun yağmuruna tutularak öldürüldü. Beydilli'nin yanında bulunan ve kaçmağa çalışan **Güven Bilgili** ise sırtından kurşunlanarak öldürüldü.

Trabzon'da iki gün önce bilinmeyen kişiler ce ağır yaralanan komando **Hamit Şahin** kurtarılamayarak öldü.

Kayseri'de, Ankara DMMA öğrencisi **Naci Has** başından kurşunla vurularak öldürülmüş halde bulundu.

24 Mart 1978: Ankara'da Savcı Yardımcısı **Doğan Öz** evinden işine gitmek üzere iken otomobilinin içinde komandolar tarafından otomatik tabancalarla kafasından vurularak hunharca katledildi.

27 Mart 1978: Antalya'da Yeniköy bucağında bir eve silâhlı baskın düzenleyen silâhlı kişiler Ankara DTCF öğrencisi devrimci **Ahmet Güzel**'i kurşunlayarak öldürdüler.

28 Mart 1978: Gaziantep'de MHP'li Belediye Meclisi üyesi ve Polis Karakolları Yaptırma Derneği Başkanı **Selahattin Akkaya** terzi işliğine gelen bazı kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

29 Mart 1978: Manisa'da bir kahvehaneye bir otomobilden yaylım ateşi açıldı ve kahvehane

sahibi **İbrahim Hürbaş** kurşunlanarak öldürüldü.

Konya'da AP İl Haysiyet Divanı üyesi Mustafa Sevinç'in oğlu **Ali Sevinç Şeker,** Belediye Başkanlığı tartışması nedeniyle bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

30 Mart 1978: Gaziantep'de terzilik yapan ve komando olduğu bildirilen **Celal Özkan** evine giderken kimliği bilinmeyen bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

1 Nisan 1978: İstanbul'da bir bankanın Cevizli şubesini soyarken yaralı olarak ele geçirilen devrimci **Osman** Ataç'ın tedavi edildiği Haydarpaşa Numune hastanesinin dördüncü katından atlayarak intihar ettiği ileri sürüldü.

2 Nisan 1978: Mardin Ömerli ilçesinde AP li Belediye Başkan Adayı Hasan Aslan ile CHP adayı ve eski Belediye Başkanı Rıfat Altındağ taraftarları arasında çıkan çatışmada CHP'li **Hatip Bozkurt** kurşunlanarak öldürüldü.

4 Nisan 1978: Malatya'da Meslek Yüksek Okulu Öğrencisi devrimci **Ahmet Şerif Satılmış** komandolar tarafından vurularak öldürüldü. Satılmış ölmeden önce komando Seyfettin Evcin tarafından vurulduğunu söyledi.

Kahramanmaraş, Yörükselim mahallesinde CHP'lilerin gittiği bir kahvehaneye iki otomobilden önce bomba atıldı, daha sonra otomatik tabancalarla ateş açıldı ve TV izlemekte olan 81 yaşındaki **Sabri Özkan** adlı yurttaş öldürüldü.

5 Nisan 1978: Ankara'da Yüksek Teknik Öğretmen Okulu devrimci öğrencileri üzerine komandolar tarafından yaylım ateşi açıldı ve dev-

rimci öğrenci **Zafer Boz** kurşunlanarak öldürüldü.

9 Nisan 1978: Ankara Yenimahalle'de **Sabri Taşdemir** adlı komando 4 kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

14 Nisan 1978: Ankara'da Cebeci semtinde MHP'nin afişlerini asan bir grubun üzerine ateş açıldı ve **İsmail Keskin** adlı komanda işçi kurşunlanarak öldürüldü.

Kahramanmaraş'da Pazarcık postanesine Ankara'dan gönderilen bir paketin patlaması sonucu **Bekir Erdoğn** adlı hat bakıcısı öldü.

Malatya'da Erguvan Lisesi öğrencisi **Zeynel Adıgüzel** bir akrabasıyla birlikte giderken komandoların saldırısına uğradı ve kurşunlanarak öldürüldü.

Malatya'da komando oldukları bildirilen Eğitim Enstitüsü öğrencisi **Vedat Gökdemir** ile Sümer Ortaokulu öğrencisi **Ömer Toy** ayrı ayrı semtlerde yaralı olarak bulunduktan sonra kaldırıldıkları hastanelerde öldüler.

16 Nisan 1978: Ankara'da İncesu Lisesi yakınlarında devrimci öğrenci **Gürsel Kahraman** tabanca kurşunuyla öldürülmüş olarak bulundu.

17 Nisan 1978: Malatya Belediye Başkanı **Hamit Fendoğlu** ile gelini **Hanife Fendoğlu**, torunu 5 yaşındaki **Bozkurt Fendoğlu** ile 1 yaşındaki **Mehmet Fendoğlu**, postayla gönderilen bir paketin patlaması sonucu öldüler.

Muş'ta 500 kişiyi bulan komandoların saldırıları sırasında 13 yaşındaki ortaokul öğrencisi **Kenan Yüzgül** kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul'da TİP'in «NATO'ya Hayır» afişleri-

ni asan TİP üyesi öğrenci **Yılmaz Derebaşı** dört kişi oldukları saptanan komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

18 Nisan 1978: Malatya Yeşilyurt ilçesi sınırları içinde il'e 8 kilometre uzaklıktaki Beylerderesi köprüsü cıvarında demiryolu üzerinde Yeşilyurt Lisesi öğrencileri ve devrimci **Naci Erguvanlı, Sait Hazar, Özcan Yurtsever**'in cesetleri bulundu. Devrimci öğrencilerin önce tabanca ile başlarından vurularak öldürüldükleri saptandı. Cesetler bulunduğu zaman demiryolundan geçen tren tarafından parçalanarak üçe bölünmüş durumdaydılar.

Elazığ'da komandoların silâhlı saldırısı sırasında **Orhan Küçükkaya** adlı devrimci öğrenci komandolar tarafından sırtından kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul'da Cibali Tütün Fabrikası önünde meydana gelen olayda Tek - Gıda _ İş üyesi komando **Erhan Tekel** kurşunlanarak öldürüldü.

Malatya'da iki gün önceki bir patlamayı protesto eden gruba Hacova mahallesinde açılan ateş sonucu yaralanan İnönü Üniversitesi Kimya Fakültesi öğrencisi devrimci **Tahir Kökçü** kurtarılamayarak öldü.

Malatya'da 15 Nisan günü Cezmi Kartay caddesinde faşistler tarafından kurşunlanan devrimci **Doğan Gül** kurtarılamayarak öldü.

20 Nisan 1978: Kilis Lisesi öğrencileri arasında çıkan silâhlı çatışmada **Kemal Eren** adlı bir bakkal kurşunlanarak öldürüldü.

Kayseri'de Pınarbaşında bir kahvehanede aramadan kaçmak isteyen komando **Ali Çiftçi**

«dur» ihtarını dinlemeyince bir polis komiseri tarafından başından kurşunlanarak öldürüldü.

Istanbul Gültepe'de iki grup arasında çıkan silâhlı çatışmada Gültepe'deki her silâhlı çatışmanın başında olduğu saptanan komando **Şerif Neydim** ile kimliği saptanamayan **bir genç** kurşunlanarak öldürüldüler.

21 Nisan 1978: Ankara'da Fen Fakültesi öğrencisi devrimci **Aydın Efetürk** evinden çıkarken komandolar tarafından bir otomobilden ateş açıldı ve kurşunlanarak öldürüldü.

23 Nisan 1978: Balıkesir'de garaj yakınlarında iki öğrenci grubunun çatışmasını seyreden Belediye ESO nöbetçi işçisi **Şaban Demiral** kurşunlanarak öldürüldü. Aynı gece Yüksek Talebe Yurdu makinalı tüfeklerle tarandı ve Necati Eğitim Enstitüsü öğrencisi **Kâzım Turhan** başından kurşunlanarak öldürüldü.

24 Nisan 1978: Manisa, Saruhanlı ilçesi İshakçelebi köyünde CHP'li **Cavit Güdücü** aralarında Ülkü Köy başkanı da olan komandolarca kurşunlanarak öldürüldü.

26 Nisan 1978: Adana Narlıca mahallesinde duvarlara yazılan «Yaşa 1 Mayıs» sloganlarını silmek isteyen ve komando olan kişilerin açtıkları ateş sonucu civardaki kahve sahibi **Galip Sevinç** ile Belediye memuru **Fethi Apaydın** başlarından vurularak öldürüldüler.

27 Nisan 1978: Ankara'da Mamak Lisesi yakınlarında meydana gelen silâhlı çatışmada **Hanefi Bender** adlı komando lise öğrencisi ağır yaralandı ve kaldırıldığı hastanede can verdi.

İskenderun'da «1 Mayıs İşçi Bayramına Çağrı» bildirisi dağıtan İsdemir işçileri üzerine ateş

açıldı ve devrimci işçi **Abbas Lüle** kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Aksaray'da 1 Mayısla ilgili olarak bildiri dağıtan İGD'lilerin üzerine ateş açıldı ve seyyar satıcı oldukları saptanan **Bayram Akçay** ile **Baki Bostan** öldürüldüler.

28 Nisan 1978: İstanbul Sarıyer'de Fatih ormanlarında İktisat Fakültesi öğrencisi devrimci **Celal Duru** ile işçi **Emin Kutan** işkence edilerek öldürülmüş olarak jandarmalarca bulundu.

1 Mayıs 1978: Ankara Cebeci semtinde **Veli Saka** adlı bir genç kimliği bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Sarıyer Kilyos sapağında kimliği saptanamayan ve yakılmış **bir** genç cesedi bulundu. Cesedin bulunduğu yerin daha önce öldürülmüş olarak bulunan iki devrimci gencin 300 - 400 metre uzağında olduğu belirtildi.

2 Mayıs 1978: İstanbul Cerrahpaşa'da iki gün önce bir grubun açtığı ateş sonucu başından ağır yaralanan polis memuru **Ahmet Yetiş** kurtarılamayarak öldü.

4 Mayıs 1978: Adana'da Eğitim Enstitüsünden çıkan devrimci öğrencilerin üzerine saldıran komandolar **Tekin Ersöz** adlı devrimci öğrenciyi falçatayla vurarak öldürdüler.

Konya'da Devlet Mühendislik Mimarlık Akademisi öğrencisi devrimci **Mehmet Taşdemir** komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

6 Mayıs 1978: Adana'da Kadirli ilçesinde bir grup öğrencinin üzerine **ateş açılması** sonucu AP eğilimli olduğu bildirilen Ceyhan Meslek Lisesi

öğrencisi **Selçuk Sarıdoğan** kurşunlanarak öldürüldü.

7 Mayıs 1978: Ankara'da Tepecik mahallesinde iki grubun çatışmasını bir evin balkonundan izleyen 6 yaşındaki **Osman Topak** adlı bir çocuk vurularak öldürüldü.

8 Mayıs 1978: Gaziantep Nizip ilçesinde PTT önünde iki grubun tartışması sırasında MHP eğilimli olduğu bildirilen **Abdurrahman Alagöz** adlı bir işçi kurşunlanarak öldürüldü.

Elâzığ'da Veteriner Fakültesi öğrencisi, CHP Gençlik Kolları Merkez İlçe Yönetim Kurulu üyesi **Seyfettin Erkılıç** tabancayla vurularak öldürüldü.

9 Mayıs 1978: İstanbul'da DMMA'dan çıkan devrimci gece öğrencilerine komandolar tarafından açılan yaylım ateşi sonunda **Hasan Okut** adlı devrimci öğrenci kurşunlanarak öldürüldü.

10 Mayıs 1978: İstanbul Harem İskelesi yanında Bora Yayınevi sahibi şair ve yazar **Abdülgani Bozarslan** öldürülmüş olarak denizde bulundu.

9 Mayıs günü DMMA öğrencilerine komandolarca yapılan saldırı sırasında ağır yaralanan devrimci öğrenci **Müjdat Çelikyay** kurtarılamayarak öldü.

11 Mayıs 1978: Adana'da bir yakınıyla Osmaniye yönüne giderken Vayvaylı köyü yakınlarında komandolar tarafından yolu kesilen **Orhan Öztorun** tabancayla başından kurşunlanarak öldürüldü. CHP'li olduğu bildirildi.

12 Mayıs 1978: Antalya, Alanya ilçesinde bir eve bilinmeyen kişilerce patlayıcı madde atıldı ve **Hayri Kürüş** adlı kişi öldürüldü.

18 gün önce Ankara'da komandolar tarafından kurşunlanarak yaralanan CHP'li Cebeci muhtarı **Kısmet Doğan** kurtarılamayarak öldü.

13 Mayıs 1978: Elâzığ'da bir kahvehaneye kimliği bilinmeyen kişilerce açılan yaylım ateş sonucu **Alâattin Akay** adlı bir şöför kurşunlanarak öldürüldü.

Istanbul, Üsküdar'a bağlı Ihlamur köyünde sağ eğilimli olduğu bildirilen **Hüseyin Cankatar** adlı bir kişi, parti tartışması yüzünden kurşunlanarak öldürüldü.

14 Mayıs 1978: Kars'ta MHP yanlısı Yeni Doğu Birlik gazetesi sahibi **Coşkun Erdağ**, devrimci olduğu bildirilen bir arkadaşı tarafından kaza ile öldürüldü.

15 Mayıs 1978: İzmir'de bir süre önce kahvede otururken bir otomobilden açılan ateş sonucu ağır yaralanan **Semih Erke** adlı Endüstri Meslek Lisesi teknisyeni kurtarılamayarak öldü.

Ankara'da Atatürk Lisesi öğrencisi komando **Sedat Yalnızcan** Dikmen'de bir grup tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

16 Mayıs 1978: İstanbul'da 9 Mayıs günü İDMMA'ya komandolarca yapılan saldırı sırasında ağır yaralanan devrimci öğrenci **Renan Eriş** kurtarılamayarak öldü.

17 Mayıs 1978: İstanbul Fındıkzade'de komandoların bir otomobilden açtıkları ateş sonucu DMMA öğrencisi devrimci **Erdal Nuhoğlu** kurşunlanarak öldürüldü.

Balıkesir'de Necati Eğitim Enstitüsünde komandoların saldırısı sonunda devrimci öğrenci **Naver Engin** bıçaklanarak öldürüldü.

18 Mayıs 1978: İstanbul Göztepe'de bir kah-

vehaneye açılan ateş sonucu ağır yaralanan bekçi **Bekir Kaysı** kurtarılamayarak öldü.

20 Mayıs 1978: Ankara Seyranbağlarında bir elektrikçi dükkânını yaylım ateşine tutan komandolar **Mahmut Kocaoğlu**'nu öldürdüler.

İstanbul Beşiktaş'da MHP ilçe merkezinde muhasebeci **Ahmet Yücelkaya** dört yerinden kurşunlanarak öldürülmüş olarak bulundu.

21 Mayıs 1978: Urfa'nın Hilvan ilçesinde belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu sağ eğilimli olduğu bildirilen **Halil Cavgür** kurşunlanarak öldürüldü.

24 Mayıs 1978: Bingöl Eğitim Enstitüsünde çıkan çatışmada komandolar tarafından kurşunlanarak ağır yaralanan devrimci öğrenci **Çetin Ergül** kaldırıldığı Elazığ SSK Hastanesinde kurtarılamayarak öldü.

25 Mayıs 1978: İstanbul'da okula gitmekte olan Maçka Maden Fakültesi öğrencisi komando **Ahmet Avlamaz** bilinmeyen kişilerce otomatik silâhlarla taranarak öldürüldü. Avlamaz'ın öldürülmeden bir süre önce komando arkadaşlarına «Ben bu işlerden artık çekilmek istiyorum. Okumak istiyorum» dediği ileri sürüldü.

Ankara'da Abidinpaşa Lisesinden karnelerini alarak dağılan öğrencilerin üzerine, daha sonra sabahtan beri okul yöresinde dolaştığı saptanan otomobilden ateş açıldı ve devrimci olduğu bildirilen **Yavuz Kahraman** kurşunlanarak öldürüldü.

26 Mayıs 1978: İstanbul Fındıkzade'de **Cevat Balcı** adlı devrimci bir öğrenci bir otomobilden komandoların açtığı yaylım ateşinde kurşunlanarak öldürüldü.

Afyon'un Şuhut ilçesinde meydana gelen olayda **Halil Özdemir** adlı kişi Ülkü Ocakları üyesi olduğu bildirilen İrfan Çetinel tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

TİKP Genel Merkezince yapılan açıklamada parti kurucusu ve parti meclisi üyesi **Mehmet Çetin**'in Pazarcık'ın Demirciler köyünde jandarma tarafından vurularak öldürüldüğü bildirildi.

27 Mayıs 1978: Manisa'nın Demirci ilçesinde TÖB-DER'li öğretmenlerin bildiri dağıtması üzerine saldırıya geçen sağcılar Öğretmen Okulu öğrencisi devrimci **Yıldırım Coşar'ı** öldürdüler.

Ankara'da Emek Mahallesinde Urfa Ticaret Lisesi öğrencisi **Mehmet Çelik** belirlenemiyen kişilerce başından kurşunlanarak öldürüldü.

Manisa'nın Soma ilçesinde Halk Der üyesi devrimci işçi **Sefer Aktaş** tartıştığı TÖB - DER üyesi Nail Çelik tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

28 Mayıs 1978: Manisa'nın Demirci ilçesinde meydana gelen olaylardan sonra Sinan mahallesinde oturan **Ramazan Demiröz** adlı bir kişi kimliği bilinmeyen kişilerce boğularak öldürüldü.

29 Mayıs 1978: Gaziantep ODTÜ kampüsü öğrencileri okula giderken öğrencilerin üzerine ateş açıldı ve devrimci öğrencilerden **Selahattin Aslan**, SSK memuresi **Selma Keçeli** ve **Zeynep Göğüs** adlı ev kadını kurşunlanarak öldürüldüler.

Selahattin Doğan'ın cenazesi kaldırılırken daha sonra orduevinde korteje ateş açıldı ve yoldan geçmekte olan yağlıboyacı **Ali Koca** alnından vurularak öldürüldü.

İstanbul'da Ortaköy Eğitim Enstitüsünde po-

lisin dur ihtarını dinlemeyen İTÜ öğrencisi devrimci **Nurettin İl** sırtından vurularak öldürüldü. Polis olayın bir çatışma sonucu olduğunu savlarken, arkadaşları silâhlı çatışma olmadığını, İl'i vuran polisin komando olduğunu ileri sürdüler.

İstanbul Gültepe'de iki grup arasında çıkan silâhlı çatışma sırasında yoldan geçmekte olan 13 yaşındaki **Hülya Tekin** adlı kız çocuğu başından vurularak öldürüldü.

İstanbul'da bir ay kadar önce Soğanlık sapağında minibüsten inerken bilinmeyen kişilerce kurşunlanan toplum polisi **Yaşar Temiz** kurtarılamayarak öldü.

Artvin Çakmakkaya kasabasında çıkan bir tartışma sonucu **Rıfat Genç** adlı bir öğretmen bir işçi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Giresun Espiye ilçesinde lise öğrencisi devrimci **Bayram Turan** iki komandonun saldırısına uğradı ve bıçaklanarak öldürüldü.

Konya'da MSP'nin düzenlediği Fetih Mitinginden sonra çıkan olaylarda MSP'lilerle güvenlik kuvvetleri çatıştı ve **Hasan Sürel** adlı MSP'li genç kurşunlanarak öldürüldü.

1 Haziran 1978: Ankara, Altındağ'da komando olduğu saptanan **Bilal Öztoprak** öldürülmüş olarak bulundu. Sonradan Ankara Emniyet Müdürlüğünce yapılan açıklamada Öztoprak'ın solcularla ilişki kurması nedeniyle gene komando olan kendi arkadaşları tarafından öldürüldüğü ve bu komandoların tutuklandığı bildirildi.

Ankara'da Köstence semti ile sol görüşlü vatandaşların oturduğu Tepecik semti sakinleri arasında 2 saat süren silâhlı çatışma sonunda 12 yaşındaki **Hüdaverdi Polat** kurşunlanarak öldü.

2 Haziran 1978: Urfa'da Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Turgay Yetkin** evine giderken kimlikleri bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü. Daha sonra büyüyen olaylar sırasında komandoların ateş açması sonucu devrimci öğrenci **Mehmet Gürkan** ile ilkokul öğretmeni **İsmail Caymaz** kurşunlanarak öldürüldüler.

Kayseri'de komandoların saldırısı sırasında öğrenciler arasında çıkan çatışmayı önlemek isteyen POL-DER üyesi toplum polisi **Süleyman Terzi** başından altı kurşunla vurularak öldürüldü.

3 Haziran 1978: Erzurum'da Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Kemal Durmazpınar,** çarşı içinde sıkıştırdıkları bir devrimci öğrenci tarafından vurularak öldürüldü.

Kars'ta Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Sabri Aykurt** Erzurum'dan gelen komandolar tarafından davadan döndüğü için tabancayla vurularak öldürüldü.

4 Haziran 1978: İstanbul Silivrikapı'da devrimci bir öğrenciyi öldürmek için pusu kuran komandolar, açtıkları yaylım ateşi sonucu konfeksiyoncu **Yaşar Bahçeli**'yi kurşunlayarak öldürdüler.

6 Haziran 1978: İstanbul'da bir süre önce Ülkü Ocakları Cevizli şubesinde başından kurşunlanmış olarak bulunan **Nazan Çalışkan** adlı temizlikçi kadın kurtarılamayarak öldü.

7 Haziran 1978: Sivas'ta, komandoların dükkânına yaylım ateşi açması sonucu devrimci olarak bilinen bakkal **Fikret Çağan** kurşunlanarak öldürüldü.

8 Haziran 1978: İstanbul Tozkoparan'da kimlikleri bilinmeyen kişilerce kaçırılan İDMMA öğrencisi, karikatürist, devrimci **İbrahim Güngör** boğazı telle sıkılarak öldürülmüş olarak bulundu.

9 Haziran 1978: İstanbul Küçükyalı semtinde komandoların silâhlı saldırısına uğrayan lise öğrencisi **Birol Yüceoğlu** adlı devrimci genç başından kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Şehremini'de Vatan Lisesi öğrencisi komando **Zakir Alkan** ile gene komando **Süleyman Aslan** kimlikleri bilinmeyen kişilerce vurulmuş olarak bulundular. İki komandonun daha sonra «davadan döndükleri» için kurşuna dizildikleri ileri sürüldü ve olay aydınlığa kavuşamadı.

Ankara'da bir süre önce misafir olarak gittiği bir evin önünde kimlikleri bilinmeyen kişilerin açtığı yaylım ateşi sonunda ağır yaralanan **Şakir Karataş** kurtarılamayarak öldü.

Konya'da kimlikleri belirlenemiyen kişilerin açtığı ateş sonucu Ticaret Lisesi öğrencisi **Ziya Duru** kurşunlanarak öldürüldü.

10 Haziran 1978: İstanbul Şehremini'de devrimci öğrencilerin gittikleri Aksu kahvehanesine bir otomobilden otomatik tabancalarla açılan ateş sonucu Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Ali Kemal Turgutoğlu,** öğrenci **Tevfik Farisli** ve bakkal **Yusuf Keskin** kurşunlanarak öldürüldüler.

Elazığ'da AP Belediye Başkan adaylarından Mustafa Pilot'un oğlu Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi **Yavuz Pilot** gece evine giderken kimlikleri bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

13 Haziran 1978: İstanbul Küçükyalı'da 9 Haziran günü komandoların saldırısına uğrayarak ağır yaralanan Göztepe Lisesi akşam ortaokulu öğrencisi devrimci **Ziya Sorak** kurtarılamayarak öldü.

14 Haziran 1978: İstanbul Fatih'de komandoların denetimindeki Nevşehir Öğrenci Yurdundan açılan ateş sırasında yurt önünden geçmekte olan şöför **Nuri Karamürsel** kurşunlanarak öldürüldü.

15 Haziran 1978: İstanbul Kuştepe'de sendikal anlaşmazlığı nedeniyle iki grup arasında çıkan çatışmada polis memuru **Mahmut Özmen** kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul'da Kuştepe'deki sendikal çatışma sırasında yaralanan 10 yaşındaki **Yaşar Şentürk** kurtarılamayarak öldü.

Trabzon'da bir grup komandonun bildiri dağıtması sırasında kimlikleri bilinmeyen kişilerin açtığı ateşte **Hatice Sefer** adlı öğrenci kurşunlanarak öldürüldü.

16 Haziran 1978: Ankara'da komandoların silâhlı saldırısında iki gün önce ağır yaralanan Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Celil Yıldırım** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Kuşdili Ülkü Ocakları şubesine otomobilden açılan ateş sonucu yoldan geçmekte olan boyacı **Feyzullah Ekşioğlu** kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Bakırköy'de Kocasinan Belediye Mezbahası karşısındaki bir arsada İDMMA öğrencisi **Hakan Özenç** öldürülmüş olarak bulundu.

17 Haziran 1978: Ankara Aydınlıkevlerde

DHMI'nde memur olarak çalışan **Mustafa Baykal**, evinde TV seyrederken, komandolar tarafından devrimci öğrencilerin kaldığı bir apartmana ateş edilirken pencereden giren kurşunlarla öldürüldü.

İzmir Gölcük Lisesi öğretmenlerinden sağ eğilimli **Akif Bekiroğlu** parkta tartıştığı Ahmet Aslan tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

20 Haziran 1978: Adana'da Mersin Tevfik Gür Lisesi öğrencisi devrimci **Mehmet Palas** bildiri dağıtırken pusu kuran ve yaylım ateşi açan üç komando tarafından öldürüldü.

21 Haziran 1978: Malatya'da Eğitim Enstitüsü öğretmenlerinden devrimci **Murtaza İçen** komandolar tarafından açılan yaylım ateşi sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul'da Fatih'te babasına ait dükkânda çalışırken komandoların açtığı ateş sonucu devrimci **Muzaffer Mutlu** kurşunlanarak öldürüldü.

22 Haziran 1978: Denizli Acıpayam ilçesi Yaşlıhöyük Bucağı Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı devrimci **Mustafa Kuşçu** evine giderken dört kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Konya Karaman ilçesinde bir otomobile açılan ateş sonucu içindeki **Abdullah Akçay** kurşunlanarak öldürüldü, saldırganlar daha sonra arabayı alarak kaçtılar.

23 Haziran 1978: İstanbul Kartal Maltepe'de 12 Mart döneminde Hüseyin Cevahir'i öldüren keskin nişancı Deniz Yarbayı **Cihangir Erdeniz** ve çırağı **Mustafa Erdem**, av malzemeleri satan dükkânlarında Marksist Leninist Silâhlı Propa-

ğanda Birliği Savaşçıları tarafından öldürüldüler.

Istanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Ahmet Türkgenç** komandoların kaldığı Sakarya Öğrenci Yurdunda öldürülmüş olarak bulundu. Türkgenç'in davadan döndüğü için öldürüldüğü bildirildi.

İstanbul Şişli'de İTÜ öğrencisi devrimci **Murat Tuncay** komandoların silâhlı saldırısı sonunda evine giderken kurşunlanarak öldürüldü.

24 Haziran 1978: İstanbul Maltepede Kartal Ticaret Lisesi öğrencisi komando **Fikret Derim** kurşunlanarak öldürüldü.

27 Haziran 1978: İstanbul'da Bitlisli devrimci öğrenci **Cezmi Yürekli** Londra asfaltı üzerindeki bir TIR istasyonunda ensesinden 7 kurşunla öldürülmüş olarak bulundu.

Ankara Tuzluçayır'daki bir kahveye açılan ateş sonucu **Mehmet Karabulut** adlı bir odacı kurşunlanarak öldürüldü.

28 Haziran 1978: Manisa Alaşehir ilçesinde parkta oturan öğrencilerin üzerine komandolar tarafından açılan ateş sonucu, devrimci **Özer Üstüntaş** kurşunlanarak öldü. Gelişen olaylarda Ülkü Bir'e kayıtlı öğretmen Ali Karabaştan tarafından açılan ateş sonucu Diyarbakır'da görevli ilkokul öğretmeni **İclâl Akın** kurşunlara hedef olarak öldü.

Samsun'da Eğitim Enstitüsü öğrencıleri arasında çıkan silâhlı çatışmada **Davut Turan** adlı öğrenci kurşunlanarak öldürüldü.

29 Haziran 1978: Adana Eğitim Enstitüsü öğrencilerinden devrimci **Ersoy Yıldız** evine giderken iki kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Konya'da bir süre önce yaralı olarak bulunan DMMA öğrencisi komando **Mehmet Eren** kurtarılamayarak öldü. Eren'in bir araba içinde komando arkadaşları tarafından kazaen vurulduğu ve sokağa atıldığı savcılık tarafından açıklandı.

30 Haziran 1978: Mersin'de Bingöl Eğitim Enstitüsü öğrencisi **Mehmet Ayık** Zafer Çarşısında üç kişi tarafından bıçaklanarak öldürüldü. Cenazeye komandolar sahip çıktılar.

Ankara'da Hacettepe Üniversitesi öğrencisi komando **Hürcan Gürsoytrak** Keçiören'de çıkan çatışma sonucu tabancayla vurularak öldürüldü.

Erzurum'da CHP eski Gençlik Kolları Başkanı ve CHP Karayazı Belediye Başkan adaylarından **Şakir Saka** kimlikleri bilinemiyen kişilerce vurularak öldürüldü.

1 Temmuz 1978: Ankara'da Demetevler Lisesi öğrencisi devrimci **Orhan Ahmet Üçgün** komandolar tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Gaziantep'de **Hüseyin Şimşek** adlı bir işçi kimliği belirlenemiyen bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

3 Temmuz 1978: Adana'da Ticaret Lisesinde sınavlara giren devrimci öğrenci **Ali Güvercin** komando olduğu saptanan Nusret Akgül tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Ankara Dumlupınar Caddesinde çıkan çatışma sonucu ağır yaralanan **Nazmi Gümüş** adlı genç kurtarılamayarak öldü.

4 Temmuz 1978: Ankara Akdere'de afiş asmağa çıkan Hukuk Fakültesi öğrencisi devrimci

Mustafa Öztürk bir evin çatısından komandolarca açılan ateş sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

Antakya Cumhuriyet mahallesinde bir evin alt katını boyamakta olan **Mehmet Çelik** adlı işçi sigarası bittiği için üst katta kalan Hatay Eğitim Enstitülü komando öğrencilerden aldığı, içine fünye yerleştirilmiş sigaranın patlaması sonucu öldü.

İstanbul'da Alibeyköy Endüstri Meslek Lisesinde okuyan devrimci öğrenci **Tuncay Yaşayan**, komando olduğu saptanan tombalacı Vedat Kasım tarafından 3 kurşunla öldürüldü.

5 Temmuz 1978: İstanbul Şehremini'de devrimci öğrencilerin devam ettiği Cihan kahvehanesine bir otomobilden yaylım ateşi açıldı ve kahvede bulunanlardan Sümerbank Bahçekapı mağazası müdürü **Aydın Sönmez**, kahvehane sahibinin kardeşi **Harun Erol** ile işçi **Servet Sönmez** kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara Tuzluçayır İlkokulu önünde bir süre önce çıkan olayda komandolar tarafından ağır yaralanan taksi şoförü **Hayati Gökyüz** kurtrılamayarak öldü.

İstanbul'da Atatürk Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı ve TÖB-DER üyesi **Fahrettin Yılmaz**, okula gitmek üzere evinden çıktığında, bir otomobilden komandolar tarafından açılan ateşle kurşunlanarak katledildi.

6 Temmuz 1978: İstanbul Şişli'de **Salih Çakır** adlı devrimci bir işçi caddede yürürken komando olduğu sanılan bir kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü. Katil, MHP Şişli ilçesinin bu-

lunduğu binaya girdi, ancak daha sonra binada yapılan aramada katilin izine rastlanılamadı.

Ankara, Abidinpaşa semtinde İl İmar Müdürlüğünde işçi olarak çalışan **Satılmış Coşkun** kimliği belirsiz kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Çeliktepe'de sağ görüşlülerin devam ettiği bir kahvehanede oturan MHP eğilimli kurutemizleyici **İsmet Yılmaz** kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateşle öldürüldü.

7 Temmuz 1978: Ankara Siteler Kavaklı yöresinde bir süre önce yolda giderken açılan ateş sonucunda kurşunlanarak ağır yaralanan işçi **İsmet Ünalan** kurtarılamayarak öldü.

8 Temmuz 1978: Samsun'da Ticaret Lisesi gece bölümü öğrencisi ve DİSK 7. Bölge Müdürlüğünde sekreter olarak çalışan devrimci **Erdoğan Aksu**, DİSK binasından çıkıp evine giderken sırtından kurşunlanarak öldürüldü. Öldürülenlerden biri tutuklandı.

10 Temmuz 1978: Ankara Köstence taş ocakları mevkiinde işçi **Kemal Tabak** bir komando tarafından vurularak öldürüldü. Olayın siyasi yönü olmadığı bildirildi ama Köstence halkından bir grup Ankara Valiliğine başvurarak sağ teröristlerin baskı ve saldırısı altında bulunduklarını bildirdiler, önlem istediler.

11 Temmuz 1978: Ankara Rüzgârlı Sokaktaki Sivaslılar Kıraathanesi önünde oturan dört kişiye bir Murat otodan yaylım ateşi açıldı ve **İsmail Kendirci** ağır yaralanarak kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü.

Ankara Mamak'ta bir dükkâna patlayıcı madde atan bazı kişiler kendilerini gören Ma-

mak Ortaokulu öğrencisi **Fuat Şahin'in** peşine düştüler ve arkasından ateş açarak öldürdüler.

Ankara'da Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. **Bedrettin Cömert** eşi ile birlikte Gaziosmanpaşa semtindeki evinden otomobiliyle ayrıldıktan bir süre sonra, başka bir otomobil tarafından önü kesildi ve açılan yaylım ateşi sonucu hunharca katledildi.

Bitlis'de sol görüşlü kişilerin sahibi bulunduğu bir mimarlık bürosu önüne bırakılan patlayıcı maddenin patlaması sonucu yandaki kahvehanede çırak olarak çalışan 12 yaşındaki **Selahattin Baylaz** yaralandı ve kaldırıldığı hastanede öldü.

13 Temmuz 1978: Ankara'da Veteriner Fakültesi öğrencisi komando **Mehmet Ali Kurtoğlu** Aydınlıkevler semtinde kimliği saptanamayan kişilerce başına taşla vurularak öldürüldü.

İstanbul Hasköy'de lise öğrencisi devrimci **Ömer Nail Yusufoğlu**'nun cesedi kaybolduktan beş gün sonra morgda bulundu. Trafik polisi Yusufoğlu'nun bir trafik kazasında öldüğünü ileri sürerken, babası, oğlunun daha önce komandolarca tehdit edildiğini, trafik kazasında ölmediğini, öldürüldüğünü ileri sürdü ve bu konuda Cumhurbaşkanına bir telgraf çekti.

14 Temmuz 1978: Kahramanmaraş Elbistan ilçesinde iki grup arasında çıkan çatışmada 18 yaşındaki **Nedim Akbaş** adlı yurttaş vurularak öldürüldü.

Elazığ'da bir benzin istasyonundaki işlerinden dönen sol görüşlü iki kardeşe silâhlı kişiler tarafından ateş açıldı ve devrimci **Yüksel Yaşar** kurşunlanarak öldürüldü.

15 Temmuz 1978: Kahramanmaraş Elbistan İlçesinde komandoların başlattıkları yürüyüşe bazı binalardan ateş açıldı ve **Bedri Akbaş** adlı komando kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da Kayaş-Samsun yolu üzerinde yürümekte olan **Battal Kılıçarslan** adlı yurttaş kimlikleri belirsiz iki kişinin açtığı ateşle öldürüldü.

Ankara Demetevler semtinde komandoların «Eşitlik Parkı»na yaptıkları saldırı sonunda çıkan çatışmada yoldan geçmekte olan **Osman Erez** adlı emekli yurttaş komandolarca kurşunlanarak öldürüldü.

16 Temmuz 1978: Manisa'da Kredi ve Yurtlar Kurumu Öğrenci Yurdu önünde oturan ve komando oldukları bildirilen bir grubun üzerine özel bir araçtan yaylım ateşi açıldı ve komando **Mehmet Gümüşbaş** kurşunlanarak öldürüldü.

17 Temmuz 1978: Ankara'da Belediye Meclisi üyesi Nizamettin Bayrak'ın yeğeni devrimci **Yaşar Bayrak**, Mamak Keçikıran'da sabaha karşı dört kişi tarafından tabancayla kurşunlanarak öldürüldü. Olayla ilgili olarak İsmail Öter ve silâhlı üç arkadaşı yakalandı.

Adana'da Eğitim Enstitüsü gece bölümü öğrencileri arasında çıkan çatışmada **Ali Ata** adlı iş aramağa gelen bir genç kurşunlanarak öldürüldü, Ata'ya kimse sahip çıkmadı ve cenazesi Belediye tarafından kaldırıldı.

18 Temmuz 1978: Elazığ'da Bingöl Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Hüseyin Sahin** silâhlı komandolar tarafından Zafran caddesinde kurşunlanarak öldürüldü.

Elazığda çıkan bir olaydaki yaralıları Diyarbakır'a götürmekte olan **Hanefi Çeliker** adlı şoför Dışkapı semtinde kurşun yağmuruna tutularak öldürüldü.

İstanbul'da Edebiyat Fakültesi öğrencisi ve Ülkü Ocakları Bakırköy Şubesi üyesi komando **Özcan Aytekin**'in cesedi Küçükçekmece Soğuksu tren yolunun arkasındaki çamlıklar arasında tabancayla öldürülmüş olarak bulundu. Cesedin bulunması üzerine bir açıklama yapan ağabeyi ise «Kendisi sağ görüşlüdür, Ülkücüdür. Eylemlere katılmaması için kendisini birçok kez uyarmıştım.» dedi.

21 Temmuz 1978: İsparta'da 17 Temmuz günü komandolar tarafından vurularak ağır yaralanan TÖB-DER üyesi öğretmen **Ali Arıcı** kurtarılamayarak öldü.

Eskişehir'de **Kemal Pehlivan** adlı TÖB - DER üyesi öğretmen bir arkadaşıyla konuşurken yaylım ateşine tutularak öldürüldü. Saldırgan komandolardan bir tanesi daha sonra yakalandı.

22 Temmuz 1978: İstanbul Küçükçekmece'de **Osman Kaptan** adlı devrimci bir lise öğrencisi çalıştığı karpuz sergisinde uyurken komandolarca kurşunlanarak öldürüldü.

24 Temmuz 1978: Urfa Hilvan ilçesinde ideolojik nedenlerle çıkan çatışmada **Mahmut Baysal** adlı bir komando öğrenci tabancayla vurularak öldürüldü.

Elâzığ'da 19 Temmuz günü evinin inşaatında çalışırken yaylım ateşine tutularak ağır yaralanan lise mezunu komando **Halil Dinç** kurtarılamayarak öldü.

Antakya Kırıkhan ilçesinde bir otele yerle-

şen lise son sınıf öğrencisi komando **Ali Gül** ile Buca Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Subay Çiftçi** bitişikteki TÖB - DER binasına atmak istedikleri bombanın ellerinde patlaması sonucu binanın terasında parçalanarak öldüler.

27 Temmuz 1978: Urfa Kamberiye mahallesinde AP'li Belediye Meclisi üyesi **İsmail Tombul** kimlikleri bilinmeyen kişilerce yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

28 Temmuz 1978: Rize'de Güneysu bucağının Yeşil köyünde bulunan «Akıncı» kampında **Kaya Muradım** adlı akıncı genç arkadaşı Yakup Gerice taraftndan tabancayla vurularak öldürüldü.

İstanbul DMMA öğrencisi **Gıyasettin Ferhat Kurt** Kadıköy Üst Bostancı durağı karşısında öldürülmüş olarak bulundu. Olayın siyasi yönü bulunup bulunmadığı anlaşılamadı.

29 Temmuz 1978: Balıkesir'de cezaevinde çıkan bir kavga sırasında Bursa TOFAŞ otomobil fabrikası önünde devrimci bir işçiyi öldürdüğü nedeniyle tutuklu bulunan Türk Metal - İş Sendikası başkanı komando **Baki Yeşiloğlu** şişle vurularak öldürüldü.

30 Temmuz 1978: Balıkesir Cezaevinde Baki Yeşiloğlu'nun öldürülmesi üzerine gelişen olaylarda tutuklu komandolar, devrimci tutukluların kaldığı koğuşların kapılarını kırarak saldırdılar ve lise öğrencisi devrimci **İbrahim Aslan** ve adi suçtan tutuklu **Hasan Turan'ı bıçaklayarak** öldürdüler.

Balıkesir'de Anafartalar karakolu yakınında bulunan ve devrimci öğrencilerin kaldığı eve komandolarca ateş açıldı ve Eğitim Enstitüsü

öğrencisi devrimci **Dursun Duman** kurşunlanarak öldürüldü.

Adana Dumlupınar semtinde gazete satma yüzünden Halkın Sesi ve Halkın Kurtuluşu grupları arasında çıkan çatışmada Halkın Kurtuluşu grubundan **Faysal Kelleci** bıçaklanarak öldürüldü.

Ankara Kırıkkale ilçesinde çıkan olaylarda **Mehmet Güneş** adlı devrimci Eğitim Enstitüsü öğrencisi komandolarca kurşunlanarak öldürüldü.

31 Temmuz 1978: Balıkesir'de Cezaevinde ve dışarda meydana gelen öldürme olaylarını protesto etmek için yürüyüşe geçen devrimci gençlerle polis arasında çıkan çatışmada, Savaştepe Öğretmen Okulu öğrencisi devrimci **Hasan Kaynak** polis tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Urfa'da Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Haseri Akgöz** evinde kimliği belirsiz kişilerin açtığı yaylım ateşi sonucu vurularak öldürüldü.

Adana'da Halkın Sesi ve Haklın Kurtuluşu grupları arasında gazete satma yüzünden çıkan çatışmada ağır yaralanan Halkın Kurtuluşu grubundan **Oktay Çiğdemal** kurtarılamayarak öldü.

Gaziantep'de bir benzin istasyonunda bekçilik yapan Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Nihat Çılgın** ensesinden kurşunlanarak öldürülmüş olarak bulundu.

İstanbul Gültepe'de başına sıkılan üç kurşunla öldürülmüş olarak **kimliği belirlenemeyen** bir ceset bulundu.

2 Ağustos 1978: Niğde'de lise mezunu devrimci öğrenci **İsmail Yetik** evine giderken silâh-

lı bir grubun saldırısına uğradı ve başından kurşunlanarak öldürüldü.

Diyarbakır'da **Harun Baran** adındaki bir lise öğrencisi İsmetpaşa caddesinde yürürken, kimlikleri bilinmeyen kişilerce tabancayla vurularak öldürüldü.

3 Ağustos 1978: Gaziantep'de Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Mehmet Çiçek** aynı okulun komando öğrencilerinden Ahmet Ozarslan tarafından istasyon köprüsü üzerinde pusuya düşürüldü ve kurşunlanarak öldürüldü.

Malatya'da Cezmi Kartay caddesinde Meslek Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Turgay Gürpınar** kimliği belirsiz kişilerce açılan ateş sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Vatan caddesindeki Bolu öğrenci yurdu önünde Çapa Tıp Fakültesi öğrencilerinden devrimci **Galip Üstün** komandoların silâhlı saldırısı sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

Antalya'da Konyaaltı halk gazinosu önünde Ankara Yüksek Teknik Okulu öğrencisi komando **Hüseyin Akışlı** kimliği belirsiz kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

4 Ağustos 1978: Malatya'da Kahramanmaraş Elbistan ilçesinde silâhlı bir saldırıda yaralanan Meslek Lisesi öğrencisi komando **Alaâttin Yakut** getirildiği hastanede kurtarılamayarak öldü.

Urfa'da İstanbul Eczacılık Fakültesi öğrencisi **İsa Abacı** kimliği belirlenemiyen bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü. Vali açıklamasında Abacı'nın Urfa'daki karşıt gruplar tarafından değil, Batı'dan gelen bir grup tarafından öldürülmüş olabileceğini ileri sürdü.

6 Ağustos 1978: İstanbul Beşiktaş'da iki grup

arasında meydana gelen silâhlı çatışma sırasında Denizcilik Bankasında odacı olarak çalışan **Ahmet Ertuğrul Çeri** kurşunlanarak öldürüldü.

7 Ağustos 1978: Antalya Aksu ilçesindeki Ant Birliğe bağlı Aksu İplik Fabrikasında komando işçiler, çalışan işçilerin üzerine ateş açtılar ve **Abdülmevlüt Aksu** adlı işçiyi kurşunlayarak öldürdüler. Komandolar ayrıca sol eğilimli olarak tanınan bir kadın işçiye tecavüz etmek istediler ve 7 komando işçi suçüstü yakalandı.

Kars'ın Iğdır ilçesinde komandoların çıkarttıkları çatışmanın daha sonra ilçeye yayılması sonucu komando öğrenci **Rahmi Akbulut** ile devrimci öğrenci **Keser Köroğlu,** kurşunlanarak öldürüldüler.

8 Ağustos 1978: Ankara Mamak Tepecik semtinde 3 komando genellikle alevi yurttaşların içinde bulunduğu ve Tepecik semtine gitmekte olan bir belediye otobüsüne yaylım ateşi açtılar ve otobüste bulunan **Kemal Binici** ile **Hasan Harputlu** adlı yurttaşları öldürdüler. Ateş açanlardan biri daha sonra yakalandı ve tutuklandı.

Kars'ın Iğdır ilçesinde 7 Ağustos günü komandoların sebebiyet verdiği olaylar sırasında ağır yaralanan **Fatma Tuncer** kurtarılamayarak öldü.

Urfa Eyubiye semtinde dört gün önce devrimci öğrencilerin devam ettiği kahvehanenin yaylım ateşine tutulması sırasında ağır yaralanan devrimci **Ahmet Arslan** kurtarılamayarak öldü.

Kayseri Gemerek ilçesi Beytepe köyünden

olduğu bildirilen mobilya işçisi devrimci **Gani Çelik**, PTT binası önünde komandolarca bıçaklanarak öldürüldü.

Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde 6 Ağustos günü bir grubun saldırısı sonunda ağır yaralanan öğrenci **Nurullah Geral** kurtarılamayarak öldü.

9 Ağustos 1978: Ankara'da MHP Çankaya ilçe gençlik kolu başkanı **Mehmet Kılıç** muhasebeciliğini yaptığı dükkânda kimliği belirsiz kişilerce kurşunlanarak öldürüldü..

İstanbul Gültepe'de Yahya Kemal caddesinde **Remzi Güneş** adlı bir tabelacı başına iki kurşun sıkılarak öldürülmüş olarak bulundu.

10 Ağustos 1978: Ankara Balgat'ta devrimcilerin devam ettiği dört ayrı kahvehanenin önünden geçen beyaz renkli Murat bir otodan açılan ateş sonucu, **Necati Çengel, Hayrettin Devecioğlu, Necati Yılmaz, Mehmet Bağbaşı** adlı devrimciler kurşunlanarak katledildiler. Olayı düzenleyen komandolar daha sonra yakalandılar.

İstanbul Gültepe'de Yahya Kemal caddesindeki evinden çıkan devrimci işçi **Hüseyin Ceylan** kimliği belirsiz bir kişi tarafından başından tek kurşunla vurularak öldürüldü. Polis olayın komandolar tarafından yapılabileceğini ileri sürdü.

Gaziantep Kilis ilçesinde Öğretmenler Derneği otomatik silâhlarla yaylım ateşine tutulmuş ve dernekte bulunan öğrenci **Ahmet Ata** kurşunlanarak öldürüldü. Ülkü Ocakları Başkanı Fahrettin Yılmaz ve iki komando yakalandı.

Kars'ta Iğdır olaylarında ağır şekilde yara-

tarian Egitim Enstitüsü öğrencisi **Şahin Akar** kurtarılamayarak öldü.

11 Ağustos 1978: Gaziantep Kilis ilçesinde Öğretmenler Derneğinin taranarak devrimci bir öğrencinin öldürülmesinden sonra Murtaza caddesinde de **Faruk Çınar** adlı genç yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

Adıyaman, Kahta ilçesinde parti tartışması yüzünden çıkan kavgada **Bedir Erdem** adlı bir çiftçi tabancayla vurularak öldürüldü.

12 Ağustos 1978: Urfa Suruç ilçesi Emniyet Amirliğinde görevli polis memuru **Ekrem Çölgen** karakoldan evine giderken kimliği saptanamayan bazı kişilerce bir otodan yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

İstanbul Bayrampaşa Cezaevinde komando tutuklu ve hükümlülerin, devrimci bir tutukluya saldırmalarıyla çıkan ve gelişen olaylarda **Fahrettin Yüksel** bıçaklanarak öldürüldü.

13 Ağustos 1978: Samsun'da 8 Ağustos günü bir kahvehaneye kimlikleri belirsiz kişilerce açılan ateş sonucu ağır yaralanan devrimci öğrenci **Ahmet Yılmaz** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Şehremini'de TİKP üyesi ve BAK DER Başkanı **Ercan Coşkuntuna** otobüs durağında kimliği saptanamayan bir kişi tarafından yaylım ateşine tutuldu ve kurşunlanarak öldürüldü

14 Ağustos 1978: Ankara'da **Balgat katliamı** sırasında ağır yaralanan şoför **M. Ali Gezer** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Pendik'te yolda arama yapan polislerin dur ihtarına uymayan ve ateş açarak

karşılık veren komando **Kemal Karasaç** polis tarafından vurularak öldürüldü.

Gaziantep'de Adem Yavuz Ortaokulu öğrencisi **Ahmet Yıldız** ideolojik tartışmaya girdiği arkadaşı Emrullah Gemici tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

Kırşehir Sağlık Ocağı şoförlerinden TÜS DER üyesi devrimci **Mehmet Yılmaz** Mucur İlçesi Budak köyü yakınlarında bir taş ocağında öldürülmüş olarak bulundu. Yılmaz'ın 9 Ağustos günü kaçırıldıktan sonra işkence edilerek öldürüldüğü öne sürüldü.

15 Ağustos 1978: MHP Genel Sekreter Yardımcısı Yaşar Okuyan bir hafta önce Ankara'da yaralanan MHP üyesi **İbrahim Aktaş** ile iki gün önce Kayseri'de tabancayla vurulan komando öğrenci **Arif Yılmaz**'ın tedavi edilmekte oldukları Ankara Numune Hastanesinde öldüklerini bildirdi.

Urfa'da kimliği belirsiz kişilerin evine yaptıkları baskında kuyumcu **Mehmet Akyüz** otomatik silâhlarla taranarak öldürüldü. Akyüz'ün MHP'li olduğu bildirildi.

İzmir Karşıyaka'da evine gitmekte olan Fen Fakültesi öğrencisi Halkın Kurtuluşu grubundan **Yusuf Metin** Murat marka otodan açılan ateşle iki kişi tarafından öldürüldü.

Samsun'da Eğitim Enstitüsü resim bölümü devrimci öğrencilerine pusu kuran komandoların açtıkları yaylım ateşi sonucunda çevredeki YSE Bölge Müdürlüğü gece bekçisi **Veysel Yılmaz** kurşunlanarak öldürüldü.

17 Ağustos 1978: Nazilli Aslanlı ilçesinde iki

grup arasında çıkan çatışmada sağ görüşlü **Mustafa Akın** bıçaklanarak öldürüldü.

Ankara Akdere Kırmızıtepe'de postacılık yapan ve devrimci olduğu bildirilen **Cengiz Bişer İrfan,** Gökmen adlı bir komando tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

18 Ağustos 1978: İstanbul Sanayi mahallesinde Akıncı **Salih Kara** kimliği bilinmeyen üç kişiyle girdiği tartışma sonucu başından kurşunlanarak öldürüldü.

19 Ağustos 1978: Konya'da Endüstri Meslek Lisesi mezunu devrimci **Fethi Demir** komando Ergun Karaçay tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Antalya'nın Kaş ilçesinde ki grup arasında çıkan çatışmada komando **Mehmet Gençer** kurşunlanarak öldürüldü.

Uşak Eşme ilçesine bağlı Kayalı köyünde kahvecilik yapan devrimci **Mehmet Kızılırmak** kimliği belirlenemiyen bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

İzmir Buca kapalı cezaevinde hükümlüler bölümünde çıkan ayaklanmayı bastırmak isteyen jandarma karşı konulunca ateş açtı ve **Şevket Yılmaz** ile **Muzaffer Şentürk** adlı mahkûmlar kurşunlanarak öldürüldü.

Antalya'da Sümerbank Pamuklu Dokuma Fabrikasında çalışan devrimci işçi **Osman Eryüksel** komando Rıza Koçal tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

23 Ağustos 1978: Malatya'da Eğitim Enstitüsünden bir süre önce uzaklaştırılan 57 kilo boksörü komanda **Murat Menteş** PTT binası önün-

de bir grubun saldırısı sırasında kurşunlanarak öldürüldü.

Adana'da Almanya'dan dönen devrimci işçi **Cemal Orhun** Döşeme mahallesinde bir grubun saldırısına uğradı ve kurşunlanarak öldürüldü.

İskenderun'da bir süre önce Ali Sinan Pehlivan adlı bir kişi tarafından yaralandığı ileri sürülen komando **Cihan Kurt** kurtarılamayarak öldü. Cenaze töreninde komandolar kentte terör estirdiler.

24 Ağustos 1978: İstanbul Beyazıt'ta, Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı Atatürk Öğrenci Sitesi Müdürü devrimci Devrim Çelenk adlı avukat makam arabasının kırmızı ışıkların yanması üzerine durması sırasında pencereden uzanan bir komando tarafından delik deşik edilerek katledildi. Çelenk uzu süreden beri komandoların tehditleri altındaydı ve «istenmeyen adam» ilan edilmişti.

Giresun Tirebolu ilçesinde ilkokul öğretmeni devrimci **Ali Topal** komando oldukları bildirilen bir lise öğrencisi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

25 Ağustos 1978: Ankara Abidinpaşa'da önceki gece kimliği belirsiz kişiler tarafından bir kapıcı dairesinde kurşun yağmuruna tutularak taranan üç kişiden öğrenci **Veli Karlı** kurtarılamayarak öldü.

26 Ağustos 1978: Siirt'in Şırnak ilçesinde asfaltit ocaklarında çalışan işçileri evlerine götürmekte olan servis otosu kurşunlandı ve şoför Ali **Hüseyin Aytok** ile işçi **Arif Tatar** öldürüldüler.

27 Ağustos 1978: Kırşehir Çiçekdağ ilçesi Hacıhasanlı köyünün CHP'li muhtarı Mehmet Doğan'ın traktörüne yerleştirilen tahrip kalıbının patlaması sonucu muhtarın yakını CHP'li **Hacı Doğan** parçalanarak öldü.

28 Ağustos 1978: Urfa'da MHP merkez ilçe başkanı **Kemal Bayık** bir oto galerisinde oturduğu sırada kimliği belirlenemiyen bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Urfa'da Kemal Bayık'ın öldürülmesinden yarım saat sonra Hilvan ilçesinde bir kahvehane kimliği saptanamayan kişiler tarafından yaylım ateşine tutuldu ve devrimci lise öğrencisi **Kemal Çobanyıldız** kurşunlanarak öldürüldü.

Mardin'de iki grup arasında çarşı içinde çıkan çatışmada MSP'li işçi **Ahmet Kasaboğlu** tabancayla vurularak öldürüldü.

29 Ağustos 1978: Gaziantep Nizip ilçesinde bir sabun fabrikasında çalışan devrimci işçi **Mehmet Kör** ideolojik bir tartışma sonunda komando işçi Hanefi Karalar tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Nevşehir Ürgüp'te MHP ilçe 2. Başkanı **Halim Özcan** tarlasında çalışırken kaçırıldıktan sonra, öldürülmüş olarak boş arazide bulundu.

30 Ağustos 1978: Malatya'da CHP Gençlik Kolu Başkanı **Yüksel Mazmanoğlu** evine giderken silâhlı bir komando grubunun saldırısına uğradı ve ağır yaralı olarak kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü. Olayla iglili olarak Muzaffer Akıncı ve İsmet Varol adlı komandolar silâhlarıyla birlikte yakalandılar.

31 Ağustos 1978: Mersin'de Ayvagediği yaylasında bir kahvehanede çıkan siyasal tartışma

sonucu MHP Mersin İl Sekreteri Avukat **Ahmet Boz** yanındaki komandolarla birlikte dövdüğü işçi Veysel Ekici tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

Kayseri YDGD üyesi devrimci **İsmail Kara** adlı bir öğrenci bildiri dağıtırken açılan ateş sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

1 Eylül 1978: Ankara Yenimahalle'de PİM üyesi oldukları bildirilen devrimciler, Mustafa Kemal Lisesi gece bölümü öğrencisi **İbrahim Uzun**, işsiz **Sadi Okçuğulu**, işçi **Mahmut Çal** polis tarafından saklandıkları evde kurşunlanarak öldürüldüler. Polis olayın çatışma sonucu meydana geldiğini savlarken, PİM üyeleri ve yöre sakinleri çatışma olmadığını, polisin gençleri uyurken kurşunlayarak öldürdüğünü savladılar.

Kayseri'de İstanbul Devlet Konservatuvarı öğrencisi devrimci **İsmail Kara** TÖB-DER'deki iç çekişmeye ilişkin bildiri dağıtırken, bildiriyi yırtan bir grup tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

İskenderun'da İSDEMİR'de çalışan işçileri Fabrikadan İskenderun'a getiren trenin MHP yanlısı bir işçi tarafından imdat kolu çekilerek durdurulmasından sonra çıkan çatışmada DİSK e bağlı Maden-İş Sendikası üyeleri devrimci işçiler **Metin Balaz** ve **Remzi Tat**, komando işçiler tarafından kurşunlanarak öldürüldüler.

Daha sonra işçilerin kaldırıldığı SSK Hastanesi önünde Maden-İş üyesi işçilerle polis arasında meydana gelen çatışmada Dumlupınar karakolu polislerinden **Haydar Elma** kurşunlanarak öldürüldü.

2 Eylül 1978: Urfa'da Doğu Devrimci Kültür

Derneği bildirilerini dağıtırken iki gün önce ağır yaralanan ve Diyarbakır Devlet Hastanesine kaldırılan Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Şevket Öznakış** kurtarılamayarak öldü.

Ankara Akdere Dereboyu Mutlu mahallesinde iki gencin üzerine kimlikleri bilinmeyen kişilerce ateş açıldı ve **Kemal Karabulut** adlı genç kurşunlanarak öldürüldü.

3 Eylül 1978: Sivas'ta sağcıların alevi vatandaşların mahallelerine saldırmasıyla genişleyen olaylarda **Gülsüm Keklik, Vedat Kanak, Müslime Gülmez, Bünyamin Yılmaz, Ömer Aksak, Musa Kale, Bektaş Gökdemir, Musa Oğuz, Muhittin Akbay,** öldürüldüler.

Gaziantep'te Eğitim Enstitüsü öğrencisi **Ahmet Gönenç** kimliği bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da kimlikleri saptanamayan kişilerce açılan ateş sonucu Teknik Ziraat Müdürlüğü memurlarından **Yusuf Lütfi Tamer** başından kurşunlanarak öldürüldü.

5 Eylül 1978: İstanbul Gültepe'de **Muhammed Baş** adlı bir komando sol görüşlü olduğu saptanan bir kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü ve bu kişi yakalandı.

6 Eylül 1978: Gaziantep, Şehreküstü semtinde bulunan Gençlik Kulübüne açılan ateş sonucu İmam Hatip Okulu öğrencisi **Zeki Parlak** ve **Ahmet Karabıçkı** adlı genç kurşunlanarak öldürüldü.

Elazığ'da 1800 Evler Kültür Derneği lokali yaylım ateşine tutuldu ve sağcı oldukları bildirilen TES-İş Federasyonu Şube Araştırma Sek-

reteri **Talat Diş** ile oto tamircisi **Ahmet Aydın** kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara Hasanoğlan ilçesinde Yukarı Kamışlı köyü öğretmeni **M. Akif Çavdar**, Samsun yolu yakınlarında bıçaklanarak öldürülmüş olarak bulundu.

Adana, Meydan mahallesinde **Hasan Şenbayrak** adlı bir kahveci bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Şehremini'de Tekirdağ Yurdu civarında Galatasaray Mühendislik Okulu öğrencisi devrimci **Cuma Oruç** kendisini takip eden bir kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

7 Eylül 1978: Elazığ'da Kasaplar Çarşısında **Haşim Solmaz** adlı bir Tekel bayii, kendisinden sigara almak istediklerini söyleyen silâhlı kişilerce kurşunlanarak öldürüldü. Bu olaydan iki saat sonra **Süleyman Yalçın** adlı bir bakkal karpuz tartarken kurşunlanarak öldürüldü. Öldürülenlerin Alevi ve CHP'li oldukları bildirildi.

Adana'da İnönü caddesinde CHP Gençik Kolları üyesi üç gence komandolarca ateş açıldı ve yoldan geçmekte olan **kimliği bilinmeyen** bir kişi kurşunlanarak öldürüldü. Saldırganlar MHP binasına sığındılar ve tabancalarıyla yakalandılar.

8 Eylül 1978: Sivas'ta sağcıların alevi mahallelerine saldırmalarıyla gelişen olaylarda ağır yaralanan **Gülizar Bora** kaldırıdığı hastanede kurtarılamayarak öldü, böylece olaylarda ölenlerin sayısı 10'a yükseldi.

Tuzla'da Yayla Arsaları mahallesinde komandoların dağıttığı bildirileri almak istemeyen devrimci öğrencilere komandolar ateş açtı-

lar ve ağabeyini korumak isteyen **Sırma Beyoğlu** kurşunlanarak öldürüldü.

9 Eylül 1978: Gaziantep Nizip ilçesinde sağ görüşlü bir bakkal olan **Hasan Kılıç** sol görüşlü olduğu saptanan iki kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

11 Eylül 1978: Gaziantep Cezaevini basan silâhlı dört kişi, jandarma eri **Enver Polat**, gardiyanlar **Mehmet Doğruer** ile **Nuri Çetin**'i vurarak öldürdüler ve 4 siyasi mahkûmu kaçırdılar.

Elazığ'da sağ görüşlü olduğu bildirilen ve geceleri taksi şoförlüğü yapan YAY KUR öğrencisi **İsmail Ölgeç** arabasına binen bazı kişiler tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul Gültepe'de ODTÜ öğrencisi devrimci **Nizamettin Orhangazi** komandolar tarafından pusuya düşürüldü ve kurşunlanarak öldürüldü.

Düzce'de İGD'lilerle YDGD'liler arasında çıkan çatışmada İGD'li **Ömer Alkan** kurşunlanarak öldürüldü.

12 Eylül 1978: Elazığ'da MHP Belediye Meclisi üyesi **Yasin Uçar** oturmakta olduğu fotoğrafçı dükkânının önünde kimlikleri saptanamayan kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Aynı gün Elazığ'da sol görüşlü fotoğrafçı **Yusuf Kılıç** dükkânı önünde otomatik tabanca ile delik deşik edilerek öldürüldü.

Bu olaydan bir süre sonra da sağ görüşlü olduğu bildirilen **Hasan Yardımcı** babasının dükkânında çalışırken kurşunlanarak öldürüldü.

Ceyhan'da MHP Yönetim Kurulu üyesi Avukat Oktay Altaylı'nın otomobiline ateş açıldı ve

otoyu kullanan **Necati Özdemir** adlı öğretmen başından kurşunlanarak öldürüldü.

Hatay, Dörtyıl İlçesi Payos bucazında **Aydın Temizkan** adlı bir işçi evine ateş açan kişiler tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

13 Eylül 1978: İstanbul'da Gültepe Harmantepe bölgesinde MHP üyesi oldukları ileri sürülen iki kişi yatlım ateşine tutuldu ve **Ziya Ağırbaş** adlı kişi kurşunlanarak öldürüldü.

Elâzığ'da İller Bankası 10. Bölge Müdürlüğünde çalışan ve sol eğilimli olduğu bildirilen **Bayram Ergül** bir işhanının önünde kurşunlanarak öldürüldü.

15 Eylül 1978: Elâzığ'da saat 15.30 da 1800 Evler semtinde belediyenin su deposu bekçisi **Ali Hazar** başına sıkılan 9 kurşunla öldürüldü. Saat 18.30 sularında ise CHP Gençlik Kolları eski yönetim kurulu üyesi **Nevzat Erkılıç** kurşunlanarak öldürüldü.

Adana, İnönü caddesinde Eğitim Enstitüsü 2. sınıf öğrencisi **Mehmet Özkan**, bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Elazığ'da Aksaray mahallesinde **Mustafa Korkmaz** adlı sağ eğilimli esnaf bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Bingöl'de Genç ilçesinde resmi plakalı bir araç soyulmak istendi ve Selvi bucağındaki şantiyeye para götürmekle görevli **Münir Arık** kurşunlanarak öldürüldü.

16 Eylül 1978: Gaziantep'de Urfa'nın Viranşehir ilçesi ilkokul öğretmeni sağ eğilimli olduğu öne sürülen **Raci Ulutaş** kurşunlanarak öldürüldü.

17 Eylül 1978: Ankara Cebeci Süngübayırı

semtinde kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonunda sokaktan geçmekte olan **Bahtiyar Oral** adlı bir kadın başından vurularak öldürüldü.

18 Eylül 1978: İstanbul Gültepe'de maskeli ve silâhlı beş kişi baskın yaptılar ve MHP'li olduğu bildirilen **Necati Çakıcı** kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara'da boş bir arsada güvenlik kuvvetleri tarafından yaralı olarak bulunan Mimarlık Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi **Lütfü Adıyaman** kurtarılamayarak öldü. Babası oğlunun kan davasından öldürülmüş olabileceğini söyledi.

19 Eylül 1978: İstanbul Örnektepe'de Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencisi ve Örnektepe ilkokulu öğretmeni devrimci **Mustafa Yaşar** evine giderken komandolarca kurşunlanarak öldürüldü. YDGD üyesi olduğu bildirildi.

Ankara Mamak Aşıklar mahallesinde bir eve açılan ateş sırasında **Lütfü Cansu** adlı genç kurşunlanarak öldürüldü.

Elâzığ Karakoçan ilçesinde lise öğretmeni **Hüseyin Bulut** okula giderken kimlikleri belirlenemeyen iki kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

20 Eylül 1978: İstanbul Örnektepe'de devrimci ilkokul öğretmeni Mustafa Yaşar'ın cenaze törenine ateş açıldı ve Vatan Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Namık Kemal Apak** kurşunlanarak öldürüldü.

Ankara Mamak Tepecik semtinde bir belediye otobüsünün kurşunlanması ve iki kişinin öldürülmesi olayında 8 Ağustos günü yaralanan

AYDGD üyesi **Kâzım Yıldırım** kurtarılamayarak öldü.

Ankara DTCF de kayıt yaptırmak isteyen öğrencilere polis ateş açtı ve bir belediye otobüsünden inmekte olan **Himmet Albay** adlı yurttaş kurşunlanarak öldürüldü. Olayla ilgili olarak 6 polise işten el çektirildi.

21 Eylül 1978: İstanbul Kartal'da Kadıköy Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi komando **Sadettin Yıldık**, bir minibüste başlayan kavga sonucu araçtan indirildi ve kurşunlanarak öldürüldü

İstanbul Mecidiyeköy'deki Profilo fabrikası önünde Almanyada işçi olarak çalışan CHP eğilimli **Ümit Tokaç** iki kişinin saldırısına uğradı ve kurşunlanarak öldürüldü.

Edirne'de Komandoların kaldıkları Hayırlar Öğrenci Yurdu önünde bir grubun üzerine ateş açıldı ve Eğitim Enstitüsü öğrencisi **Mehmet Taylan** kurşunlanarak öldürüldü.

İzmir Hatay semtinde Akşam ticaret lisesi öğrencisi devrimci **Hakan Özkan** bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Elazığ'da üç gün önce evine giderken silâhlı saldırı sonucu ağır yaralanan ve devrimci olduğu bildirilen cezaevi başgardiyanı **Ahmet Barış** kurtarılamayarak öldü.

22 Eylül 1978: Malatya Mücelli caddesinde silâhlı bir grup Zirai Mücadele Müdürlüğü teknisyenlerinden **Hasan Başyurt**'u kurşunlayarak öldürdüler.

23 Eylül 1978: Malatya Başharık mahallesinde işçi **Hacı Yiğit** kimliği bilinmeyen kişilerce açılan ateş sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

24 Eylül 1978 Malatya Dörtyol semtinde **Ali Bilinmez** adlı bir genç saçlarını kestirmesini isteyen bazı kişiler tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Elazığ'da Gümüşkavak köyü girişinde bir değirmende çalışmakta olan ve CHP'li olduğu bildirilen Musa Kaya bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Bingöl Karakoçan ilçesi yakınlarında işçi aylıklarını taşıyan arabaya yapılan saldırı sırasında kaçırılan mutemet **Mehmet Erdem,** kurşunlanarak öldürülmüş olarak bulundu.

Adana Atatürk parkında dolaşmakta olan Kıbrıslı öğrenci Mustafa Ertan parkın dışından açılan ateş sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

25 Eylül 1978: İstanbul'da Vefa lisesi müdür yardımcısı devrimci Mustafa Kurt kimlikleri bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Adana'da Endüstri meslek lisesinden bu yıl mezun olan ve komando olduğu bildirilen **Ramazan Güzel** bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü. Güzel'in davadan döndüğü için öldürüldüğü ileri sürüldü.

Adana'da Borsa lisesi öğrencisi ve devrimci olduğu bildirilen Mahmut **Dazlum** kimlikleri bilinmeyen kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

Adana Güney sanayii de işçi olarak; çalışan ve devrimci olduğu bildirilen Mustafa **Alaşırt,** bir kahvede kurşunlanarak öldürüldü.

Urfa'da Ülkücü Gençlik Derneği Başkanı ve ilkokul öğretmeni **Fehmi** Kasanoğlu, görevli olduğu Cumhuriyet okulu bahçesinde tabancayla vurularak öldürüldü.

Diyarbakır'da YAY-KUR sınavlarına katıl-

mak üzere gelen **Hasan Türk** adlı öğrenci Bağlar semtindeki istasyon peronunda kimliği saptanamayan kişilerce bıçaklanarak öldürüldü.

26 Eylül 1978: Malatya'da önceki gün silâhlı saldırı sonucu ağır yaralanan Fırat ilkokulu öğretmeni ve TÖB-DER üyesi devrimci **Hasan Çınar** kurtarılamayarak öldü.

Malatya'da Turan Emeksiz caddesinde 10 gün önce kurşunlanarak ağır yaralanan Gazi Lisesi öğrencisi ve TBP gençlik kolları eski başkanı **Şinasi Serdaroğlu** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul'da Okmeydanı ortaokulu öğrencisi devrimci **Orhan Karaca** iki komando tarafından yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

İstanbul Kartal Aydınlık köyü Çatlakpınar mevkiinde Süleyman Kuyu yakınlarında, üzerinde sekiz kurşun yarası saptanan **Seyfi Güler'e** ait cesed bulundu.

27 Eylül 1978: Malatya'da devrimci olduğu bildirilen **Recep Eroğlu** adlı bir genç kimliği belirlenemiyen bazı kişiler tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul'da Ülkü Bir şube başkanı ve Tarık **Us** ilkokulu öğretmeni komando **Hilmi Sakarya** kendisini takip eden iki kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

28 Eylül 1978: Malatya'da Yeşiltepe ilçesinde bir kahvehane kurşunlandı ve sağ görüşlü olduğu bildirilen lise öğrencisi **Kemal Poşahan** kurşunlanarak öldürüldü. Bu kişinin cenazesi kaldırılırken devrimcilerin bulunduğu Çavuşoğlu mahallesinde bir otomobilden ateş açıldı ve **Vahap Eren** adlı devrimci bir işçi kurşunlanarak öldürüldü.

İstanbul'da bir süre önce Kasımpaşa'da afiş asarken başından tek kurşunla ağır yaralanan Lise Dev-Genç üyesi Kabataş lisesi öğrencisi **Yüksek Kaşıkçı** kurtarılamayarak öldü.

29 Eylül 1978: Kars'da Dev-Genç ve Halkın Kurtuluşu grubları arasında meydana gelen çatışmada Halkın Kurtuluşu grubundan Eğitim Enstitüsü öğrencisi **Vedat Yılmaz** kurşunlanarak öldürüldü.

Adana Baraj semtinde bir hafta önce otobüs durağında beklerken kimlikleri saptanamayan bazı kişiler tarafından kurşunlanan ve ağır yaralanan Mühendislik Yüksek Okulu Öğrencisi devrimci **Mustafa Bacak** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Yeşiltepe MHP binası önünde bir hafta önce meydana gelen çatışmada ağır yaralanan devrimci **Aytekin Taş** tedavi edildiği hastanede kurtarılamayarak öldü.

30 Eylül 1978: Uşak'ta devrimci işçi **İsa Diztopal** evine atılan bomba sonucu ağır yaralandı ve kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü.

Ankara Yenimahalle'de komando öğrenci **Orhan Çakır** kimliği belirsiz kimselerce evine açılan ateş sonucu vurularak öldü.

Ankara Ulubey mahallesindeki kahveye komandolarca açılan ateş sonucu **Osman Demirkoparan** adlı genç kurşunlanarak öldürüldü.

Adana İGD şubesi başkanı devrimci öğrenci **Hüseyin Güzel** evine açılan ateş sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

1 Ekim 1978: İstanbul Sirkeci araba vapuru iskelesine konulan bomba sonucu ağır yaralanan işçi **Mevlüt Çelik** kurtarılamayarak öldü.

2 Ekim 1978: İstanbul Şehremini Lisesi öğrencisi devrimci **Gürbüz Yavuz** Haseki Hastanesi önündeki durakta beklerken komandolarca açılan yaylım ateşi sonucu vurularak öldürüldü.

Uşak'ta Durak mahallesinde komando işçi **Alaettin Gündüz** evinden çıkarken kimliği belirsiz kişilerin açtığı yaylım ateşi sonucu öldürüldü.

Niğde, Aksaray ilçesi Eşkil kasabası yakınlarında, Ankara Balgat katliamıyla ilgili olarak aranan komando **Haydar Şahin** ölü olarak bulundu. İlgililer vücudunda 14 kurşun yarası olduğunu ve konuşmaması için kendi arkadaşları tarafından öldürülmüş olabileceğini ileri sürdüler.

İstanbul Hasköy'de bir ülkücüye açılan ateş sırasında, evinde oturmakta olan işçi **Tamer Gürsel** kazaen vurularak öldü.

3 Ekim 1978: İstanbul, Halıcıoğlu PTT binasına giren maskeli dört kişinin açtıkları ateş sonucu gişe memuru MHP'li **Hüsnü Tepe** vurularak öldürüldü.

İstanbul Göztepe'de Eren apartmanı önünde arabalarından inmekte olan MHP İstanbul İl Başkanı **Recep Haşatlı** ve lise öğrencisi oğlu **Mustafa Haşatlı** kimliği belirsiz üç kişinin açtıkları ateş sonucu öldürüldü. Olayı MLSPB (Marksist Leninist Silâhlı Propaganda Birliği) adlı örgüt üstlendi.

Istanbul, Pendik Süreyyapaşa mahallesinde bir ay önce evine gitmekte iken kimliği belirsiz kişilerce çılan yaylım ateşi sonucu ağır yaralanan Kartal Cevizli Sigara Fabrikası işçisi **Muammer Karan** kurtarılamayarak öldü.

Denizli Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Ahmet Sulubulut**, Enver Paşa caddesinde içinde MİSK, POL-BİR, ÜLKÜ-BİR derneklerinin de bulunduğu bir binanın üst katındaki pansiyonda ölü olarak bulundu. Olayla ilgili olarak bir MİSK yetkilisi gözaltına alındı.

Bursa Atatürk caddesinde komandoların saldırısına uğrayan TEP (Türkiye Emekçi Partisi) üyesi devrimci öğrenci **Mustafa Özkan** kalbinden bıçaklanarak öldürüldü.

İstanbul'da Gazetecilik Yüksek Okulu öğrencisi **İzzet Çörekçi** gece evinin penceresini açarken kimliği saptanamayan kişilerce yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

4 Ekim 1978: İstanbul'da Taksim Sarıyer seferini yapmakta olan Belediye otobüsünü kaçıran silâhlı üç komando, otobüste bulunan üç öğrenciyi, yolda kendilerini beklemekte olan bir otomobille Okmeydanı çevresinde bir yere götürdüler ve İTÜ İnşaat Fakültesi devrimci öğrencisi **Suat Koçer** ile İTÜ Mimarlık Fakültesi devrimci öğrencisi **Haluk Tandoğan**'ı kurşuna dizerek öldürdüler. Kaçırılan üçüncü öğrenci ise yaralı olarak kurtuldu.

Ankara Saime Kadın tren istasyonunda kimliği belirsiz kişilerce açılan ateş sonucu Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencisi komando **Adnan Çetin** vurularak öldürüldü.

6 Ekim 1978: İstanbul Zincirlikuyu'da göğsüne sıkılan kurşunlarla öldürülen **Halil Baybars'a** ait ceset bulundu.

İstanbul Kartal Cevizli'de Rentaş sitesi arkasında **Orhan Tunceli** adlı bir kişinin cesedi bulundu.

Adana Obalar caddesinde devrimci şoför **Battal Bezirgan** bir taksiden çıkan üç kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

7 Ekim 1978: İstanbul Cevizli'de bir kahvede bildiri dağıtanlara engel olmak isteyen Kartal Ülkücü İşçiler Birliği Başkanı **Kemal Güçlü** tabancayla vurularak öldürüldü.

İstanbul Zeytinburnu'ndaki Üsküp eczanesinde oturmakta olan Halkevi ve PİM üyesi devrimci **İlhan Akyıldız** içeri müşteri gibi giren üç komandonun açtığı yaylım ateşiyle öldürüldü.

Adana Yavuzlar mahallesinde bir hafta önce durakta otobüs beklediği sırada açılan yaylım ateşiyle ağır yaralanan Eğitim Enstitüsü öğrencisi **Zekeriya Kartal** kurtarılamayarak öldü.

Diyarbakır Bölge Çalışma Müdürlüğünde iş müfettişliği yapan ve Ülkücü olduğu iddia edilen **Akın Atalar**, babasının Faytoncular sokaktaki iş yerinde kimliği belirsiz kişilerce kurşunlanarak öldürüldü.

8 Ekim 1978: Ankara Arı sokakta silâhlı bir grubun saldırısına uğrayan Turizm ve Ticaret Yüksek Okulu öğrencilerinden **Yusuf Yekeler** tabancayla vurularak öldürüldü.

9 Ekim 1978: Ankara Bahçelievler semtinde TİP üyesi yedi gencin kaldığı eve baskın yapan silâhlı üç kişi, gençlerin ellerini bağladıktan sonra eter koklatarak bayılttılar, **Efraim Ezgin, Latif Can, Hürcan Gürses, Osman Nuri Uzunlar'ı** kurşunladılar. Kurşun yaralarına rağmen ölmeyen Osman Nuri Uzunlar'ı havluyla boğarak öldüren katiller Serdar Alten, Faruk Erşan, ve Salih Gevenciyi otomobiile taşıdılar ancak daha sonra Serdar Alten'i geri getirerek kur-

şunladılar. Otomobille götürülen **Faruk Erşan** ve **Salih Gevenci**'nin cesetleri daha sonra Eskişehir yolunda enselerine kurşun sıkılmış olarak bulundu. Kanlı katliamdan sadece Serdar Alten ağır yaralı olarak kurtuldu.

İstanbul Zeytinburnu MHP İlçe Başkanı İbrahim Özder'in oğlu komando **Mete Özder** MHP Kocamustafapaşa lokalinde komando Hüseyin Keser tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Malatya'da bir süre önce komandoların silâhlı saldırısı sonucu ağır yaralanan Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **İhsan Engür** tedavi edilmekte olduğu Ankara'da kurtarılamayarak öldü.

Afyon'a gitmekte olan Nazilli Ticaret Lisesi öğrencisi devrimci **Ahmet Öztürk** Pamukkale mototreninde kimliği belirsiz kişilerce kurşunlanarak öldürüldükten sonra Afyon yakınlarında trenden atıldı.

Kayseri'de **Orhan Çaylak** adlı bir genç Sivas caddesi üzerindeki taksi durağında öldürülmüş olarak bulundu.

10 Ekim 1978: Ankara Hamamönü semtinde bir süre önce açılan ateş sonucu ağır yaralanan **Süleyman Tümay** kurtarılamayarak öldü.

Malatya'da bir süre önce bir taksi yazıhanesine açılan ateş sonucu başından ağır yaralanan Meslek Yüksek Okulu Öğrencisi **Tahir Yazgan** kurtarılamayarak öldü.

Elazığ'da devriye gezen polisler tarafından İstasyon caddesinde **Hüsamettin Yeşil** adındaki bir yurttaşın cesedi bulundu.

12 Ekim 1978: Amasya Lisesinde komando

ların öğrenciler üzerine saldırması üzerine çıkan olaylarda devrimci öğrenci **Adnan Arslan Yeşilyurt,** komando Mehmet Kara tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

İstanbul Bakırköy Ömer Naci sokakta **Turan Güngör'e** ait cesed başından kurşunlanmış olarak bulundu.

14 Ekim 1978: İstanbul Maltepe'de futbol sahası arkasında iki grup arasında çıkan silâhlı çatışmada Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Ali Erkılıç** tabancayla vurularak öldürüldü.

15 Ekim 1978: Ankara Tuzluçayır İmrahor köyü yakınlarında tabancayla vurulduktan sonra telle boğularak öldürülmüş ve **kiimliği tespit edilemeyen** bir erkek cesedi bulundu.

İstanbul, Bakırköy Güngören'de, tornacılık yapan devrimci **Ömer Direk'e** ait cesed kurşunlanarak öldürülmüş olarak bulundu.

Ankara Mamak'ta, devrimci kahveci **Mehmet Acar** Mamak girişindeki otobüs durağında beklerken bir arabadan açılan yaylım ateşiyle vurularak öldürüldü.

16 Ekim 1978: Gaziantep Islahiye'de bir komandonun tabanca kurşunu ile yaralanmasından sonra, bir otomobilde bulunan İslahiye Lisesi öğrencisi devrimci **Oktay Köse** ile Belediye işçisi devrimci **Mehmet Yanardöner** komandolar tarafından otomatik silâhlarla taranarak öldürüldü.

Adana Borsa Lisesi öğrencisi devrimci **Can Tekeli** Baraj yolunda komando Dursun Arıcı tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

17 Ekim 1978: Ankara'da Bahçelievler kat-

liamından yaralı olarak kurtulan ve olayın tek görgü tanığı olan TİP Çankaya İlçe örgütü üyesi **Serdar Alten**, saat 11.40'ta tedavi altında bulunduğu Hacettepe Hastanesinde kurtarılamayarak öldü. Böylece Bahçelievler katliamında ölenlerin sayısı 7'ye yükseldi.

Istanbul'da Artvin Kültür Derneğinin komandolarca kurşun yağmuruna tutulması sırasında ağır yaralanan devrimci **Ferruh Ataol** kurtarılamayarak öldü.

19 Ekim 1978: Ankara, Şehit Daniş Tunalıgil caddesinde **kimliği tespit edilemeyen** bir cesed bulundu.

Adana'nın Kadirli ilçesinde lisede öğrenciler arasında çıkan silâhlı çatışmanın çevreye yayılması sonucu, Belediye Parkında İlkokul öğretmen vekili komando **Erdal Vahapoğlu** bıçaklanarak öldürüldü.

20 Ekim 1978: İstanbul'da İTÜ Elektrik Fakültesi Dekanı ve Üniversitenin eski Rektörlerinden Ord. Prof. Dr. **Bedri Karafakioğlu**, Ataköy'deki evinden çıkıp üniversiteye giderken, Bakırköy Gençler caddesindeki Sular İdaresi önünde, kendisini takip etmekte olan bir otomobilden çıkan kimliği meçhul üç kişinin açtığı yaylım ateşiyle hunharca öldürüldü.

Tekirdağ, TİP merkez ilçe üyesi işçi **Recep Selçuk**, gece fabrikadan evine gitmekte iken MHP binası önünde komandolarca yolu kesildi ve komaya sokuluncaya kadar dövüldükten sonra başından tabancayla vurularak öldürüldü.

21 Ekim 1978: Hatay'ın İskenderun ilçesinde 1 eylül'de üç kişinin ölümüyle sonuçlanan olaylarda yaralanan lise öğrencisi **Mehmet Girmik** kurtarılamayarak öldü.

23 Ekim 1978: Adana, Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinden ve Ülkü-Bir eski başkanı **Ahmet Tevfik Pampal** silâhlı iki kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

Artvin, Murgul Lisesinde öğrenciler arasında çıkan çatışmada son sınıf öğrencisi komando **Nihat Yıldırım** tabanca ile vurularak öldürüldü.

24 Ekim 1978: İstanbul, Fatih'de iki grup arasında çıkan silâhlı çatışma sırasında yoldan geçmekte olan **Şennur Özen** adındaki kız çocuğu vurularak öldü.

İstanbul, Şehremini Kaşgarlı Mahmut sokakta iki grup arasında çıkan silâhlı çatışmada bir inşaatta sıva yapmakta olan **Fikret Kara** adlı işçi başından vurularak öldü.

Malatya'da TÖB-DER üyesi ilkokul öğretmeni **Murtaza Kara** evine giderken Cengiz Topel caddesinde kimlikleri tespit edilemeyen üç kişinin açtığı tabanca ateşi sonucu ağır yaralandı ve kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü.

25 Ekim 1978: Kastamonu'nun Safranbolu ilçesinde, Safranbolu Kültür Derneği önünde iki grup arasında çıkan silâhlı çatışmada Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Ali Türk** tabancayla vurularak öldürüldü.

26 Ekim 1978: Bingöl'ün MHP'li Belediye Başkanı ve makam şöförünün kimliği belirsiz kişilerce vurularak ağır yaralanmasından sonra şehirde komandoların yol açtığı olaylarda, Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğünde görevli memur **Ahmet Duran** bir otobüs yazıhanesi önünde vurulmuş olarak bulundu ve kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü.

Malatya'nın Darende ilçesinde lise öğrencisi

komando İrfan Altaş din konusunda tartıştığı yandaşı öğretmen adayı komando **Hacı Aptullah Köse**'yi yumruklayarak öldürdü.

27 Ekim 1978: Ankara Mamak Keçikıran mahallesinde devrimci **Yaşar Bayram,** komando Cafer Muti tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

İstanbul, Kartal Cevizli'de, İzmir Eğitim Enstitüsü Yay-Kur öğrencisi ve Cevizli Ülkücü İşçiler Birliği Başkanı komando **İrfan Güvercin** kimliği bilinmeyen kişilerin açtığı ateş sonunda öldürüldü.

28 Ekim 1978: Adana'da komando olduğu bildirilen Mehmet **Yiğit** kimliği bilinmeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

Denizli'de 25 Ekim çarşamba günü bir otomobilin altına konan patlayıcı maddenin patlaması sonucu ağır yaralanan **Hüsniye Kurtar** adlı yurttaş kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Beyazıt'da evine gitmekte olan **İrfan Alkan** adlı genç kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtıkları ateş sonucu öldü.

29 Ekim 1978: Zonguldak Kilimli bucağındaki Madenciler lokalinde silâh araması yapan ve üzerinde silâh çıkan bir sanığı dışarıya çıkarmaya çalışan Kilimli Emniyet Komiserliğinden **Mehmet Kurnaz** ve Zonguldak İkinci Şube memurlarından **Hasan Yazgan,** sanığın arkadaşları olduğu ileri sürülen iki kişinin açtığı tabanca ateşi sonucu vurularak öldürüldü.

Bursa'da Duaçınarı Ilkokulu civarında bir grubun sopalı saldırısına uğrayarak ağır yaralanan inşaat işçisi komando **Hikmet Akyol** kurtarılamayarak öldü.

Sivas'ta Eğitim Enstitüsü öğretmeninin düğün salonunda yapılan nikâhını basan silâhlı komandoların açtıkları yaylım ateşi sonucu devrimci öğrenci **Ruhi Özveren** vurularak öldü.

Malatya'da bir süre önce komandoların sattığı bir dergiyi almak istememesi yüzünden tabancayla vurularak ağır yaralanan Turan Emeksiz Lisesi odacısı devrimci **Vahap Şahin** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Cibali'de uzun bir süre önce öldürüldüğü sanılan ve **kimliği tespit edilemeyen** bir erkek cesedi bulundu.

Adana'da komando Yusuf Savan'la birlikte yürümekte olan şöfor **Veli İnce** kimliği belirlenemeyen kişilerce açılan ateş sonucu vurularak öldü.

Tokat'ta devrimcilerin devam ettiği bir kahvenin komandolar tarafından taranması sonucu şoför muavini devrimci **Sabri Tokmuş**, gömlekçi çırağı devrimci **Selahattin Arabacı** ve bir lokantada komilik yapan devrimci **Mürsel Aktaş** vurularak öldürüldü.

30 Ekim 1978: Trabzon KTÜ'nde başlayacak sınavlar için kente gelen öğrenciler arasında çıkan olaylarda ÜGD üyesi ve Makina Fakültesi öğrencisi komando **Mehmet Salih Güçlü** bıçaklanarak öldürüldü.

31 Ekim 1978: İstanbul Şehremini Lisesi 3. sınıf öğrencisi **Halil Turgut**'un cesedi başından iki kurşunla vurulmuş olarak Silivrikapı mezarlığında bulundu. Halil Turgut'un annesi yaptığı açıklamada «oğlunun Ülkücü olduğunu, arkadaşlarıyla kendi evlerinin duvarlarına slogan yazılmaması yüzünden tartıştığını, kendi arka-

daşları tarafından öldürülmüş olabileceğini» söyledi.

Kayseri'de eşiyle birlikte yolda yürümekte olan işçi **Turan Altıok** bir kişinin bıçaklı saldırısına uğrayarak yaralandı ve kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Şehremini Lisesi önünde bir toplum polisinin tabancasını almak isteyen silâhlı üç kişi olaya müdahale eden toplum polisinin abisi **Muammer Gürsakarya**'yı kurşunlayarak öldürdüler.

Trabzon Cumhuriyet caddesinde KTÜ İnşaat Fakültesi öğrencisi devrimci **İbrahim Günerekiz** kimliği belirlenemeyen kişilerce açılan yaylım ateşi sonucu vurularak öldürüldü.

1 Kasım 1978: İstanbul, Zeytinburnu'nda bir kahvenin kimliği belirsiz kişilerce taranması sırasında yaralanan **Hamit Celayir** kurtarılamayarak öldü.

Izmir, Hatay semtindeki bir apartmanın alt katına polis ekiplerinin yaptığı silâhlı baskın sonucu çıkan çatışmada THKP-C Eylem Birliği üyesi, devrimci **Güler Özduman** vurularak öldü.

2 Kasım 1978: Malatya'nın Karaca köyünde çiftçilik yapan devrimci **Hasan Özgür** Ülkü Ocakları binası önünde tabancayla vurularak öldürüldü.

3 Kasım 1978: Ankara İTİA öğrencisi ve DPT Dökümantasyon Merkezinde memur olarak çalışan devrimci **Gülali Bal**, Dikimevinde dolmuşa binerken kimlikleri belirsiz kişilerin açtıkları ateş sonucu kurşunlanarak öldürüldü.

Adana'da Yavuzlar mahallesinden geçmekte olan bir atlı arabanın üstündeki altı kişiye

kimliği belirsiz kişilerce açılan ateşte, arabada bulunan **Mehmet Kuru** adındaki 13 yaşındaki çocuk vurularak öldü.

İstanbul, Tuzluçayır'da otomobilden atıldığı tahmin edilen ve **kimliği tespit edilemeyen** bir erkek cesedi bulundu.

Istanbul Silivrikapı Rum mezarlığında başı ve bilekleri kesilmiş, **kimliği tespit edilemeyen** bir erkek cesedi bulundu.

Kars'ın Sarıkamış ilçesinde lise öğrencisi devrimci **Turhan Aydemir** komandolarca açılan ateş sonucu vurularak öldürüldü.

Elazığ İmam Hatip Okulu öğrencisi **Abdullah Küçük**, Hastane caddesinde kimliği belirsiz kişilerce açılan ateş sonucu vurularak öldürüldü.

4 Kasım 1978: İstanbul, Kocamustafapaşa MHP temsilciliğinde, İzmir'de bir kişiyi öldürmekten sanık olarak aranan komando **Aziz Koyunsever**, arkadaşı komando Rüştü Ergan tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

İstanbul'da DMMA öğrencisi devrimci **Numan Kaygısız**, Balıklı Rum mezarlığında başına sıkılan iki kurşunla öldürülmüş olarak bulundu.

Adana'da beş gün önce okula giderken açılan ateşle başından ağır yaralanan lise öğrencisi devrimci **Fatma Gözüsulu** kurtarılamayarak öldü.

Ankara, Aydınlıkevler mahallesindeki bir evde **Bedri Şenoğlu** adlı bir genç tabancayla öldürülmüş olarak bulundu.

Elazığ'da Ticaret Lisesi öğrencisi devrimci **Zülfü Polatkaya** komandolarca açılan ateş sonucu vurularak öldürüldü.

5 Kasım 1978: Bingöl Hükümet caddesinde **Ahmet Baylar** adlı bir genç kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu vurularak öldürüldü.

Adana, Denizli mahallesinde İmam Hatip öğrencisi MTTB'li **Mustafa Emeksiz**, kavga ettiği Fikret Alemdar tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

Adana'da Döşeme mahallesindeki bir kahveye açılan yaylım ateşi sonucu işçi **Ali Akçam** vurularak öldürüldü.

6 Kasım 1978: Trabzon'da 30 Ekim günü komandolar tarafından bıçaklanarak ağır yaralanan KTÜ öğrencisi devrimci **Cuma Halputoğlu** kurtarılamayarak öldü.

Ankara Tuzluçayır'da iki gün önce kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateşle ağır yaralanan TİKP üyesi **Celal Gümüş** kurtarılamayarak öldü.

Kars'ta merkeze bağlı Dikmen köyünde ortaokul öğrencileri arasında meydana gelen silâhlı çatışmada devrimci **Nadir Dündar** ile komando **Aydın Başbozkurt** tabanca kurşunuyla vurularak öldüler.

7 Kasım 1978: Ankara, Aktepe Güzelyurt mahallesinde **Mehmet Kakan** adlı bir gencin cesedi bulundu.

8 Kasım 1978: Adıyaman'ın Kahta ilçesinde iki grup arasında çıkan silâhlı çatışmada komando **Mehmet Koyuncu** vurularak öldü.

İstanbul'da Üsküdar Kapıağzı Mektep sokakta, Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi devrimci **Şadi Dalkılıç** elleri ve ayakları bağlanmış ve iple boğularak öldürülmüş olarak bulundu.

Kayseri'nin Azgıncık kasabasında durakta

bekleyen lise öğrencisi **Hüseyin Atalay**, Hulusi Çiplaçoşkun tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

Adana'da bir kahveye açılan ateş sonucu, Diyarbakır'dan gezmek üzere gelen ilkokul öğretmeni **Celal Öner** vurularak öldürüldü.

10 Kasım 1978: İstanbul, Beşiktaş'ta duvarlara yazılı sol sloganları silmekte olan komando **Atilla Kurtuluş** kimliği bilinmeyen bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

İstanbul Bakırköy Lisesi önünde 7 Kasım günü tabanca kurşunu ile başından ağır yaralanan Yeşilköy Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi devrimci **Turgut İplikçioğlu** kurtarılamayarak öldü. Yapılan açıklamalarda TİKP suçlandı.

Ankara Hasköy'de tabancayla vurularak öldürülmüş ve **kimliği tespit edilemeyen** bir ceset bulundu.

Ankara Tuzluçayır'da 3 Kasım günü kimliği belirlenemeyen kişilerce açılan ateşle ağır yaralanan TİKP üyesi **Halis Kahya** kurtarılamayarak öldü.

Gaziantep Çıksorut mahallesindeki bir kahveye kimliği tespit edilemeyen kişilerce açılan yaylım ateşi sonucu lise öğrencisi **İbrahim Okan** vurularak öldü.

13 Kasım 1978: İstanbul Kocamustafapaşa'da Gaziantep yurdu yakınlarında **Metin Nadir Serin** adlı bir kişi öldürülmüş olarak bulundu.

14 Kasım 1978: İstanbul Küçükçekmece Cennet mahallesinde ortaokul öğrencisi devrimci **Sadettin Kazan** yolda giderken komandolar tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

15 Kasım 1978: Adana Özler caddesindeki

MHP il binası önünden geçmekte olan Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi devrimci **Deniz Çetin** komandoların silâhlı saldırısı sonucu tabancayla vurularak öldürüldü.

16 Kasım 1978: İstanbul Bayrampaşa'daki ÜGD lokalinden çıkanlara kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtıkları ateş sonucu komando **Adnan Taşdelen** vurularak öldü.

Diyarbakır Ergani ilçesinde 11 Kasım günü kimliği belirsiz kişilerce açılan ateş sonucu ağır yaralanan **Mehmet Alasta** kurtarılamayarak öldü.

Bursa Sinandede mahallesindeki bir kahveyi basan komandolar Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Hüseyin Şarbalkanlı**'yı taş ve sopalarla linç ederek öldürdüler.

17 Kasım 1978: İstanbul Üsküdar Kaptanpaşa sokakta yürümekte olan seyyar satıcı komando **Halil Sucu** kimliği belirlenemeyen iki kişi tarafından otomatik silâhlarla vurularak öldürüldü. Bu olay üzerine Paşakapısı Tunusbağı caddesinde bir pasaja otomatik silâhlarla baskın yapan iki komando İktisat Fakültesi öğrencileri devrimci **Muhsin Alkan** ve **Aziz Çolak**'ı yaylım ateşiyle vurarak öldürdüler.

Adana Erkek Lisesi öğrencisi devrimci **Ali Karakız** yine sol görüşlü bir kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

18 Kasım 1978: İstanbul Gaziosmanpaşa Kırgın sokaktaki bir evde devrimci **Metin Yıldırımtürk** başına sıkılan tek kurşunla öldürülmüş olarak bulundu. İlgililer üç gün önce öldürülmüş olduğunu belirttiler.

İstanbul Çarşamba semtindeki bir kahveye

kimliği belirsiz kişi tarafından açılan ateş sonucu komando **Yaşar Çanıklıgil** vurularak öldürüldü.

19 Kasım 1978: Ankara Saime Kadın Ortatepe mahallesinde, Buca Eğitim Enstitüsü öğrencisi devrimci **Pamir Bayram** komandolar tarafından tabancayla vurularak öldürüldü.

İstanbul Çağlayan'da iki sol grup arasında bildiri dağıtma yüzünden çıkan çatışmada ağır yaralanan oto tamircisi devrimci **Yüksel Bakır** kurtarılamayarak öldü.

20 Kasım 1978: İstanbul Balat'taki bir kahveye komandolarca açılan yaylım ateşi sonucu marangozluk yapan devrimci **Ramazan Üstün** ve soyadı saptanamayan devrimci **Yadigar** adlı bir kişi vurularak öldürüldü.

Urfa Siverek ilçesinde iki grup arasında meydana gelen silâhlı çatışmada Meslek Lisesi öğrencisi **Ramazan Ceyhan** vurularak öldürüldü.

21 Kasım 1978: Ankara MKE Kurumunda mühendis olarak çalışan komando **Necip Altınok** kimliği belirlenemeyen kişilerce açılan ateş sonucu vurularak öldürüldü.

Diyarbakır İlkokul öğretmeni ve MHP eğilimli **Musa Akın** okula giderken açılan ateş sonucu vurularak öldürüldü.

Adana Kanalköprü semtinde tabancayla vurulan **Hüseyin Bilir** adlı genç kurtarılamayarak öldü.

22 Kasım 1978: Tekirdağ Kapalı Cezaevinde devrimci **Nurettin Karahan,** Hamza Tayyar adlı komando tarafından falçatayla vurularak öldürüldü.

İstanbul Pendik Kaynarca'da Yüksek İnşaat

Mühendisi devrimci **Kenan Öztürk** komandolar tarafından bir otomobilden açılan ateş sonucu vurularak öldürüldü.

İstanbul Kızıltoprak semtinde çalıntı bir otomobil içinde Politika gazetesi Yazı İşleri Müdürü devrimci **Ali İhsan Özgür**'ün cesedi hunharca işkence yapıldıktan sonra öldürülmüş olarak bulundu.

23 Kasım 1978: Urfa Siverek'te iki sol grup arasında slogan atma yüzünden çıkan silâhlı çatışmada Ziraat mühendisi devrimci **Ferit Uzun** vurularak öldü.

Ankara Necatibey caddesinde ODTÜ servis otobüsünden inerken silâhlı saldırıya uğrayarak yaralanan ODTÜ öğrencisi devrimci **Ercan Turgut** kurtarılamayarak öldü. Yapılan açıklamalarda TİKP suçlandı.

24 Kasım 1978: Adana Kozan ilçesinde lise öğrencileri arasında çıkan silâhlı çatışmada olay yeri yakınındaki bir otomobil tamirhanesinde çalışmakta olan 14 yaşındaki **Gürsel Taşyürek** vurularak öldü.

Samsun Ladik ilçesinde bir evde toplantı yapmakta olan 8 komando aralarında çıkan tartışma sonucu arkadaşları lise öğrencisi komando **Metin Yeşilırmak**'ı tabanca ile vurarak öldürdüler.

25 Kasım 1978: Bingöl'de şehrin çeşitli yerlerinde birbiri ardına çıkan olayların sonuncusunda Kıbrıs mahallesinde **Hasan Selim** adlı bir kişi tabancayla vurularak öldürüldü.

Gaziantep'te evine giderken bir grup tarafından önü kesilerek görüşü sorulan öğrenci **Necati Ökçe** «tarafsızım» yanıtını verince tabancayla vurularak öldürüldü.

26 Kasım 1978: Istanbul Veliefendi Hipodromunda düzenlenen yarışların hasılatını bankaya götürmekte olan bir otomobil pusu kuran 4 kişi tarafından otomatik silâhlarla tarandı. Koruma göreviyle arabada bulunan polis memuru **Ali Rıza Baydilli** olay yerinde öldü.

İstanbul Nispetiye caddesindeki Levent Lisesinin camlarını kırmak isteyen bir grupla polis arasında çıkan çatışma sonucu işçi **Mustafa Kocaibrahimoğlu** vurularak öldü.

İstanbul Beşiktaş'taki üst geçitte afiş asmakta olan Edebiyat Fakültesi öğrencisi devrimci **Mithat Kandemir** komandolarca açılan tabanca ateşi sonucu vurularak öldürüldü.

27 Kasım 1978: Kahramanmaraş, Elbistan ilçesinde duvarlara yazılı sol sloganları silmek isteyen komando Murat Arık, yakındaki kahveden sözlü müdahalede bulunulması üzerine kahveye tabanbasıyla ateş açtı ve kahvede oturmakta olan çiftçi **Güzel Doğan** vurularak öldü.

Adana Ziyapaşa bulvarında yürümekte olan Makina Mühendisi **İbrahim Özsoy** motosikletli iki kişinin silâhlı saldırısı sonucu tabancayla vurularak öldürüldü.

Erzincan Cumhuriyet mahallesindeki bir evin önüne patlayıcı madde koyduktan sonra zili çalarak kaçan kişiler, ev kadını **Fadime Yılmaz**'ın ölümüne yolaçtılar.

29 Kasım 1978: Urfa'da Stadyum civarındaki caddede yürümekte olan MHP Gençlik Kolları Başkanı **Yaşar Magat** ile babası **Mustafa Magat** kimliği tespit edilemeyen kişilerce açılan ateş sonucu vurularak öldürüldüler. Bu olaydan bir saat kadar sonra Yıldız mahallesinde lise mezu-

nu devrimci **Serdar Ercan** ve Kazancılar çarşısında lise mezunu devrimci **Ömer Bilici** kimliği tespit edilemeyen kişilerce vurularak öldürüldüler. İlgililer olayların misilleme olarak geliştiğini bildirdiler.

Eskişehir'de bir ay önce kaybolan Motor Sanat Lisesi öğrencisi devrimci **Nedim Akgün**'ün cesedi Porsuk çayında bulundu. İlgililer işkence yapıldıktan sonra öldürüldüğünün belirlendiğini açıkladılar.

Gaziantep Kilis ilçesinde Endüstri Meslek Lisesi öğrencisi **Alaattin Güvenlier** evine giderken kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtıkları ateş sonucu vurularak öldürüldü.

Samsun'da kendisini döven gruba ateş açan bir kişi yoldan geçmekte olan işçi **Mehmet Yıldız**'ı vurarak öldürdü.

1 Aralık 1978: Elazığ Harput caddesinde işçi **Kâzım Yıldız** kimlikleri belirlenemeyen kişilerce bıçaklanarak öldürüldü.

Adana Sümerevler mahallesinde devrimci gençlerin kalmakta olduğu bir eve kimliği tespit edilemeyen kişilerce açılan yaylım ateşi sonucu evde bulunanlardan Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi devrimci **Emin Şengül** vurularak öldürüldü.

Adana'da kimliği belirsiz kişilerce yaylım ateşi açılan öğrenci devrimci **Kemal Polatkan** vurularak öldürüldü.

2 Aralık 1978: Elazığ'da evinden çıktıktan bir müddet sonra kimliği belirsiz kişilerin silâhlı saldırısına uğrayan devrimci **Zeki Yılmaz** kurşunlanarak öldürüldü.

Bingöl Emniyet Müdürlüğünde görevli polis

memuru **Sadettin Erkan** gece jandarma lojmanları önünde devriye gezerken yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

Gaziantep Kilis ilçesi lisesi müdürlüğüne yeni atanan öğretmen **Dinçer Saçlı** evinin önünde kimliği belirsiz kişilerce açılan yaylım ateşi sonucu vurularak öldürüldü.

Urfa Hilvan ilçesi Belediye Başkanının yeğeni olduğu bildirilen **Mustafa Hakkı Bayık** ve **Nihat Bayar** ilçe girişinde kimliği bilinmeyen kişilerce taranarak öldürüldü.

3 Aralık 1978: Elazığ Sanayi mahallesinde evine gitmekte olan devrimci **Hüseyin Karayılan** komandolarca açılan ateş sonucu vurularak öldürüldü.

Kayseri Argıncık bucağı yakınlarındaki bir tel fabrikasında gece bekçiliği yapmakta olan DISK üyesi devrimci **Mehmet Niğdelioğlu** sendikal nedenlerle bir grubun silâhlı saldırısı sonucu vurularak öldürüldü.

İstanbul Kadıköy vapur iskelesi yanında deniz kenarında **kimliği tespit edilemeyen** bir erkek cesedi bulundu.

4 Aralık 1978: İzmir'de bir süre önce kimliği tespit edilemeyen kişilerin bıçaklı saldırısı sonucu ağır yaralanan yüksek okul öğrencisi devrimci **Ramazan Akın** kurtarılamayarak öldü.

Elazığ İstasyon caddesinde lise öğrencisi komando **Murat Buldaş** kimliği tespit edilemeyen kişilerce tabancayla öldürüldü. Bundan sonra komandoların misillemesi ve kentte terör yaratmaları ile gelişen olaylarda, Karayolları civarında bir kahveye açılan ateşte devrimci **Tevfik Özdemir** ve ilerici **Zeynep Şengül** öldürüldü. İki

saat sonra ise İstasyon caddesinde gazeteci devrimci **Baki Angın** ve devrimci **Mehmet Ali Gökalp** yine komandolarca vurularak öldürüldüler.

Malatya Eskihamam Pazarı semtinde ilkokul öğretmeni devrimci **Ramazan Oran** komandolarca vurularak öldürüldü.

İstanbul Bakırköy'de üzerinden MHP'ye ait bağış makbuzları çıkan **Abdurrahman Güneş** evinin önünde başından kurşunlanarak öldürülmüş olarak bulundu.

5 Aralık 1978: İzmiri Karşıyaka'da Reşadiye semtinde güvenlik kuvvetleriyle THKP-C Eylem Birliği örgütü üyeleri arasında çıkan silâhlı çatışmada polis memurları **Memduh Kılıç** ve **Hüseyin Karakaş** vurularak öldü.

Adana'da 24 Kasım günü komandoların silâhlı saldırısı sonucu ağır yaralanan gazete bayii **İdris Çelik** kurtarılamayarak öldü.

İstanbul Şehremini'de **kimliği belirlenemeyen** bir genç otomobilden açılan ateş sonucu vurularak öldü.

Elazığ'da Kültür mahallesi Bahçeli sokakta bakkallık yapan **Ali Bilır** dükkânına giren kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

7 Aralık 1978: Adana Gazipaşa bulvarında arkadaşlarıyla yürümekte olan lise öğrencisi devrimci **Nadir Uğurel** komandoların yaylım ateşi sonucu vurularak öldürüldü.

Adana'da Kurban bayramı sabahı Yavuzlar camisi önünde meydana gelen silâhlı çatışmada ağır yaralanan komando **Mustafa Karacan** kurtarılamayarak öldü.

Mardin Kızıltepe ilçesinde kimliği tespit edi-

lemeyen bir kişinin silâhlı saldırısı sonucu MHP eğilimli olarak bilinen emekli memur **Ata Pehlivanlıoğlu** vurularak öldürüldü.

8 Aralık 1978: Trabzon'da 26 Kasım gecesi yanında eşi ve oğlu olduğu halde otomobille üniversite sitesine giderken yolda pusu kuran silâhlı saldırganlar tarafından yaylım ateşine tutularak ağır yaralanan KTÜ Bilgisayar Merkez yönetmeni devrimci **Dr. Necdet Bulut** tedavi edilmekte olduğu Hacettepe Tıp Fakültesinde kurtarılamayarak öldü.

Adana Karayolları şantiye şefliği önünde iki grup arasında çıkan silâhlı çatışmayı izlemekte olan Mahmut Beyazıt adlı yurttaş isabet eden bir mermiyle vurularak öldü.

İstanbul Küçükçekmece'de **Selim Saltıkapı** adlı bakkal kimliği tespit edilemeyen kişilerce tabancayla vurularak öldürüldü.

9 Aralık 1978: İstanbul Şehremini'de bir bakkal dükkânından alışveriş etmekte olan İTÜ Makina bölümü öğrencisi devrimci **Hüseyin Öznur** içeriye giren iki komandonun yaylım ateşi sonucu vurularak öldürüldü.

Kayseri Akşam Ortaokul öğrencisi devrimci **Atilla Kaytancı**, okuldan çıktıktan sonra komandolarca zorla bir otomobile sokularak kaçırıldı. İşkence edildikten sonra kurşunlanarak öldürülen öğrencinin cesedi daha sonra Yazıbağları mevkiinde bulundu.

10 Aralık 1978: Ankara Türközü Bağlarında yürümekte olan komando **Kemal Demir** ve komando **Hüseyin Gönül** silâhlı 4 kişinin açtıkları yaylım ateşi sonucu vurularak öldürüldüler. Bu olaydan bir süre sonra Küçükesat Bağcılar ma-

hallesindeki Esat Halkevi binasından çıkmakta olan devrimci **Hüseyin Polat** «dur» ihtarında bulunmadan ateş açan emniyet görevlileri tarafından vuruldu. İlgililerce yapılan açıklamada olaya adı karışan polis memurları Sami Yılmaz ve Zeki Yakar ile sağ eğilimli olduğu iddia edilen bir bekçinin gözaltına alındığı bildirildi.

Kitabımızın dizgisinin bittiği gün, 10 Aralık 1978 tarihine kadar işlenen siyasal cinayetleri bu kitabımıza alabildik. Derin bir acıyla belirtelim ki cinayetler olanca azgınlığıyla sürüp gitmekte. Yazık! 1968'den 10 Aralık 1978 tarihine kadar (10 Aralık dahil), siyasal cinayetlerin dökümü de, yüreğimiz burkularak belirtelim, şöyle:

1968	2
1969	9
1970	19
1971	22
1972	22
1973	15
1974	27
1975	37
1976	108
1977	319
1978	689
TOPLAM	1269

1978'in bitmesine 21 gün var. 31 Aralık 1978 günü yıl sona ererken, ölüm rakamının burada kalması, başka ölüm acıları tatmamak dileğiyle..

İçindekiler

Önsöz . 5
S.A.'lardan Komandolara 9
Günümüzün Uygulamaları . . . 11
Italyan Faşizmi: Adım Adım Faşizmin Gelişi 13
Yeni Seçim Yasası 20
Alman Nazizmi: Başbuğ Sistemi 21
Hitlerin 25 İlkesi 22
Birahane Darbesi . . . 25
Hitleri İktidara Getiren Milli Cephe 28
Reichstag Yangını 29
Sindirme Harekâtı 30
Türkiye'de Terör 32
Devlet Terörünün Örnekleri 35
«Komandoları Destekliyorum» 43
İlk Silâhlı Eylem 46
Solda Silâhlanma 47
Zorunlu Önlemler 59
Türkeş ve İnsan Hakları 61
Çetecilik 65
Türk - İş'in Yanıtı . 77
Sağ Terörde İstanbul Örneği 81
Hukuk Fakültesine Saldırı 83
Polisle İşbirliği mi? 86
16 Mart 1978 Katliamı 90
Bir Baskın ve MHP'liler 100
Kuyumcu Soygunu 105
Mustafa Verkaya Tekrar Sahnede 106
Kanlı Bir Gün 107
İki Komando Kaçırılıyor 116
MHP Binasına Bırakılan Silâh 121
MHP Binasında Yakalananlar 124
Atom Enerjisi Merkezleri 129
Son Bir Kişi Daha . . 130
1923'ten 1978'e Kadar Siyasal Cinayetler 135
Kanlı Bilançonun 1968 1978 Dönemi 136

30 lira